

Sam

Juda nanik täño kap buk

Salmo 1

Äma täga ba äma waki täño kädet

- ¹ Äma kubätä äma wakiwaki täño man nämo buramiwayäj täyak uwä bänep oretoret terak api kuṅarek.
Äma unitä kädet äma wakiwakitä iwät täkaṅ u nämo iwät täyak.
Ba äma Anututa yänärok man yäk täkaṅ udewanikät itpäṅ yänpäṅ-nadäk nämo täk täyak.
- ² Äma unitä Ekäni täño man ba kädet siwoṅita gäripi-inik nadäk täyak. Gäripiinik nadänpäṅ unita kepma bipani nadäk-nadäk epän täk täyak.
- ³ Äma uwä päya ämatä ume pomi terak piwani ude bumik. U kehäromigän it täkaṅ. Pahämi kubirigän itkaṅ bureni kadäni terakgän pat täkaṅ. Imaka imaka äma unitä täṅpeko uwä kudup tägagän ahäneṅ.
- ⁴ Täṅpäkaṅ äma waki täṅpani uwä udewani nämo. U pen nämo api itneṅ. Nämo, u täpun-täpun mänittä piän äreyäj täṅpän kuk täkaṅ ude bumik.
- ⁵ Unitä Anututä äma wakita komi yämayäj täyak u täga nämo api irepmiṅneṅ. Täṅpäṅ äma udewaniwä äma täga bämopiken itpäṅ Anutu nämo api iniṅ oretneṅ. Nämoinik!

^a 1:1 Sam 26:4; Snd 14:15; Jer 15:17 ^b 1:2 Jos 1:8; Sam 119:1, 119:35, 119:47, 119:92
^c 1:3 Ais 3:10; Jer 17:8; Ese 47:12

6 ^dTānpākaŋ āma Anutu tāŋo man iwat tākaŋ, āma udewani Anututā oraŋ yāmiŋpāŋ watā it yāmik tāyak. Tāŋ, āma waki tāŋpani kuduptaŋ api pewān paotneŋ.

Salmo 2

Kome tāŋo intājukun āmatā inita nadāwā ārowani nāmo tāneŋ

- 1 ^e Guŋ āmawebetā imata ārowani tākta gāripi nadāk tākaŋ? Ba imata kādet wakiwaki tākta man yānpāŋ-nadāk jop tāk tākaŋ?
- 2 Kome tāŋo intājukun āma uken-uken nanik imaka, āmik tānayāŋ tuŋum tākaŋ. Tānpāŋ Anutu ini ba āma Anututā intājukun-inik itta iwoyāŋkuko u wāpi yāpmāŋ āpākta kābeyā tānpāŋ man yānpāŋ-nadāk tākaŋ.
- 3 Man yānpāŋ-nadāk tānpāŋ ŋode yākaŋ; Yarā unitā topmāŋpāŋ ini gāmoriken nipmaŋkumān yāk. Unita ketnin pādāt tāŋkumāno u yāpmāŋ dākneŋ tāna kwāpāŋ nininken gārip terak itna yāk.
- 4 ^f Komen āmatā ude yāŋirā Ekānitā kunum gānaŋ itkaŋ yabāŋ māgayānpāŋ sāra yāwet tāyak.
- 5 Tāŋkaŋ koki wawāpāŋ jukuman kehāromi yāwerirān bumta umuntaŋpāŋ kwaik tākaŋ.
- 6 Koki wawāpāŋ ŋode yāwet tāyak; Wa! Āma intājukun itta yāwani iwoyāŋkuro u nākŋa teŋkuro itak yāk. U pom kudupina wāpi Saion uken teŋkuro intājukun-inik itak yāk. U nadāŋ imut!
- 7 ^g Tānpākaŋ intājukun āma Ekānitā iwoyānpāŋ teŋkuko unitā ŋode yāyak; Eruk āmawebenaye, man Ekānitā kwawak yāŋahāŋkuko u tāwera nadāwut. Ekāni uwā ŋode nāwetkuk; Gāk nākŋo nanakna. Apiŋo nākā gākŋo nanka ude itat yāk.
- 8 ^h Tānpāŋ ŋode nāwetgān tāŋkuk; Gāk nāwerikaŋ guŋ āmawebe gākŋa-tāgān watā it yāmenta api ganiŋ kirewet yāk.
- 9 ⁱ Ude tāŋira gāmotnaken kaŋ irut yānpāŋ pārip-pārip kehāromi iŋitkaŋ āma komitā-yāŋ intājukun api it yāmen yāk.
Bureni, āmatā kābotinik dāpmāŋ kārapmit tākaŋ ude gāk pārip-pāripta guŋ āmawebe api dāpmāŋ kārapmiren. Ekāninatā man ude nāwetkuk.

^d 1:6 Nah 1:7; Jon 10:14, 2Ti 2:19 ^e 2:1 Sam 46:6; Apos 4:25-26 ^f 2:4 Sam 37:13, 59:8; Snd 1:26 ^g 2:7 Apos 13:33; Hib 1:5, 5:5 ^h 2:8 Sam 72:8; Dan 7:13-14; Jon 17:4-5
ⁱ 2:9 Sam 89:23; Rev 2:26-27, 12:5, 19:15

- 10 Unita kome täņo intäjukun äma in, ba äma wäpi nitek in, jukujin peņpäj man täwerayäj täyat ŋonita ket nadäkot.
- 11^j In Ekänita umuntaņpäj gämori-kengän it täkot.
- 12^k Nadäkaņ? Anutu täņo nanakitä äma wakita kokwawak bäräņej täk täyak unita kumäj-kumäj nidäpek yäņpäj kaņ oraņ imut.

Täņpäkaņ ämawebe Anututä watä it nimän yäņpäj dubiniken kuk täkaņ uwä Ekäni täņo oretoret terak it täkaņ.

Salmo 3

Tamimaņ täņo yäņapik man kubä

Kap ŋowä Devittä nanaki tuäni Apsalom kaņ-umuntaņ kuņatkaņ teņkuk.

- 1^l Ekäni, iwanaye bumta ahäņkaņ näk täņpä wanayäj täkaņ.
- 2 Täņkaņ yäņärok ŋode näwet täkaņ; Anututä täga nämo täņkentäj gamek.
- 3^m Ude näwet täkaņ upäņkaņ Anutu gäk näkņo kurepäna ude itan. Gäkņa-tägän täņpewi iwanaye yärepmi täyat. Anutuna tägagämän, gäk bänep nadäj bäräpna täņpidäm taņ namiņpäj nepmaņpi iwan ijamiken bätakigän it täyat.
- 4ⁿ Nadäkaņ? Ekänitä täņkentäj namän yäņpäj gera yäņira iniken pom kudupi terak itkaņ gerana nadäj namik täyak.
- 5 Unitä watä it namik täyak unita bipani dāpmon patguņguņ täņtāņgän akuk täyat.
- 6° Iwanaye bumta näk it gwäjik täkaņ upäņkaņ nämo umuntak täyat.
- 7^p Ekäni, gäkä iwanaye dāpmäk täyan. Täņkaņ äma waki u meni dāpmäj tokäriri näk nutta täņpä wak täkaņ. Unita Ekäni Anutuna, täņ namiņkuno udegän, gäk äbä iwan keru terak nanik nämagut!
- 8^q Ekäni gäk kubä-tägän ämawebekaye täga täņkentäj yämen. Unita Ekäni, ämawebekaye watä säkgämän it yämi.

^j 2:11 Plp 2:12; Hib 12:28 ^k 2:12 Jon 5:23, 1Pi 2:6 ^l 3 Kudup 2Sml 15:13–17:22
^m 3:3 Sam 62:7 ⁿ 3:4 Sam 4:3, 43:3 ^o 3:6 Sam 23:4, 27:3, 118:10-13 ^p 3:7 Jop 16:10;
 Sam 22:21, 57:4, 58:6 ^q 3:8 Sam 28:8, 29:11

Salmo 4

Bipani kubäken Devittä kehäromi yäpmäkta yänapik man yänjuk

- 1 ^r Siwoŋi Anutuna, gäkken yänapinira nadän namisi. Bian bänep nadän bäräpna ketäreŋ namiŋkuno unita apiŋo gerana nadänpäŋ oraŋ nami.
- 2 ^ä Ämawebe, in kadäni jidegän wäpna yäpmän äpäkta piäni täk täkaŋ u api penen? Ba imaka jopi-jopi yäpmän kuŋat täkaŋ ba jopman nadäkta gäripi pähap nadäk täkaŋ u kadäni jidegän api penen?
- 3 ^s Ŋode nadäkot; Ämawebe Ekäni täŋo gämoriken kuŋat täkaŋ u inita biŋam iwoyäk täyak. Unita näkä gera yänjira nadän namik täyak.
- 4 ^t Unita ämawebe, in kujatjin kwaiwäpäŋ momi täktäk kädet pewut. Täŋkaŋ dämpmon patpat kadäniken kwikinik patpäŋ man täwetat ŋonita juku pik täkot.
- 5 ^u Täŋkaŋ inä Ekänita nadän imikinik täŋpäŋ ärawa täktäk kädet ini gäripi nadäk täyak ude täŋ imik täkot.
- 6 ^v Ekäni, ämawebe mäyaptä gäkken gera jop ŋode yäk täkaŋ; Iron täŋ nimi! Nadän nimeno uyaku oretoret täga täne yän yäk täkaŋ.
- 7 ^w Ketem piäniken ahän-bumbum täŋirä äma unitä oretoret nadäk täkaŋ. Upänkaŋ Ekäni, oretoret nadäk täkaŋ u jopigän. Bänep oretoret gäkä namik täyan u taŋi pähap. Bänepna täŋpidäm taŋ namiŋiri oretoret bumta nadäk täyat.
- 8 ^x Ekäni gäkŋa-tägän watä it namiŋiri säkgämän it täyat. Unita imaka kubäta nämo umuntaŋkaŋ dämpmon bäräŋek-inik päŋku säkgämän patguŋguŋ täk täyat.

Salmo 5

Anututä watä it imikta äma kubätä yänapinjuk

- 1 O Ekäni, näk komi nadänpäŋ yänkähän-kähän yänjira juku peŋpäŋ nadän namisi.

^r 4:1 Sam 17:6, 18:6, 18:18-19 ^s 4:3 Sam 6:8-9, 50:5, 135:4 ^t 4:4 Sam 77:6, 119:11; Efe 4:26 ^u 4:5 Lo 33:19; Sam 51:19, 62:8 ^v 4:6 Nam 6:26; Jop 7:7, 9:25
^w 4:7 Sam 97:11-12, 119:14, 119:72 ^x 4:8 Jop 11:19; Sam 16:9

- 2 ^y Anutu intäjukun ämana, juku penpäñ tñj kentäktä konäm kotat ño nadäj nam.
- 3 ^z Ekäni, tami tami gäkken yäñapik man yäk täyat. Edap dapuritä abäñirän näk gäkken yäñapik man kehäromigän yäñpäñ gäkä kowata jide näwoñärewayäj täyan unita dapun täk täyat.
- 4 Anutu, anutu jopi ätu kudän wakita gäripi nadäk täkañ upäñkañ gäk anutu udewani nämo. Nämo inik, äma waki täñpanitä gäk dubikaken täga nämo itneñ.
- 5 ^a Ba äma inita nadäwä ärowani täñpani uwä iñamkaken täga nämo itneñ. Äma waki täñpani udewanita gañani pähap nadäk täyan.
- 6 ^b Täñkañ äma jop manman yäwanita täñpäwak täñ yämik täyan. Ba äma iwan täñpäñ kumäj-kumäj däpanikät äma täñyäkñarani täñpanita waki inik nadäk täyan.
- 7 ^c Upäñkañ gäk näka butewaki pähap nadäj namik täyan unita gäkño kudupi yotken täga api ärowet. Äroñpäñ ganiñ oretta gukut imäpmok api täñpet.
- 8 ^d O Anutu, iwanaye bumta itkañ unita näkño irit kuñat-kuñatnata watä it namiñiri gäkño kädet siwoñi kañ iwara. Kädet näkä iwatta nadäwikañ pätak u näwoñäre.
- 9 ^e Näkño iwanayetä man bureni kubä nämo inik yäk täkañ. Uwä äma täñpä waktagän nadäk täkañ.
Unitäño meni jinom uwä säkgämän, gakñi nikektä äma täñyäkñatpäñ kumäj-kumäj kädetken yämagut täkañ.
- 10 ^f Unita Anutu, manken yepmañpäñ komi piä kañ yämi. Täñiri iniken nadäk tawañ wakiwakitä äyänutpäñ kañ täñpä wawut. Ärowani täñ gamiñpäñ momi bumta täk täkañ unita iñamkaken nämo itta kañ yäwat-kire!
- 11 ^g Täñpäkañ ämawebe nadäj gamiñirä watä it yämik täyan uwä oretoret täk täkot. Bänep täga nadäñpäñ oretoret kap kadäni kadäni tek täkot.
Ude täñirä watä säkgämän it yämik täyi. U imata, ämawebe uwä gäka gäripi pähap nadäj gamiñpäñ gäka yäñpäñ oretoret bureni täk täkañ.
- 12 ^h Bureni Ekäni, äma gäkño man bureni iwaräntäk täkañ unita kudän säkgämän täñ yämik täyan.

^y 5:2 Sam 3:4, 65:2 ^z 5:3 Sam 30:5, 88:13, 130:6 ^a 5:5 Hab 1:13 ^b 5:6 Sam 55:23;
Rev 21:8 ^c 5:7 1Kn 8:29-30; Sam 132:7, 138:2 ^d 5:8 Sam 24:4-5, 27:11

^e 5:9 Sam 62:4; Luk 11:44; Rom 3:13 ^f 5:10 2Sml 15:31, 17:14, 17:23 ^g 5:11 Ais 65:13

^h 5:12 Sam 115:13

Nadāŋ yāmik täyan unitä kurepätä-yāŋ watä bureni it yāmik täyak.

Salmo 6

Äma bäräpiken irani täŋo yāŋapik man

- 1 ⁱ O Ekäni, mominata yāŋpāŋ kokwawak nadāŋkaŋ nämo nebewen,
ba momina täŋo kowata nämo namen.
- 2 ^j Ekäni, kehäromina paotnik täyak unita butewaki nadāŋ namiŋpāŋ
kehäromi äneŋi nam.
- 3 ^k Bänepnaken nadāŋ bäräp pähap ahätak upāŋkaŋ Ekäni, gäk bäräŋeŋ
nämo täŋkentāŋ namitan. Unita jidegān api nadāŋ namen?
- 4-5 ^l Nutpewi kumbero uwä täga nämo ganiŋ oreret. Äma kumbanitä nämo
nadāŋ gamik täkaŋ. Udewaniwä gäk täga nämo ganiŋ oretneŋ.
Unita Ekäni, päbä bäräpi terak nanik nämagut. Gäk butewaki mähemi
unita nadāŋ namiŋpāŋ kumāŋ-kumāŋ dubiniken nanik nämagutsi.
- 6 Konām kot yāpmāŋ äbāŋtäyiwa kehäromina kudup paotak. Täŋpāŋ
bipani bipani dapunna konām pitotä ämetpārani tekna ba gwäk
kunowāna näbätak täyak.
- 7 ^m Iwanaye mäyap unita konām pen kot täyat. Konām kottäyiwa
dapunna pom tokŋewākaŋ dapun täga nämo ijik täyat.
- 8 ⁿ Tägagāmān! Ekänitä konām korira nadätak. Unita äma wakiwaki
täŋpani in keweŋ namut!
- 9 Täŋkentäktä gera yäk täyat u nadāŋ namitak. Bureni, yāŋapiŋira
täŋkentāŋ namik täyak.
- 10 Unita nadätat; Iwanaye bäräpi pähap gānaŋ itkaŋ umun bumta api
täneŋ. Täŋpāŋ mäyäk pähap nadāŋpāŋ nepmaŋkaŋ täŋguŋ-gurap
täŋtāŋ api ämetpeŋ kuneŋ.

Salmo 7

Äma ŋo bäräpi nadāŋkaŋ Anutuken gera yāŋkuk

- 1 ^o Ekäni Anutuna, iwanaye yabāŋ umuntaŋ gäkken käbop itta
äreŋ täyat. Täŋkentāŋ namiŋiri äma näk kumāŋ-kumāŋ
nutnayāŋ näwarān täkaŋ uwä nutneŋtawä.

ⁱ 6:1 Sam 38:1; Jer 10:24 ^j 6:2 Sam 41:4; Hos 6:1 ^k 6:3 Sam 90:13 ^l 6:5 Sam 88:11,
118:17; Ais 38:18 ^m 6:7 Jop 17:7; Sam 38:10; Kra 5:17 ⁿ 6:8 Sam 119:115; Mat 7:23;
Luk 13:27 ^o 7:1 Sam 31:1, 31:15, 71:1

- 2 Tāŋ ämatä tən̄kentāŋ namikta nāmo irāwā, iwanayetä tom ägwāri ude wādāŋ gārep̄māŋ pāŋku gupna api yāpmāŋ dāk̄neneŋ.
- 3-4 ^{p q} O Ekāni Anutuna, nāk kudān waki kubä nāmo tən̄kut yāŋ nadātat. Upāŋkaŋ nākken kudān waki ätu itneŋo, ba not kubāta tən̄pāwak tən̄pero, ba notnapak tən̄-ik̄ŋatpāŋ man uterak yāŋmaŋpa äroweko, ba jop nadāŋ iwanaye tən̄pāwak tən̄pero u tən̄pāwā, eruk ŋode täga tən̄pen;
- 5 Iwanaye jop yabāŋiri nāwarān tən̄pāŋ kaŋ nepmāŋirut! Nutmaŋpā äp̄moŋpapāŋ kumāŋ-kumāŋ täga api nutneŋ. Tən̄pāŋ gupna kome terak jop uken täga api pewä pārek.
- 6 ^r Upāŋkaŋ nāk ude nāmo tən̄pani unita Anutu, gāk kokwawak pāhap nadāŋkaŋ akuŋpāŋ iwanaye nutnayāŋ piä bumta tākaŋ u dāpmāŋpāŋ yāwat-kire!
Imata, gākāwā kudān siwoŋitagān nadāk täyan unita äbä tən̄kentāŋ namisi.
- 7 ^s Ude tən̄pāŋ punin unu itkaŋ ämawebe kuduŋtagān yāweri gāmotkaken irirä yabāŋ yāwasi.
- 8 ^t Gāhāwā ämawebe kuduŋtagān tən̄o kudān yāpmāŋ daniwani unita Ekāni, iwanaye iŋamiken nāka äma siwoŋi yāŋ nāwet!
Imata, nāk waki tən̄jira kowata yāpmākta yāwani nāmo yāŋ nadātan unita.
- 9 ^u Anutu, gāk äma siwoŋi pāhap. Gāk äma tən̄o nadāk-nadāk ba gāripini kudup nadāwi tārek tākaŋ.
Unita gāk äma waki tən̄o kudān waki kudup kaŋ pewi paorut. Tən̄kaŋ äma siwoŋita gwāki täga kaŋ yāmi.
- 10 ^v Ämawebe, in nadākaŋ? Anutu u nākŋo watä ämana. Äma unitāŋo man buramik tākaŋ u tən̄kentāŋ yāmik täyak.
- 11 ^w Anutu uwä man yāpmāŋ daniwani tägagāmān. U äma wakiwaki nāmo yabāŋ orep̄pāŋ kowata yāpmākta biŋam yāŋtäreŋ yāmik täyak.
- 12 ^x Tən̄pākaŋ äma waki u kudān waki nāmo penayāŋ tən̄o uwä Anututä päip boham tən̄o meni api wādāwek. U äpa topmāŋkaŋ gwājikta pidām täyak.

^p 7:3 1Sml 24:11 ^q 7:4 1Sml 24:7, 26:7; Sam 109:4-5 ^r 7:6 Sam 35:23, 94:2, 138:7

^s 7:7 Sam 22:27 ^t 7:8 Sam 26:1, 43:1, 98:9 ^u 7:9 Sam 34:21, 40:2, 94:23; Rev 2:23

^v 7:10 Sam 18:2, 18:30, 97:10-11 ^w 7:11 Sam 50:6, 90:9 ^x 7:12 Lo 32:41-42; Sam 64:7

- 13 ^y Tənpən əmik təjo tuɟum komi komi u yəpmənpən kuwek kädəp mebet ikek əma u yaməkta təntuɟum təyak.
- 14 ^z Eruk, əma waki unita nadəwut. U kudən waki təkta tawaɟ pek təkaɟ. Tənpən təniknarani kudən mebəri mebəri wari wari tək təkaɟ.
- 15 ^a Uwə əma ətuta buɟep tək təkaɟ. Upənkaɟ buɟep iniken unitə api əyənɟutpən yepməɟirek.
- 16 ^b U udegən, kudən waki iniken unitəgən əyənɟutpən ini terək tənpəwak api pewən ahəneɟ.
- 17 U kawut! Anutu u siwoɟi pəhap unita bənep təga iwet təyat. Tənpən Ekəni Anutu ərowani unitəjo wəpi biɟam kap terək iniɟoret təyat.

Salmo 8

Anutu ima mebərita komen əma nin nadən nimik təyak?

- 1 ^c Ekəni Məhemnin, wəpka biɟam gəripi gəkɟi nikektə kome kuduɟtagən intəjukun itak!

Wəpka biɟam ərowani unita kunum gənaɟ naniktə gək ganiɟoret təkaɟ.

- 2 ^d Tənpəkaɟ iwankayətə məyək nadəwut yənpən nanak pakikət ironiɟoni yəwetpən yəwoɟərek təjiri kap terək ganiɟoret təkaɟ.
Təjirə iwankayətə nadənpən umuntaɟpən man kum api itneɟ.

- 3 ^e Tənpəkaɟ Ekəni, nək kunum terək dapun tənpən imaka səkgəmən ketkatə təɟ peɟkuno, komepak ba guk komeniken yepmaɟkuno u yabən yəwatpən nadəwətək ɟode tək təyat;
- 4 ^f Anutu, imata gək əma mewuni ninta nadəwi ərowani tək təkaɟ? Imata əmawebe watə səkgəmən it nimik təyan?
- 5 Nin əpani ude itnaɟipən wəpnin biɟam epməget kudən nikek ude niɟmaɟkun. Bureni, imaka pəke u kudup yərepmitpən gəkɟa bumik niɟmaɟkun.

^y 7:13 Sam 18:14, 45:5 ^z 7:14 Jop 15:35; Ais 59:4; Jem 1:15 ^a 7:15 Sam 57:6

^b 7:16 Sam 140:9-11 ^c 8:1 Sam 113:4, 148:13 ^d 8:2 Sam 44:16; Mat 21:16, 1Ko 1:27

^e 8:3 Sam 111:2 ^f 8:4 Jop 7:17-18; Sam 144:3; Hib 2:6-8

- 6 ^g Ude tənkaŋ imaka kudup ketkatä tən-peŋkuno u yabän yäwatta nipmaŋkun. Ude təniri imaka kudup u gämotninken itkaŋ.
- 7-8 Yawakkät tom ägwäri, barak ba imaka imaka gwägu pähap gänaŋ komeni komeni kuŋat täkaŋ u kuduŋtagän äma gämoriken yepmaŋkunotä itkaŋ.
- 9 Unita Ekäni Mähemnin, wäpka biŋam gäripi gakaŋi nikektä kome kuduŋtagän intäjukun itak!

Salmo 9

Anutu täŋo kudän siwoŋi unita bänep täga man

- 1 Ekäni, bänep nadäk-nadäkna kuduŋtä api ganiŋoret tənŋpet. Tänpän näk ämawebe gäkä piä tägagämän täk täyan unita api yäwet tənŋpet.
- 2 ^h Täŋkaŋ Anutu ärowani, näkä nadän gamiŋpän oretoret kap teŋpän wäpka biŋam api yäpmän ärok tənŋpet.
- 3 Gäkä tənŋkentän namikta äbäniri iwanayetä gabän umuntaŋ metänpeŋ kuk täkaŋ. Metänpeŋ kuŋkä maŋ-däpmänpän kumäk täkaŋ.
- 4 Täŋpäkaŋ yäpmän danik piä täk täyan uwä siwoŋigän täk täyan. Täŋkaŋ näkŋo manna yäpmän daniŋpän momika nämo yän yänŋtäreŋ namiŋkun.
- 5 ⁱ Gäk guŋ äbot äbori äbori nämo nadän gamik täkaŋ u yebenpän äma wakiwaki u kumän däpmän moreŋkun. Täŋiri ämawebetä äma udewanita api guŋ täneŋ.
- 6 Bureni, iwaniye waŋkuŋo ubayän. Inide ude api itneŋ. Gäk unitäŋo yotpärare yäpi waŋkuŋo unita ämawebetä kome unita täŋguŋ taŋpän nämoinik api nadäneŋ.
- 7 ^j Täŋpäkaŋ Ekäni uwä intäjukun äma inide api it yäpmän ärowek. Uwä intäjukun-inik itkaŋ ämawebe yäpmän danikta pidäm täyak.
- 8 ^k Täŋpän kudän siwoŋi terak api yäpmän daniwek. Ude tənkaŋ ämawebe kuduŋtagän iniken nadäk siwoŋi terak api yabän yäwarek.

^g 8:6 Stt 1:26-28, 1Ko 15:27; Efe 1:22; Hib 2:8 ^h 9:2 Sam 5:11, 83:18 ⁱ 9:5 Lo 9:14; Snd 10:7 ^j 9:7 Sam 102:12, 102:26; Hib 1:11 ^k 9:8 Sam 96:13, 98:9

- 9^l Ekäni uwä eji kehäromi kubä ude itak. Iwantä äma kubäta tänpäwak tänpänä, äma u Ekäniken päñku täga irek.
Ba bäräpi kadänikenä Anutuken käbop täga päñku irek.
- 10^m O Ekäni, äma gäk gabäj tarek täkañ u kubä mäde nämoinik ut imiñkuno unita ämawebe mebärika nadäwä tärek täkañ uwä gäkä terakgän api yeñgämä peneñ.
- 11ⁿ Unita ämawebe, in Ekäni, Saion yotpärareken intäjukun itkañ yabäj yäwat piä täk täyak u wäpi biñami iniñoret täkot!
Epän pähap täk täyak unita ämawebe komeni komeni yäñahäñpäñ yäwet täkot.
- 12° Bureni, Ekäni uwä äma komi nadäk täkañ unitäño konäm gerata juku peñpäñ nadäj yämik täyak. Ude tänpäñ äma netätä komi u yämik täkañ unita kowata tänpäwak täñ yämik täyak.
- 13 Unita Ekäni, näka waki, butewaki nadäj namisi. Iwantä komi ba bäräpi namikañ ño yabä!
Kumäj-kumäj dubiniken itat ño nämaguri äneñi täga kañ ira!
- 14^p Ude täñpayäj täno uwä näk päñku Jerusalem nanik ämawebe iñamiken itkañ wäpka api ganiñ oreret!
Ba waki keriken nanik nämagurayäj täyan unita oretoret pähap nadäñpäñ wäpka api yäpmäj ärowet.
- 15^q Täñpäkañ äma guñ äbotken naniktä nintä ärikta awañ äneñkuño upäñkañ ini-tägän awañi gänañ äriñkuñ.
Nin nipmäñjitta buñep täñkuño upäñkañ buñep iniken unitä yepmäñjtkuk.
- 16^r Bureni-inik, Ekänitä äma täño täktäki, kudän siwoñi terak yäpmäj daniñpäñ kowata yämik täyak. Täñirän äma waki uwä iniken kudän wakitä äyäjutpäñ tänpäwak täñ yämik täkañ.
- 17^s Äma waki komeni komeni Anututa nadäj äwaräkuk täk täkañ unitäño komeniwä kumbani kome ubayäj.
- 18^t Täñpäkañ ämawebe tuñumi nämo, täñbute-bute täñpaniwä Ekänitä jop yabäj äwaräkuk nämo täk täyak.
Nämo, äma bäräpi nitek udewani bureni-inik api täñkentäj yämek.
- 19 Unita Ekäni, äbi! Äbä jop yabäjiri komen ämatä ärowani täñ gaminertawä! Äma nämo nadäj gamik täkañ u kudup

^l 9:9 Sam 37:39, 46:1, 91:2 ^m 9:10 Lo 31:6-8; Sam 37:25, 70:4, 91:14 ⁿ 9:11 Sam 107:22
^o 9:12 2Sml 4:11; Sam 9:18, 10:17, 22:24, 37:25; Ais 49:14-15; Hib 13:5 ^p 9:14 Sam 13:5, 20:5, 35:9 ^q 9:15 Sam 7:15, 94:23; Snd 5:22, 26:27 ^r 9:16 Kis 14:31; Snd 5:22
^s 9:17 Jop 8:13; Sam 50:22 ^t 9:18 Sam 12:5; Snd 23:18, 24:14

yepmanpikaŋ gäkŋo man piäken kaŋ irut. Tänpäj unitäŋo täktäki kaŋ yäpmäj dani.

²⁰ u Ekäni, ude täjiri kaŋ umuntäwut. Kehäromika ude yäwoŋjärejiri inita nadäwä äpani-inik kaŋ tänpüt.

Salmo 10

Äma waki tänpäni u Anututä kehäromini täga yäpmäj äpek

- ¹ Ekäni, komi butewaki ahäj namiŋirän gäk imata nepmanpeŋ päŋku kábop itan?
- ² v Ekäni, äma waki tänpänita nadä! U ärowani tänpäj äma jopi jäwäri iwan täŋ yämiŋpäŋ däpmäŋpäŋ yäwat-kirek täkaŋ u nämo nadätan?
- ³ w Äma waki tänpäni uwä iniken bänepi täŋo gäripi ugän iwatpäŋ ärowani täk täkaŋ. Moneŋ tuŋumta nadäŋgärip tänpäj Ekäni mäde ut imik täkaŋ.
- ⁴ x Äma udewanitä nin ärowani yäŋpäŋ Anututa nämoinik nadäŋ imik täkaŋ. Nämo, Anututa nadäwä nämo itak bumik yäj nadäk täkaŋ.
- ⁵ y Tänpäj äma udewani tuŋum pähap ikek itkaŋ kome terak säkgämän it täkaŋ. Upäŋkaŋ Anutu, äma uwä inita nadäwä ärowani tänpäpäŋ gäkŋo бага manta nadäwä äpani täk täkaŋ ba iwaniyeta udegän yäjärok yäwet täkaŋ.
- ⁶ z Tänpäj bänepitä ŋode nadäk täkaŋ; Imaka kubätä nin täga nämo tänpän waneŋ. Nin tägagän api itne yäj nadäk täkaŋ.
- ⁷ a Äma udewani uwä meniken äma tagwän man yäwet-yäwet unitägän abämaŋ kuk täkaŋ. Meberitä jop manman, umun man ba tänpäwak man yäk täkaŋ.
- ⁸⁻⁹ b c Tänpäj kädet moräkken kábop itpäŋ äma siwoŋi ba äma kehäromini nämo, jop nadäŋ däpmäk täkaŋ, aŋ komitä kábop itpäŋ tom däpmäk täkaŋ ude.
- ¹⁰ Äma wakiinik tänpäni uwä äma jäwäri u jiraŋ yäj nadäŋkaŋ yeŋ yäwat päpmo yepmanpäŋ ärowani täŋ yämik täkaŋ.

^u 9:20 Sam 62:9; Ais 31:3; Ese 28:2 ^v 10:2 Sam 7:16, 9:15; Snd 5:22 ^w 10:3 Sam 94:4; Rom 1:32 ^x 10:4 Sam 14:1-2, 53:1 ^y 10:5 Sam 12:5; Ais 26:11 ^z 10:6 Ais 56:12; Rev 18:7 ^a 10:7 Jop 20:12; Sam 12:2; Rom 3:14 ^b 10:8 Sam 17:11; Hab 3:14
^c 10:9 Sam 17:12; Mai 7:2

- 11 ^d Tånkaŋ bänepitā ŋode yäk tākaŋ; Anutu u ninta guŋ taŋpāŋ dapuri taŋpiŋik taŋkuko unita nin nāmo nibāk täyak yäk.
- 12 O Ekāni, gāk akuŋpāŋ āma waki taŋpani unita kowata yāmi!
Tånkaŋ āma kehāromi paorani ninta guŋ täwentawā!
- 13 Anutu, āma waki taŋpani imata gāk ganiŋ wārāt tākaŋ? ŋode uwā jop nadāk tākaŋ; Kowata nāmo api nimek!
- 14 ^e Upāŋkaŋ Ekāni, gāk āma kādet waki taŋpani u yabāk täyan. Āma udewanitā komi nimiŋirā nibāŋ āwarākuk nāmo tāk täyan.
Unita āma kehāromini nāmo, gākā taŋkentāŋ nimi yāŋpāŋ gākgān gabāŋ tarek tākaŋ. U imata, gāk kubā-tāgān āma jopi jāwāri taŋkentāŋ yāmik täyan.
- 15 Unita Ekāni, gākā āma waki taŋpani tāŋo kehāromi yāyomāgatpāŋ kowata komi kaŋ yāmi!
- 16 ^f Ekāni gāk intājukun-inik it yāpmāŋ pāŋku pen api it yāpmāŋ ārowen, paot-paotka nāmo.
Unita āma gāka nāmo nadāŋ gamik tākaŋ u yāwat kireŋpewi kaŋ kuŋtāŋpā kut!
- 17 ^g Ekāni, gāk āma jāwāri tāŋo yāŋapik man nadāŋ yāmiŋpāŋ bānepi tāŋ-tāpāneŋ yāmiŋiri sākgāmān api itneŋ.
- 18 ^h O Ekāni, iroŋi kodāŋanikāt āma bārāpi nadāwani unitāŋo yāŋapik man nadāŋ yāmiŋpāŋ komi nadāk tākaŋ u dātāreŋ yāmik täyi.
Ude tāŋiri komeŋ āmata āneŋi nāmo api umuntāneŋ!

Salmo 11

Āma kubātā Anututa nadākinik taŋkuk

- 1-2 ^{i j} Umuri kubā ahāŋ namiŋirān Ekānitā watā it namān yāŋpāŋ uken kuk täyat.
Unita notnapak, imata guŋtā-yāŋ ŋode nāwetan? Ai! Metāŋpeŋ ku! Āma waki taŋpanitā āma siwoŋi dāpmākta bipmāŋ uraniken kābop itkaŋ kuwek gwājikaŋ u nāmo yabātan?
Gāk barak umuritā-yāŋ metāŋpeŋ pom udu ku! yāŋ man ude imata nāwetan?

^d 10:11 Jop 22:13; Sam 94:7; Ese 9:9 ^e 10:14 Sam 68:5, 2Ti 1:12, 1Pi 4:19

^f 10:16 Sam 145:13; Jer 10:10; Dan 4:34, 1Ti 1:17 ^g 10:17 Kis 22:23; Sam 9:12

^h 10:18 Sam 82:3; Ais 11:4 ⁱ 11:1 Sam 2:12, 121:1 ^j 11:2 Sam 7:12, 37:14, 64:3-4

- 3 ^k Yäke! Äma kuduhtagäntä kädet siwoŋi mäde ut imäwä äma siwoŋi jide täneŋ? Käwep api metäŋpeŋ kunep.
- 4 ^l Upäŋkaŋ nähä nämo api metäŋpeŋ kwet! Nämo, Anutu ini kudupi tähaken itkaŋ dapun täŋ itak.
Kunum gänaŋ maŋitkaŋ intäjukun-inik it nimiŋpäŋ äma täŋo täktäki u kuduhtagän yabäŋpäŋ-nadäk täyak.
- 5 ^m Ekäni ini äma siwoŋi ba äma waki täŋpani yäpmäŋ daniŋpäŋ äma бага mani nämo buramik täkaŋ unita kokwawak pähap api pewän ahäŋ yämek.
- 6 ⁿ Ude täŋpäŋ kädäp mebet komigämän upäŋ piŋ yabat-pewän komi bumta api nadäneŋ. U imata, kowata udewani yäpmäkta biŋam täkaŋ ubayäŋ.
- 7 ^o Täŋpäkaŋ Ekäni ini uwä siwoŋi unita äma siwoŋi kuŋaranita gäripi nadäk täyak.
Äma Ekäni täŋo meni jinom iwatpäŋ kuŋat täkaŋ uwä Ekäni iŋami api käneŋ.

Salmo 12

Äma kubä Anututä täŋkentäŋ imikta yäŋapik man yäŋkuk

- 1 ^p Ekäni, äma siwoŋi kubä nämoinik itak. Ba äma man bureni yäwani kudup paotkaŋ unita äbä täŋkentäŋ nimisi!
- 2 ^q Ämawebe kuduhtagäntä noriye bänepi ärikta jop täŋyäkŋarani täk täkaŋ.
- 3 Unita Ekäni, gäk äma ätu jop yäŋ-yäkŋatpäŋ waki kädet terak yämagut täkaŋ ba ärowani täk täkaŋ uwä meni teŋpipiŋ yämi!
- 4 Äma udewanitä ŋode yäk täkaŋ; Nin äma ätu jop yäŋ-yäkŋatpäŋ imaka yäpmäkta gäripi nadäk täkamäŋ u täga api yäpne.
Ba man yänayäŋ nadäŋpäŋä udegän täga api yäk täne yäk. Ude täŋitna äma kubätä täga nämo niniŋ bitnäwek yäŋ yäk täkaŋ.
- 5 ^r Ude yäk täkaŋ upäŋkaŋ Ekänitä ini ŋode yäyak; Eruk täga! Näk ärewayäŋ! Ämatä äma jäwäri yäpmäŋ äpäŋpäŋ komi piä yämiŋirä yäŋkähän-kähän yäŋ itkaŋ u nadätat.
Äreŋpäŋ säkgämän itta gäripi nadäk täkaŋ u täŋkentäŋ yämiŋira udegän api itneŋ yäk.

^k 11:3 Sam 87:1, 119:152 ^l 11:4 Mai 1:2; Mat 5:34 ^m 11:5 Stt 22:1; Sam 34:19; Jem 1:12

ⁿ 11:6 Sam 75:8; Jer 4:11-12; Ese 38:22 ^o 11:7 Sam 7:9-11, 16:11, 33:5 ^p 12:1 Ais 57:1; Mai 7:2 ^q 12:2 Sam 41:6; Jer 9:8; Rom 16:18 ^r 12:5 Sam 10:18, 34:6, 35:10; Ais 33:10

- 6 ^s Ämawebe, in nadäkanj? Ekänitä täñkentäj nimikta man kehäromi yäjñkuko uwä man bureni-inik yäjñkuk. Man yäk täyak u siliwa mobä kädäpken ijiñpewä kodaki paki-inik äworek täkanj udeyani.
- 7 ^t Unita Ekäni, watä säkgämän kadäni kadäni it nimiñiri iwantä nidäpneñtawä.
- 8 ^u U imata, äma waki bämopiken itkamäj. U kudup kädet wakita tägagämän yäjñ nadäk täkanj.

Salmo 13

Äma kubä Anututä äneñi nadäj imikta yäjñapik man yäjñkuk

- 1 ^v Ekäni, kadäni jidegän äneñi api nadäj namen? Gäk näka mäde kadäni käronji api ut namen ba? Kadäni jidegän nadäj namiñiri iñamka äneñi api gabäwet?
- 2 Kadäni jidegän bäräpina ño api ketäreñ namen? Butewaki pähap nadäj itat ño kepma bipani jide nadäj yäpmäj kuñira api paot namek? Kadäni jidegän täñkentäj namiñiri iwanaye gämoriken nämo api iret?
- 3 ^w Ekäni, gäk näkñjo Anutuna unita yäjñapik manna ño nadäj namiñpäj butewaki nadäj nami. Täñpäj kehäromi namiñiri nämo api paoret.
- 4 ^x Iwanaye yabä kätäñiri nintä irepmitkamäj yäjñpäj nabäwä mañ parira oretoret nämo täneñ.
- 5 Upäjñkanj ude nämo! Gäk nadäj namikinik täk täyan unita nadäkinik täyat. Butewaki nadäñpäj täñkentäj namayäj täyan unita oretoret täñ gamitat.
- 6 ^y Bureni Ekäni, gäk näka säkgämän täñ namiñ yäpmäj äbuno unita kap teñpäj wäpka api ganiñ oreret.

Salmo 14

Äma waki täño täktäk

- 1 ^z Äma Anutu nämo itak yäjñ yäk täkanj uwä guñ bureni-inik! Äma udeyani bänepi käbäj täwani. U kudän waki mebäri mebäri täk täkanj. Kubätä kudän täga kubä nämoinik täk täyak.

^s 12:6 Sam 119:140; Snd 30:5 ^t 12:7 Sam 37:28, 97:10 ^u 12:8 Sam 55:10-11

^v 13:1 Jop 13:24; Sam 88:14; Ais 59:2 ^w 13:3 Jer 51:39 ^x 13:4 Sam 25:2, 35:19, 38:16

^y 13:6 Sam 116:7, 119:17 ^z 14:1 Sam 10:4, 53:1

- 2^a Nadäkaŋ? Ekänitä kunum terak ununitä etä päpä dapun pärewat täk täyak. U äma nadäwä tumbäpäŋ Anutu kaŋ-ahäkta piäni täŋpani udewani ätu itkaŋ ba nämo yäŋ nadäŋpäŋ yabäŋ ahäkta dapun pärewat täk täyak.
- 3^b Upäŋkaŋ nämo, kudup u kädet siwoŋi irepmit moreŋpäŋ kädet waki täŋpanigän. Uken nanik kubätä kudän täga kubä nämo täk täyak. Nämoinik.
- 4^c Unita Ekänitä ŋode yäyak; Jide? Ämawebe u nadäk-nadäki nämo? U jop orek patkaŋ näkŋo ämawebenaye uken täŋyäkŋatpäŋ kubota täŋ yämik täkaŋ. Ude täŋkaŋ näkken yäŋapik man kubä nämoinik yäk täkaŋ.
- 5 Upäŋkaŋ Anututä ämawebeniye ukät itkentäk-inik täyak unita äma waki täŋpani unita imaka umuri-inik kubä api ahäŋ yämek.
- 6^d Äma waki uwä äma äpani jopi täŋo piä tawaŋ kaŋkaŋ yäniŋ wärät täkaŋ. Upäŋkaŋ Ekäni uwä äma äpanita watä it yämik täyak.
- 7^e Eruk, Isrel ämawebe täŋkentäŋ yämikta Ekänitä äma kubä Saion nanik kaŋ pewän äbän yäŋ nadätat. Ekänitä ude täŋjirän äneŋi säkgämän itnayäŋ täkamänken uken oretoret pähap api nadäne!

Salmo 15

Kädet siwoŋi Anututä gäripi nadäk täyak

- 1^f Ekäni, kudupi yotkaken äma jidewanitä täga ärowek? Ba kudupi yotpärarekaken äma jidewanitä kadäni käroŋi täga it yäpmän ärowek?
- 2 ^g Eruk, nadätat, äma ŋodewanitä Anutu iŋamiken täga it yäpmän ärowek;
Äma, Anutu täŋo manta gäripi nadäŋpäŋ kädet siwoŋigän iwarani u. Ba äma kadäni kadäni man bureniŋän yäk täŋpani u.
- 3 ^h Äma udewanitä noriye täŋo wäpi jop man terak nämo yäpmän äpek. Ba noriyeta imaka wakiwaki nämo täŋ yämek. Ba äboriye bämopiken yäŋ-yäkŋarani man kubä nämoinik yäwek.
Anututä äma udewanita gäripi nadäk täyak.

^a 14:2 Sam 33:13, 102:19 ^b 14:1-3 Rom 3:10-12 ^c 14:4 Ais 64:7; Jer 10:25; Amo 8:4

^d 14:6 Sam 9:9, 142:5 ^e 14:7 Jop 42:10; Sam 53:6, 126:1 ^f 15:1 Sam 23:6, 24:3, 27:4, 61:4 ^g 15:2 Ais 33:15; Sek 8:16; Efe 4:25 ^h 15:3 Kis 23:1; Sam 28:3, 50:20

- 4 ⁱ Äma udewanitä äma wakiwaki tänpänita gäripi nämo nadäk täyak. Nämo! Ämawebe Anutu täño kädet siwoñi iwat täkañ unitagän orañ yämik täyak.
Äma udewanitä imaka api tänpet yäñ yäwani ugän iwatpäñ täk täyak. Iniken mani u iwatpäñ täñjirän bäräpi mebäri mebäri ahäñ imäpäñ waweko upänkañ gwäk pimiñpäñ mani ugän iwatpäñ täñpek.
- 5 ^j Äma udewanitä kädet siwoñi ñode täk täyak; Äma ätuta moneñ yämiñkañ yäwerek; Kowata kämi kañ namut yäk. Eruk ude yäwerekopäñ kowata imikimik kadänikenä jide yämeko udegän yäpek, u irepmitpäñ nämo.
Tänpäñ äma udewanitä man käbeyäken man bureniğän yäwek. Tänpäkañ äma ätuwä noriye manken yepmakta jop manman yäk täkañ. Upänkañ äma siwoñitä kädet udewaniwä nämoinik täñpek.
- In nadäkañ? Äma kädet tägatäga udewani iwat täkañ uwä paot-paotta biñam nämo täkañ.

Salmo 16

Äma kubätä Anututa nadäñ imikinik täk täyak

- 1 ^k Anutu, näk nadäñ gamikinik täk täyat unita gäk watä säkgämän it namik täyi!
- 2 Näk Ekäni ñode iwetkut; Ekäni, gäk näkño intäjukun ämana. Imaka tägatäga näkken itkañ u gäkño ketka terak nanik-tägän äbäk täkañ yäñ iwetkut.
- 3 ^l Ämawebe Ekänita nadäkinik täk täkañ udewanikät itta gäripi nadäk täyat.
- 4 ^m Upänkañ ämawebe mäjo wära nadäñ yämik täkañ uwä komi api nadäneñ. Nähä mäjo wärata ärawa nämoinik api täñ yämet. Ba wäpi menaken nämo api irek. Nämoinik!
- 5 ⁿ Imaka imaka päke itkañ ñonitä näka watä nämo it namik täkañ. Ekäni, gäk kubä-tägän watä it namik täyan. Tänpäkañ imaka imakata wäyäkñek täyat uwä gäkägän namik täyan.

ⁱ 15:4 Jos 9:18-20; Het 11:35; Apos 28:10 ^j 15:5 Lo 16:19; Ese 18:8 ^k 16:1 Sam 7:1, 17:8 ^l 16:3 Sam 101:6, 119:63 ^m 16:4 Jos 23:7; Sam 32:10, 106:37-38 ⁿ 16:5 Sam 23:5, 119:57, 125:3; Kra 3:24

- 6 ° Gäk watä säkgämän it namiñiri näk kome terak ño gäripi niked it yäpmän äbätat. Näk imaka kubäta nämö wäyäkñek täyat.
- 7 ^P Unita Ekänina wäpi biñam yäpmän akutat. Imata, uwä kädet siwoñi kuñatta nepmäñit näwat täyak. Täñpän bipani imaka, Ekänitä nadäk-nadäk siwoñi näwetpän näwoñarek tak täyak.
- 8 ^q Täñpakan Ekänita guñ tañpän nämö kuñat täyat. Nämö, Ekäni uwä dubinaken it täyak unita imaka kubäta täñyäkñat-pewän umuntañpän täga nämö kwaiwet.
- 9 ^r Unita bänepna pidäm tañirän oretoret pähap nadäk täyat. Täñkan imaka kubäta nämoinik umuntak täyat.
- 10 ^s Täñpakan Ekäni, gäk watä säkgämän it namik täyan. Ude täñiri näk kumän-kumän komeken nämö api kwet. Gäkño piä ämaka täga näk, nabän äwaräkuk täñiri kumänpän jop nämö api parawet.
- 11 ^{t u} Täñkan gäkña-tägän kädet gäripi nadäk täyan u näwoñarek täyan. Täñiri gäk dubikaken itkan bänep oretoret terak kuñat täyat uwä tärek-täreki nämö!

Salmo 17

Äma kubä Anututä watä it namän yäñpän gera yäñkuk

- 1 Ekäni, gäkken gera yäñira nadän namisi! Kädet siwoñi iwat täyat unita nadän bäräpna gäkken yäpmän äbäñira täñkentän nami. Gäk yäñgäkñatta nämö yäyat unita yäñapik manna ño nadän namisi.
- 2 Näk nadätat, dapunka pärañi-inik unita kudän siwoñi u kudup kañpän nadäwi tärek täkan. Unita iwan iñamiken äma siwoñi yän api yäñtäreñ namen.
- 3 ^v Bänep nadäk-nadäkna kudup kawi tärek täyak. Bipani bipani nabänpän-nadäk täyanken nadäk waki kubä nämö kañ-ahäk täyan. Imata, näk man waki, äma ätutä yäk täkan ude nämö yäk täyat.
- 4 Gäkño man ugänpän buramiñpän äma täñpäwak kädet kudän unita mäde ut imik täyat.
- 5 ^w Gäkño kädet siwoñi nämö irepmitpän wari wari ugän iwat täyat.

° 16:6 Jer 3:19 ^P 16:7 Sam 73:24, 77:6 ^q 16:8 Sam 27:8, 73:23 ^r 16:9 Sam 13:5, 30:12, 108:1 ^s 16:10 Sam 49:15, 86:13; Apos 13:35 ^t 16:11 Sam 36:7-8, 43:4 ^u 16:8-11 Apos 2:25-28 ^v 17:3 Sam 16:7; Sek 13:9; Mal 3:2-3, 1Pi 1:7
^w 17:5 Sam 119:133

- 6 O Anutu, gäkken yänjapinjira nadän namik täyan. Unita apiŋo gäkken gera yäkgän tänjira juku penpän nadän namisi.
- 7 ^x Dubikaken irira iwanayeta yänpän watä säkgämän it namik täyan unita Anutu, nadän namikinik täk täyan u kwawak pewi ahäwäpän iwan keriken nanik nämagut.
- 8-9 ^y Dapunka mujipta watäni it täyan udegän näka watä it namisi. Äma waki tänpänitä näk nutta itgwäjineŋo udetä nämagut pänku jirokka gäriŋ käbop nepmaŋsi.
- 10 ^z Äma udewani äma ätuta butewaki nämö nadän yämik täkaŋ. Meni jinomkenä gup yäpmän ärokärok man unitägän abäk täkaŋ.
- 11 U näwarän täŋkä nabän ahänpän nutta yewa täkaŋ. Ude täŋkaŋ näk tänpäwakta pidäm tänpän itkaŋ.
- 12 Aŋ ägwäri tom yenayän pidäm tänpän it täkaŋ ude näk neŋpän kwinit äwatta nabän nawat itkaŋ.
- 13 Unita Ekäni, äbi! Äbä täŋkentän namiŋpän iwanaye däpmän yäwat kirenpän unitäŋo kehäromini yäpmän äpäsi. Päip bohamka u yäpmän päbä ämik tänpän äma waki keriken nanik nämagut.
- 14 Bureni Ekäni, äma kome terak ŋo imaka täpuri kubäta nämö wäyäkŋek täkaŋ u keriken nanik nämagut. Komi piä yämikta yäwani yän yäminkuno u yäniŋ kiresi. Komi piä uwä yeritä yerita pen kaŋ yäniŋ kire!
- 15 ^a Tänpäkaŋ nähä waki nämö tänpäni unita kämi gäkkät kowat kawän bureni api täde. Täŋkaŋ däpmon terak naniktä akuŋpän dubinaken itan yän nadänpän bänep oretoret pähap tokŋek api nadäk tänpet.

Salmo 18

Devittä iwaniye yärepmitpän oretoret täŋkuk

Ekänitä Devit, Sol ba iwaniye ätu kerit terak nanik imaguränpän kap ŋo teŋkuk.

- 1 O Ekäni, gäk näkŋo kehäromina unita gäka gäripi pähap inide kubä nadätat!
- 2 ^b Gäk näkŋo watä ämana, mobä yewa ude it namitan. Bureni, Anutunatä ude täŋkentän namiŋirän gupna korenpän säkgämän it täyat. U kurepä ude itpipiŋ namik täyak. Unitä itkentän namiŋirän iwantä täga nämö nutneŋ.
- 3 Näk Ekäniken gera yänjira nadän namiŋpän iwan keriken nanik nämagut täyak. Unita Ekäni iniŋ orera!

^x 17:7 Sam 31:21 ^y 17:8 Lo 32:10; Sam 91:1, 91:4; Sek 2:8; Mat 23:37 ^z 17:10 1Sml 2:3; Jop 15:27; Sam 73:7 ^a 17:15 Sam 4:6-7, 16:11, 1Jo 3:2 ^b 18:2 Hib 2:13

- 4 ^c Kumäj-kumäj täño yentä kwasikotpäñ nepmañkuñ. Täñpäwak täño kehäromitä näk uwäk tañpäñ nepmañkuk.
- 5 Bureni, kumbani kome täño yentä pädat täñpäñ nepmäñ irirän awaqtä näk nepmäñitta buñepta-yäj itsämbuk.
- 6 ^d Upäñkañ bäräpina u gänañ Ekäni Anutuna uken täñkentäкта gera yäñkut. Täñkentäкта ude yäjira ini kudupi yotken itkañ gera kotäkna ba konäm butewakina nadäj namiñkuk.
- 7 Nadäj namiñirän kome bärom täñpäñ kwañkuk. Jop puningän nämo, mebariken umu imaka, kwañkuk.
U imata, Anututä iwanayeta kokwawak nadäjirän ude uwä ahäñkuk.
- 8 Injami gäriñ gänañ nanik gupe yäj täñpän äpuñ. Täñpäñ meni gänañ nanik täñpäwak kädäp mebet gäyek ikek añeñ täñpän abuñ.
- 9 Ude täñkañ kunum yäpmäj weñpewän kukñi kukñi kuñirän gubam kubiri pähap terak yejtäj äpuk.
- 10 ^e U imaka kunum gänañ nanik piri nitek uterak mañitkañ ukeñode äpuk. U bäräñek-inik äpuk, mänit täño piri mämä terak yäj.
- 11 U bipmäñ uranipäj tek ude uwäk täñkuk. Gubam tobori tobori ume nitek it gwäjij imiñkuñ.
- 12 Kädet täwit imikta yäpätä gubam kubiri u gänañ madäj kireñtäj äbäjirän mim ba kädäp mebet kome terak mañkuñ.
- 13 Täñpäkañ Ekänitä iromañtä-yäj kunum gänañ kärkeñeñirän Ekäni Arowani-inik unitäño man kotäk nadäñkuñ.
- 14 Täñkañ äñini yäpä ude, gwäjij täñpän äbäjirä iwaniye ämet täñpä kuñkuñ.
- 15 Ekäni kokwawak täñpäñ iwaniye yabäj yäñpäñ yabäj kärkeñeñkuk-ken gwägu pähap kawuk tañirän kome mebari kwawak patkuk.
- 16 Ude täñpäñ Ekänitä punin unu naniktä näk nepmäñitta kewatpäñ ume gwägu käreñiken nanik wädäñpäñ nepmañkuk.
- 17 Bureni, äma näka kokwawak täñpani, kehäromini näkä yärepmiñañi nämo u keriken nanik nämagutkuk.
- 18 Iwanaye u bäräpi terak irira äbä nutnayäj täñirä Ekänitä itpipiñ namiñkuk.
- 19 ^f Wakiken-inik itkuro upäñkañ bänepna gämäni-inik yäj nadäñpäñ unita wakiken nanik nämagutkuk.
- 20 ^g Ekänitä näk kädet siwoñi täk täyat unita gwäki säkgämän namik täyak. Näk momina nämo unita iron täñ namik täyak.

^c 18:4 Sam 116:3 ^d 18:4-6 Jna 2:5-7 ^e 18:10 Sam 104:3 ^f 18:19 Sam 31:8, 118:5

^g 18:20 1Sml 24:19

- 21 Nāk Ekāni Anutuna unita māde nāmo ut imiŋpāŋ unitāŋo бага мани buramiŋpāŋ iwāt tāyat.
- 22 Baga mani kudup iwāt pāŋ unitāŋo man kāderi kubāta peŋawāk nāmo tāk tāyat.
- 23 U iŋamiken momina nīkek nāmo it tāyat. Waki kubā tāŋpet yāŋpāŋ nadāŋit nadāŋit kuŋat tāyat.
- 24 ^h Iŋamiken nāk momina nāmo, siwoŋi kurāki-inik kuŋat tāyat unita gwāki sākgāmān udegān namik tāyak.
- 25 ⁱ Unita Ekāni, ŋode nadātāt; Āma nadāŋ gamikinik tāŋpāŋ nāmo gepmak tākaŋ unita kowata udegān nadāŋ yāmiŋpāŋ oraŋ yāmik tāyan. Tāŋpāŋ āma siwoŋi kuŋat tākaŋ unita kudān siwoŋigān tāŋ yāmik tāyan.
- 26 Tāŋpāŋ āma bānep paki kurāki-inik kuŋat tākaŋ unita kudān tāgagān tāŋ yāmik tāyan. Tāŋkaŋ āma waki tāk tākaŋ unita iwan tāŋ yāmik tāyan.
- 27 ^j Tāŋpākaŋ āmawebe āpani kuŋat tākaŋ u tāŋkentāŋ yāmik tāyan. Tāŋkaŋ āma inita nadāwā ārowani tāŋpāpāŋ kuŋat tākaŋ u māyāk yāmik tāyan.
- 28 ^k O Ekāni, bipmāŋ urani nāk uwāktāŋ āyāŋutak u iwāt kirekta topān ijiŋ-yāŋeŋ namik tāyan.
- 29 Bureni, kehāromi namiŋiri iwanaye tāga dāpmāŋpāŋ yāwāt kirewet. Ba unitāŋo kehāromi tāga yāpmāŋ āpet.
- 30 ^l Unita āmawebe, ŋode yāŋira nadāwut; Yawe Anutu ŋowā tāktāki sākgāmān, man yāk tāyak u bureni gān ahāk tākaŋ. Uwā āma watā it nimān yāŋ nadāŋpāŋ uken kuk tākaŋ unita kurepā ude it yāmik tāyak.
- 31 ^m Ekāni kubā unitāgān Anutu. Ba Anutu unitāgān nin gārak it pāŋ tāŋkentāŋ nimik tāyak.
- 32 ⁿ Anutu unitāgān kehāromi namik tāyak, ba kādet kuŋat-kuŋatnaken watā sākgāmān it namik tāyak.
- 33 ^o U tāgaken ba geŋiken kuŋatta kuroŋna tāŋpidām taŋ namiŋirān kwamāktā-yāŋ pidāmi gān kuŋat tāyat.
- 34 Tāŋkaŋ āmik tākta tāŋpāŋ-nāwoŋārek tāyak unita āmik kādānīken āpa kehāromi tāga gwājiwet.
- 35 Ekāni, watā it namiŋpāŋ wakīken nanik nāmagut tāyan. Ketka kehāromitā mehamtāŋ namiŋpāŋ watā it namiŋiri sākgāmān, wāpna biŋam nīkek it tāyat.

^h 18:24 1Sml 26:23 ⁱ 18:25 Sam 25:10, 31:23, 37:28, 40:11, 89:24 ^j 18:27 Sam 101:5; Snd 6:17 ^k 18:28 Jop 29:3 ^l 18:30 Sam 17:7, 119:140; Dan 4:37 ^m 18:31 Lo 32:31, 32:39, 1Sml 2:2; Ais 45:5 ⁿ 18:32 Sam 91:2 ^o 18:33 Lo 32:13; Hab 3:19

- 36 ^P Gäk kädet säkgämän täwit namiñiri kuñat täyatken yewa kwäpäñ nämo mañnut täkañ.
- 37 Nämo, iwanaye gwäk pimiñpäñ yäwat kireñkä yepmäñitpäñ dämpmäñ-äñan täñkañ it täyat.
- 38 Täñkañ akukta nämo, bumta dämpmäñpäñ yepmañpa gämotnaken it täkañ.
- 39 Bureni Ekäni, gäk ämik täkta kehäromi namiñiri iwanaye täño kehäromi yäpmäñ äpäñ morek täyat.
- 40 Ba gäkä täñpewi iwanaye näka umuntañpäñ metäñpeñ kuñtäñpä kuk täkañ. Bureni, äma kokwawak täñ namik täkañ u täñpawak täkañ.
- 41 Ude täñjira täñkentäkta konäm gera täk täkañ upäñkañ kubätä nämo täñkentäñ yämik täyak. Ba Ekäniken gera yäk täkañ upäñkañ kowata nämo yäniñ-yäk täyak.
- 42 Nämo, näk yeñ kokoyäñ-pewa keñkeñ äworeñirä mänittä piäñ äreyäñ täñpäñ kuk täkañ. Ba okä kädetken nanik ude äma u terak yeñtäñ kuk täyat.
- 43 Bureni Ekäni, äma äbot peñawäk täñpani u keriken nanik nämagutpäñ guñ äbot yabäñ yäwatta iwoyäñpäñ nepmañkun. Ude täñjiri äma bian nämo nadäñkuro u apiño näkño watä piä ämanaye ude itkañ.
- 44-45 Täñpäñ man yäñjira äma kubäken naniktä umuntañpäñ kwaiñkañ käbop irani uken nanik kwawakgän ahäñkañ gwäjijñ äpmonñ namik täkañ. Ude täñkañ manna buramik täkañ.
- 46 Unita ñode yäwa; Ekäni itak! Täñkentäkna iniñ orerut! Anutu waki keriken nanik nämagurani unitäño biñam yäñahäwut!
- 47 ^U imata, iwanaye yärepmitta kehäromi namik täyak. Täñpäñ äma äbori äbori täño kehäromi yäpmäñ äpäñpäñ gämotna-kengän yepmak täyak.
- 48 Bureni Ekäni, iwanaye yärepmitta kehäromi namik täyan. Täñkañ watä it namiñiri täñpawak äma komi komitä nämo nut täkañ.
- 49 ^r Unita äma äbori äbori bämopiken kap terak yäñ-teñpäñ api ganiñoret täñpet.
- 50 U imata, Anututä Devit näk, intäjukun ämani itta iwoyäñkuk. U kehäromi namiñirän iwanaye kudup yärepmit morek täyat. U kadäni kadäni nadäñ namikinik täk täyak. Ba kämiwä yerinayeta udegän tärek-täreki nämo api nadäñ yämik täñpek.

Salmo 19

Anutu täjo ket kudän ba meni jinom täjo biñam man

- 1 ^s Kunumtä Anutu täjo wäpi biñam jidewani yäj u kwawak pewän ahäk täkañ! Imaka imaka kudup kunum terak naniktä kerik kudän säkgämän-inik u kwawak niwoñärek täkañ!
- 2 ^t Kepma kubäkubätä yäpurärätpäj yäpurärätpäj pen yäjahäk täyak. Ba bipanitä udegän täk täyak.
- 3 Bipani kepma yarä uwä man yäkyäкта meni nämotä man kwawak yäjirän jukunintä nämo nadäk täkamäj.
- 4 ^u Upäjkañ biñam man yäjpewän komeni komeni, yotpärare kubäkubä kuñ morek täyak.
- Täjpäkañ kunum terak Anututä eñi kubä edap dapurita täj imiñkuk.
- 5 Täjnkuko unita edap dapuritä ñode täk täyak; Äma gubañi kubätä webeni käwayäj oretoret terak eñi gänañ naniktä äpämañ kweko ude abäk täyak. Ba äma kubä närepmirek gärepmirek-ken bäräñekta pidämtak täyak ude täk täyak.
- 6 ^v Edap dapuri u pom kukñi käda naniktä abämañ kumañ kukñi udude äpmok täyak. Imaka kubätä unitäño ägonita käbop täga nämo irek.
- 7 ^w Täjpäkañ Ekäni täjo бага man uwä siwoñi-inik. Unitä bänep nadäk-nadäknin täñ-kodaktak täyak. Täjkañ Ekäni täjo man unita nadäñitna bureni-inik täk täyak. Unitäño man kubä pära nämo täk täyak. Unitä äma nadäk-nadäki täpuri unita nadäk-nadäk täñi Anutuken nanikpäñ yämik täyak.
- 8 ^x Täñirän Ekänitä man tägagämän u yäjpäñ niwoñärek täñirän oretoret täk täkamäj. Täjkañ Ekäni täjo man kädet u kudupi säkgämän-inik unita ämawebe nadäk-nadäki täñpirärek tak täyak.
- 9 ^y Täjpäkañ Ekäni orañ imikimik kädet u kädet säkgämän. U tärek-täreki nämo it täyak. Täjpäñ Ekänitä ini kädet nintä iwatpäñ täkta yäjpäñ niwet täyak u siwoñi bureni-inik.
- 10 ^z Ekäni täjo man u gol säkgämän-inik u irepmitak unita man unita gäripi pähap nadäk täkäna! Uwä gäripi-inik, tom gakñi täjo gäripini irepmit moretak.

^s 19:1 Sam 8:1, 50:6; Rom 1:19-20 ^t 19:2 Sam 74:16, 139:12 ^u 19:4 Rom 10:18

^v 19:6 Sam 113:3 ^w 19:7 Sam 119:130 ^x 19:8 Sam 12:6, 36:9, 119:128

^y 19:9 Sam 119:138, 119:142 ^z 19:10 Sam 119:72, 119:103, 119:127

- 11 ^a Bureni Ekäni, gäkŋo man u jukuman täga niwet täyak. Ämawebe u buramiŋpäŋ iwät täkaŋ uwä kowata täga ahäŋ yämik täkaŋ.
- 12 ^b Upäŋkaŋ Ekäni, äma kubätä iniken momi kuduptagän täga nämo kaŋpäŋ nadäwän täreneŋ. Unita momi ätu käbop itkaŋ unita nämo nadätat u ärut nami!
- 13 ^c Ärut namiŋpäŋ watä it namiŋiri momi nadäŋ parit wari täŋpetawä! Ude nämo täŋ namiwä momi unitä intäjukun täŋ namiŋirän unita watä piä täŋ imetta! Unita watä ude it namiŋiri siwoŋi-inik itkaŋ gäk mäde ut gamettawä.
- 14 ^d Täŋpäkaŋ Ekäni gäk käbop irit mobä käwutna, ba täŋkentäk ämana bureni! Unita näkŋo gäripna taŋi uwä ŋode yäŋahätat; Mena jinom, nadäk-nadäkna kaŋ kawi tägawut yäŋ nadäk täyat.

Salmo 20

Äma kubätä intäjukun ämata yäŋpäŋ Anutuken gera yäŋkuk

- 1 Intäjukun ämanin, gäk bäräpi terak irayäŋ täno uwä, Ekäni, Jekop täŋo Anututä täŋkentäŋ gamiŋpäŋ watä it gamik täyon!
- 2 Anutu u Saion komeken itak. Itkaŋ ini täha gänaŋ nanik täŋkentäk täga ganiŋ kirek täyon.
- 3 Iniŋ oretta gupe käbäŋi nitek ijiŋ imayäŋ täno ba bänep tägata bänep iron peŋ imayäŋ täno unita gäripi nadäŋ gamik täyon.
- 4 ^e Imaka imaka bänepkatä gäripi pähap nadäk täyan u ganiŋ kirek täyon. Ba täŋkentäŋ gamiŋirän nadäk-tawaŋ pewayäŋ täno u bureni säkgämän kaŋ ahäwän!
- 5 ^f Ude täŋkentäŋ gamiŋirän iwan täŋo kehäromi yäpmäŋ äpayäŋ täno uken nin oretoret pähap täŋpäŋ Anutunin api iniŋ oretne! Täŋpäkaŋ Ekäni tä yäŋapik manka kudup nadäŋ gamik täyon.
- 6 Eruk, näk nadätat! Ekäni tä intäjukun äma ini iwoyäŋpäŋ tewani u täŋkentäŋ imik täyak. U kunum gänaŋ itkaŋ yäŋapik mani nadäŋ imik täyak. Täŋkaŋ keru kehäromitä täŋkentäŋ imiŋirän iwaniye täŋo kehäromi yäpmäŋ äpäk täyak.

^a 19:11 Sam 17:4 ^b 19:12 Sam 40:12, 51:1-2, 90:8 ^c 19:13 Sam 18:32, 25:11, 119:133

^d 19:14 Sam 18:2, 31:5, 104:34 ^e 20:4 Sam 21:2 ^f 20:5 Sam 9:14, 60:4

- 7^g Tānpākaŋ āma ätu ämik tāŋo tuŋum kehäromi kehäromi unitagän nadäkinik kehäromi tāk tākaŋ. Upāŋkaŋ ninä Ekäni Anutunin unitāŋo kehäromita nadäkinik tāk tākamāŋ.
- 8 Äma udewani tāŋo kehäromi kudup paoräkaŋ api maŋ-patäbotneŋ. Upāŋkaŋ ninä akuŋpāŋ kehärom taŋpāŋ api it yāpmāŋ kune.
- 9 Ekäni, gākken gera yānayāŋ tākamāŋken uken nadāŋ nimiŋpāŋ intājukun āmanin tāŋkentāŋ imiŋiri iwaniye tāŋo kehäromi kudup kaŋ yāpmāŋ äpāŋ morewän!

Salmo 21

Isrel tāŋo intājukun ämatä Ekäni wäpi imiŋ oretkuk

- 1 Ekäni, intājukun ämata kehäromi imiŋiri iwaniye tāŋo kehäromi yāpmāŋ äpāŋ moreŋkuko unita oretoret tāk täyak.
- 2 Imaka bānepitā gäripi pähap nadāŋpāŋ unita gākken yāŋapiŋkuko u imiŋkun.
- 3 Gäk not tāŋ imiŋpāŋ iron taŋi tāŋ imiŋkun. Tāŋkaŋ wäpi biŋam kwawak niwoŋäreкта gwäpä golpāŋ tāŋpanipāŋ ähät imiŋkun.
- 4^h U irit käroŋi itta gākken yāŋapiŋkuko u nadāŋ imiŋiri udegän kadäni käroŋi it yāpmāŋ abukotä pen api it yāpmāŋ ärowek.
- 5 Tāŋkentāŋ imiŋiri iwan tāŋo kehäromi yāpmāŋ äpuko unita wäpi biŋam ikektä taŋi itak. Wäpi biŋamkät kehäromi u gākŋa imiŋkun.
- 6ⁱ Gäk iron pähap tāŋ imik täyan u paot-paori nämo, pen api it yāpmāŋ ärowek. Ba dubiniken iriri unita oretoret pähap tāk täyak.
- 7^j O Ekäni tānpāmorek mähe mi, intājukun äma u gäka nadäkinik tāk täyak. Gäk nadāŋ imikinik tāk täyan unita kehäromigän api irek.
- 8 Ude tāŋkaŋ iwankaye kokwawak nadāŋ gamani u kuduŋtagän yāpmāŋ äpäŋpāŋ gākŋa gämotka-kengän api yepmaŋpen.
- 9^k Tānpākaŋ Ekäni, gäkä kwawak ahāwayāŋ täyanken uken kädäp mebet taŋitā imaka imaka iŋiŋpewä paot tākaŋ ude iwan u kudup api dāpmāŋ paoren. Bureni, kokwawak taŋi nadāŋ yāmiŋpāŋ dāpmāŋpāŋ kädäptä kudup iŋiŋpewi api paotneŋ.
- 10 Tāŋiri unitāŋo yeri kubä nämo api irek. Nämo, u kuduŋtagän api dāpmāŋ morewen.

^g 20:7 Sam 33:16-17; Snd 21:31; Ais 31:1 ^h 21:4 Sam 61:5-6, 91:16 ⁱ 21:6 Sam 16:11, 45:7; Apos 2:28 ^j 21:7 Sam 16:8 ^k 21:9 Sam 18:8; Ais 26:11; Mal 4:1

- 11 ^l Äma udewanitä waki täñ gamikta yänpän-nadäk täk täkañ
upänkañ täga nämo täneñ.
- 12 Nämo, kuwek gwäjinpewi yäwarirän api metänpeñ kunenñ.
- 13 O Ekäni, gäk kehäromika nitek unita wäpka biñam kap terak
ganiñoret yäpmänñ api kune!

Salmo 22

Äma kubä komi nadänpänñ Anutuken konäm gera täñkuk

- 1 ^m Anutuna, Anutuna, imata nepmañtan? Imata ban itkañ konäm
kähänna nämo nadäj namitan?
- 2 ⁿ Wära! Anutuna, näk kepma konäm kähän yänjira kowata nämo
naniñ yäk täyan. Ba bipani udegän ehutpänñ gäkken gera yänjira
nämo nadäj namik täyan.
- 3 Upänkañ näk nadätat; Gäk Anutu kudupi intäjukun iriri Isrel
naniktä gäk wäpka yäpmänñ akuk täkañ.
- 4 ^o Täñpänñ bian äbekniye oraniyetä irit kuñat-kuñari gäk ketka terak
peñpeñ kuñarirä täñkentänñ yämik täñkunonik.
- 5 Uwä gäkken yänpapiñirä iwan keriken nanik yämagut täñkunonik.
Tänjiri gäka nadäkinik täñ gamiñirä nadäkiniki jopi nämo täñkuk.
- 6 ^p Upänkañ nähä imaka jopi ude. Näk äma nämo! Ämawebetä nabänjirä
äpani täñpäkañ yänjärok näwerit iñam täñ namiñit täk täkañ.
- 7 ^q Täñpänñ nabän mägayänjit mebet ogät näreñit täk täkañ.
- 8 ^r Täñpänñ sära ñode näwet täkañ; Ekäniken gera yänjiri käwep
täñkentänñ gamayänñ yäk. Gäka gäripi nadänpänñä imata nämo
gämagut täyak? Man ude näwet täkañ.
- 9 ^s Anutu, gäkä bian meñ koki gänañ nanik täñpewi ahänkut. Näk
nonoñ nañ parira gäkä täñkentänñ namiñkun.
- 10 ^t Gäk näkño Anutu. Gäka nadäkinik täk täyat uwä meñtä bäyanpänñ
nepmañkukken unitä pen it yäpmänñ äbätat ño.
- 11 ^u Unita apiño nepmañpentawä! Bäräpi ahänñ namiñtak ñonita näk
täñkentäktä kubä nämo! Unita gäk ban nepmañpeñ kweno.

^l 21:11 Sam 2:1 ^m 22:1 Sam 10:1; Mat 27:46; Mak 15:34 ⁿ 22:2 Sam 42:3, 88:1
^o 22:4 Sam 78:53, 107:6 ^p 22:6 Jop 25:6; Sam 31:11; Ais 41:14, 49:7 ^q 22:7 Ais 53:3;
Mat 27:39; Mak 15:29; Luk 23:35 ^r 22:8 Mat 27:43 ^s 22:9 Sam 71:5-6 ^t 22:10 Ais 46:3,
49:1 ^u 22:11 2Kn 14:26; Sam 72:12; Ais 63:5

- 12 Iwantä bulimakau komitā äma yawat-kirek täkañ ude näwat-kirek täkañ. Burimäkau kehäromi Basan komeken nanik udewanitā-yāñ näk yewa täk täkañ.
- 13 Añ komitā tom yenayāñ yabāñ karakñeñpāñ meni aņek täkañ ude iwantā näk ude nenayāñ täk täkañ.
- 14 ^v Täñpākañ kehäromina kudup paotak, ume piwā kwākañ kome terak pāñku paot täkañ ude. Täñpāñ kujatna kudup gapun täkañ. Ba nadäk-nadäkna tom gākñi kädäpken pewākañ mutpāñ paot täkañ ude täyak.
- 15 ^w Täñpāñ kotäkna kawuk tawākañ mebetna dārawān täkañ. Gäk nabāñ näwaräkuk täñiri kumbayāñ täyat.
- 16 Täñpāñ waki täñpani äbot pähaptā bipmāñ gwājñpāñ aņtä tom yek täkañ ude gupna neñpāñ yāpmāñ dākñek täkañ.
- 17 Täñpākañ kujatna kwawak parirā nabāñkañ oretoret täk täkañ.
- 18 ^x Ba näkño tek inita yāpmäkta närepmirek-gärepmirek ude täk täkañ.
- 19 ^y Unita Ekäni, nepmañpeñ ban kweno. Täñkentāñ namik täyan udegān apiño bārāñeñ abāñkañ täñkentāñ nam!
- 20 Gäk äneñi nämaguriri nutna yäkñat täñpä wawut! Gäk täñkentāñ namñiri äma aņ bumik ñowā kumāñ-kumāñ nutneño.
- 21 ^z Näk aņ ägwāri keriken nanik yäyomāgariri tom ägwāri yek täkañ ude näk neкта täñpä wawut! Täñpākañ bulimakau ägwāri itkañ ño joñanitā näputneño, Ekäni näk nämagut.
- 22 ^a Ude täñpikañ manbiñam gākä täñ namik täyan u notnaye api yāweret. Täñpāñ gäk ganiñ oretta äbot kubägān itkañ näkä gäkño wäpka biñam api yāpmāñ akwet.
- 23 Eruk näk ñode yäyat; Anutu täño äbot täñpani in Anutu wäpi yāpmāñ akuwut! Jekop täño äboriye in Ekäni orañ imikot! Bureni, Isrel äbot in, gwājñi äpmoñ imut!
- 24 ^b U imata, Anutu uwā äma jäwārita mäde nämo ut yämik täyak. Unitäño komi nadāwätäkita nadāñirān jopi nämo täk täyak. Nämoinik! U yāñapiñirā nadāñ yämiñpāñ dubiniken äbäk täyak.
- 25 ^c Unita Ekäni, ämawebekayetä ganiñ oretta käbeyä täñjirā gäkño täktäkkata yāñpāñ käbeyä iñamiken api ganiñoret täñpet. Bureni, orañ gamikta gupe käbāñi nikek iñiñ gamikta

^v 22:14 Sam 73:26; Dan 5:6 ^w 22:15 Sam 38:10 ^x 22:18 Mat 27:35;
 Mak 15:24; Luk 23:34; Jon 19:24 ^y 22:19 Sam 22:11, 70:5 ^z 22:21 Sam 34:4,
 118:5 ^a 22:22 Sam 40:10; Hib 2:12 ^b 22:24 Sam 31:22, 69:17, 69:33; Hib 5:7
^c 22:25 Sam 35:18, 40:9-10, 61:8

yänkehärom taŋkuro u ämawebe gäka umuntak täkaŋ u iŋamiken api tänpa-tärewek.

26 ^d Kadäni uken äma jäwäri imaka, naŋ tokŋek api täneŋ. Ba ämawebe Ekäni dubiniken kuk täkaŋ uwä wäpi api iniŋ oretneŋ. Eruk, ude täŋkaŋ tärek-täreki nämo säkgämän it yäpmäj ärok täkot!

27 ^e Tänpäkaŋ ämawebe komeni komeni Ekänita nadänpäj äyänutpeŋ gämoriken api kuŋ moreneŋ. Kuŋ morenpäj api iniŋoret täneŋ.

28 ^f U imata, Ekäni uwä ämawebe komeni komeni kuduŋtagän intäjukun it yämiŋpäŋ yabäj yäwat täyak.

29 ^g Äma inita nadäŋirä ärowani tänpänitä kukut imäpmok tänpäj Anutu api iniŋ oretneŋ. Bureni, komen ämawebe kumänpäj parakta yäwani u kuduŋtagäntä Ekäni api oraŋ imineŋ.

30 ^h Täŋkaŋ ämawebe mäden ahänayäj täkaŋ uwä Ekänita watä piä api täŋ imineŋ. Ude täŋkaŋ yeriniye ahänayäj täkaŋ unita Ekäni täŋo täktäkita yänahänpäj api yäwet täneŋ.

31 ⁱ Bureni, ämawebe nämo ahäwani uwä kämi ahäŋirä Ekänitä ämawebeniye waki keriken nanik yämagurani unita yänpäj-yäwoŋärek api täneŋ.

Salmo 23

Ekäni täŋo iron säkgämän

1 ^j Ämatä sipsip watä it yämik täkaŋ udegän, Uraktä näka watä säkgämän it namik täyak. Unita näk imaka kubäta wäyäkŋek piä nämo täk täyat.

2 ^k Tänpäkaŋ näk yänäkŋat päŋku nepmaŋpäŋ ume dapuriken nänpakaŋ eruk äneŋi nämagut päŋku äyuŋken nepmaŋpäŋ kwinigän itpäj-nadäk täk täyat.

3 ^l Ude täŋkaŋ irit kuŋat-kuŋatna täŋ-kehäromtak täyak. Tänpäj iniken wäpi täga terak kädet siwoŋi-kengän nämagut yäpmäj kuk täyak.

^d 22:26 Sam 40:16, 69:32 ^e 22:27 Sam 2:8, 82:8, 86:9 ^f 22:28 Sam 47:7-8; Sek 14:9

^g 22:29 Sam 89:48; Ais 10:16 ^h 22:30 Sam 102:18, 102:28 ⁱ 22:31 Sam 71:18, 78:6

^j 23:1 Sam 34:9-10; Ais 40:11; Jon 10:11, 1Pi 2:25 ^k 23:2 Sam 36:8, 65:11-13; Ese 34:14;

Rev 7:17 ^l 23:3 Sam 5:8, 19:7, 85:13

- 4 ^m Ekäni, kumäj-kumäj täŋo bipmäj uranitä uwäk täŋpäj nepmäŋirayäj täko upäjkaŋ umuri udewanita nämo umuntäwet. Imata, gäk näkkät bok itkaŋ kadä ba käyöp iŋiriri gabäjpäŋ nämo umuntak täyat.
- 5 ⁿ Ude täŋkaŋ näk nepmäj towikta ketem tuŋum täŋpäj nämaguriri iwanaye jop nabäk täkaŋ. Ude täŋkaŋ nämagut päŋku dubikaken nepmaŋpäŋ täŋ-bumbum pewi ahäj namik täkaŋ.
- 6 ^o Ekäni, gäk irit kuŋat-kuŋatnaken watä säkgämän it namiŋpäŋ bänep iron täŋ namik täyan.
Unita gäripi pähap tärek-täreki nämo, nadäk täyat. Ba näk gäkkät bok pen api it yäpmäj ärode.

Salmo 24

Anututä äma jidewanita gäripi nadäk täyak?

- 1 ^p Kome pähap ukät ämawebe ba imaka kome terak itkaŋ u kuduŋtagän Anututä mähemi-inik täyak.
- 2 ^q Anutu unitägän kome u gwägu pähap terak penpäŋ täŋ-kehärom taŋkuk.
- 3 ^r Unita äma jidewanitä Anutu unitäŋo kudupi pom terak täga äroneŋ? Ba äma jidewanitä kudupi yoriken täga äronpäŋ iniŋ oretneŋ?
- 4 ^s Ämawebe ŋodewani; Äma keritä kudän waki nämo täk täkaŋ u, ba äma bänepi kuräki-inik u. Ba äma bänep nadäk-nadäki mäjo wära terak nämo pek täkaŋ u, ba äma imaka udewani täŋo wäpi yäŋpäŋ jop manman nämo yäk täkaŋ u.
- 5 Ekänitä ämawebe udewanita nadäj yämiŋpäŋ iron säkgämän api täŋ yämek. Bureni-inik, yämagurani Anutu unitä Siwoŋi ämawebenaye yäŋ api yäwerek.
- 6 ^t Täŋpäkaŋ ämawebe udewaniwä gwäk pimiŋpäŋ Jekop täŋo Anutu iwarän täŋpäj täŋkentäkta Anutu ukengän kaŋ-tarek täkaŋ.

^m 23:4 Sam 16:8, 27:1; Ais 43:2; Mai 7:14 ⁿ 23:5 Sam 78:19, 92:10; Luk 7:46

^o 23:6 Sam 25:7, 25:10, 27:4-6, 2Ko 5:1 ^p 24:1 Kis 19:5; Lo 10:14; Sam 50:12, 1Ko 10:26

^q 24:2 Sam 104:5, 136:6, 2Pi 3:5 ^r 24:3 Sam 15:1 ^s 24:4 Sam 15:4; Ais 33:15-16; Mat 5:8, 1Ti 2:8 ^t 24:6 Sam 27:8, 105:4

- 7 ^u Unita Jerusalem täño yämabam biani biani, in keweñ imiñirä peñyãnek pähap täño intäjukun äma ärowani-inik u kañ ärowän!
- 8 Täñpãkañ peñyãnek täño intäjukun äma uwä netä? Uwä Ekäni kehäromi mäheми, iwan täño kehäromi yäpmãñ äpani ubayãñ! Äma unitãgãñ peñyãnek pähap täño intäjukun äma itak.
- 9 Unita äneñi täwera! Jerusalem täño yäma biani biani, in keweñ imiñirä peñyãnek pähap täño intäjukun äma ärowani-inik u kañ ärowän!
- 10 Täñpãkañ peñyãnek täño intäjukun äma uwä netä? Uwä Ekäni kehäromi mäheми ubayãñ! Äma unitãgãñ peñyãnek pähap täño intäjukun äma itak. Bureni-inik!

Salmo 25

Devit täño yãñapik man kubä

- 1 ^v Ekäni, yãñapik man gäwerayãñ äbätat!
- 2 ^w Gäk Anutuna unita näk gäkagãñ nadäkinik täk täyat. Gäk täñkentãñ nam! Nabãñ äwaräkuk täñiri iwantä kehäromina yäpmãñ äpäñpãñ yãñãrok näwerirä mäyäk nadäwetawä.
- 3 ^x Täñpãkañ näk ñode nadätat; Äma gäkä terak yeñgãmä pek täkañ u yabãñ äwaräkuk täñiri nadäkiniki jopi nämo täñpek. Nämoиник, äma gäka bitnäк täkañ unitãgãñ komi nadãñpãñ mäyäk api nadãneñ.
- 4 ^y Unita Anutu, gäk nadäk-nadäk siwoñika näwetpãñ näwoñãrek täñiri gäkño kädet täga u nadäwa tärewut.
- 5 ^z Täñpãñ nämagurani Anutu, gäkño man bureni pätak u näwetpãñ näwoñãreñiri kädet siwoñi u kañ iwara. O Ekäni, näk gäka nämo guñ tañpãñ gepmãñit-inik täñpãñ kuñat täyat.
- 6-7 ^{a b} Ekäni, ironka ba butewaki kädetka bian täñkunoniktä täñ yäpmãñ äbätan unita nadãñpãñ näk gubaniken kädet wakiwaki täñkuro u peñ namisi. Gäk kudãñ täga ba iron mäheми unita nadãñ namisi!

^u 24:7 Ais 26:2; Hag 2:7; Mal 3:1, 1Ko 2:8 ^v 25:1 Sam 86:4, 143:8 ^w 25:2 Sam 31:1, 41:11 ^x 25:3 Ais 21:2, 49:23; Hab 1:13 ^y 25:4 Sam 27:11, 86:11 ^z 25:5 Sam 40:1, 43:3, 79:9 ^a 25:6 Sam 98:3, 103:17 ^b 25:7 Jop 13:26; Sam 31:19, 51:1

- 8 ^c Ämawebe, in nadäkaŋ? Ekäni uwä tägagämän, siwoŋi-inik itak. Unitä äma momi täŋpani kädet siwoŋi iwatta yäwetpäŋ yäwoŋärek täk täyak.
- 9 ^d Ba äma gämori-kengän kuŋat täkaŋ u kädet ini gäripi nadäk täyak ude yäwoŋärek täyak.
- 10 ^e Bureni, ämawebe topmäk-topmäk kubägän Anututä pewän ahäŋkuko u ba mani biŋam buramiŋpäŋ iwat täkaŋ unita nadäŋ yämik-inik täk täyak.
Anutu uwä nadäk-nadäk yarä nitek nämo täk täyak, nadäŋkuko udegän pen api nadäŋ yäpmäŋ ärowek.
- 11 ^f Ekäni, momina mäyap upäŋkaŋ wäpka biŋamta yäŋpäŋ peŋ namisi.
- 12 Täŋpakaŋ ämawebe Ekäni täŋo mani buramik täkaŋ, ämawebe u Ekänitä kädet siwoŋi iwatta u yäwoŋärek täyak. Yäwoŋäreŋirän ugän iwat täkaŋ.
- 13 ^g Äma udewani säkgämän it täkaŋ. Ba unitäŋo nanakiye imaka, kome terak täga api itneŋ.
- 14 ^h Bureni-inik! Ekänitä ämawebe mani buramik täkaŋ u not säkgämän täŋ yämik täyak. Täŋpäŋ topmäk-topmäk kubägän bian pewän ahäŋkuko unitäŋo mebäri kudup yäwetpäŋ yäwoŋärek täk täyak.
- 15 ⁱ Täŋkentäŋ namikta Anutu-kengän gera yäk täyat. Täŋira umuri u ba u keru terak nanik yäyomägat täyak.
- 16 ^j Unita Anutu, gäk näkken äbäŋpäŋ täŋkentäŋ namisi. Gäk ban iriri näkŋagän itpäŋ kehäromi nitek nämo nadätat.
- 17 ^k Unita gäk nadäŋ bäräpna yäpmäŋ keweŋ namiŋiri bänepnatä kwikinik kaŋ irän. Täŋkentäŋ namiŋiri bäräpitä kehäromina yäpmäŋ äpäk-inik nämo täŋpek.
- 18 ^l Bureni Anutu, komi nadäwätäkna yäpmäŋ keweŋ namiŋpäŋ momina kudup peŋ namisi.
- 19 ^m Ekäni, iwanaye mäyap u yabätan? Unitä kokwawak pähap jop nadäŋ-nadäŋ namik täkaŋ.
- 20 Täŋpakaŋ gäk näkŋo watä ämana unita näk nämagutpäŋ watä säkgämän it namiŋiri iwantä nurirä mäyäk yäpettäwä.

^c 25:8 Sam 32:8, 86:5, 92:15 ^d 25:9 Sam 23:3, 27:11 ^e 25:10 Sam 40:11, 103:18 ^f 25:11 Kis 34:9; Sam 79:9 ^g 25:13 Sam 69:36; Snd 1:33; Jer 23:6

^h 25:14 Stt 17:1; Jop 29:4; Snd 3:32 ⁱ 25:15 Sam 123:2, 124:7 ^j 25:16 Sam 69:16, 143:4

^k 25:17 Sam 40:12, 107:6 ^l 25:18 Sam 31:7, 103:3 ^m 25:19 Sam 3:1-2, 9:13

- 21 ⁿ Nāk nadāŋ gamikinik tāk täyat unita gākä nadāŋ namiŋpāŋ kädēt ba nadäk-nadäkna siwoŋi unita yāŋpāŋ kadäni kadäni watä säkgämän it namiŋiri wawetawä.
- 22 ^o Täŋpākaŋ Ekäni, gäk äbotkaye Isrel, bäräpi mebäri mebäri gānaŋ nanikpāŋ wädāŋ tädotpāŋ yepmaŋpi säkgämän kaŋ irut.

Salmo 26

Äma siwoŋi kubä täŋo yāŋapik man

- 1 ^p Nāk kudän täga tāk täyat upāŋkaŋ iwanayetä yāŋärok näwet tākāŋ. Unita Ekäni, iwanaye iŋamiken gākāwä äma siwoŋi yāŋ kaŋ näwet! Nāk gākagän nadāŋ gamikinik tāk täyat.
- 2 ^q Ekäni, man yäkyäk ba täktäkna kuduŋtagän siwoŋi itak yāŋ nadäkta nabāŋpāŋ-nadäk täyi. Täŋpāŋ bānep nadäk-nadäkna jide itak yāŋ nadäkta yāpmāŋ danisi.
- 3 ^r Ekäni, gäk näka iron pähap täŋ namiŋpāŋ kadäni kadäni kädēt siwoŋi näwoŋärek täyan. Gäk intäŋjukun it namiŋpāŋ nämo nepmak täyan.
- 4 ^s Täŋpākaŋ Anutu, gäk näkŋo mebärina nadätan. Nāk äma waki täŋpanikät nämo kuŋat tākamāŋ. Ba äma jop manman yāwanikät nämo it tākamāŋ.
- 5 ^t Bureni, näk äma goret täŋpanikät itpāŋ yāŋpāŋ-nadäkta gäripi nämo nadäk täyat. Äma udewani mäde ut yämik täyat.
- 6 ^u Ekäni, bānepna, täktäkna siwoŋi yāŋ gāwoŋärekta ketna ärutpāŋ gākŋo eŋi gānaŋ alta dubiniken ganiŋ oretkaŋ teŋ gwäŋik täyat.
- 7 Nāk ude täŋ gamiŋpāŋ kap kubä bānep täga man gāwetta teŋpāŋ täktäkka säkgämän u ämawebe yāwetpāŋ yāwoŋärek tāk täyat.
- 8 Ekäni, eŋi gākä it täyanken wāpka biŋam kwawak itak. Eŋi unita gäripi taŋi nadäk täyat.
- 9 ^v Unita Anutu, näk äma waki täŋpani ba ämawebe kumāŋ-kumāŋ dāpani ukät bok nämo nidāpen!
- 10 ^w Äma udewanitä kädēt wakiwaki pen tāk tākāŋ. Moneŋ yāpmäkta kädēt waki mebäri mebäri täkta nämo umuntak tākāŋ.

ⁿ 25:21 Sam 41:12 ^o 25:22 Sam 130:8 ^p 26:1 2Kn 20:3; Sam 28:7; Snd 20:7

^q 26:2 Sam 17:3, 139:23; Sek 13:9 ^r 26:3 2Kn 20:3 ^s 26:4 Sam 1:1; Jer 15:17

^t 26:5 Sam 1:1, 31:6, 139:21-22 ^u 26:6 Sam 73:13, 1Ti 2:8 ^v 26:9 1Sml 25:29; Sam 28:3

^w 26:10 Lo 16:19, 1Sml 8:3; Ais 33:15

- 11 Upāṅkaṅ Ekāni, nāhā kādet udewani tāga nāmo tāṅpet.
Nāk gākṅo kādet siwoṅi ugān iwāt tāyat unita nāk nadāṅ
namiṅpāṅ gākṅata biṅam nāmagut.
- 12 ^x Wisikna! Nāk bāgup tāgaken itat yāṅ nadātat. Imaka
kubātā nāk tāga nāmo tāṅpān waneṅ.
Unita Anutu, āmawebe gāk ganiṅoret kābeyā tāṅ irirā
wāpka biṅam api yāṅahāk tāṅpet.

Salmo 27

Āma kubātā nadākiniki yāṅahāṅkuk

- 1 ^y Ekāni uwā nākṅo peṅyāṅekna. Unitāṅ tāṅkentāṅ
namiṅpāṅ watā it namik tāyak. Unita netāta umuntāwet?
- 2 ^z Anututā tāṅkentāṅ namiṅirān āma wakiwakitā gupna
awāhutta tāṅpāwak tākaṅ. Ba iwantā nāka kokwawak
nadāṅpāṅ nutna yāṅkaṅ ābā Anutu kaṅ-umuntaṅ
āmetpeṅ pāṅku yewā kwāpāṅ maṅdāpmāk tākaṅ.
- 3 ^a Nadākaṅ? Irit kuṅat-kuṅatna Anutu-kengān pek tāyat
unita iwan āma ābot pāhaptā nutna yāṅkaṅ nāk it
gwājineṅo upāṅkaṅ nāmo umuntāwet. Nāmoinik!
- 4 ^b Nāk Anutuken imaka kubātagān yāṅapiṅkut. Iḅode tāṅ
namikta gāripi-inik nadāṅpāṅ yāṅapiṅkut; Anutu, gāk
nadāṅ namiṅiri gākṅa eṅi-kengān ittāṅṅān kaṅ paora.
Eṅikaken itkaṅ dapun taṅpāṅ gabāṅgārip tāk tāyiwa.
- 5 ^c Nāk iḅode nadātat; Kadāni waki ahāṅ namayāṅ tāyak
upāṅkaṅ Anututā yāṅnākṅat pāṅku tāhani gānaṅ
nepmaṅpāṅ yāma ukātpāṅ watā sākgāmān api it
namek. Ude tāṅirān nāk tāgagān api iret.
- 6 ^d Watā sākgāmān it namiṅirān iwan nāk it gwājinaṅyāṅ
tākaṅ u yārepmitpāṅ kehāromini api yāpmāṅ āpet.
Tāṅpāṅ bānep pidām nadāṅpāṅ oraṅ imiṅpāṅ Anututā
ini eṅi gānaṅ kap terak wāpi biṅam api yāpmāṅ
akwet.
- 7 ^e O Ekāni, nākā gākken gera yāwayāṅ tāyatken u
butewaki nadāṅ namiṅkaṅ tāṅkentāṅ nam.

^x 26:12 Sam 22:22, 27:11, 40:2, 107:32 ^y 27:1 Sam 118:14; Ais 33:2, 60:20;

Mai 7:8 ^z 27:2 Sam 9:3, 14:4 ^a 27:3 Jop 4:6; Sam 3:6 ^b 27:4 Sam 18:6, 23:6, 90:17

^c 27:5 Sam 17:8, 31:20, 40:2, 50:15 ^d 27:6 Sam 3:3, 107:22 ^e 27:7 Sam 4:3, 13:3, 61:1

- 8 ^f Nækken äbi yän näwetkuno udegän Ekäni, gäk ganiņ oretta äretat.
- 9 ^g Äreņira näka käbop nämo iren. O Anutu, näk piä ämaka unita täņkentäņ nam! Näka kokwawak nadäņ namiņpäņ nämo näwat kirewen. Nämo nepmaņpen ba mäde nämo ut namen.
Kadäni kadäni täņkentäņ namik täņkuno udegän täņkentäņ namik täyi.
- 10 ^h Meņnaye nanayetä mäde ut namineņo upäņkaņ Ekäni gähä täga nabäņ näwaren.
- 11 ⁱ Unita Ekäni, imaka kaņ tä yän nadätan udegän näwoņäreņiri kaņ täņpa. Iwanaye mäyap itkaņ unita kädet kukņi kädagän kaņ yänäkņat yäpmäņ ku.
- 12 ^j Ekäni, iwan yabäņ äwaräkuk täņiri näk nämo nepmäņitneņ. Iwan uwä näka jop manman yänit umun man näwerit täk täkaņ.
- 13 ^k Bureni-inik nadätat! Itkaņ kämi Ekänitä ämawebeniye täņkentäņ yämiņirän api yabäwet.
- 14 ^l Unita ämawebenaye, ñode täwera nadäwut; In Anututa nadäkinik täņpäņ Anututä ini täņkentäņ tamekta kaņ itsämbut. Nadäwätäk pähap nämo täneņ. Nämoinik! Kehärom taņpäņ kaņ irut.

Salmo 28

Äma kubätä bäräpi gänaņ itkaņ Anutuken gera yänjuk

- 1 ^m Täņkentäkna bureni Anutu, gäkä täņkentäņ nami yänpäņ yänapitat. Gera yänjira nadäņ namisi. Gäk gerana nämo nadäņ namiwä näk äma kumäņpeņ kwani ude äworewayäņ.
- 2 ⁿ Näk täņkentäņ nami yänpäņ kudupi yotka käda ketna yaräbok kewatat. Täņpäņ yänpäiņira manna kotäk nadäņ namisi!

^f 27:8 Sam 34:4, 105:4; Amo 5:6 ^g 27:9 Sam 6:1, 40:17, 69:17, 94:14 ^h 27:10 Ais 40:11, 49:15; Jon 16:32, 2Ti 4:16-18 ⁱ 27:11 Sam 5:8, 25:4, 86:11 ^j 27:12 Lo 19:18; Mat 26:60; Apos 9:1 ^k 27:13 Sam 31:19; Jer 11:19 ^l 27:14 Sam 62:5; Snd 20:22; Ais 25:9
^m 28:1 Sam 83:1, 88:4, 143:7 ⁿ 28:2 Sam 5:7, 138:2

- 3 ° Anutu, näk äma waki-waki-kät bok nämo niwat kirewen. Äma waki udeyani uwä noriyeta menitä not täj yämik täkaŋ upäŋkaŋ bänepitä nadäwäwak yäpmäŋ kuŋat täkaŋ.
- 4 P Unita Ekäni, kädet waki täjkuŋo u kowata udegän kaŋ yämi.
- 5 q Gäk piä tägatäga täk täyan upäŋkaŋ äma udeyanitä gäka mäde ut gamik täkaŋ. Unita nadätat, äma udeyani uwä kumän api däpmäŋ morewen!
- 6 Bänep täga pähap! Näk Ekäniken yäŋpik man yäŋira nadäŋ namičkuko unita ämawebenaye, Ekäni wäpi iničoret täkot!
- 7 r Ekäni uwä näkjo kehäromina. U kurepäna. Bänep nadäk-nadäkna u terak peŋ moretat. U täŋkentäŋ namik täyak. Unita bänep tägagämän nadäŋpäŋ kap terak wäpi yäpmäŋ akutat ŋo!
- 8 Ekäni uwä kehäromi-inik. Unitä iniken ämaniyeta kehäromi yämipäŋ inita iwoyäwani näk watä it namik täyak.
- 9 s Täŋpäkaŋ Anutu, ämawebekaye waki keriken nanik ketäreŋ yepmaŋ. Täŋkaŋ gäkŋata iwoyäwani ämawebekayeta nadäŋ yämipäŋ watä säkgämän kadäni kadäni kaŋ it yämi.

Salmo 29

Iwän mänittä Anutu täjo kehäromini kwawak pewän ahäk täkaŋ

- 1 t Ei! Kunum gänaŋ it täkaŋ in Anutu gämoriken itkaŋ wäpi yäpmäŋ akuwut! Anutu-tägän kehäromi niked unita wäpi biŋamta ba kehärominita yäŋpäŋ oretoret täŋput.
- 2 u Anutu u kudupi inipärik kubä itak unita gwäjiŋ äpmoŋ imiŋpäŋ wäpi biŋam iniŋ orerut!
- 3 Gwägu pähap u punin terak iromäŋ pähap yäŋirän äma komeni komenitä nadäk täkaŋ. U Anutu täjo gera mämä.
- 4 Buren! Anutu uwä kehäromini niked. Gerani u yäŋirän komeni ämawebetä nadäwä kehäromi ini pärik kubä täk täkaŋ.
- 5 Täŋpäkaŋ mäniŋ piäŋirän puamäk täk täkaŋ uwä Anutu täjo mämä. Anutu täjo mämä unitä Lebanon komeken päya taŋi taŋi tokät täŋpä kuk täkaŋ.

° 28:3 Sam 26:9, 55:21; Jer 9:8 P 28:4 2Ti 4:14; Rev 18:6, 22:12 q 28:5 Jop 34:27; Ais 5:12 r 28:7 Sam 13:5, 18:2, 22:4 s 28:9 1Kn 8:51-53; Sam 78:1 t 29:1-2 Sam 96:7-9 u 29:2 2Sto 20:21

- 6 Unitä kärak yänjirän Lebanon kome täño pomtä oretoret nadänpän piän äronkañ mak, bulimakau nanakitä täk täkañ ude täk täkañ.
- 7-8 Bureni, Ekänitä kärak yänjirän yäpä kwinit täyak. U kärak yänjirän kome kawuki wäpi Kades unitä kwaik täyak.
- 9 Ekänitä gera yänjirän tomtä nanaki bäyak täkañ. Ba gera yänpewän päya pähämi äreyän kuk täkañ. Ude tänjirän Ekäni täño kudupi yot gänañ ämawebeniyetä ñode yäk täkañ; Ekäni täño wäpi biñam tañi kañ tänpän! yäk.
- 10 ^v Ekäni u ume ba gwägu pähap yänpewän tokñeñkañ äneñi wädän äpmok täkañ. Tänpäkañ Ekäni u intäjukun-inik, paot-paori nämo it täyak.
- 11 Täñkañ ämawebeniyeta kehäromi yämiñpän nadän yämiñirän säkgämän it täkañ.

Salmo 30

Kumän-kumänken nanik wädän tädotpän nipmañpani täño bänep täga kap

- 1 Ekäni, näk käyäm tänpän kumnañi upänkañ gäkä äneñi nämagutkuno unita ganiñ oretat! Gäkä täñkentän namiñiri iwanaye yänjärok nämo näwetkuñ.
- 2 ^w O Ekäni Urakna, näk gäkä täñkentän nam yänpän yänapiñira bäräpi ahän namiñkuko u ketäreñ namiñkun.
- 3 ^x Näk kumän-kumänğa biñam täñkuropän äneñi wädän tädotpän nepmañkun. Näk kumbani äworeñpän patkuropän kumbaniken nanik äneñi nämagutkun.
- 4 ^y Ai! Ekäni täño ämawebeniye, in oretoret tänpän wäpi biñam yäpmän akuwut! Ekänitä imaka imaka täk täñkuko unita nadäkinik tänpän wäpi kudupi iniñ orerut!
- 5 ^z Uraknin uwä kokwawak kadäni käronğata nämo nadäk täyak. Täñ, iron täñ nimik täyak uwä paot-paori nämo. Tänpäkañ konäm butewaki kadäni keräpitagän täñkañ butewaki paoränkañ äneñi oretoret täk täkamän.

^v 29:10 Stt 6:17; Jop 38:8, 38:25; Sam 28:8 ^w 30:2 Sam 6:2, 88:13, 103:3

^x 30:3 Sam 28:1, 86:13 ^y 30:4 Kis 3:15; Sam 135:13, 149:1 ^z 30:5 Sam 103:9; Ais 26:20, 2Ko 4:17

- 6 ^a Tānpākaŋ nāk säkgāmān itkutken uken ŋode nadāŋkut; Imaka kubätä täga nämō nepmāŋirek. Kehāromina nīkek pen api iret yāŋ nadāŋkut.
- 7 Ekāni, kadāni uken nāk pom ude, iŋamkaken kehāromi nīkek itkut. Upāŋkaŋ gāk nabāŋ umuntaŋ kuŋiri umuntā kehāromina yāpmāŋ āpuk.
- 8 Ekāni, nāk umun ude nadāŋkaŋ, gākā butewaki nadāŋ nam yāŋpāŋ, gākken yāŋapiŋkut.
- 9 Nāk ŋode gāwetkut; Nāk kumāŋpāŋ āneŋi kome āworeŋira nämō tāgawek. Nāmoinik! Ba āma kumbanitā wāpka biŋam täga nämō yāpmāŋ akwek. Ba āma kumbanitā gākŋo tāktākka tāŋo biŋam täga nämō yāŋahāwek yāŋ gāwetkut.
- 10 Unita Ekāni, nāk gākken yāŋapiŋira butewaki āneŋi nadāŋpāŋ tāŋkentāŋ nam!
- 11 ^b Eruk, kāyām tāŋkaŋ butewaki nadāŋ bārāp tāŋkuro u ketāreŋ namiŋpewi oretoret kap teyat ŋo! Butewaki pāhap nadāŋkuro u yāpmāŋ keweŋ namiŋpāŋ bānep oretoret peŋ namiŋkun.
- 12 Unita mankum nāmoinik api iret. Nāk wari wari wāpka biŋam api yāŋahāk tāŋpet!

Salmo 31

Iwantā nidāpnayāŋ tāŋirā Ekānitā api tāŋkentāŋ nimek

- 1 ^c Ekāni gākā kābop nepmaŋ yāŋpāŋ dubikaken āretat. Gāk tāŋkentāŋ namiŋpāŋ iwan yabāŋ āwarākuk tāŋiri nämō nutneŋ. Gāk kudān siwoŋi-inik tāŋpani unita tāŋpewi iwantā nurirā māyāk yāpettawā!
- 2 ^d Tāŋpāŋ gāk nadāŋ namiŋpāŋ bārāŋek nāmagut. Gāk mobā kāwutna, watā āmana unita kābop nepmaŋiri iwantā nutneŋtawā.
- 3 ^e Watā āmana gākā wāpka biŋamta yāŋpāŋ nāmagut yāpmāŋ kādet tāgaken ku!
- 4 Ekāni, iwantā nāk nepmāŋitta buŋep tākaŋ. Unita nabāŋ nāwariri jibi kubā yāpettawā! Gāk kubā-tāgān watā āmana kehāromi.
- 5 ^f Ekāni Anutuna, man bureni tāŋo māhemi, bānep nadāk-nadākna ba irit kuŋat-kuŋatna gāk-kengān peŋira nāk nāmagut.

^a 30:6 Jop 29:18; Sam 10:6, 62:2, 62:6 ^b 30:11 Sav 3:4; Ais 20:2; Jer 31:13

^c 31:1 Sam 22:5, 71:1; Ais 49:23 ^d 31:2 Sam 71:2 ^e 31:3 Sam 18:2, 23:3, 25:11

^f 31:5 Luk 23:46; Apos 7:59

- 6 Gäk ämawebe ätutä mäjo wära yäniḡ oret täkaḡ unita bitnäḡ täyan. Upänḡkaḡ näḡ gäka nadäḡ gamikinik täyat.
- 7 Gäk nadäḡ namikinik täḡ täyan unita oretoret täyat. Näḡ bäräpi täḡjira nabänḡpäḡ bäräpina dätäreḡ namiḡkun. Komi nadäḡjira nabänḡpäḡ komina utpewi maḡkuk.
- 8 ^g Iwan yabäḡ äwaräkuk täḡjiri komi piäken nämo nepmaḡkuḡ. Nämo. Watä säḡgämän it namiḡjiri täḡagän itat.
- 9 Ekäni, gäk butewaki nadäḡ nam. Näḡ bäräpi kotatat. Näḡ konäm kottäyiwa dapunna pomi tokḡekaḡ. Täḡḡpäkaḡ kujatna imaka, kudup kwitakaḡ.
- 10 ^h Bänep nadäḡ bäräpnatä irit kuḡat-kuḡatna urayäḡ täyak. Täḡjirän konäm kotkä kadäni käroḡi nämo iret yäḡ nadätat. Bäräpinatä kehäromina yäpmäḡ äpäḡḡpewän paotak. Täḡjirän kujatna imaka, kudup kwitakaḡ.
- 11 Kehäromina nitek nämo ude irira iwanayetä yänjārok man näwet täkaḡ. Notnaye imaka, iḡam täḡ namik täkaḡ. Täḡḡpäḡ täḡkentäḡ namanitā näka gaḡa täḡḡpäḡ nabä-kätäkaḡ.
- 12 ⁱ Täḡjirä ämawebe näka guḡ täkaḡ, äma kubäpäḡ äneḡpäḡ täḡguḡ täḡḡpäḡ it täkaḡ ude. Näḡ käbot awāram jiraḡken maḡḡpä kuk täkaḡ udewani.
- 13 ^j Täḡḡpäḡ iwan mäyaptä yänḡpäḡ-nabäḡ näwat täḡjirä nadäk täyat. Näḡ nutta man yänḡpäḡ-nadäk täḡit waki täḡ naminayäḡ yänḡit täḡḡpewä bumta umuntak täyat.
- 14 Upänḡkaḡ gäk näḡḡo Anutuna bureni-inik yänḡpäḡ-nadäḡ gamikinik täḡ täyat.
- 15 Näḡ gäk ketka terakḡän it täyat unita iwan nepmäḡnitnayäḡ näwat-kireḡ täkaḡ uken nanik nämagut.
- 16 ^k Gäkḡo piä ämaka näḡ, iron täḡ nami. Gäk iron mäḡhemi unita äneḡi nämagut.
- 17 ^l Ekäni, näḡ gäka gera yäyat unita täḡkentäḡ nam. Gäk iwan yabäḡ äwaräkuk täḡjiri näḡḡo kehäromina nämo yäpmäḡ äpneḡ. Upänḡkaḡ äma waki ini wawut! Ini kumänḡpäḡ kumäk-inik täḡḡput!
- 18 ^m Äma udewanitä ärowani täḡḡpäḡ yänjārok man ḡode yäk täkaḡ; Äma siwoḡi kuḡarani u äma waki yäḡ yäwetḡpäḡ yebek täkaḡ. Unita Anutu, äma udewani täḡo meni täḡḡpipi.

^g 31:8 Sam 18:19 ^h 31:10 Sam 32:3, 102:3 ⁱ 31:12 Sam 88:4-5 ^j 31:13 Jer 6:25, 20:3, 20:10; Mat 27:1 ^k 31:16 Nam 6:25-26; Sam 4:6, 67:1 ^l 31:17 1Sml 2:9; Sam 25:2, 115:17
^m 31:18 1Sml 2:3; Sam 12:3; Jud 15

- 19 ⁿ Anutu, ämawebe gäka nadäj gamikinik tänpəŋ kuŋat täkaŋ unita iron säkgämän-inik täŋ yämik täyan.
Ämawebe gäkä terak tubeŋ kuk täkaŋ u watä kehäromi it yämik täyan. Ude täŋiri ämawebe komeni komenitä kaŋpəŋ nadäk täkaŋ.
- 20 ^o Tänpäkaŋ ämawebekaye u iwantä tänpəwak täŋ yämineŋ yənpəŋ dubikaken käbop yepmak täyan.
Täŋiri iwantä komi yämikta tänpä wak täkaŋ. Ba äma waki täŋo mäyäk mantä täga nämo yəpməŋ əpək täkaŋ.
- 21 ^p Unita näk Ekäni iniŋ orera! Iwantä yotpärarena dəpməŋ eränayəŋ täŋirä Ekäni uwä iron pähap täŋ namiŋkuk.
- 22 ^q Bureni! Näk komi nadəŋkaŋ gäk käwep nepmaŋkun yəŋ nadəŋkuropəŋ konäm butewaki täŋira nadənpəŋ täŋkentəŋ namiŋkun.
- 23 Ekäni, gäk ude täŋ namiŋkuno unita ämawebe ŋode yəwera; Ekäni täŋo äboriye in uwä Ekänita gəripi-inik nadäk täkot! U ämawebe mani buramik täkaŋ u watä säkgämän it yämik täyak.
Upəŋkaŋ äma inita nadəwä ärowani tək täkaŋ unita kowata yämik täyak.
- 24 ^r Unita ämawebe Ekäni nadəŋ imikinik tək täkaŋ, in kuduptagän Ekäni itak yənpəŋ kehäromigän it täkot.
Tənpəŋ imaka umuritä ahəŋ tamiŋirä bätakigän kuŋat täkot!

Salmo 32

Momi ärutärut uwä imaka tägämän kubä

- 1 ^s Anututä äma kubä täŋo momi pəŋ imiŋirän säkgämän it täyak.
- 2 ^t ^u Bureni, ämawebe Anututä momini ärut yämiŋpəŋ momijin nämo yəŋ yəwet täyak uwä säkgämän it täkaŋ. Ämawebe udewani Ekäni täŋikŋarani äneŋi nämo tək täkaŋ.
- 3 ^v Bureni Anutu, momina gäkken nämo yəŋahəŋkaŋ käbop pənpəŋ kepma bipani konäm kotkä gupna kudup putäreŋkuk.

ⁿ 31:19 Ais 64:4, 1Ko 2:9 ^o 31:20 Jop 5:21; Sam 27:5, 32:7 ^p 31:21 1Sml 23:7; Sam 17:7 ^q 31:22 Ais 38:11-12; Jna 2:4 ^r 31:24 Sam 27:14 ^s 32:1 Sam 85:2, 103:3
^t 32:2 Jon 1:47, 2Ko 5:19 ^u 32:1-2 Rom 4:7-8 ^v 32:3 Sam 31:10, 38:8, 39:2-3

- 4 Kadäni uken kepma bipani bänepna sukurekta komi namiñiri kehäromina kudup paotkuk, edap tanji ijinpänj kome kawuktak täyak ude.
- 5 ^w Tänpänj kämi ñode nadänkut; Näk momina Anutuken yänjahäwa! Ude nadänpänj momina kwawakgän penpänj yänjahänjira waki tänkuro unitäño momi ärut namiñkun.
- 6 ^x Mebäri unita ämawebe gäkño manka buramik täkañ u kudup bäräpi ahänj yämäwä gäkken bäräñej kañ yänjapiwut! Täñjirä bäräpi tanji-inik, umetä tokätpäñ äma yäpmänj kuk täkañ ude tänpänj nämo api däpek.
- 7 ^y Bureni Anutu, näk imaka kubäta umuntanpänj gäkken päñku käbop täga iret. Bureni, gäkä watä it namiñiri bäräpitä näk nämo yäpmänj äpäc täkañ. Wakiken nanik nämagut täyan unita näk ganiñ oretta kap tanjigän tek täyat.
- 8 ^z Tänpäkañ Ekänitä ñode näwetkuk; Kädet iwarayänj täyan u näkä nadäk-nadäk siwoñigän gamiñpäñ api gabänj gäwaret yäk.
- 9 Unita gäk hos kenta but ude nämo äworewen yäk. Yarä uwä nadäk-nadäki nämo yäk. U yen topmäñpäñ wädäwikañ manka buramiñpäñ gäkken ämdeñ yäk. Tänpäkañ gäkä udegän nämo äworewen yänj näwetkuk.
- 10 ^a Ämawebe, näkä ñode täwera nadäwut; Äma kädet wakiwaki täk täkañ udewani terak bäräpi mebäri mebäri ahänj yämik täkañ. Upänkañ ämawebe Anututa nadänj imikinik täk täkañ u säkgämän yabänj yäwat täyak.
- 11 ^b Unita ämawebe siwoñi, in bänep täga nadäk täkot! Tänpänj imaka imaka täñ tamiñkuko unita oretoret täk täkot! In ämawebe bänep sukurewani kudup, Anutu inamiken kap tenpänj gera terak oretoret täk täkot!

Salmo 33

Anutu iniñoret-oret kap kubä

- 1 Ämawebe siwoñi kuñarani, in oretoret tänpänj Anutu kap iniñ ubiñ tewut. Jop manman nämo yäwani intä iniñoret kap tej imiñjirä tägawek.

^w 32:5 Wkp 26:40, 2Sml 12:13; Jop 31:33; Sam 103:12, 1Jo 1:9 ^x 32:6 Sam 46:1-3, 69:1, 69:13 ^y 32:7 Het 5:1-31; Sam 31:20, 91:1, 121:7 ^z 32:8 Sam 25:8, 33:18

^a 32:10 Sam 16:4; Snd 13:21; Rom 2:9 ^b 32:11 Sam 7:10, 64:10, 97:12

- 2 Unita wagäm utpäŋ wäpi biŋam iniŋ orerut!
- 3 Wagäm bigoŋ säkgämän utpäŋ kap kodaki kubä oretoret terak teŋ imut!
- 4 Anutu täŋo man u bureni-inik. Ba imaka täk täyak uwä tägagän täk täyak. Goret kubä nämo täk täyak.
- 5 ^c Unitä kudän siwonitagän gäripi nadäk täyak. Täŋkaŋ unitäŋo butewakitä kome pähap ŋo terak tokŋek täyak. Uwä nämo paot täyak.
- 6 ^d Täŋpäkaŋ Anututä man yänjirän kunum, edap dapuri, komepak ba guk u kuduŋtagän ahänkuŋ.
- 7 ^e U man yänjirän ume kubäkengän äbä gwägu taŋi ahänkuk. Ahänpäŋ mani buramiŋkaŋ bagani nämo irepmiŋpäŋ ini iraniken ugän it täyak.
- 8-9 ^f Unita ämawebe komeni komeni, in Anututa nadäwä umuri kubä täŋpäpän iniŋ orerut! Iniŋ oretpäŋ mani buramiwut!
- 10 ^g Täŋpäŋ ŋode nadäwut; Ekäni u intäjukun itak. Komen ämatä ude api täne täne yän man topmäk täkaŋ upänkaŋ Anututä nadänjirän imaka u bureni täga nämo täk täkaŋ.
U täna yäkŋat täŋpä wak täkaŋ.
- 11 ^h Täŋpäkaŋ Anutu ini, ude api täŋpet yän nadäk täyak uwä bureniŋän pewän ahäk täkaŋ. Nadäk-nadäki kubä jop nämoinik kuk täyak, ba nämo api kwek.
- 12 ⁱ Unita äma äbot Anutu Bureni unitagän nadäk täkaŋ u oretoret terak kuŋat täkaŋ. Ämawebe inita biŋam iwoyäwani uwä bänep pidäm terak it täkaŋ.
- 13-14 ^{j k} Täŋpäkaŋ Ekäni uwä kunum gänaŋ intäjukun-inik itkaŋ ämawebe kuduŋtagän kome terak kuŋarirä yabän yäwat itak.
- 15 ^l Anututä ini-tägän ämawebe täŋo nadäk-nadäki pewän ahänkuŋo unita mebäriŋin nadän morek täyak.
- 16-17 ^{m n} Täŋpäkaŋ kome täŋo intäjukun ämatä ini-ini ŋode nadäk täkaŋ; Nin täŋo komi äma mäyap-inik itkaŋ unita iwan täŋo kehäromini täga yäpmän äpne.

^c 33:5 Sam 11:7, 37:28, 119:64 ^d 33:6 Stt 1:6, 2:1; Sam 104:30; Hib 11:3 ^e 33:7 Kis 15:8; Jos 3:16; Sam 78:13 ^f 33:9 Sam 148:5 ^g 33:10 Sam 2:1-3; Ais 8:10, 19:3

^h 33:11 Jop 23:13; Sam 40:5; Snd 19:21; Ais 55:8 ⁱ 33:12 Lo 7:6; Sam 28:9, 144:15

^j 33:13 Jop 28:24; Sam 11:4, 14:2 ^k 33:14 1Kn 8:39, 8:43; Sam 102:19 ^l 33:15 2Sto 16:9; Jop 10:8; Sam 119:73 ^m 33:16 Sam 44:6, 60:11 ⁿ 33:17 Sam 20:7, 147:10; Snd 21:31

Ba ŋode nadäk täkaŋ; Nin täŋo ämik tuŋum u kehäromi nitek
 unita nin intäjukun itkamäŋ yäŋ nadäk täkaŋ.
 Upäŋkaŋ täga nämo! Ämik täŋo tuŋum unitäŋo kehäromi terak
 säkgämän nämo itneŋ. Nämoink!

18 ° Täŋ ämawebe Ekäni täŋo mani buramik täkaŋ ba unitäŋo iron
 paot-paori nämo u terak yengämä pewäpäŋ it täkaŋ uwä Ekänitä
 watä it yämiŋirän säkgämän kuŋat täkaŋ.

19 p Ekänitä ini täŋkentäŋ yämiŋirän käyäm ba imaka umuri kubätä
 bäräŋeŋ nämo däpmäk täyak.

20 q Unita Ekäni kubä unitägän täŋkentäŋ nimikta itsämäk täkamäŋ.
 Ekänitä ini-tägän täga täŋkentäŋ nimek. Uwä nintäŋo ukätpipik
 kurepä.

U watä it nimiŋirän säkgämän it täkamäŋ.

21 Unita Ekänitagän gäripi pähap nadäk täkamäŋ. Unitäŋo wäpi
 kudupi terakgän tubeŋ kuŋpäŋ it täkamäŋ.

22 O Ekäni, nin irit kuŋat-kuŋatnin gäkä terakgän peŋpäŋ täŋkentäktä
 itsämäŋitna gäkŋo ironka pähap paot-paori nämotä nintä terak
 äroton!

Salmo 34

Ekäni täŋo ironi tägata kap tewani

*Kadäni kubä Devittä nepmaŋpän kwa yäŋkaŋ iwani Abimilek iŋamiken guŋ ude
 äworeŋirän Abimilektä kakätäŋ-pewän kuŋkuk. Täŋirän Devittä kap ŋo teŋkuk.*

1 ^{r s} Näk kadäni kadäni Ekäni wäpi biŋam yäpmäŋ akuk täyiwa!

2 Imaka täga täŋ namik täyak unita nadäŋpäŋ iniŋoret täyat. Ude
 täŋjira ämawebe nadäwätäk ikektä näkŋo man u nadäŋkaŋ bänep
 oretoret täkot.

3 ^t Ai! In äbäkaŋ Ekäni täŋo wäpi biŋam bok yäŋahäŋitna nadäwut!
 Täŋpäŋ penta iniŋ oretna!

4 ^u In nadäwut! Näk Ekänitä täŋkentäŋ namikta yäŋapiŋjira nadäŋ
 namiŋkuk. Täŋpäŋ umun mebäri mebäri nadäk täŋkuro u iwat
 kireŋirän bänep kwini terak bätakigän itkut.

° 33:18 Jop 36:7; Sam 32:8-10, 1Pi 3:12 p 33:19 Jop 5:20; Sam 37:19; Apos 12:11

q 33:20 Sam 62:1, 115:9; Ais 8:17 r 34 Kudup 1Sm 21:13-15 s 34:1 Efe 5:20, 1Te 5:18,
 2Te 1:3, 2:13 t 34:3 Sam 69:30; Luk 1:46 u 34:4 Sam 18:6; Mat 7:7; Luk 11:9

- 5 Unita nadäkot; In nadäj bäräp tänpäj Ekäniken täñkentäktä yäñapinayäj täño uwä bänep oretoret pähap api nadäneñ. U imata, Ekänitä inta nämö bitnäk täyak unita.
- 6 ^v Täñpäkañ äma jopi jäwäritä Ekäniken gera yäñirä nadänpäj täñkentäj yämik täyak.
- 7 ^w Bureni! Ämawebe Ekänita nadäj imikinik täk täkañ u Ekäni täño añerotä dubiniken itpäñ täñkentäj yämik täkañ.
- 8 ^x Ekäni uwä tägagämän-inik. Unita ketem kudupi kubä nabäj nadäwä gäripi täk täkañ udegän Ekäni dubiniken kuñkañ tänpäj-kawut. Ude tänayäj täño uwä Ekäni uwä gäripi-inik yäj api nadäneñ!
- 9 ^y Täñpäkañ Ekäni täño äboriye, in gämori-kengän itkañ imaka kubäta nämö api wäyäkneñeñ.
- 10 ^z Tom ägwäri uwä nakta kadäni kubäkubä wäyäkñewä waneño upañkañ ämawebe Ekänigän iwat täkañ u imaka täga kubäta nämö wäyäkñek täkañ.
- 11 Unita nanaknaye, in äbä dubinaken itpäñ Ekäni wäpi biñam orañ imikta täwetpäñ täwoğärewayäj täyat ño ket nadäwut.
- 12 Uwä ñode; In säkgämän itkañ oretoret terak kañ it yäpmäj ärona yäj nadäkañ?
- 13 ^a Eruk ñode täñput! In jop manman ba man kábäñi kubä nämö yäneñ. Nämoinik!
- 14 ^b In kädet waki u mäde ut imiñpäñ kädet täga ugän kañ iwarut. Täñpäñ kädet täga u kañ-ahäñpäñ ämawebe ätukät bänep kubägän kañ täñput. Gwäk pimiñpäñ kädet tägatäga u kudup kañ iwarut.
- 15 ^c U imata, Ekänitä ämawebe siwoñi yabäj yäwatpäñ yäñapik man yäk täkañ u nadäj yämik täyak.
- 16 ^{d e} Täñ äma Ekäni täño mani nämö buramiwani uwä mäde ut yämik täyak. Mäde ut yämiñirän äma udewani kumäñirä ämawebetä waki täñpani unita bäräñeñ guñ tañpäñ äneñi täga nämö api juku pineñ.
- 17 ^f Unita äneñi täwera nadäwut; Ämawebe siwoñitä Ekäniken yäñapiñirä nadäj yämik täyak. Nadäj yämiñpäñ täñkentäj yämiñirän bäräpi kubätä kehäromini nämö yäpmäj äpäc täyak.

^v 34:6 Sam 3:4, 34:17-19 ^w 34:7 2Kn 6:17; Dan 6:22; Sek 9:8; Hib 1:14 ^x 34:8 Sam 2:12, 1Pi 2:3 ^y 34:9 Sam 31:23 ^z 34:10 Jop 4:10-11; Sam 84:11 ^a 34:13 1Pi 2:22
^b 34:14 Ais 1:16-17; Rom 12:18; Hib 12:14 ^c 34:15 Jop 36:7; Sam 34:6, 34:17
^d 34:16 Snd 10:7; Jer 44:11; Amo 9:4 ^e 34:12-16 1Pi 3:10-12 ^f 34:17 Sam 34:6, 34:15, 34:19, 145:19-20

- 18 ^g Nāk bureni tāwetat. Ekāni uwā āmawebe nadāwātāk ikek u dubiniken it yāmik tāyak.
Ba āmawebe butewaki pāhap terak it tākaŋ u oraŋ yāmiŋpāŋ bānepi tāŋpidām taŋ yāmik tāyak.
- 19 ^h Bureni, bārāpi mebāri mebāri uwā āmawebe siwoŋi kuŋaraniken ahāŋ yāmik tākaŋ upāŋkaŋ Ekānitā tāŋkentāŋ yāmiŋpāŋ bārāpi u ketāreŋ yāmik tāyak.
- 20 ⁱ Tāŋpāŋ watā it yāmiŋirān kujari kubā nāmo tokāt tākaŋ.
- 21 Tāŋpākaŋ imaka wakiwakitā āma waki tāŋpani kumāŋ-kumāŋ api dāpneŋ. Tāŋ āmawebe, āma nadākinik tāŋpanita iwan tāŋ yāmik tākaŋ uwā Ekānitā komi api yāmek.
- 22 ^j Tāŋpākaŋ Ekānitā watā piā āmawebeniye watā it yāmiŋirān sākgāmān it tākaŋ. Tāŋpāŋ āmawebe nadākiniki u terakgān pek tākaŋ uwā paot-paotta biŋam nāmo api tāneŋ. Nāmoinik.

Salmo 35

Āma kubā Anututā tāŋkentāŋ namān yāŋpāŋ yāŋapiŋkuk

- 1 Ekāni, āma iwan tāŋ namik tākaŋ u iwan tāŋ yāmisi. Ba āma nākkāt āmik tāk tākamāŋ ukāt āmik udegān tākot!
- 2 Kurepākāt kupāŋtek yāpmāŋkaŋ tāŋkentāŋ namikta ābāsi.
- 3 Tāŋpāŋ āma nāwat kirek tākaŋ u kadā bohamka yāwoŋāresi.
Tāŋkaŋ bānepna kwiniŋān itta api tāŋkentāŋ gamet yāŋ nāwet.
- 4 ^k Tāŋpākaŋ āma nāk nutpewā kumākta yāŋpāŋ-nadāk tāŋpāŋ nāwat-kirek tākaŋ u āmikken kehāromini paorāpāŋ māyāk nadāŋpāŋ āneŋi āyāŋutpāŋ metāŋpeŋ kaŋ kut!
- 5 Ekāni tāŋo aŋerotā yāwat kireŋirān tāpun-tāpun mānittā piāŋ āreyāŋ tāŋpān kuk tākaŋ ude kaŋ āworewut.
- 6 Metāŋpeŋ kuŋirā kāderi bipmāŋ urani tāŋpāŋ itārop kaŋ tāŋpān.
Tāŋirān Ekāni tāŋo aŋerotā kaŋ dāpān!
- 7 Mebāri nāmo nāka buŋep pek tākaŋ. U nepmāŋjitta awaŋ kāroŋi kādetnaken ānek tākaŋ.
- 8 Unita nāmo nadāŋirā tāŋpāwaktā kaŋ ahāŋ yāmān. Tāŋkaŋ buŋepi iniken unitā yepmāŋ irirān kaŋ wawut!

^g 34:18 Sam 51:17; Ais 57:15, 66:2 ^h 34:19 Snd 24:16, 2Ti 3:11-12 ⁱ 34:20 Jon 19:36

^j 34:22 2Sml 4:9, 1Kn 1:29; Sam 103:4 ^k 35:4 Sam 40:14, 70:2, 129:5

- 9 Ude tājirā Ekānita yānpāṅ oretoret api tāṅpet, tāṅkentāṅ namayāṅ tāk unita.
- 10 Bānep nadāk-nadākna kuduptā Ekāni ṅode api iweret; Gāk bumik āma kubā nāmo itak. Āma kwini āma kehāromi nikektā dāpneṅ yānpāṅ tāṅkentāṅ yāmik tāyan.
Ba āma jāwāri āma tuṅum ikektā tāṅyākṅatneṅta watā it yāmik tāyan.
- 11 Āma waki tāṅpani manken nepmanpāṅ waki ude tāṅpani yāṅ jop nākṅat tākaṅ.
- 12 ^l Tānpāṅ tāktākna tāgata kowata waki namik tākaṅ. Ude tājirā netātā tāṅkentāṅ namek yāṅ nadāṅkaṅ nadāṅ bārāp bumta tāk tāyat.
- 13-14 ^m Upāṅkaṅ kadāni unitā kāyām tājirāwā, butewaki tek tānpāṅ nakjop it tāṅkuronik. Ude tāṅkaṅ notnapak burenita yāṅ gwājiṅ āpmonpāṅ Ekānitā tāṅkentāṅ yāmikta gera yāk tāṅkuronik.
Ba āma kubā miṅitā kumāṅirān konām butewaki tāṅpeko ude tāk tāṅkut.
- 15 Tānpākaṅ kadāni nākā bārāpi gānaṅ irira wisik-inik yāṅ yānpāṅ nāk it gwājiṅpāṅ yāṅārok nāwet tāṅkuṅonik. Āma kome kubāken nanik u nutpāṅ nutgān tāk tāṅkuṅ.
- 16 Ba āma wakitā guṅ yāniṅ wārātpāṅ ibeneṅo ude nebeṅpāṅ nanin wārāt tākaṅ.
- 17 Unita Ekāni jop yabāṅ āwarākuk tāk tāyan u jidegān api pewen?
Bārāneṅ ābā aṅ āgwāri nutnayāṅ tākaṅ ṅoken nanik nāmagut!
- 18 Ude tājiri āmawebekaye kābeyā tājirā iṅamiken bānep tāga man kwawakgān gāwetpāṅ api ganiṅ oreret.
- 19 ⁿ Tānpākaṅ iwanaye jop manman yāwani u yabāṅ āwarākuk tājiri nāk nārepmiṅpāṅ wisik-inik, kehāromini yāpmāṅ āpakamāṅ yāṅ nāmo nāwetneṅ.
Ba jop yabāṅjiri āma jop nadāṅ kokwawak tāṅ namik tākaṅ u komi namiṅpāṅ yāṅārok nāmo nāwetneṅ.
- 20 Āma udewani uwā kwini man nāmo yāk tākaṅ. Nāmo, u āma kwini terak kuṅaranita jop manman mebāri mebāri pewā ahāk tākaṅ.
- 21 Tāṅkaṅ, ude tājiri gabāmāṅo yāṅ jop yāṅnākṅatpāṅ wohut-wohut man bumta yāk tākaṅ.
- 22 Ude tājirā upāṅkaṅ Ekāni, kaṅpāṅ nadāno unita man kum nāmo iren. Ekāni, nāk nabāṅ umuntaṅ pāṅku ban nāmo iren.

^l 35:12 Sam 38:20; Jer 18:20; Jon 10:32 ^m 35:13 Jop 30:25; Mat 10:13; Luk 10:6

ⁿ 35:19 Sam 69:5; Jon 15:25

- 23 Nāmo! Kikɟutpāŋ ijiwā kwāpāŋ nabā! Äbā näk gārak itkaŋ iwanaye
näka äma täga yāŋ yāwet!
- 24 ° Ekāni, gāk siwoŋi-inik unita näka momini nāmo yāŋ kaŋ yāwet.
Ude täŋiri iwanaye yāŋärok nāmo näwetneŋ.
- 25 Yabāŋ äwarākuk täŋiri näka ɟode nāmo yāneŋ; Tägagāmān! U paotak!
- 26 Eruk, äma komi nadätat ɟonita yāŋärok näwet täkaŋ u kehäromini
kudup paorirā täŋguŋ taŋpāŋ kaŋ irut!
Ba äma näka nadāwā äpani täŋpāpāŋ inita nadāwā ärowani tāk
täkaŋ uwā wāpi biŋam paorirān mäyäk pähap kaŋ nadāwet.
- 27 Täŋpākaŋ Ekāni, gāk täŋkentāŋ namiŋiri ämawebe näka äma siwoŋi
yāŋ nadäkinik tāk täkaŋ u oretoret gera wari wari ɟode kaŋ yāwet;
Ekāni wāpi biŋam punin-inik it täyon! Epān ämani ɟonitā
säkgāmān irirān gäripi nadäk täyak.
- 28 P Ude yāŋirā näk imaka, täktäka siwoŋi unitäŋo biŋam api yāŋahāwet.
Täŋkaŋ yāŋetak bipmäŋtak wäpka biŋam api ganiŋoret täŋpet.

Salmo 36

Äma waki täŋo mebärikät Anutu täŋo bänep iron

- 1 ^a Momitā äma waki bänepiken tokɟek pat täkaŋ. Momi unitā peŋ
yāwerirā Anututa nāmo umuntaŋkaŋ mäde ut imikinik tāk täkaŋ.
- 2 Bänepitā täŋyäkɟarirān inita nadāwā ärowani täŋpāpāŋ ɟode nadäk
täkaŋ; Wakinin käbop itak. Anututā unita yāŋpāŋ manken täga
nāmo nipmaŋpek! yāŋ nadäk täkaŋ.
- 3 Meni jinomken man, nadäk ba täktäk waki unitägān abäk täkaŋ.
Unita jop manmangān yäk täkaŋ. Imaka täga täkta nadäk tawaŋ
siwoŋi kubā nāmo pek täkaŋ.
- 4 Nāmo, dāpmon patpari-kenä kädet waki täkta nadäk tawaŋ pek
täkaŋ. Imaka täga täpuri-inik kubā nāmo täŋkaŋ waki täktäk
kädet unita mäde nämoinik ut imik täkaŋ.
- 5 ^r Täŋpākaŋ Ekāni, gākā ninta butewaki nadāŋ nimik täyan u käroni
boham, kunum yäpureko ude bumik. Gāk ninta nadäkinik täŋ
nimik täyan u ärowani.
- 6 Imaka imaka tägagān tāk täyan u yabāŋpāŋ-nadāŋitna inide kubā
tāk täyak. Gākā piä siwoŋi tāk täyan uwā ämatā nadāwā tärenāŋi
nāmo. Äma ba imaka tom tom gākägān yabāŋ yāwat täyan.

° 35:24 Sam 26:1, 43:1 P 35:28 Sam 51:14, 71:15, 71:24 ° 36:1 Rom 3:18

† 36:5 Sam 57:10, 108:4

- 7^s Anutu gäkä komen äma ninta watä it nimik täyan unita gäka gäripi pähap inide kubä nadäk takamäj. Watä it nimik täyan uwä baraktä nanaki uwijij pat takaj ude täj nimik täyan.
- 8^t Ketem tägatäga gäripi nitek kawutkaken nanikpäj nimik täyan. Nadäj nimiñiri gäkño ume gäripi nitek u nak takamäj.
- 9^u Irit kuñat-kuñat täjo mähemi u gäk kubägän. Gäk peyñeñekka bänepninken peyñeñ nimiñiri kwawakgän it takamäj.
- 10 Unita ämawebe gäka nadäj gamikinik tak takaj unita bänep iron pen täj nimiñ yäpmäj kwen.
- 11 Täjpäj äma ärowani täjpani yabäj äwaräkuk täjiri näk nämö yeñ jakñitneñ. Ba waki täjpani yabäj äwaräkuk täjiri näk nämö yokut täreneñ.
- 12 Wisik! Äma waki täjpani akukta nämö, mañ-däpaniken ugän patkañ. U kañpäj nadawut!

Salmo 37

Äma waki ba äma tägatä gwäki yäpmäk-yäpmäk täjo manbiñam

- 1^v Notnapak, äma wakiwaki täjo täktäkita yäjpäj nadawätäk nämö täjpen. Ba äma unitäjo tuñumita nadäj gärip täjpäj kokwawak nämö täjpen.
- 2^w Äma udewaniwä piä täjpäj pewä muyeñ bäräñeñ kubitak takaj ude api paotpeñ kuneñ.
- 3 Unita gäk nadawätäk nämö täjpäj Ekänitagän nadäkinik täjpäj kudän täga ugän täjpeñ kuñat täyi. Ude täjpayäj täno uyaku kome yäj gamaniken u säkgämän api iren.
- 4^x Täjpäkañ oretoret bureni kañ-ahäkta Ekäniken kuñiri ini bänep nadäk-nadäkka täjo gäripi api däpmäj täreñ gamek.
- 5^y Irit kuñat-kuñatka kudup Ekänita iniñ kireñpäj nadäkinik täj imiñiri api täñkentäj gamek.
- 6^z Ude täjiri Ekänitä täktäkka täga u täjpewän edap täjo peyñeñekitä säkgämän ijik täyak ude ämawebe iñamiken api iñij-yäñewek. Täñkañ Ekänitä ämawebe kwawak ñode api yäwoñärewek; Äma ñowä iñamnaken siwoñi-inik itak.

^s 36:7 Rut 2:12; Sam 17:8, 31:19, 91:4 ^t 36:8 Jop 20:17; Sam 16:11; Rev 22:1

^u 36:9 Jer 2:13; Jon 4:10, 4:14, 1Pi 2:9 ^v 37:1 Sam 73:3; Snd 23:17, 24:1, 24:19

^w 37:2 Sam 90:5-6 ^x 37:4 Ais 58:14 ^y 37:5 Snd 16:3; Mat 6:25; Luk 12:22, 1Pi 5:7

^z 37:6 Jop 11:17; Mai 7:9

- 7^a Unita äma kädet waki iwatpäŋ tuŋum äma täk täkaŋ udegän itta nadäwätäk nämo täŋpen. Nämo, Ekänitä täŋkentäŋ gamikta dapun täŋpäŋ kwikinik iren.
- 8^b Nadäwätäk täŋpäŋ kokwawak täktäk kädet u mäde ut imi. Kädet udewani uwä bäräpi pewä ahäk-ahäk kädet.
- 9^c Nadätan? Ämawebe Ekänita nadäkinik täk täkaŋ unitäwä kome yäŋ yämani u api koreŋpäŋ itneŋ. Täŋpäkaŋ waki täŋpaniwä Anututä yawat kireŋpewän api apämaŋ kuneŋ.
- 10^d Yawat kireŋpewän apämaŋ kuŋpäŋä api paot täŋpä kuneŋ. Täŋjirä yabäŋ ahäkta wäyäkŋewayäŋ täno upäŋkaŋ täga nämo api yabäŋ ahäwen.
- 11^e Nämo! Ämawebe inita nadäwä äpani täŋpani uwä täŋ-bumbum kome iwoyäŋ yämani u koreŋpäŋ irit gapuni terak itkaŋ oretoret api täneŋ.
- 12 Bureni, äma wakiwaki täŋpanitä äma siwoŋita kokwawak täŋ yämiŋpäŋ täŋpäwakta nadäk täkaŋ.
- 13 Upäŋkaŋ Ekänitä äma udewanita yäŋärok yäwet täyak. Imata, itkaŋ nämo, api waŋ moreneŋ yäŋ nadäk täyak.
- 14 Äma äpani jäwäri u siwoŋi upäŋkaŋ äma wakiwaki täŋpanitä äma däpmäkta äpa kuwek gwäjiŋjit päip boham wepmärit täk täkaŋ.
- 15 Ude täk täkaŋ upäŋkaŋ päip boham iniken unitägän äyäjutpäŋ ini api yäput täneŋ. Täŋkaŋ äpa kuweki uwä Anututä api ubiŋ jukut täŋpän kuneŋ.
- 16^f Täŋpäkaŋ äma tägatäga tuŋum täpuri pat yämitak unitä äma waki täŋo tuŋum päke itkaŋ unitäŋo kehäromi Anutu iŋamiken kudup yärepmitak.
- 17 Imata, Ekänitä ini äma waki täŋpani täŋo kehäromi yäyomägatpäŋ äma tägata watä api it yämek.
- 18 Bureni, Ekänitä ämawebe mani buramiŋpäŋ iwat täkaŋ u watä säkgämän it yämiŋpäŋ kome iwoyäŋ yämani u inita biŋam yäniŋ kirewänpäŋ uken tärek-täreki nämo api itneŋ.
- 19 Täŋkaŋ äma udewaniwä kadäni waki äbäŋjirän tägagän api itneŋ. Ba tagwän irit ahäwayäŋ täyakken imaka, ketem tokŋek api näneŋ.
- 20 Upäŋkaŋ äma waki täŋpani uwä Ekäni täŋo iwan itkaŋ unita api kumneŋ. Päya irori kadäni keräpitagän ahäŋpäŋ paot täkaŋ ude, ba gupetä äbutkuk täkaŋ ude api paotpeŋ kuneŋ.

^a 37:7 Sam 62:1; Ais 30:15; Jer 12:1 ^b 37:8 Sam 73:3; Efe 4:26 ^c 37:9 Jop 27:13-14; Ais 57:13 ^d 37:10 Jop 20:9; Hib 10:36-37 ^e 37:11 Mat 5:5 ^f 37:16 Snd 15:16, 16:8, 1Ti 6:6

- 21 Äma waki tänpäni uwä äma täjo tujum yäpmänkaŋ kowata äneŋi bäräneŋ nämo yämik täkaŋ. Upänkaŋ äma täga uwä iron säkgämän tänpän tujumi ämata ŋo yämiŋ-yämiŋ täk täkaŋ.
- 22 Tänpäkaŋ ämawebe Ekäni täjo iron ikek unitäwä kome yän yämani u api korenpän itneŋ. Täŋ äma Ekäni täjo kokwawak terak it täkaŋ uwä yäwat kirenpewän api kuŋtänpä kuneŋ.
- 23 ^g Täŋkaŋ Ekänitä äma kubä täjo irit kuŋat-kuŋari kaŋpäŋ gäripi nadänpänä irit kuŋat-kuŋari kädet u täŋ-kehäromtaŋ imik täyak.
- 24 Ude täŋjirän äma udewani yewän kuneŋo uwä täga nämo maŋutneŋ. Nämo, Ekänitä täŋkentän imiŋjirän yeŋ täpäneŋpäŋ irek.
- 25 ^h Eruk, ŋode nadäwut; Kadäni käreŋi it yäpmän äbänkä äma tägawani täyatken ŋo bämapiken Anututä äma siwoŋita mäde ut yämiŋjirän nanakiye nakta yänapik-apik kubä nämo täjirä yabän yäpmän äbätat.
- 26 Nämo, äma täga udewani kadäni kadäni äma täŋkentän yämikta iron tägatäga jop täŋ yämik täkaŋ. Täŋkaŋ äperiye nanakiyetä täga kuŋarirä miŋiye naniyetä yabänpän oretoret api täk täneŋ.
- 27 Unita notnapak, kädet waki täkta mäde ut imiŋpän kädet täga ugän kaŋ tä. Ude täŋjiri kämiwä gäkŋo yerikaye uwä kome iwoyawaniken ugän säkgämän api itneŋ.
- 28 ⁱ Imata, Ekäni uwä ämawebeniye kudän täga tänpän nadän imikinik täk täkaŋ u mäde nämo ut yämik täyak. Nämo, u yabän yäwat piä tärek-täreki nämo täŋ yämik täyak. Tänpäkaŋ waki tänpäni ini ba unitäjo yeriniye uwä yäwat kirenpewän api kuneŋ.
- 29 Täŋ ämawebe siwoŋitä kome yän yämani u korenpän uken tärek-täreki nämo api itneŋ.
- 30 Tänpäkaŋ äma siwoŋi täjo meni jinomkenä man säkgämän säkgämän Anutuken nanik unitägän ahäk täkaŋ. Mani unitä ämawebe täŋkentän yämik täyak.
- 31 ^j Äma udewani Anutuni täjo бага man bänepiken iŋit-inik tänpän kuŋat täkaŋ uwä nämo kakätäk täkaŋ.
- 32 Täŋ äma waki tänpäni uwä äma täga däpmäkta yabän yäwat piä täk täkaŋ.
- 33 Upänkaŋ Ekänitä äma täga uwä yabä kätänjirän iwaniyetä kehäromini täga nämo yäpmän äpneŋ, ba manken täga nämo yepmaneŋ.

^g 37:23 1Sm1 2:9; Snd 16:9 ^h 37:25 Sam 37:28, 59:15, 109:10 ⁱ 37:28 Sam 11:7; Snd 2:22; Ais 14:20 ^j 37:31 Lo 6:6; Sam 40:8, 119:98; Ais 51:7

- 34 Unita Ekänitā tən̄kentən̄ gamikta unitən̄o man kädēt u kudup iwatkan̄ dapun täyi. Ude tən̄jiri oran̄ gamiŋpən̄ kome iwoyäwani u ganiŋ kireŋpən̄ iwankaye dapunka terak yäwat kireŋpewän kuŋirä api yabäwen.
- 35 ^k Eruk, äma kubäta ŋode täwera nadäwut; Äma waki kubä itkuko u ämawebeta komi yämik tən̄kuk. U äma kehäromini nikek, päya taŋi, mäbi ude.
- 36 Upən̄kaŋ mäden, äma unitä iraniken u kuŋpən̄ ini ba tuŋumi nämo irirän kaŋkut. Kaŋ-ahäwayən̄ wäyäkŋeŋkuro upən̄kaŋ täga nämo kaŋ-ahän̄kut. U paotkuk.
- 37 ^l Tən̄ äma täga siwoŋi kuŋarani unita nadäwut; Äma bänep kwini terak kuŋarani tən̄o yeriniye uwä mäyap.
- 38 Tən̄pakaŋ momi tən̄pani uwä paotpən̄ paot-inik api täneŋ. Ba yeriniye imaka, kudup api awähutneŋ.
- 39 Upən̄kaŋ bäräpi kadäniken Ekänitā äma siwoŋi tən̄kentən̄ yämiŋpən̄ watä it yämik täyak.
- 40 ^m Äma udewanitā waki mebäri mebärita umuntaŋpən̄ kábop niŋmaŋpən̄ yän̄pən̄ Ekäniken kuk täkaŋ unita äma waki tən̄pani keriken nanik yäyomägatpən̄ watä it yämik täyak.

Salmo 38

Äma kubä bäräpiken itkaŋ Anutuken yän̄paŋkuk

- 1 O Anutu, kokwawak nadän̄kaŋ nämo nebewen, ba momina tən̄o kowata nämo namen.
- 2 Gäk kuwektä-yän̄ namäk täyan. Tən̄pən̄ nut-maŋpi kome terak äpmok täyat.
- 3 ⁿ Gäkä nadän̄ waŋ namiŋjiri käyäm taŋi täyat. Tən̄pən̄ momi tən̄kuro unita gupnaken kehäromi nikek nämo nadäk täyat.
- 4 ^o Momina unitä uwäk ude tən̄pən̄ nepmak täyak. Tən̄jirän tuŋum bäräpi kubä, buraminaŋi nämo, ude bumik yäpmən̄ kuŋat täyat.
- 5 Gupnaken womäntä tabä tən̄kaŋ kábäŋi bumta piäk täkaŋ. Näkŋa kudän̄ goret tən̄kuro unita udewä ahän̄jirän taräki-inik täk täkaŋ.
- 6 Bänepnaken bäräpi bumta parirä nadän̄jira wakiinik täk täyak. Ude tən̄kaŋ kepma käroŋ butewaki nadän̄pən̄ konäm kottän̄ kuŋat täyat.

^k 37:35 Jop 5:3 ^l 37:37 Ais 32:17, 57:2 ^m 37:40 1Sto 5:20; Ais 31:5; Dan 3:17, 3:28, 6:23
ⁿ 38:3 Jop 33:19; Sam 32:4, 102:10; Ais 1:6 ^o 38:4 Esr 9:6; Sam 40:12

- 7 Təŋpəŋ gupna kädəptä-yəŋ ijiŋirən käyäm pähap tək täyat.
- 8 Komi taŋi nadəŋkaŋ goret-goret itat, imaka taŋi kubätä yeŋ nepməŋitpəŋ irirən bumik.
- 9 ^p O Ekäni, gäk näkŋo nadəŋ gäripna u nadätan, ba bänepnatä yəŋkähän-kähän täyak u imaka, nadätan.
- 10 Bänepnatä tuptup yäpurirən kehäromina kudup paot-inik täyak. Ude təŋirən dapunna imaka, säkgämän nämo ijitak.
- 11 Ude təŋira notnaye jibinata yəŋpəŋ dubinaken äbäкта bitnäк-inik tək təkaŋ. Ba meŋ nan ba notnaye wanotnaye imaka, nabəŋ umuntaŋpəŋ pəŋku ban it təkaŋ.
- 12 Təŋpəkaŋ ämatä näк nutpəŋ waki təŋ namikta man yəŋpəŋ-nadäk tək təkaŋ. Təŋpəŋ waki təŋ namikta juku piŋtəŋ kuŋat təkaŋ. Ude təŋkaŋ näк nutta buŋep tək təkaŋ.
- 13 Təŋirä nähäwä guŋ ude äworeŋpəŋ man yäk təkaŋ u nämo nadäk täyat. Təŋpəŋ man waki yäk təkaŋ uwä kowata täga nämo yäk täyat.
- 14 Butewaki! Näк man nämo yäwani, ba man nämo nadäwani ude äworeŋpəŋ man kum it täyat.
- 15 Upəŋkaŋ Ekäni, gäk yəpməŋ wädəŋpəŋ itat. Təŋpəŋ Ekäni Anutuna, näк nadätat; Gäkä nadəŋ namiŋpəŋ api təŋkentəŋ namen.
- 16 Unita iwanaye jop yabəŋiri näк komi nadəŋpəŋ goret irira nabəŋpəŋ wisik-inik yəŋ näwetneŋtawä.
- 17 U imata, komi pen nadəŋ itkaŋ wakiniк təŋpayəŋ kerəp täyat.
- 18 ^q Təŋpəkaŋ Anutu, momi təŋkuro unita nadäwätäk pähap təŋpəŋ iŋamkaken kwawak yəŋahäk täyat.
- 19 Təŋ iwanaye bumta-inik uwä kehäromi nikekgän itkaŋ jop nadəŋ kokwawak nadəŋ namik təkaŋ.
- 20 Näк kudän siwoŋi təŋira äma unitä iwan təŋ namik təkaŋ. Äma udewaniwä kudän tägata kowata wäkiɡän tək təkaŋ.
- 21 ^r Unita Ekäni, mäde ut namentawä! Ban nämo iren!
- 22 Gäк Ekäni, wakiken nanik wädəŋ tädotpəŋ nepmaŋpani unita bärəŋeŋ təŋkentəŋ namisi!

^p 38:9 Sam 6:6, 10:17, 102:5 ^q 38:18 Sam 32:5, 2Ko 7:9-10 ^r 38:21 Sam 22:19, 35:22

Salmo 39

Devittä mominita nadāṅ bārāp tāṅkuk

- 1 ^s Nāk ṅode yāṅkehārom taṅkut; Irit kuṅat-kuṅatnata watā ket api ired. Tāṅpāṅ mebetnatā momiken nepmaṅpekta watā imaka, api ired. Unita āma waki dubinaken irirā man kubā nāmo api yāwet.
- 2 Ude yāṅkuro unita bārāpi ṅo ahāṅ namiṅjirān man kum-inik itkut. Man tāpuri kubā, waki ba tāga nāmo yāṅkuro upāṅkaṅ nadāṅ bārāpna taṅi tāṅkuk.
- 3 Tāṅpāṅ nadāwātāk unitā bānepnaken agekotkuk. Nadāwātāṅgān tāṅkā bārāpi bumta kaṅ-ahāṅkuro unita ṅode yāṅkut;
- 4 ^t Ekāni, kome terak ṅo kadāni jide api it yāpmāṅ ārowet? Ba jidegān api kumbet? Iritna jidegān api tāreweko unitāṅo kadāni nāwet!
- 5 ^u Butewaki! Kome terak itta kadāni kerāpitagān tāṅpāṅ nepmaṅkun! Kodak irayāṅ tāyat u kaṅiri imaka jopi ude tāyak. Bureni, āma kuduṅtagān itkaṅ u me woṅ bumik, kadāni kerāpi-inik itta yāwani.
- 6 Ba wārani, edap āgonitā ahāṅpāṅ paot tākaṅ u irepmitpāṅ nāmo. Tāṅpākaṅ āma piā tāk tākaṅ u imaka kehāromi kubā nāmo pewā ahāk tākaṅ. Moneṅ tuṅum pewā ahāk tākaṅ u netātā api koreneṅ yāṅ nāmo nadāk tākaṅ.
- 7 Unita Ekāni, imatāken kubāta itsāmbet? Gāk kubā-tāgān tāga tāṅkentāṅ nameno unita gakaṅān itsāmāṅtat.
- 8 Unita momi tāk tāyatken unitāṅo kowata yāpnaṅiken nanik nāmagusi. Ba yabāṅ āwarākuk tāṅiri āma gāka nāmo nadāṅ gamanitā yāṅārok nāwetneṅtawā.
- 9 Nāmo, gākṅa tāṅpewi komi ṅo nadātāt unita man kum irayāṅ. Man tāpuri kubā nāmoinik yāwayāṅ.
- 10 Unita komi piā wari namentawā! Nut yāpmāṅ ābāṅiri kumbayāṅ tāyat!
- 11 Gākṅo mebārīka nadātāt. Gāk momi tāṅo kowata āma yabāṅ yāṅpāṅ komi piā yāmik tāyan. Ba imaka unita gārīpi nadāk tākaṅ u gwaktā tek nāṅpā tumāk tākaṅ ude tāṅpiwak tākaṅ. Bureni, āmawā me woṅ bumik, kadāni kerāpi-inik itta yāwani.
- 12 Unita Ekāni, juku peṅpāṅ butewaki gera ba yāṅapik manna nadāṅ namisi. Tāṅpāṅ konām korira nabāṅpāṅ ābā naniṅ kawat tā.

^s 39:1 Sam 141:3; Kol 4:5; Jem 3:2 ^t 39:4 Sam 90:12 ^u 39:5 Sam 62:9, 90:4, 144:4

Näk äbeknaye oranaye udegän kome terak ŋo gäkkät kadäni
keräpitağan itta iwoyänkun.

13 Eruk nabä kätänjiri oretoret ätu täñkañ kañ kuñ kewewa!

Salmo 40

Anutu wäpi iniñoret kap kubä

- 1 Näk Ekäniken gera yänkañ täñkentän namikta kwikinik itkut. Irira butewaki nadän namiñpäñ gera yänkuro u nadän namiñkuk.
- 2 ^v Nähä äma kubä awañ käronji kubä gänañ käbop itkañ kumbeko ude. Ude irira Ekänitä nabäñpäñ awañ gänañ nanik wädäñpäñ nepmañkuk.
Ba näk äma kubä okä näbä gänañ äpmonpäñ ireko ude irira Ekänitä wädäñpäñ kome tägaken nepmañpäñ äneñi täga kuñatkut.
- 3 ^w Eruk, ude täñpäñ kap kodaki kubä nadäk-nadäkna-ken pewän ahänkuñ. Uwä Anutunin wäpi biñam iniñ oretta.
Kap u teñira nabäñpäñ ämawebe mäyaptä Anutu täño kehäromita nadäwä inide kubä täñpäñpäñ Ekänita nadäkinik api täneñ.
- 4 ^x In nadäkañ? Ämawebe Ekäni terak yengämä pek täkañ uwä Ekäni täño iron nitek. Äma udewanitä äma ärowani täño kädet nämo yäwat täkañ.
Ba Ekäni mäde ut imiñpäñ mäjo wära nämo yäniñ oret täkañ.
Nämoinik!
- 5 ^y O Anutu Ekänina, gäk piä tägatäga täñpäñ täñkentän nimiñkun.
Äma gäk udewani kubä nämo itak! Gäkägän intäjukun itan!
Täñkentäk bumta täñ nimikta nadäk tawañ pek täyan unita täga nämo yäwetpäñ yäwoñärewa täreneñ. Nämoinik! Täñkentäk nimik täyan uwä bumta-inik, daninañi nämo.
- 6 ^z Anutu, gäk ganiñ oretta tom däpmäñpäñ ijik takamän unita nämo gek täkañ. Ba gupe käbäñi nitek mominin ärutta ijik takamän udewanita nadäwi ärowani nämo täk täkañ.
Upänkañ näk gäkñata biñam iwoyänpäñ manka nadäkta jukuna biori tumbuñ. Täñpäñ gäkä nadäk-nadäk namiñjiri manka buramik täyat.

^v 40:2 Sam 27:5, 69:2; Jer 38:6, 38:10-13 ^w 40:3 Sam 32:7, 33:3, 64:9 ^x 40:4 Sam 84:12, 125:5 ^y 40:5 Sam 71:15, 139:17-18; Ais 55:8-9 ^z 40:6 Ais 1:11; Jer 6:20; Mai 6:6-8

- 7^a Eruk Anutu, näk äretat. Man näka bian kudän täñkuño udegän iwatpäñ äretat.
- 8^b Anutuna, kädet gäkä gäripi nadäk täyan näk kädet udegän täkta gäripi nadätat. Gäkño kädet siwoñi u nadäk-nadäkna-ken pätak.
- 9-10^c Unita Ekäni, näk man kum nämo itkañ käbeyäken ämawebekaye gäkño bänep irona ñode pen api yäñahäñpäñ yäwet täñpet;
 Ekäninintä nadäñ nimikinik täñpäñ wakiken nanik wädäñ tädotpäñ nipmak täyak yäñ api yäwet täñpet. Täñpäñ manka täktäkka täño biñam käbop nämo pek täyat.
 Ironka pähap ba imaka bureniñän täk täyan u ämawebe yäwet täyat.
- 11 Unita Ekäni, näka nadäñ namisi! Gäk butewakika käbop nämo pewen. Nämo, nadäñ namiñiri ironka ba manka burenitä watä säkgämän it namiton.
- 12^d Bäräpi mebäri mebäri ahäñ namik täkañ, u daninañi nämo. Täñpäkañ momi täk täñkuro unitä kehäromina yäpmäñ äpäkañ.
 Bäräpi u ba u yärepmitta kädetta wäyäkñewa wakañ. Momina mäyap iniktä gwäkna pujiñ itkañ u yärepmitkañ. Unita umun terak itat.
- 13 Unita Ekäni, bäräñej abä täñkentäñ namisi!
- 14 Äma nutnayäñ täkañ u kehäromini yäpmäñ äpäñpäñ nadäk-nadäki täñpewi guñtañirä mäyäk tawut. Mäyäk täñpäñ nabä-kätäñpeñ kut!
- 15 Äma yäñärok man näwet täkañ u meni täñpipiñpäñ yäwat kireñiri mäyäk nadäwut.
- 16 Täñpäkañ Ekäni, ämawebe gäk gäwaräntäk täkañ u oretoret täk täkot! Imata, gäkña waki keriken nanik wädäñ tädotpäñ yepmañkuno unita gäka gäripi pähap nadäk täkañ.
 Täñpäñ kadäni kadäni ñode yäk täkot; Ekäni uwä wäpi biñam ikek kañ irän!
- 17 O Ekäni, nähä waki, kehäromina nitek nämo. Upäñkañ nadäñ namisi. Gäk kubä-tägän näkño täñkentäkna ba yäpätagak ämana.

^a 40:6-8 Hib 10:5-7 ^b 40:8 Sam 37:31, 2Ko 3:3 ^c 40:10 Sam 89:1; Apos 20:20, 20:27

^d 40:12 Sam 18:5, 38:4, 65:3

O Anutuna, bäränej äbä täŋkentäŋ namisi!

Salmo 41

Devittä käyäm täŋpäŋ yäŋapik man yäŋkuk

- 1 ^e Äma, äma jäwärita nadäŋ yämik täkaŋ uwä Anutu täŋo oretoret terak kuŋat täkaŋ. Udewaniä bäräpi kaŋ-ahänayäŋ täkaŋ uwä Ekäniä api täŋkentäŋ yämek.
- 2 ^f Bureni, Ekäniä watä it yämiŋpäŋ irit kuŋat-kuŋari api täŋ-mehamtaŋ yämek. Täŋpäŋ äma udewani täŋpewän komeniken oretoret terak api itnej.
Irirä yabä kätäŋjirän iwaniyetä kehäromini täga nämo api yäpmäŋ äpnej.
- 3 Täŋpäŋ käyäm täŋjirä Ekäniä täŋkentäŋ yämiŋjirän gupi äneŋi api korenej.
- 4 Täŋpäkaŋ nähä Ekäni ŋode iwetkut; Ekäni, näk gäkken momi täŋkut. Upäŋkaŋ butewaki nadäŋ namiŋpäŋ nepmaŋpi tägasiwa.
- 5 Iwanayetä käyäm täŋjira nabäŋpäŋ man jägämi näwet täkaŋ. Uwä näkä kumäŋjira wäpita kaŋ guŋ täna yäŋ nadäk täkaŋ.
- 6 Täŋpäŋ äma u nabänayäŋ äbäk täkaŋ u jop gupi-tägän äbäk täkaŋ. U näka waki ude itak yäŋ yäŋpäŋ yäŋtäŋ kukta jop nabänayäŋ äbäk täkaŋ.
- 7 Äma kokwawak täŋ namik täkaŋ uwä näka waki ude ahäŋ imitak yäŋpäŋ yäŋjiap-jiap yäŋtäŋ kuk täkaŋ.
- 8 Näka ŋode yäk täkaŋ; Wisik! U käyäm wakiinik kubä täŋkaŋ kumäkta biŋam täyak. U täga nämo api tägawek yäŋ yäk täkaŋ.
- 9 ^g Butewaki! Notnapak bureni, nadäŋ imikinik täŋpäŋ ketem namiŋ-gamiŋ täŋpäŋ nak täkamäk u imaka, näka iwan täŋ namik täyak.
- 10 Unita Ekäni, butewaki nadäŋ namiŋpäŋ nepmaŋpi tägaŋpäŋ iwanayeta kowata api yämet.
- 11 Ude täŋkentäŋ namiŋjiri iwantä nämo närepmiräwä ŋode api nadäwet; Anutu, gäk näka bänep täga nadäŋ namitan yäŋ api nadäwet.
- 12 Näk kudän tägagän täk täyat unita oraŋ namiŋpäŋ iŋamkaken kwawakgän nepmaŋ iriri tärek-täreki nämo api iret.
- 13 ^h Unita ämawebe, Ekäni, Isrel täŋo Anutu u iniŋoret täkäna! U tärek-täreki nämo iniŋoret täkäna! Bureniä bureni-inik!

^e 41:1 Snd 14:21 ^f 41:2 Sam 27:12 ^g 41:9 2Sml 15:12; Sam 55:12-13, 55:20; Jer 20:10; Mat 26:23; Mak 14:20; Luk 22:21; Jon 13:18 ^h 41:13 Sam 106:48

Salmo 42

Äma kubätä Anutu dubiniken kukta gäripi nadätak

- 1 ⁱ Anutu, tomtä umeta yek täkaŋ ude, näk gäka udegän nek täkaŋ.
- 2 ^j Anutu, Anutu irit mähe mi, bänepnatä gäka nek täkaŋ unita kadäni jidegän gäkkät man yänpäj-nadäka kaŋ ärewet?
- 3 ^k Kepma bipani butewaki nadänpäj konämna pitotä ketemna ude täk täyak. Kepma käroŋ yäjärok ŋode näwet täkaŋ; Anutuka de? Imata nämo täŋkentäŋ gamik täyak? yäŋ näwet täkaŋ.
- 4 ^l Näk komi nadänpäj imaka ŋode juku pik täyat u yäŋahäŋira bänepna pidäm tawän!
 Bian näk komenaken itkaŋ ämawebe tawaŋ käroŋ näkä jukun yäŋ-yäkŋat yäpmäŋ oretoret terak Anutu täŋo kudupi yot gänaŋ ärok täŋkumäŋonik.
 Äroŋkaŋä Anututa oretoret kap teŋ imiŋitna unitä täŋpidäm taŋ nimik täŋkukonik.
- 5 ^m Yäke! Butewaki imata nadätat? Bänepna imata jägäm täyak? Ude nämo! Näk ŋode täŋpet yäŋ nadätat; Näk Anutu tubeŋ kuŋkaŋ pen api iniŋoret täŋpet! Imata, Ekänina uwä nämagurani ämana bureni!
- 6 Näk komenata nadäwätäk täŋ itat. Upäŋkaŋ Anutu, ban kome ŋo Jodan ume dapuri kädakät pom yarä Hemon kenta Misa ŋoken itkaŋ gäka nadäŋ gamayäŋ.
- 7 ⁿ Wära! Ume damuntä gwägu gänaŋ äpmonirän gwägutä gera yäŋ itak. Wära! Waki nadätat! Täŋpäik-päikkatä näk yejämäŋ moretak.
- 8 ^o Upäŋkaŋ ude nämo! Kepma kepma Ekänitä butewaki nadäŋ namik täyak. Ude täŋirän bipani bipani Anutu iniŋoret kapnatä mena-kengän it täyak.
 Kap teŋkaŋ Anutuna, irit kuŋat-kuŋatna täŋo mähe mi uken yäŋapik täyat.
- 9 Täŋpäj kadäni kadäni Anutu, möbä kujatna ŋode iwet täyat; Imata näka guŋtak täyan? Imata iwan yabäŋ äwaräkuk täŋiri komi namik täkaŋ?

ⁱ 42:1 Sam 119:131 ^j 42:2 Sam 42:11, 43:5, 63:1, 143:6; Jer 10:10; Dan 6:26; Mat 26:63; Rom 9:26 ^k 42:3 Sam 80:5 ^l 42:4 1Sml 1:15; Jop 30:16; Sam 95:2, 100:4; Ais 30:29
^m 42:5 Sam 9:1, 38:6; Mat 26:38 ⁿ 42:7 Sam 69:1-2, 88:7; Jna 2:3 ^o 42:8 Sam 16:7, 57:3, 63:6, 149:5

- 10 Kadäni kadäni iwantä sära ñode näwet täkañ; Anutuka de? Man ude näwet täkañ u äpa kuwektä-yänj namäk täkañ.
- 11 Yäke! Butewaki imata nadätat? Bänepna imata jägäm täyak? Ude nämo! Näk ñode täñpet yänj nadätat; Näk Anutu tubeñ kuñkañ pen api iniñoret täñpet! Imata, Ekänina uwä nämagurani ämana bureni!

Salmo 43

Äma kubätä iwan it gwäjiñirä Ekäniken yänjapiñkuk

- 1 ^P Anutu, äma mäde ut gamik täkañ u wäpna yäpmänj äpnayänj täkañ. Unita gäkä näk gäarak itkañ jop man yäwani unitäño mani utpäñ ñode yäwet; U siwoñi kuñjat täyak.
- 2 Anutu, gäk näkño kehäromina ude itan upänkañ imata mäde ut namitan? Iwantä kehäromina yäpmänj äpäñirä wakiinik nadätat.
- 3 ^q Unita Anutu, kädetka bureni näwoñäre! Topänka peñyänjeñ namiñiri akuñpäñ kädet täga iwat yäpmänj Saion Pom terak, itanken u kañ ärewa.
- 4 Ude täñ namiñiri enikaken äronpäñ gäk ganiñ orerayänj kudupi bukäkaken kwa. Bureni, Anutuna, gäk dubikaken kwa. Gäk bänepna täñpidäm tañ namiñiri oretoret pähap nadäk täyat unita Anutu Anutuna, wagäm utpäñ api ganiñ oreret.
- 5 Yäke! Butewaki imata nadätat? Bänepna imata jägäm täyak? Ude nämo! Näk ñode täñpet yänj nadätat; Näk Anutu tubeñ kuñkañ pen api iniñoret täñpet! Imata, Ekänina uwä nämagurani ämana bureni-inik!

Salmo 44

Isrel ämawebetä Anututä watä it yämekta yänjapiñkun

- 1 ^r O Anutu, äbekniye oraniyeta imaka tägatäga bian-inik täñ yämiñkuno unitäño biñam ñode niwerirä ninin nadänjkumänj.

° 42:8 Sam 16:7, 57:3, 63:6, 149:5 P 43:1 1Sml 24:15; Sam 5:6, 26:1, 38:12

q 43:3 Sam 36:9

- 2 ^s Kome iwoyän yämani uken nanik guŋ äbot komi yämiŋpäŋ yäwat kireŋpäŋ ämawebekaye gäkŋaken unita yäniŋ kireŋkun. Yäniŋ kireŋjiri täŋ-bumbumka u koreŋkuŋ.
- 3 ^t Ämawebekaye u iniken kadä boham ba iniken kehäromi terak kome u nanik ämawebe nämo däpmäŋ yäwat kireŋkuŋ. Nämo, gäkŋo kehäromika terak yeŋgämä pewäpäŋ täŋkuŋ. Ba gäkä nadäŋ yämik-inik täŋpäŋ dubiniken itkentäŋ yämiŋpäŋ kehäromi yämiŋjiri täŋkuŋ.
- 4 Gäk intäjukun ämana ba Anutuna bureni. Isrel äbot nintäŋo iwaniye yärepmita kädet peŋ nimiŋkun.
- 5 Täŋkaŋ gäkä täŋkentäŋ nimiŋjiri iwaniye täŋo kehäromi yäpmäŋ äpäk täkamäŋ.
- 6 ^u Unita näk äpa kuwekna ba päip boham unitä api täŋkentäŋ namineŋ yäŋ nämo nadäk täyat.
- 7 Nämo, gäkŋa-tägän täŋkentäŋ nimiŋpäŋ iwaniye kokwawak nadäŋ nimik täkaŋ u däpmäŋ yäwat kireŋpäŋ u keriken nanik yäyomägatpäŋ nipmak täyan.
- 8 Unita gäkŋo wäpka yäpmäŋ akuŋpäŋ bänep täga man tärek-täreki nämo api gäwet täne.
- 9 Upäŋkaŋ waki, apiŋode nibä kätäŋjiri iwaniyetä ämikken nirepmit täkaŋ. Komi ämaniye nämo itkentäŋ yämik täyan.
- 10 Ude täjiri iwaniye yabäŋ umuntaŋ metäŋpeŋ kuŋitna nintäŋo tuŋum korek täkaŋ.
- 11 Nibä kätäŋjiri sipsip däpmäk täkaŋ ude iwaniyetä nin mäyap nidäpuŋ. Ude täjiri ämatä komeken kubäkubä kuŋ täna kuŋkuŋ.
- 12 Ämawebekaye ninta nadäŋjiri äpani-inik täŋpöpäŋ nin iwaniyeta jop yäniŋ kireŋkun.
- 13 Gäk kudän nintä terak pewi ahäŋ nimiŋkuŋo u kaŋpäŋ, äma nintä äbotken nanik nämo unitä yäŋärok niwetpäŋ yäŋpäŋ-nibäŋ mägayäk täk täkaŋ.
- 14 Täŋpewi imaka jopi ude äworeŋitna guŋ äbotken naniktä yäŋpäŋ-nibäŋ niwat täkaŋ.
- 15-16 Iwanaye ba äma näka kokwawak täk täkaŋ unitä yäŋärok ude yäŋirä mäyäk pähap nadäŋpäŋ umuri nadäk täyat.

^r 44:1 Kis 12:26-27; Sam 78:3 ^s 44:2 Sam 78:55, 80:8 ^t 44:3 Lo 8:17; Jos 24:12

^u 44:6 Sam 33:16; Hos 1:7

- 17 Jide? Gäka guŋ taŋpāŋ gäkkät topmāk-topmāk kubāgān tāŋpani u irepmitnapāŋ imaka waki ude pewi ahāŋ nimitak? Nāmo, nin ude nāmo tāŋkumāŋ.
- 18 ^v Gäk gepmaŋpāŋ бага mankata mäde nāmo utkumāŋ.
- 19 ^w Upāŋkaŋ gākä nipmaŋpikaŋ nin tāŋkentāknin nāmo, tom ägwāri bāmopiken itkamāŋ. Ba bipmāŋurani pāhap gānaŋ ude itkamāŋ.
- 20-21 ^x Nin Anutunin bureni gäk ganiŋ oretta bitnāŋpāŋ kome kubā tāŋo anutu jopi-jopi nadāŋ yāmiŋkumāŋo yāwānāku uwā gäkku bian nibāŋ ahāwim. Imata, gäk bānep nadāk-nadāknin kābop itkaŋ u kudup nibāwi tārek tāyak unita. Upāŋkaŋ ude nāmo tāŋkumāŋ!
- 22 ^y Nin gākŋo āmawebekaye itkamāŋ unita yāŋpāŋ kadāni kadāni ninken nanik māyap nidāpmāk tākaŋ. Ba nibāŋirā sipsip nakta dāpmāk tākaŋ ude itkamāŋ.
- 23 ^z Unita Ekāni ijiwi kut! Imata dupiŋkaŋ itan? Mäde wari nāmo ut nimen. Aku!
- 24 Ninta imata kābop it nimitan? Komi bārāpi gānaŋ itkamāŋ ŋonita ninta nāmo guŋ tāwen.
- 25 Yāke! Dāpmāŋ jakŋitpāŋ nipmaŋpā kumbanitä-yāŋ kome terak pātkaŋ.
- 26 Unita ābā tāŋkentāŋ nimisi! Gäk nadāŋ nimikinik tāk tāyan udegān waki keriken itkamāŋ ŋo nimagutsi!

Salmo 45

Äma ekāni kubätä webe yāpmāŋirān iniŋ oretoret kap tewani

Kora tāŋo nanakiyetä intājukun āmata gāripi pāhap nadāŋpāŋ kap ŋo teŋkuŋ.

- 1 Man säkgāmān säkgāmān nadāk-nadākna-ken tokŋek parirān intājukun āma u iniŋ ubiŋpāŋ tewayāŋ. Äma meni pidāmitä man säkgāmān yāŋahāk tākaŋ ude menatä āma ekāni u ŋode iniŋ ubiŋ tekta pidām tāyat;
- 2 Gäk āma säkgāmān, man yākyākka imaka, gāripi nikek. Äma gäk udewani kubā nāmo itak. Bureni, Anututä iron tāŋ gamiŋkukotä pen api tāŋ gamiŋ yāpmāŋ ärowek.

^v 44:18 Jop 23:11 ^w 44:19 Sam 23:4 ^x 44:21 Sam 139:1; Jer 17:10 ^y 44:22 Rom 8:36

^z 44:23 Sam 35:23, 78:65

- 3 Gäk intäjukun äma kehäromi pähap, wäpka biŋam ärowani-inik. Unita kehäromika niwoŋäreкта päip bohanka injtpän isi!
- 4 Kehäromika nitek unitä iwan täŋo kehäromi yäpmän äpäк täyi. Tänpän man bureni ba kudän siwoŋi unitägän irun yänpän täŋ-mehamtak täyi. Kehäromikatä ämik tänpän iwan däpmänjran kaŋpän umun pähap täк täkot!
- 5 Täŋkaŋ tenäj kuwek-kuwekkawä päraŋi-inik. U iwankaye yabä-tumäkta nitek. Täŋjiri äma äbori äbori gabänpän gämotka-kengän maŋ pat täkaŋ.
- 6 ^a Bureni Anutu, gäk intäjukun-inik itkunonitä api it yäpmän ärowen. Kaŋiwat piäka u kudän siwoŋi terakgän täк täyan.
- 7 ^b ^c Gäk kädet wakita taräki nadänpän kädet siwoŋitagän gäripi nadäk täyan. Unita Anutukatä ini gäkä kaŋiwat piä täкта iwoyänkuk. Piä ude täкта iwoyänkuko unita notkaye yärepmitpän oretoret pähap nadäk täyan.
- 8 Gäkŋo tek kəroni kudup kəbäŋi säkgämän-inik, jiä däropä kəbän ikek bumik. Ba intäjukun äma ätutä gäkä eŋiken abä kap teŋkaŋ ganiŋoret täkaŋ.
- 9 Tänpäkaŋ äma jopi täŋo äperiyetä watä nämo it gamik täkaŋ. Nämo, kome ätu täŋo intäjukun äma täŋo äperiye unitä gäkä eŋiken itkaŋ watä it gamik täkaŋ. Tänpäkaŋ webekawä omäk meran säkgämän tänpän dubikaken it täyak. Omäk meran uwä gol mobä säkgämän-inik, Opiä komeken nanik upän täŋpani.
- 10 Eruk webeni, gäka ŋode yänjira nadä; Gäk komekaken nanik ämawebe ba nägät moräkaye mäde ut yämiŋpän unita juku kubä nämo pewen.
- 11 Ude täŋjiri intäjukun ämakatä gabänŋärip tänpän gäka webe säkgämän yän api gäwerek. Täŋ äpka uwä ekänika unita mani buramiwen.
- 12 Tänpäkaŋ Tire komeken ban naniktä äbä bänep tägata iron api täŋ gamineŋ, ba tuŋum ämatä gäk ganiŋ oretta api ämneŋ.
- 13-14 Eruk ämawebe, nadäkot! Intäjukun ämajin täŋo webeni uwä ini eŋi gənaŋ säkgämän, kaŋgärip ikek ude itak. Teki uwä golkät bok täŋpani, unita ägo-ägo weŋjirän intäjukun äma dubiniken yänjikaŋat yäpmän kukaŋ. Kuŋjirä webe gubaŋ noriye imaka, iwarän täŋjirä ugän yän-yäkkaŋat yäpmän kukaŋ.

^a 45:6 Sam 93:2, 98:9 ^b 45:7 Sam 11:7 ^c 45:6-7 Hib 1:8-9

- 15 U kudup, bänep täga pähap nadänpäj oretoret terak intäjukun äma täño eni pähap gänäñ kumañ ärokañ.
- 16 Tänpäkañ intäjukun ämana, gäka ñode yäyat; Gäkño nanak ämani mäyap ahänpäj gäk ba orañkaye täño kome yäpmänpäj intäjukun äma udegän api itneñ. Täñirä ämawebe komeni komeni yabäj yäwatta wäpi biñam ärowani api yämen.
- 17^d Tänpäkañ nähä ätu mäden ahänayäj täkañ unitä nadänpäj kuñatneñta kap ño teñira wäpka biñamtä punin api kuñarek. Ude täñira ämawebe kuduptä wäpka biñam u tärek-täreki nämo api ganiñoret täneñ.

Salmo 46

Anutu u ninkät itkamäj

- 1 ^e Anutu u nintäño äyuñnin ba nintäño kehärominin. Bäräpi gänäñ täñkentäj nimikta pidämtak täyak.
- 2 Unita nin imaka kubäta nämoinik umuntäne. Nämoinik! Kenäj kwaiñirän kome kwähärep duneño uwä täga. Ba pom gwägu bämopiken duñpeñ äpmonenjo u imaka täga. Nämo api umuntäne.
- 3 ^f Ba gwägu pähap mämä tañi yänpäj tokätpäj porarak pakipaki täñpek. Täñirän pom tañi tañi wareñ täneño upäñkañ imata umuntäne? Ninä nämoinik api umuntäne!
- 4 ^g U imata, Anutu täño yotpärare bämopiken ume tañi kubätä pätak. Ume unita ämawebe oretoret pähap nadäk täkañ. Yotpärare u kudupi-inik, Anutu ärowani täño irit bägup.
- 5 ^h Uken Anututä it täyak unita nämo api wawek. Nämoinik, kepma bipani Anututä watä api it imik täñpek.
- 6 ⁱ Bureni, Anutu u kehäromi-inik. Unita äma äbori äbori umun pähap nadänpäj kujari kwaik täkañ. Täñirä Anututä kärak yäñirän kometä ume bumik äworewek!
- 7 Upäñkañ ninäwä nämo api umuntäne. Nämo, Ekäni kehäromi mähe mi u ninkät it takamäj. Bäräpi kubätä

^d 45:17 Sam 138:4; Mal 1:11 ^e 46:1 Sam 62:7-8, 91:2, 142:5 ^f 46:3 Sam 93:3-4; Jer 5:22; Mat 7:25 ^g 46:4 Sam 48:1, 48:8 ^h 46:5 Jol 2:27; Sef 3:15; Sek 8:3 ⁱ 46:6 Jos 2:9, 2:24; Sam 2:1

ahāwānā Oranin Jekop tāŋo Anutuken kābop tāga api itne.

- ⁸ Ai, āmawebe in ābut! Äbāŋpāŋ Ekānitā piä tāk tāŋkuko u ŋo kawut! Imaka imaka tāk tāŋkuko u yabāŋpāŋ jākjāk yamāŋpāŋ nadāwā inide kubā tāk tāyon!
- ⁹ Ekāni uwā komeni komeni tāŋo āmik dāpmāŋ tākŋek tāyak. Tāŋpāŋ äpa kuwek yāpmāŋpāŋ tokāt jukutpāŋ kurepā kādāp gānaŋ ureŋ tāŋpāŋ äpmok tākaŋ.
- ¹⁰ ^j Unita Ekānitā ŋode yāyak; Kwikinik itkaŋ näka ŋode nabāŋpāŋ-nadāwut; Nāk Anutu bureni-inik. Nāk intājukun irira āmawebe komeni komeni ittāŋ kukaŋ u gāmotna-kengān it tākaŋ. Kome kuduŋtagān tāŋo Ekāni-inik u nāk! yāk.
- ¹¹ Unita āmawebe, in ŋode nadāwut! Ekāni kehāromi māhemi, u ninkāt it tākamāŋ. Bureni, bārāpi kubātā ahāwānā Oranin Jekop tāŋo Anutuken kābop tāga itne.

Salmo 47

Anutu u āma komeni komeni tāŋo ekāni pāhap

- ¹ Ämawebe kuduŋtagān kap teŋkaŋ ketjin utpāŋ oretoret tāk tākot! Tāŋkaŋ oretoret gera terak Anutu iniŋ orerut!
- ² Ekāni ārowani pāhap uwā ini pärik-inik kubā itak. Kehāromini uwā umuri pāhap. Uwā kome pāhap ŋonitāŋo Ekāni ārowani-inik.
- ³ Uwā tāŋkentāŋ nimiŋpāŋ guŋ āmawebe äbori äbori unitāŋo kehāromini yāpmāŋ äpāŋpāŋ gāmotninken yepmaŋkuk. Tāŋkaŋ komeni ninta niniŋ kireŋkuk.
- ⁴ Tāŋpākaŋ bian Anututā ini kome u iwoyāŋpāŋ nimiŋkuko unita ŋode nadākamāŋ; Jekop tāŋo äboriye ninta nadāŋ nimikinik tāk tāyak.
- ⁵ Ai, nadāwut! Anututā maŋirani bāgupken āroŋkuko itak. Äro irirān āmawebetā bānep pidām oretoret kap womat māmā terak teŋkuŋ.
- ⁶ Eruk! Unita nadāŋpāŋ in imaka, Anututa oretoret kap teŋ imut! Teŋkaŋ iniŋ orerut! Ekāni pāhapnin oretoret kap teŋ imut. Äneŋi tāwetat; Iniŋ orerut!

^j 46:10 Lo 4:35, 1Kn 18:36-39; Ais 2:11, 2:17

- 7 Anutu uwä kome pähap ŋonitäŋo Ekäni ärowani itak unita oretoret kap teŋ imut!
- 8 Anutu ärowani pähap unitä maŋirani bägup kudupiken maŋitkaŋ ämawebe komeni komeni intäjukun-inik it yämiŋpäŋ yabäŋ yawat täyak.
- 9 Täŋjirän guŋ ämawebe äbori äbori täŋo ärowaniniyekät Abraham täŋo Anutu unitäŋo äbot ninkät käbeyä täk takamäŋ. U imata, kome täŋo intäjukun äma kudup u Anutu gämori-kengän itkaŋ. Anutu unitäŋo kehärominitä päke u yärepmit moretak! U intäjukuntä intäjuninik itak.

Salmo 48

Anutu täŋo yotpärare wäpi Jerusalem unita oretoret kap

- 1 Ekäni uwä wäpi biŋam ärowani nitek. Unitäŋo yotpärare wäpi Jerusalem u pom kudupi kubä terak itak. Unita yotpärare uken äroŋpäŋ wäpi biŋam yäpmäŋ akuna!
- 2 ^k Saion Pom kudupi uwä käroŋi boham, tägagämän-inik, kaŋoret ikek. Ämawebe kome pähap ŋo nanik kuduŋtagäntä Anutu täŋo pom u kaŋpäŋ oretoret täk takäŋ. Täŋpakaŋ Ekäni Ärowani unitäŋo yotpärare pom u terak itak.
- 3 Anutu uwä kudupi yotpärare u bämopiken itkaŋ ämik kadäniken ämawebe uken nanikta yewa kehäromi täŋ yämik täyak.
- 4 Bian kome ätu täŋo intäjukun ämatä Saion ämawebekät ämik tänayäŋ yotpärare u dubiniken äbuŋ.
- 5 Äbäŋkaŋ yotpärare kudupi u kaŋpäŋ jäkjäk yamäŋpäŋ umuntaŋkaŋ metäŋpeŋ kuŋkuŋ.
- 6 ^l Umuntaŋkuŋo uwä komi webetä nanak bäyanayäŋ nadäk takäŋ ude nadäŋpäŋ kujari kwaŋkuŋ.
- 7 Ämik tänayäŋ gäpe taŋi taŋi pähap terak äbuŋo u gäkä mänit pähap iniŋ kireŋpewi gäpe uwä yäpmäŋ kärapmit täŋpän kuŋkuŋ.
- 8 Täŋpakaŋ bianä, Anutu täŋo täktäki kehäromi nitek unitäŋo manbiŋamgän nadäk täŋkumäŋonik. Upäŋkaŋ apiŋo dapunintä kaŋpäŋ nadäk takamäŋ. Ekäni uwä iniken yotpärare ŋo watäni säkgämän irirän kehäromigän pen api it yäpmäŋ ärowek. Yotpärare uwä Ekäninin, Anutu kehäromi mähemitä iniken.

^k 48:2 Mat 5:35 ^l 48:6 Kis 15:15; Hos 13:13

- 9 O Anutu, kudupi yotka gänaŋ äronpäŋ ironka tärek-täreki nämo unitäŋo mebärita yäŋpäŋ-nadäk täk takamäŋ.
- 10 Wäpka biŋam komeni komeni kuŋ moreŋkuko unita ämawebe komeni komenitä udegän ganiŋoret täkaŋ. Täŋpäŋ yabäŋ yäwat piä täk täyan uwä nadäk-nadäk siwoŋi terakgän täk täyan.
- 11 Gäk ämawebe täŋo irit kuŋat-kuŋari u siwoŋigän yäpmäŋ danik täyan unita ämawebe Saion yotpärareken nanik ba yotpärare taŋi täpuri Juda komeken it yäpmäŋ kukaŋ u nanik kudup, oretoret täk täkaŋ.
- 12-13 Eruk, Anutu täŋo ämawebe, in Anutu täŋo kehäromini kaŋpäŋ nadäna yäŋpäŋä ŋode kaŋ täŋput; Jerusalem yotpärare gägäniken kuŋat äyänutpäŋ yewa kehäromikät ämik täŋo tuŋum tuŋum ukät yabäŋpäŋ-nadäwut.
Yabäŋpäŋ-nadänayäŋ täŋo unitäŋo biŋam uwä nanakjiye orajiye mäden ahänayäŋ täkaŋ u ŋode kaŋ yäwerut;
- 14 ^m Anutu unitägän nibäŋ niwat täyak. U nintäŋo Anutu, paot-paori nämo. Täŋpakaŋ unitä kadäni kadäni api nipmäŋit niwarek.

Salmo 49

Moneŋ tuŋumta nadäwätäk täneŋtawä

- 1 Äma äbot, kome terak it yäpmäŋ kukaŋ in kudup man ŋo nadäwut.
- 2 Äma wäpjin biŋam nitek ba wäpjin nämo, äma moneŋ ikek ba äma jäwäri, in kuduŋtagän man täwerayäŋ täyat ŋo juku peŋpäŋ nadäwut.
- 3 Man kädet siwoŋi kubä nadätat u intä nadäneŋta yäŋahawayäŋ.
- 4 Man siwoŋi u man wärani terak täwerayäŋ. Täwet paotpäŋä man wärani unitäŋo mebäri kap terak api yäŋahäwet.
- 5-6 ⁿ Imata äma waki-wakita umuntäwet? Äma uwä moneŋta nadäkinik täk täkaŋ. U näk moneŋ ikek yäŋkaŋ iniken wäpi biŋam yäpmäŋ akuk täkaŋ. Täŋpakaŋ äma waki udewanitä näk it gwäŋjŋpäŋ nutnayäŋ täk täkaŋ. Upäŋkaŋ, äma udewanita imata umuntäwet?
- 7 ^o Moneŋi päke unitä nämo api täŋkentäŋ yämek. Nämoinik! Nin nadäkamäŋ; Äma kubätä iniken gupi moneŋpäŋ täga nämo suwawek. Nämo, äma kubätä irit kehäromi kaŋ-ahäwa yäŋpäŋ Anututa moneŋ peŋ imikimik kädet nämo pätak.
- 8 ^p Nämoinik, äma täŋo gwäki suwak-suwak ärowani pähap. U moneŋ taŋi peneŋo upäŋkaŋ bäräŋeŋ täga nämo pewä tägawek.

^m 48:14 Ais 58:11 ⁿ 49:5-6 Jop 31:24; Sam 52:7; Mak 10:24 ^o 49:7 Jop 36:18-19

^p 49:8-9 Sam 16:10, 22:29, 89:48

- ⁹ Moneŋ terak äma kubätä irit kehäromi täga nämo kaŋ-ahäwek.
Nämo, äma kuduŋtagän paot-paotta biŋam.
- ¹⁰ Bureni nadäkamäj. Äma kuduŋtagän kumäk täkaŋ. Äma nadäk-
nadäk ikek kumäk täkaŋ.
Ba guŋ ämakät äma kädet goret-goret täŋpani u imaka, kumäk
täkaŋ. Kumäjpäŋ moneŋi peŋirä äma ätutä yäpmäk täkaŋ.
- ¹¹ Bianä, äma udewani komeni niked. Upänkaŋ apiŋo kubäpäŋ äneŋirä
kome ukengän paot-paori nämo api itneŋ.
- ¹² Äma täŋo wäpi biŋamtä kumäk-kumäkita kädet nämo api täŋpipiŋ
yämek. Nämoinek! Tomtä kumäk täkaŋ udegän api kumneŋ.
- ¹³ Kumäk-kumäk kädet uwä, äma inita nadäkinik täŋpäŋ täga itkamäj
yäj nadäk täkaŋ uken api ahäj yämek. U kawut!
- ¹⁴ Äma udewani uwä tom udegän, kumäk-kumäk ikek. Kumäjirä kumäj-
kumäjntä watä ämani ude api täŋpek. Äma äneŋpaniken äpmonjirä gupi
bäräneŋ paraŋirä ämawebe siwoŋitä Wi! api yäwatneŋ.
- ¹⁵ ^q Täŋpäkaŋ nähä Uraktä nämagutpäŋ kumäj-kumäj täŋo
kehäromiken nanik api wädäj tädotpäŋ nepmaŋpek.
- ¹⁶ Unita nadäkot! Äma moneŋ tuŋum ikek ba eŋi säkgämän niked, udewanita
ninin jide täŋpäŋ äma ude kaŋ äworene yäj nadäwätäk nämo täneŋ.
- ¹⁷ ^r Nämoinek! Äma udewani kämi kumäjkaŋ tuŋumi u yäpmäjkaŋ
täga nämo api kuneŋ. Ba wäpi biŋamikät bok nämo api kuneŋ.
- ¹⁸ Täŋpäŋ äma udewani kodak itkaŋ kome täŋo tuŋumta gäripi
nadäŋpäŋ Anutu täŋo iron terak itkamäj yäj nadäk täkaŋ.
Säkgämän irirä äma ätutä wäpi biŋam yäpmäj akuk täkaŋ.
- ¹⁹ Upänkaŋ äma udewani kumäjkaŋ, bian äbekiye oraniyetä kumäjpeŋ
päŋku bipmäŋ urani gänaŋ itkuŋken ugän api yäwatneŋ.
- ²⁰ Bureni-inik! Äma moneŋ tuŋum ikek upäkaŋ nadäk-nadäki nämotä
irit kehäromita biŋam nämo api täneŋ. Uwä tomtä kumäjpäŋ
parak täkaŋ udewani.

Salmo 50

Anututä ämawebe täŋo täktäki yäpmäj danik täyak

- ¹ Ai! Ämawebe in nadäwut! Anutu ärowani, Ekäninin unitä man
yäwayäj täyak. U ämawebe komeni komeni päke unita gera
yäyak.

^q 49:15 Sam 16:10-11, 73:24; Hos 13:14 ^r 49:17 Sam 17:14, 1Ti 6:7

- 2 Anutu täŋo peŋyānek kudān Jerusalem yotpārare säkgāmān uken naniktā kwawakinik teŋ yāŋetak. U kawut!
- 3 Bureni! Anutunin kehāromi nitek u man yāwayāŋ äbatak. Kādāp mebettā intājukun kuŋirān iwān mānit pāhaptā itgwājiŋirān äbatak.
- 4-5 Anututā ämawebeniye täŋo kudān yāpmāŋ daniwayāŋ yāŋpāŋ kunum kenta kometa gera ŋode yāyak; Ek äbā ämawebe naniŋ oret tākaŋ u kuduŋtagān yāmagut pābā iŋamnaken yepmaŋpun yāk.
Ämawebe uwā näkkāt topmāk-topmāk kubāgān täŋpāŋ täŋ-kehāromtakta tom dāpmāŋpāŋ ijiŋ namiŋkuŋo u yāk.
Eruk, ude täŋpānkaŋ man piä täŋira kaŋ nabāwut yāk.
- 6 ^s Anututā ude yāŋirān kunumtā kwawak ŋode yāŋahāk täyak; Anutu ini uwā man yāpmāŋ daniwani äma siwoŋi-inik. Jop man kubā nämo yāk täyak.
- 7 Eruk, Anututā ämawebeniye ŋode yāwetak; Isrel ämawebenaye, juku peŋkaŋ nadāwut! Anutu bureni-inik, intāŋo Anutujin näkŋa in manken tepmaŋpayāŋ yāk.
- 8 Tom kābāŋi nitek ijiŋ namik tākaŋ unita nämo tebetat yāk. Nämo, kadāni kadāni in tom kābāŋi nitek ijiŋ namik tākaŋ yāk.
- 9 Upāŋkaŋ ŋode tāwera nadāwut; Näk bulimakau ba memeta nämo wāyākŋek täyat yāk.
- 10-11 Nämoinik, tom ägwāri bipiken itkaŋ, ba bulimakau pomken itkaŋ, barak ba gwakgwak imaka u kuduŋtagān näkŋogān yāk.
- 12 ^t Nakta newāwā inken nämo yāŋapiwet yāk. Nämoinik, kome pāhap ba imaka imaka u terak itkaŋ u māhemi näk yāk.
- 13 Näk inipārik kubā. Tom koyani ba nägāri nämo nak täyat yāk.
- 14 Täŋpākaŋ naniŋ oretoret kādet bureni gāripi näkä nadāk täyat uwā ŋode; In naniŋ oretpāŋ bānep tāga man yāk tākot. Uwā ärawa bureni ude api täŋ namineŋ.
Täŋpāŋ Anutu ärowani näka bānep tāga täŋ namikta yāk täŋkuŋo uwā bureni täŋ namineŋ!

^s 50:6 Sam 75:7, 97:6 ^t 50:12 Sam 24:1, 1Ko 10:26

- 15 ^u In ude täneŋo uwä bäräpi kubä inken ahäwänä näkken gera yänjirä näkä in täŋkentäk-inik api täŋpet. Täŋpakaŋ in wäpna biŋam punin api yäpmäŋ akuneŋ yäk.
- 16 Täŋpakaŋ Anututä äma waki täŋpani man ŋode yäwetak; In jop, mejin-tägän näkŋo бага man ba topmäk-topmäk kubägän u yänahäk täkaŋ. Täŋjirä nadäwa siwoŋi nämo täk täkaŋ.
- 17 ^v Täŋpän näkä in yäpä tagakta bitnäŋkaŋ kadäni kadäni näkŋo man ut täkaŋ.
- 18 In kubo äma yabänkaŋ ukät not täŋpeŋ kuŋat täkaŋ. Yabänjirä intäŋo notjiye ude äworek täkaŋ.
Ba ämawebe kubokäretta täŋpani ba nädapitä duŋ-weŋpäŋ ini-ini iranikäät not täŋ yämiŋpäŋ kuŋat täkaŋ.
- 19 In mejinta watä nämo itkaŋ man jop manman ba man wakiwaki yäk täkaŋ.
- 20 Täŋkaŋ notjiye manken yepmaŋit yänpäŋ-yabän yäwarit täk täkaŋ.
- 21 ^w Intä ude täŋjirä näkä jop dapun tabänpäŋ man kubä nämo yäk täyat. Ude täŋjira intä Anutu u nin bumik yän nadäk täkaŋ. Upänkaŋ nämoinik! Apiŋo tebeŋpäŋ manken kwawak tepmaŋpayän.
- 22 Unita ämawebe näka mäde ut namik täkaŋ, in ŋode nadäwut; In itkaŋ ude pen udegän itpäŋä api waŋ moreneŋ.
Tänkaŋ äma kubätä in täga nämo api täŋkentänj tamek.
- 23 ^x Täŋpakaŋ bänep täga man näwet-näwet unita gäripi nadäk täyat. Unita nadäwa ärawa bureni ude täk täkaŋ.
Ämawebe ude täŋ namiŋkaŋ näkŋo man buramik täkaŋ uwä bureni-inik api yämaguret.

Salmo 51

Wakini yänahäk-ahäk

Devit Basiba kubo täŋjirän Natantä kaŋ-yänkuko unita nadäppän man ŋo kudän täŋkuk.

- 1 ^y ^z Anutu, gäk butewaki mähemi unita näka butewaki nadän namisi.
Butewaki nadän namiŋpäŋ wakina kudup ketäreŋ nami.
- 2 ^a Ude täŋkaŋ wakiwakina ärut paktaŋ nami.

^u 50:15 Sam 91:15, 107:6, 107:13, 107:19; Sek 13:9 ^v 50:17 Neh 9:26; Rom 2:21-22

^w 50:21 Sam 90:8; Ais 55:8-9, 57:11; Rom 2:4 ^x 50:23 Sam 27:6 ^y 51 Kudup 2Sml 12:1-15 ^z 51:1 Sam 109:26; Ais 43:25; Apos 3:19; Kol 2:14 ^a 51:2 Ais 1:16; Jer 4:14; Hib 9:14

- 3 ^b Anutu, momi äma näk, wakina unita nadäwätäk tänpäj kuḡat täyat.
- 4 ^c Momina uwä ämaken nämo, gäkkengän täḡkut. Imaka u täjira gäkä nabäjiri taräki täḡkuk.
Unita iḡam man näwetkuno u bureniḡän näwetkun. Ba täktäkna yäpmäj daniḡkuno u siwoḡiḡän yäpmäj daniḡkun.
- 5 ^d Wära! Kädet wakina ḡowä kädet kodaki nämo täyat. Nämo! Näk meḡnatä momikäḡ bok bäyaḡpäḡ nepmaḡkuk.
Täḡpänkaḡ momi täḡpani pen udeḡän it yäpmäj äbätat.
- 6 ^e Anutu, gäk näkä jop manman yäkta gäripi nämo nadäk täyan unita gäḡḡaken nadäk-nadäk bureni näwoḡäre.
- 7 ^f Täḡpäḡ gäk momina ketäreḡ namiḡiri pakigän-inik ira.
- 8 ^g Bureni Anutu, bäräpi pähap namiḡkuno u ketäreḡ namiḡpäḡ bänep oretoret peḡ nami.
- 9 ^h Momi täḡkuro u ärut paktaḡ namiḡpäḡ momina unita kaḡ täḡḡuḡta!
- 10 ⁱ O Anutu, gäk bänep pakigän pewi ahäj namikot. Bänepna täḡ kodaktaḡ namiḡiri gäḡgänpäḡ kaḡ gäwaräntäwa!
- 11 ^j Iḡamkaken nanik näwat kireweno, Anutu. Ba gäḡḡaken Munapikka nomägareno!
- 12 ^k Bian gäḡḡata biḡam nämaguriri bänep oretoret nadäḡkuro u, apiḡo bänep oretoret udeḡän täḡ namisi yäj nadätat!
Gäḡḡo man iwatta gäripi pewi ahäj namänkaḡ gäkä mehamtäḡ namiḡiri man u buramiwa.
- 13 ^l Ude täḡ namiḡiri peḡawäk äma gäḡḡo kädet siwoḡi api yäwoḡärewet. Täḡjira momi äma udewanitä bänepi api sukureneḡ.
- 14 ^m Anutu, yäpätägak ämana, näk kumäkta biḡam täyat upäḡkaḡ näk kumäj-kumäj nämo nuren. Ude täḡpayäj täno uwä bänep oretoret terak gäḡḡo kudän siwoḡi u pen api yäjahäk täḡpet.
- 15 ⁿ Ekäni, mena jinom täḡpidäm taḡiri wäpka biḡam yäjahäjpäḡ ganiḡ orera!

^b 51:3 Ais 59:12 ^c 51:4 2Sml 12:13; Luk 15:21; Rom 3:4 ^d 51:5 Jop 15:14; Efe 2:3 ^e 51:6 Sam 15:2; Snd 2:6; Jem 1:5 ^f 51:7 Nam 19:18; Ais 1:18; Hib 9:19
^g 51:8 Sam 35:10; Ais 35:10; Jol 1:16 ^h 51:9 Jer 16:17 ⁱ 51:10 Sam 78:37; Mat 5:8; Apos 15:9; Efe 2:10 ^j 51:11 2Kn 13:23; Ais 63:10-11; Jer 7:15 ^k 51:12 Sam 13:5
^l 51:13 Sam 22:27; Apos 9:21-22 ^m 51:14 2Sml 12:9; Sam 35:28, 71:15 ⁿ 51:15 Kis 4:15; Sam 9:14

- 16 ° Nadätat! Anutu, oraŋ gamikta gupe kábäŋi nitek ijiŋ gamik-gamikta bitnäk täyan. Unita gäripi nadäwipäŋ uyaku ijiŋ gamitet.
- 17 ^p Upäŋkaŋ oraŋ gamik-gamik kädət gäkä gäripi nadäk täyan uwä ŋode; Äma manka buramiŋpäŋ gämotkaken kuŋat täkaŋ unita gäripi nadäk täyan.
Näk nadätat, gäk äma iniken momita nadäŋ bäräp täŋpäŋ inita nadäwä äpani täk täkaŋ äma udewanita mäde nämo ut yämik täyan.
- 18 Anutu, gäkŋaken gärip iwatpäŋ ämawebe Jerusalem nanik täŋkentäŋ yämiŋiri säkgämän kaŋ irut. Täŋpäŋ Jerusalem täŋo yewa pähap äneŋi täŋkodak täŋpäŋ kaŋ pe!
- 19 Ude täŋiri ämatä gupe kábäŋi nitek ijiŋ gamiŋirä gäripi taŋi api nadäwen.

Salmo 52

Nin ima terak yeŋgämina pek täkaŋ?

Devit täŋo iwan kubätä päŋku Sol, Devit Ahimalektä yotken kábop itak yäŋ iwetkuko unita nadäŋpäŋ Devittä kap ŋo teŋkuk.

- 1 ^a Äma kehäromi gäk, imata täktäkka wakita yäŋbiŋam-biŋam yäŋtäŋ kuŋat täyan? Anutu iŋamiken mäyäk tänaŋipäŋ imata wakika unita biŋam wari wari yäŋtäŋ kuŋat täyan?
- 2 ^r Gäk äma täŋpäwakta nadäk tawaŋ pek täyan. Meka jinom päraŋi-inik, mujuk päraŋ bumik. Jop manman kädət mebäri mebäri pewä ahäkta nadäk täyan.
- 3 Kudän tägata nadäwi äpani täŋpäpäŋ waki täkta gäripi nadäk täyan. Ba jop manmanta nadäwi ärowani täŋpäpäŋ man burenita gaŋani nadäk täyan.
- 4 Jop manman yäwani gäk, ämawebe meka jinomtä komi yämikta gäripi pähap nadäk täyan.
- 5 Unita Anututä gäka komi gamayäŋ täyak u tärek-täreki nämo. U eŋikaken nanik u wädäŋ maŋpäŋ kuŋiri äma itnayäŋ täkaŋ u wari nämo api nadäŋ gamineŋ.
- 6 Anututä ude täŋirän äma siwoŋi kuŋaranitä u kaŋpäŋ api umuntäneŋ. Täŋpäŋ gabäŋ mägayäŋpäŋ ŋode api yäneŋ;

° 51:16 Sam 40:6 ^p 51:17 Sam 34:18 ^a 52 Kudup 1Sml 22:9-10 ^r 52:2 Sam 50:19, 59:7, 64:3

- 7^s U kawut! Äma ñowä säkgämän itta Anutu terak nämo yengämän pek tänkukonik. Nämo, moner tuñumna pähaptä täga täñkentän naminer yän nadäñpäñ säkgämän itta waki mebäri mebäri ehutpäñ täk täñkukonik.
- 8 Täñpäkañ nähä olip päya säkgämän Anutu täño eji dubiniken ärowani ude bumik itat. Täñpäñ unitäño iron tärek-täreki nämo uterak yengäma pewäpäñ it täyat.
- 9 Unita Anutu, imaka täñ namik täyan unita bänep täga man api gäwet yäpmän ärowet. Täñpäñ ämawebekaye inamiken gäk tägagämän yän yänhäñpäñ api yäwet täñpet.

Salmo 53

Äma waki täño täktäk

- 1^t Äma Anutu nämo itak yän yäk täkañ uwä guñ bureni-inik! Äma udewani bänepi käbän täwani. U kudän waki mebäri mebäri täk täkañ. Kubätä kudän täga kubä nämoinik täk täyak.
- 2^u Nadäkañ? Anututä kunum terak ununitä etä päpä dapun pärewat täk täyak. U äma nadäk-nadäk täga nitek näk naniñ orerani udewani ätu itkañ ba yän nadäñpäñ yabän ahäkta dapun pärewat täk täyak.
- 3^v Upäñkañ nämo, kudup u kädet siwoñi irepmit moreñpäñ kädet waki täñpanigän. Uken nanik kubätä kudän täga kubä nämoinik täk täyak.
- 4 Unita Anututä ñode yäyak; Jide? Ämawebe udewani uwä nadäk-nadäki nämo ba? U näkño ämawebenaye uken täñyäkñatpäñ kubota pidämigän täñ yämik täkañ. Ude täñkañ näkken yänpäpik man kubä nämoinik yäk täkañ.
- 5 Upäñkañ umuri pähap kubä api nadäneñ. Bian umun udewani kubä nämoinik nadäñkuñ. Anututä ämawebeniye täño iwan kudup däpmäñpäñ kujari api ureñ täñpäñ kuneñ. Bureni, Anututä mäde ut yämikuko unita Isreltä iwaniye u täñpäwakinik api täñ yämineñ.
- 6 Eruk, Anututä Isrel ämawebe täñkentän yämikta äma kubä Saion nanik pewän äbän yän nadätat. Anututä ude täñjirän äneñi säkgämän itnayän täkañ unita oretoret pähap api nadäneñ!

^s 52:7 Sam 49:6 ^t 53:1 Sam 10:4, 14:1 ^u 53:2 2Sto 15:2, 19:3; Sam 33:13

^v 53:1-3 Rom 3:10-12

Salmo 54

Devittä Anutuken täj kentäktä yänpäiŋkuk

Sifa nanik ätutä päŋku Sol, Devit nintä komeken käbop käwep itak yäj iwetkuŋo unita nadänpäj Devittä kap ŋo teŋkuk.

- 1 ^w Anutu, kehäromika terak iwan keriken nanik nämagutpäŋ nepmaŋpi äneŋi säkgämän kaŋ kuŋara.
- 2 Gäkken yänpäiŋira juku peŋpäŋ nadäj namisi.
- 3 Äma komi komi ba peŋawäk täŋpanitä näk kumäj-kumäj nutnayäj äbäkaŋ. Äma udewanitä Anututa nadäŋirä jopi täk täyak.
- 4 Tänpäkaŋ Anutu iniwä täj kentäj namik täyak. Intäjukun ämanatä watä säkgämän it namiŋirän täga it täyat.
- 5 Nämo nepmak täyak unita iwan komitä näka täj namik täkaŋ ugänpäj Uraktä äyäjutpäŋ kowata udegän yämiŋirän paot-inik api täneŋ.
- 6 O Ekäni, gäk tägagämän unita bänep täga man gäwetpäŋ iron kowata täj gamayäj nadätat.
- 7 ^x O Ekäni, gäk täj kentäj namiŋiri bäräpi yabäj ahäŋkuro u kudup paot moreŋkuŋ.
Tänpäj yabäŋira gäkä iwanaye kuduŋtagän däpmäj moreŋkun.

Salmo 55

Äma kubä noripakitä iwan täj imänkaŋ yänpäik man yäŋkuk

- 1 O Anutu, yänpäik mannata juku peŋpäŋ nadä. Butewaki terak gäwet yabäŋira mäde nämo ut namen!
- 2 Nämo, juku peŋpäŋ kowata näwet. Imata, nadäwätäknatä kehäromina kudup yäpmäj äpätak.
- 3 Iwanayetä umun man näwerirä bumta umuntaŋ itat. Äma waki täŋpani uwä näka gaŋani nadänpäj kokwawak nadäj namik täkaŋ unita nadäj bäräp taŋi täyat.
- 4-5 ^y Bänepnatä komi inide kubä nadätat. Kujatna bumta kwaiwäkaŋ umun pähap nadätat ŋonitä täga nurek yäj nadätat.
- 6 ^z Unita ŋode nadätat; Näk pitna nikek tänpän yäwänäku barak ude orek itta piäj päŋku kubäken itet.

^w 54 Kudup 1Sm1 23:19, 26:1 ^x 54:7 Sam 59:10 ^y 55:4 Sam 18:4-5, 116:3

^z 55:6 Jop 3:13

- 7 Ban kubäken-inik piäj pänku kome ämani nämoken täha bägup tänpäj itet.
- 8 Ude täñkañ umuri ahäj namitak ñonita uken käbop itet.
- 9 Unita intäjukun ämana bureni, iwanaye täjo man yäkyäki täñkuruktañ yämi. Imata, yotpärare tañiken ämatä ämik kowata kowata täñkañ ut täpätet mämä bumta täñirä yabätat.
- 10 U kepma bipani yotpärare u yewa tänpäj it gwäñjkañ ämik ba kubota kudän bumta pewä ahänpäj tokñeñ pätak.
- 11 Tänpäkañ waki kädet mebäri mebäritä uken-uken kudup ahäj pätak. Yotpärare gänañ kädet täpuri täpuriken tänyäkñat-yäkñat ba komi jop nadäj yämik-yämik kädettä udegän pätak.
- 12 Butewaki pähap! Iwan kubätä yäjärok ude näwet tänpän yäwänäku täga bumik nadätet. Ba kubäken nanik kubätä näka ude täñ namän yäwänäku käbop pänku täga itet.
- 13 ^a Upänkañ waki, notnapak bureni-inik, imaka imaka bokgän tänpäni gäkä ude täñ namitan!
- 14 Nek iñam kowat-kawän tänpäj man yänpäj-nadäk säkgämän täñkañ Anutu iniñ oretta kudupi yotken bokgän kuk täñkumäko upäj udewä täyan.
- 15 Unita iwanaye täjo kadänini nämö täreñirän kañ paorut! Ba kodak itpäñ kumbani komeken kañ äpmonput! Imata, kudän wakiwakitä äma udewanikät kentänpäj it-inik täk täkañ.
- 16 Upänkañ näk Ekäni Anutuken gera yäjira api täñkentän namek.
- 17 ^b Tamimañ ba kepma bipani bäräpinata nadänpäj yäñapik-apik gerana uken pewa äroñirän api nadäj namek.
- 18 Ude täñkañ ämik pähap gänañ iwanaye mäyapkät ämik tänayäj täkamänken uken nanik äneñi säkgämän nämagut yäpmäj api äbek.
- 19 Bureni, Anutu intäjukun itpäñ kañiwat piä ärowani täñ yäpmäj äbukotä itak, pen api it yäpmäj äroweko unitä yäñapik manna nadäj namijpäñ iwanaye komi piäken api yepmañpek. Imata, äma uwä Anututa nämö umuntañkañ kädet wakita mäde utta bitnäk täkañ.
- 20 Tänpäkañ notnapak iwan täñ namani unitä yäñkehäromtak mani irepmitpäñ noriye mäyapta iwan täñ yämik täyak.

^a 55:13 2Sml 15:12; Sam 41:9 ^b 55:17 Sam 92:2; Apos 10:3, 10:30

- 21 ^c Menitā gакҗи әrut namik täyak upәҗkaҗ бәнеpitä näka kokwawak namik täyak. Mani säkgämän, gакҗи nitek upәҗkaҗ päip päraҗи udeyani.
- 22 ^d Unita әmawebenaye, җode täwera nadәwut; Ekänitä әma siwoҗи yabәҗ әwaräkuk täҗirän iwaniyetä täga nämo yәrepmitneҗ. Unita nadәҗ бәрәpҗин kudup Ekәnikengән peҗirä api täҗkentәҗ tamek.
- 23 Täҗpәkaҗ Anutu, gäk әma kumәҗ-kumәҗ дәpани ba jop manman yәwani unitәҗо иrit kuҗat-kuҗari kudup nämo täreҗirән yәҗ-yәkҗat yәpmәҗ pәҗku ini awaҗ gәnaҗ api yepmaҗpen. Täҗ nähä gәka nadәҗ gamikinik pen api täҗ yәpmәҗ әrowet.

Salmo 56

Devittä Anututa nadәҗ imikinik täҗpәҗ yәҗapik man җо yәҗkuk

Filistia naniktä Devit Gat komeken iҗitkuҗо unita nadәҗpәҗ kap җо teҗkuk.

- 1 ^e O Anutu, iwanaye jop nadәҗ komi wari wari namik täkaҗ unita butewaki nadәҗ namipәҗ täҗkentәҗ namisi!
- 2 Yәҗetak bipmäҗtak iwanaye nutnayәҗ täk täkaҗ. Iwanaye u yarәgән nämo, mäyap-inik.
- 3 ^f Ude täҗirä umuntaҗpәҗ, Ekәni әrowani, gäkә terak tubeҗ kuҗpәҗ иt täyat.
- 4 ^g Bureni, Anutu terak tubeҗ kuҗpәҗә nämo umuntak täyat. Nämo, täҗkentәҗ namikta yәҗkeҺәromtak man yәҗkuko u juku piҗpәҗ иniҗoret täyat.
Ude täҗira әmatä imaka kubä täҗ namikta nämo umuntak täyat.
- 5 Täҗpәkaҗ kepmә kepmә iwanayetä бәрәpi mebәri mebәri namik täkaҗ. U täga kubä täҗ namikta nämo nadäk täkaҗ.
Nämo, waki täҗ namiktagән yәҗpәҗ-nadäk täk täkaҗ.
- 6 U kubäkengән pәҗku kәbop иtpәҗ näk nutta yәҗpәҗ-nadäk täҗkaҗ nabәҗ näwat täkaҗ.
- 7 Unita Anutu, wakinita kowata komi piәken yepmaҗ! Yabәҗ koreweno! Kokwawakka terak keҺәromini дәpmәҗ tokät yәmi.
- 8 Näk бәрәpi gәnaҗ jide itat u kudup nadәҗ namitan. Ba konәмna pito jide mäҗkaҗ u kudup daniҗpәҗ nadäk täyan.

^c 55:21 Sam 12:2, 28:3, 59:7; Snd 5:3-4 ^d 55:22 Sam 15:5, 37:5, 1Pi 5:7

^e 56 Kudup 1Sml 21:13-15 ^f 56:3 1Sml 30:6, 2Sto 20:3 ^g 56:4 Sam 118:6; Ais 31:3; Hib 13:6

- Bureni, u kudup tawaŋ terak kudän tāk täyan.
- 9^h Unita Anutu, gäkken gera yäwayäŋ täyatken nadäŋ namiŋiri iwanaye nabäŋ umuntaŋpäŋ äneŋi äyänutpeŋ api kuneŋ. Ude täŋiri ŋode kaŋpäŋ api nadäwet; Anutu näk gäarak itak yäŋ api nadäwet.
- 10 Ekäni uwä täŋkentäŋ namikta yänŋkehäromtak man yänŋkuko u juku piŋpäŋ iniŋoret täyat.
- 11ⁱ Ude täŋpäŋ Anutu terak tubeŋ kuŋpäŋä nämo umuntak täyat. Bureni, ämatä imaka kubä täŋ namikta nämo umuntak täyat.
- 12 Unita Anutu, imaka gamikta yänŋkehärom taŋkuro u bureni api gamet. Uwä bänep täga man yänpäŋ api gamet.
- 13 U imata, näk awaŋ pomiken nanik nämagutkuno unita. Eruk, apiŋo Anutu iŋamiken irit täŋo peŋyänŋek gänaŋ itat.

Salmo 57

Äma kubä Anutuken täŋkentäk yäpmäkta gera yänŋkuk

*Devittä Solta umuntaŋpäŋ metänpeŋ päŋku möbä käwut
kubä gänaŋ käbop itkukken uken kap ŋo teŋkuk.*

- 1^{j k} O Anutu, näk watä it nami yänpäŋ dubikaken äretat unita butewaki nadäŋ namisi. Jirokaken äyuŋ täŋ namiŋ yäpmäŋ kuŋiri imaka umuri näk täŋpäwakta itak ŋo kaŋ paorän!
- 2^l Näk Anutu täŋpämerek mähemiken täŋkentäk yäpmäkta gera yäyat. Anutu u täŋkentäŋ namiŋirän imaka kubäta nämo wäyäkŋek täyat.
- 3 Unita nadätat; Anututä näka nadäŋ namikinik täŋpäŋ nämo nepmak täyak. Nämo! U kunum gänaŋ itkaŋ näkŋo yänŋapik manna nadänpäŋ wakiken nanik api nämagurek. Nämagutpäŋ iwanaye täŋo kehäromi api yäpmäŋ äpek.
- 4^m Aŋ ägwäri, äma yeŋpäŋ näŋpanitä-yäŋ näk it gwäjikaŋ. Meni uwä päraŋi-inik, tenäŋ kenta boham udewani. Täŋkaŋ meberi uwä päip päraŋi ude.
- 5 Unita Anutu, wäpka biŋam ärowani kwawak pewi kunum gänaŋ ba komeni komeni ahänirän ämawebe kuduŋtagän kaŋ kaŋpäŋ nadäwet.

^h 56:9 Sam 56:4; Rom 8:31 ⁱ 56:11 Sam 56:4 ^j 57 Kudup 1Sml 22:1, 24:3

^k 57:1 Sam 56:1, 63:7; Ais 26:20 ^l 57:2 Sam 38:8 ^m 57:4 Sam 55:21, 64:3; Snd 30:14

- 6 Nadātan? Iwantā nāk nepmāñitta buņep nākā kādetken tāñpāñ
peñkuño unita nadāñ bārāptā nākjo kehāromina kudup yāpmāñ
āpatak. Tāñpākañ wisik! Nāk nepmāñitta buņep tāñkuño unitā
āyāñutpāñ ini yepmāñitkuk!
- 7ⁿ O Anutu, bānepnatā gāka nadākinik kehāromi tāñ gamitat unita
kap terak ganiñoret tāyiwa!
- 8 Eruk bānepna, pidām tāyi! Tāñkañ wagām gita in udegān, kap tekta
pidām tākot! Pidām tāñpāñ kome nāmo yāñeñirān kap tena!
- 9 Ekāni, wāpka kābop nāmo api pewet! Nāmo, āmawebe gāka nāmo
nadāk tākañ u bāmopiken bānep tāga terak wāpka biñam api
ganiñ oreret.
- 10° Tāñpākañ Anutu, gākā ninta butewaki nadāñ nimik tāyan u
kāroñi boham, kunum yāpureko ude bumik. Tāñkañ ninta nadāñ
nimikinik tāk tāyan u ārowani.
- 11 Unita Anutu, wāpka biñam ārowani kwawak pewi kunum gānañ
ba komeni komeni ahāñirān āmawebe kuduptagān kañ kañpāñ
nadāwut!

Salmo 58

Anututā āma waki tāñpanita kowata yāmikta yāñapik man

- 1 Intājukun āma, in man yāpmāñ danik piā tāk tākañ u siwoñi tāk
tākañ ba nāmo? Tāñkañ man siwoñi bureniñgān yāk tākañ ba
nāmo?
- 2 Nāmoinik! Waki jide tākta nadāk tākañ ugānpāñ tāk tākañ. Ude
tāñkañ āmata komi jop nadāñ bumta yāmik tākañ.
- 3 Āma waki udewani goretgān kuñat tākañ. Uwā jop manman yākyāk
kādet pengān ahāñpāñ yāwanitā yāñtāñ ābāk tākañ.
- 4 Meni jinom u komi, gāmok komi tāño meni ude. Ba jukuni pik
tāñpani.
- 5 U but āgwāri bumik. Māhemitā man yāñirān tāga nāmo nadāwek.
Iniken gārip teragān kuñarek.
- 6 Eruk Anutu, añ komi umuri ñonitāño meni dāpmāñ tokāt tāñpi kut.
- 7 Ude tāñiri ume madāñpewā kuk tākañ ude kuñpāñ paot-inik kañ
tāñput. Ba mup kādet miñin āmatā yeñ gatāk tākañ ude yeñ
gatāwut.

ⁿ 57:7 Sam 108:1 ^o 57:10 Sam 36:5, 103:11, 108:4

- 8 ^p U gatak-kubit yeŋ kokoyäŋ täŋpä kuk täkaŋ ude yeŋ kokoyäwut.
Ba nanak paki meŋ koki gänaŋ kumäŋkaŋ ahäŋpäŋ dupik ikek pat
täkaŋ ude kaŋ äworewut.
- 9 Ba mup däpmäŋ täkŋek täkaŋ ude nämo nadäŋirä bäräŋek-
inik kaŋ däpmäŋ täkŋeŋ täŋpä kut. Bureni, Anututä iniken
kokwawaki pähap terak pen irirä api piäŋ äreyäŋ täŋpän
kuneŋ.
- 10 Täŋpäkaŋ waki täŋpanitä komi nadäŋirä äma siwoŋitä yabäŋkaŋ
oretoret api täneŋ. Täŋpäŋ waki täŋpani täŋo nägät gwägu ude
tokŋeŋjirän äma siwoŋi kuroŋitä api yeŋ weneŋ.
- 11 ^q Ude ahäŋirän ämawebe ätutä api yäneŋ; Siwoŋi ämawebe gwäki
täga bureni-inik yäpmäk täkaŋ.
Apiŋo nadäkamäŋ; Anutu kubä unitägän ämawebe kuduŋtagän
kädet siwoŋi terakgän yäpmäŋ danik täyak. Ude api yäneŋ.

Salmo 59

Iwantä utnayäŋ jämjäm parirä Devittä Anutuken gera yäŋkuk

*Soltä komi ämaniye ätu Devit kumäŋ-kumäŋ utta yäwerän päŋku
yot yämaken jämjäm patkuŋo unita nadäŋpäŋ kap ŋo teŋkuk.*

- 1 ^r Anutuna, watä it namiŋpäŋ iwan nutnayäŋ wari wari äbäk täkaŋ
unita itpiŋiŋ namisi.
- 2 Äma wakiinik, äma kumäŋ-kumäŋ däpani u bämopiken nanik
nämagusi!
- 3 U yabä! Äma komi komi u änok kubägän itpäŋ näk nutta
itsämäŋkaŋ u. Uwä näkä momi ba goret kubä täŋkuro unita nämo.
- 4 Nämo! Ekäni, näk waki kubä nämo täŋjira näk nutta bäräŋeŋ äbäkaŋ.
- 5 Unita Ekäni Anutu ärowani, gäk kikŋutpäŋ bäräŋeŋ äbä täŋkentäŋ
namisi. Isrel täŋo Anutu gäk äbä äma waki täŋ namik täkaŋ u kaŋ
yabäŋpäŋ-nadä!
Ude täŋkaŋ guŋ äbot, äbori äboriken nanik äma wakiinik täŋpani
ŋo komi yämiŋkaŋ nämo yabäŋ korewen.
- 6 Äma uwä bipani bipani aŋtä-yäŋ yäŋgera-gera yäŋkaŋ yotpärare
gänaŋ käbop käbop kuŋat täkaŋ.
- 7 Man komi komi ba yäŋärok man yäk täkaŋ unita juku peŋpäŋ
nadäsi. Meni jinom uwä päraŋi-inik, päip bumik.
Täŋkaŋ äma kubä nämo nibäŋpäŋ nadätak yäŋ nadäk täkaŋ.

- 8 Upänkaŋ nämo! Ekäni gäk guŋ äbot u yänjrok yäwetpäŋ yabän mägayäk täyan.
- 9 ^s Ude täŋiri unita kehäromikata nadäkinik täyat. O Anutu, gäk käbop irit mobä käwutna.
- 10 Ämawebe, in nadäkaŋ? Anutuna uwä nadän namikinik täŋpäŋ dubinaken äbä it namiŋirän iwanaye täŋo kehäromini api yäpmän äpäŋ morewet.
- 11 Täŋpäkaŋ Anutu, kumän-kumän bäräŋeŋ nämo däpen. Ude täŋpayän täno uwä ämawebenayetä gäkŋo kehäromikata bäräŋeŋ guŋ täneŋta. Unita Ekäni watä ämanin, kehäromika terak kehäromini yäpmän äpäŋpäŋ jop yawat kireŋpewi kaŋ kuŋtäŋpä kut.
- 12 Äma uwä meni jinomken, man yäkyäkiken u momi täktäk täŋo man ugänpäŋ yäk täkaŋ unita ärowani kudän unitä äyänutpäŋ buŋeptä-yän yepmäŋiton.
- 13 Täŋpäkaŋ man wakiwaki ba jop manman yäk täkaŋ unita yänpäŋ kokwawakka terak kumän-inik kaŋ täŋpi wawut. Ude täŋiri ämawebe kudup ŋode api nadäneŋ; Anututä Isrel ämawebe uwä yabän yawat täyak. Täŋpäŋ ugän nämo. Kome pähap pat yäpmän kuyak u kudup kaŋiwat täyak yän api nadäneŋ.
- 14 Iwanaye uwä bipani bipani aŋtä-yän yänjera-gera yänkaŋ yotpärare gänaŋ käbop käbop kuŋat täkaŋ.
- 15 U aŋtä ketem naŋpäŋ nämo tokŋewäpäŋ ijiŋtäŋ kuŋat täkaŋ ude kuŋatkaŋ nakta yewäpäŋ yänkähän-kähän yänŋtäŋ kuŋat täkaŋ.
- 16 ^t Täŋpäkaŋ nähä kehäromikata yänpäŋ kap terak ganiŋ ubiŋ api tek täŋpet. Tamimaŋ tamimaŋ näka nadän namikinik täk täyan unita nadänpäŋ kap kwawakgän api tek täŋpet. U imata, gäk käbop irit mobä käwutna ude it namik täyan. Ba bäräpi kadäniken äyuŋ täŋ namik täyan.
- 17 ^u Unita Anutu itkentäkna, gäk wäpka api ganiŋoret täŋpet. Gäk käbop irit mobä käwutna unita. Anutu, gäk nadän namikinik täŋpani Anutuna.

^s 59:9 Sam 9:9, 18:17 ^t 59:16 2Sml 22:3; Sam 46:1, 88:13 ^u 59:17 Sam 59:9-10

Salmo 60

Juda ämawebe Ekänitä äneji yämagutta gera yänkuŋ

- 1^v Anutu, gäk mäde ut niniŋpän kehärominin kudup yäpmäj äpän moretan. Gäk kokwawak nadän niniŋkunopän apiŋo äneji nimagut.
2 Gäkä ude täj niniŋkuno uwä täjpewi kome kwaiŋpän kudup duŋweko ude bumik. Unita äneji yäpi tägawut!
3 Ämawebekaye ninta bäräpi taŋi niniŋiri, ämatä wain ume naŋpän täjgunguŋ täk täkaŋ ude täjtän kuŋatkamäj.
4^w Upänkaŋ ämawebe gäk gämotkaken kuŋat täkaŋ unitä kakta kudän kubä kwawak peŋkun. U kaŋpän nadänpän iwan yärepmitpän gäkken säkgämän itta bäräneŋ pänku dubinaken irut yänpän ude täjkuŋ.
5 Unita yänapik mannin nadän niniŋpän ketka kehäromitä täjkentän nimi. Ude täjiri ämawebe gäkŋa gäripi nadän nimik täyan nin säkgämän kaŋ itna.
- 6 Anutu ini eŋiken itkaŋ ŋode yänkuk; Iwan täjo kehäromi kudup yäpmäj äpän moreŋpän oretoret terak ŋode api täjpet; Sekem kenta Sukot kome yäpmäj daniŋpän ämawebenayeta api yämet yäk.
7 Täjnpän ugän nämo. Gileat Manase kome u imaka, näkŋo. Täjkaŋ Efraim kome u näkŋo kurepä ude, ba Juda kome u kehäromina kwawak pewä ahäwani yäk.
8 Täjnpäkaŋ Moap kenta Idom kometä watä piä täj namik täkaŋ. Täjkaŋ Filistia nanik täjo kehäromini yäpmäj äpänpän oretoret täyat yäk.
- 9 Eruk Anutu, netätä yotpärare yewa kehäromi nitek, Idom komeken itak uken ämik täkta nämagut yäpmäj kwek?
10 Nämo! Gäk mäde ut niniŋkuno unita jop itkamäj. Gäk imata nintäjo komi ämakät ämikken bok kukta gaŋa täk täyan?
11^x Eruk Anutu, gäk täjkentän niniŋiri uyaku iwan täga däpmänpän yawat kirene. Ämatä täjkentäk täk täkaŋ u jopi, kehäromini nämo.
12 Unita nadäkamäj! Anutu, gäkkät bok uyaku iwan täjo kehäromini täga api yäpmäj äpne!

Salmo 61

Anututä watä it imikta yänapik man yäwani

- 1 O Anutu, näk gäkken gera yänjira nadän nami! Ba yänapik mannata juku peyi.

^v 60 Kudup 2Sml 8:13, 1Sto 18:12 ^w 60:4 Ais 5:26, 11:10-12 ^x 60:11 Sam 118:8, 146:3

- 2^y Komena peŋpeŋ pāŋku kome gāgāni kāda itpāŋ nadāŋ bārāp tāyat. Unita gākā tāŋkentāŋ nam yāŋ nadāŋpāŋ gākken gera yāyat. Gākā ābā nāmagut pāŋku pom migupī terak ude bumik nepmaŋiri iwantā nāk tāŋpā waneŋtawā.
- 3^z O Anutu gāk kubā-tāgān watā sākgāmān it namik tāyan. Ba gāk kubā-tāgān yewa kehāromi tāŋ namiŋiri iwantā tāga nāmo nutneŋ.
- 4^a Unita gāk nadāŋ namiŋiri dubikaken tārek-tāreki nāmo kaŋ it yāpmāŋ ārowa. Barak miŋitā nanaki piri gānaŋ uyiŋ-piŋitpāŋ pat tākaŋ ude tāŋ nam.
- 5 O Anutu, imaka imaka tākta gākken yāŋkehāromtak man yāŋira nadāŋkun. Tāŋpāŋ āmawebe gāk ganiŋoret tākaŋ unita imaka imaka yāmikta yāŋkehāromtak man yāŋkuno udegān nāka imaka, namiŋkun.
- 6 Unita Anutu, Intājukun āma tāŋkentāŋ imiŋiri kome terak ŋo kadāni kāroŋi kaŋ it yāpmāŋ ārowān.
- 7 Uwā gāk iŋamkaken irit bāgupiken kehāromigān kaŋ irān. Tāŋpāŋ iron gākā nanik unitā tāŋkentāŋ imiŋirān kaŋ kuŋarān. Ba watā it imiŋpāŋ nāmo tewen.
- 8^b Ude tāŋiri yāŋkehāromtak man yāŋkuro uwā nāmo api guŋ tāwet. Tāŋkaŋ kepma kepma kap terak wāpka api ganiŋoret tāŋpet.

Salmo 62

Anutu kubā unitāgān nintāŋo watā āma bureni

- 1^c Tāŋkentāŋ namikta Anutu unitagān kwikinik itsāmāk tāyat. U kubā terakgān yeŋgāma pek tākaŋ.
- 2^d U kubā-tāgān nabāŋ nāwatpāŋ wakiken nanik nāmagut tāyak. U nāk gārak irirān iwanayetā nāk tāga nāmo api nārepmiŋneŋ.
- 3 Eruk iwanaye, in ŋode yāŋira kowata nāwerā nadāwa; Nāk nutta wari wari api tāk tāneŋ ba? Nāk kehāromina nīkek nāmo, yewa yeŋ wewani udewani unita nāk tāŋpāwakta tāk tākaŋ u jidegān api peneŋ? Kowata nāwerut!
- 4 Āmawebe naniŋ oret tākaŋ upāŋkaŋ inā wāpna biŋam yāpmāŋ āpāktagān nadāk tākaŋ. Tāŋpāŋ jop yāŋnākŋatta gāripi nadāk tākaŋ.

^y 61:2 Sam 18:2, 42:6, 77:3, 94:22 ^z 61:3 Snd 18:10 ^a 61:4 Sam 17:8, 27:4, 91:4

^b 61:8 Sam 56:12 ^c 62:1 Sam 37:39, 59:9 ^d 62:2 Sam 62:6, 89:26

Təŋkaŋ mejintəwə man səkgəmən nəwet təkaŋ upəŋkaŋ
bənepjin-təwə ini kaŋ wawən yəŋ nadək təkaŋ.

- 5 ^e Upəŋkaŋ jop uken! Anutu kubə uterakgən yeŋgəma pek təkaŋ. U
kubə-təgən təŋkentəŋ namikta itsəmək təyat.
- 6 U kubə-təgən nabəŋ nəwatpəŋ wakiken nanik nəmagut təyak. U
nək gərak irirən iwanayetə nək təga nəmo api nərepmiteŋ.
- 7 ^f Təŋpəŋ Anutu unitəgən təga api nəmagurek, ba wəp biŋam api
namek yəŋ nadəŋpəŋ it təyat. U kubə-təgən watə kehəromi it
namiŋpəŋ kəbop nepmak təyak.
- 8 ^g Unita əmawebenaye, kadəni kadəni Anutu terakgən yeŋgəmə pek
təkot. U kəbop irit mobə kəwutnin unita nadəŋ bərəpjin u ba u
kudup yəŋahəŋpəŋ iwet təkot.
- 9 Təŋpəkaŋ əmawə imaka jopi, me woŋ bumik. Əpani ba ərowani
u kubəgən, jopigən. Anutu iŋamiken imaka bərəpi-inik nəmo,
pidəmi-inik, ehət woŋ ude bumik.
- 10 ^h Unita moneŋ tuŋum terak nadək kehəromi nəmo penəŋ. Əma
təŋyəkŋatpəŋ tuŋumi nəmo kubo təneŋ.
Nəmo, kədet udewani terak imaka bureni kubə nəmo api kaŋ-
ahəneŋ. Ba moneŋ tuŋumjin taŋi pat tamineŋo upəŋkaŋ
uniterak nəmo yeŋgəmə pewəpəŋ itneŋ.
- 11 Ude nəmo! Anututə man ŋode yəkgən təŋirən nadəŋkut; Kehəromi
məhemi u Anutu nəkŋa itat yək.
- 12 ⁱ Bureni Ekəni, nadəŋ nimikinik tək təyan uwə siwoŋi uterakgən. Gəkŋa-
təgən əmawebe kudup təktaŋi terak gwəki kowata yəmik təyan.

Salmo 63

Əma kubətə Anutu dubiniken itta gəripi nadətək

Devit Juda kome kawukiken kuŋatkaŋ kap ŋo teŋkuk.

- 1 ^{j k} Anutu, gək nəkŋo Anutu. Gəkagən gəripi nadək təyat. Nək
dubikaken itta bənəpnatə etə itak.
Əma kome kawukiken kuŋatkaŋ umeta wakiinik yek təkaŋ, nək
gəka udegən nadək təyat.

^e 62:5 Sam 62:1 ^f 62:7 Sam 46:1, 85:9 ^g 62:8 1Sm1 1:15; Sam 52:8; Ais 26:4

^h 62:10 Ais 61:8; Ese 22:29; Luk 12:15, 1Ti 6:10 ⁱ 62:12 Jop 34:11; Sam 103:8; Jer 17:10;
Mat 16:27; Rom 2:6, 1Ko 3:8; Rev 2:23 ^j 63 Kudup 1Sm1 23:14 ^k 63:1 Sam 42:2, 84:2,
143:6

- 2 Nadāŋ namiŋiri kudupi yotken āronpāŋ gāk gabāwa! Āronjira kehāromika ba wāpka biŋam sākgāmān kaŋ nāwojāre!
- 3 Anutu, gākā iron tāŋ namik tāyan unitā kome terak irit tāŋo gāripi u irepmit tāyak. Ude tāŋ namik tāyan unita ganiŋ oretat.
- 4 Tāŋkaŋ kome ŋo terak irayāŋ tāyat udegān ganiŋ orettāŋgān api paoret. Ba ketna yāpmāŋ akuŋpāŋ gākkengān yāŋapik man api yāk tāŋpet.
- 5 Anutu, gāk mājona towiŋiri sākgāmān it tāyat, āmatā ketem gāripi nikek naŋkaŋ it tākaŋ ude. Unita oretoret tāŋpāŋ menatā kap terak api ganiŋoret tāŋpet.
- 6 ¹ Bipani, patpat bāgupnaken kadāni kārōŋi gāka nadāŋ gamiŋkaŋ pat tāyat.
- 7 ^m Bureni Anutu, gāk tāŋkentākna. Unita gākā nabāŋ nāwariri jirokka gānaŋ oretoret kap teŋpāŋ pat tāyat.
- 8 ⁿ Nāk gāk tubeŋ kuŋira ketka bure kādatā tāŋ-mehamtaŋ namik tāyan.
- 9 Ude tāŋkentāŋ namik tāyan unita āma ātutā nutnayāŋ tākaŋ unita nāk ŋode nadātat; Āma udewani tāŋpā wawāpāŋ kumāŋ-kumāŋ komeken api āpmonēŋ!
- 10 Bureni, āmik ahāŋirān iwanaye u paorirā aŋ āgwāritā tohari api naŋ paotneŋ.
- 11 ^o Tāŋpākaŋ Juda tāŋo intājukun āma nāk, Anututa bānep tāga api nadāŋ yāpmāŋ ārowet. Tāŋjira āma Anutu tāŋo wāpi terakgān it tākaŋ, u kuduŋtagāntā Anutu api iniŋ oretneŋ. Tāŋ Anututā jop manman yāwani unitāŋo meni tāŋpipiŋirān mankum-inik api itneŋ.

Salmo 64

Devit Anututā watā it namān yāŋpāŋ yāŋapiŋkuk

- 1 Eruk Anutu, nāk bārāpi terak itat unita butewaki gerana ŋo nadāŋ nami! Iwanayeta bumta umuntak tāyat unita watā it namiŋiri paoretawā.
- 2 Āma wakiwaki komi namikta ānok ānok kuŋatkaŋ yāŋpāŋ-nadāk tāk tākaŋ unita itpipiŋ namisi.

¹ 63:6 Sam 42:8, 119:55, 149:5 ^m 63:7 Sam 61:4 ⁿ 63:8 Ais 26:9 ^o 63:11 Lo 6:13; Ais 45:23

- 3 Äma uwä meberi päraŋi-inik, päip wädawani ude. Man yäk täkaŋ u tenäŋ ukeŋo ude namäkta gwäjik täkaŋ.
- 4 U jop manman yäkta mäyökkät nämo pidämigän yäntäŋ kuŋat täkaŋ. U yänpäŋ-yabäŋ yawat man terak äma täga tänpäwakta bätakigän nadäk täkaŋ.
- 5 ^p Waki täkta täŋkentäk-kentäk terak täk täkaŋ. Tänpäŋ äma yepmäŋitta buŋep udeken udeken kaŋ täna yäŋ yänpäŋ-nadänpäŋ ŋode yäk täkaŋ; Täŋitna ämatä täga nämo nibäneŋ yäk.
- 6 Bureni, waki täkta yänpäŋ-nadänpäŋ ŋode yäk täkaŋ; Tawaŋ pekamäŋ ŋo säkgämän täkamäŋ yäk. Ämatä wärämutnaŋi nämo yäŋ yäk täkaŋ.
Yäke! Äma täŋo bänep nadäk-nadäkken waki pätak u nadäwä tärenaŋi nämo!
- 7 Upäŋkaŋ äma udewaniwä Anututä tenänpäŋ yamäŋirän jibi bäräneŋ api yäpneŋ.
- 8 Meni jinom komi unita yänpäŋ tänpän waŋirä äma u yabäŋkaŋ wisik yäŋ api yäneŋ.
- 9 Ude täŋirän kaŋkaŋ ämawebe kuduptagäntä umuntaŋpäŋ Anutu täŋo täktäki unita pen juku piŋpäŋ biŋami api yäntäŋ kuneŋ.
- 10 ^a Bureni-inik, Anututä ude täŋirän ämawebe siwoŋitä kaŋkaŋ oretoret täŋpeŋ säkgämän itta uken api kuneŋ.
Täŋkaŋ ämawebe tägatäga u Anutu api iniŋoret täneŋ!

Salmo 65

Anututa oretoret tänpäŋ bänep täga man iwetkuŋ

- 1 Anutu, nin pomka wäpi Saion u äronpäŋ wäpka ganiŋ oretpäŋ imaka imaka täŋ gamikta yäŋkehäromtak man yäŋkumäŋo u nämowä nämo api täne.
- 2 Gäk komen äma nintäŋo yäŋapik man nadäŋ nimik täyan unita ämawebe kuduptagän ganiŋ oretta gäkkengän äpi ärenek.
- 3 Täŋkaŋ momininata nadänpäŋ mäyäk nadäwätäk pähap täk täkamäŋ upäŋkaŋ Anutu gäkä mominin peŋ nimik täyan.
- 4 ^r Bureni Anutu, äma gäkŋa iwoyänpäŋ enikaken yäŋ-yäkŋat yäpmäŋ kuk täyan, äma udewani oretoret terak kuŋat täkaŋ.
Imata, kudupi yotka u gänaŋ imaka gäripi mebäri mebäri itkaŋ u nimik täyan unita.

^p 64:5 Sam 10:11, 59:7; Snd 1:11 ^a 64:10 Sam 32:11, 58:10, 68:3 ^r 65:4 Sam 33:12, 36:8, 84:4

- 5 Anutu, nin gækken yäjapiñitna gækŋa-tägän äneji nimagut täyan.
Täjiri säkgämän it takamäj. Imaka imaka täj nimik täyan unita nadäna gäripi inide kubä tak takaŋ.
Gäk ude tak täyan unita ämawebe komeni komeni, tuän ba gwägu pähap udude käda itkaŋ u gäk nadäj gamikinik tak takaŋ.
- 6 Ekäni, gäk kehäromika nitek. Unita gäkä täjpewi pom pähap-pähap ahäjtäj kuŋkujo itkaŋ.
- 7 Gäk kubä-tägän gwägu pähap täjpewi mäni paoränkaŋ kwikinikgän it täyak. Udegän, kome ämawebe täjo ämik täj-urukuruk unitäjo kehäromini yäpmäj äpäc täyan.
- 8 Täjpäkaŋ nin-tägän nämo ganioret takamäj. Nämo, ämawebe komeni komeni, edap äbäk täyak käda ba äpmok täyak käda u kudän kudupi tak täyan unita nadäwätäk pähap tak takamäj. Täjpäj gäk wäpka biŋam kap terak ganioret takamäj.
- 9 ^s Anutu, gäk kometa watäni säkgämän itpäj iwän iweri täjirän kome gakŋi nitek tak täyak.
Gäkä komeni komeni ume kuduŋtagän peŋkuno u nämo kumäjirä ketem säkgämän ahäk takaŋ. Gäkŋa täjpewi ahäk takaŋ.
- 10 Burenä, gäkä iwän yäjpewi täjirän piä gänaŋ kome näbäni täjirän ketem säkgämän ahäk takaŋ.
- 11 Gäk kome nadäj imiñiri kome uken ketem ahäj-bumbum tak takaŋ.
- 12-13 Ude täjiri kome kawukiken upäjkaŋ ketem säkgämän ahäjirä pom terak sipsip imaka, ahäj-bumbum tak takaŋ.

Täjpäkaŋ pom ba imaka imaka kuduŋtagän gäka oretoret pähap nadäjpäj kap tek takaŋ.

Salmo 66

Uraktä imaka imaka tägägän tak täyak

- 1 ^t Äma ba imaka kome terak kuŋat takaŋ, in kuduŋtagän bänep oretoret gera terak Anutu iniñ orerut!
- 2 Wäpi biŋam yäpmäj akuŋpäj kap teŋ imut! Iniñ oretoret kap tek-inik täj imut.

^s 65:9-10 Lo 32:2; Sam 46:4, 72:6, 104:13, 104:24, 147:8, 147:14 ^t 66:1 Sam 100:1

- 3 Tānpāṅ Anutu ṅode iwerut; Imaka tāk tāyan uwā tāgagāmān-inik!
Kehāromikatā tānpewān iwankaye gāmotkaken maṅ-patābot
tākaṅ.
- 4 ^u Āmawebe kuduptagān oraṅ gamik tākaṅ. Oraṅ gamiṅpāṅ wāpka
biṅam yāpmāṅ akuk tākaṅ.
- 5 ^v Āmawebe, in ābut! Ābāṅkaṅ Anututā imaka imaka tāk tāṅkuko
unitāṅo biṅami nadāwut. Ābā imaka kudupi, āmawebe bāmopiken
tāṅkuko unitāṅo manbiṅam nadāwut.
- 6 ^w Anutu uwā ṅode tāṅkuk; Ume taṅi tānpewān dākṅeṅpeṅ kukṅi
kukṅi kuṅirān kome kawuk taṅirān kādet patkuk. Kādet parirān
āmawebe kuroṅitā bāmopgān yeṅtāṅ kuṅkuṅ.
Anututā ude tāṅ yāmiṅkuko u juku piṅpāṅ oretoret pāhap
nadākot!
- 7 Anutu uwā intājukun itkaṅ kehāromini terak kaṅiwat piāni tāk
tāyak. Tāṅkaṅ guṅ ābottā peṅawāk tāṅ namineṅ yāṅ nadānpāṅ
yabāṅ yāwat tāyak.
- 8 Unita āmawebe, in Uraknin u iniṅ orerut! Wāpi biṅam yāpmāṅ
akukta kap taṅigān teṅirā ātutā nadāwut!
- 9 ^x Imata, Anutu unitā watā kehāromi it nimiṅirān kadāni kāroṅi
it yāpmāṅ ābākamāṅ. Watā kehāromi it nimiṅirān iwantā
kehārominin tāga nāmo yāpmāṅ āpneṅ.
- 10 ^y Anutu, gāk tāṅyabākken nipmaṅkun. Upāṅkaṅ tāṅyabāk uken jop
nāmo nipmaṅkun. U nintāṅo irit kuṅat-kuṅatnin yāpā tāgakta
nipmaṅkun.
- 11 Gāk nibāṅ āwarākuk tāṅiri buṅeptā nipmāṅitkuk. Tānpāṅ bārāpi
taṅi nintā terak kotaṅ niwatkun.
- 12 Gāk nibāṅ āwarākuk tāṅiri āmatā yeṅ niwat pāpmo nipmaṅkuṅ. Gāk
nadāṅiri ume ba kādāp gānaṅ nipmaṅpā āpmonkumāṅ.
Ude tāṅkuṅopāṅ gākā wādāṅ pābā kome sākgāmān-ken
nipmaṅkun.
- 13-14 Tānpākaṅ Anutu, bian bārāpi ahāṅ namiṅirān u ba u api tāṅpet
yānpāṅ yāṅkehārom taṅkuro unita nāmo guṅ tāyat.
Nāmo, ganiṅ oretta ṅode api tāṅpet; Kudupi yotken ābā tom api
ijij gamet.
- 15 Tom gupi taṅi, sipsip, bulimakau ba meme āmanipāṅ api ijij gamet.

^u 66:4 Sam 67:3, 96:1-2, 117:1 ^v 66:5 Sam 46:8 ^w 66:6 Kis 14:21; Jos 3:14-17

^x 66:9 Sam 121:3 ^y 66:10 Sam 17:3; Ais 48:10; Sek 13:9, 1Pi 1:6-7

- 16 Eruk, ämawebe Anutu oraŋ imik täkaŋ, in kudup äbäkaŋ imaka imaka Uraktä täŋkentäŋ namik täŋkuko unita yäŋira nadäwut.
- 17 Bian gera yäŋira nadäŋ namiŋkuko unita kap terak wäpi biŋam yäpmäŋ akuŋkut.
- 18 ^z Täŋpäŋ kädet waki täkta gäripi nadäŋkaŋ Anutuken gera yäŋkut yäwänäku nämo nadäŋ namän.
- 19 ^a Upäŋkaŋ, bureni-inik! Näkŋo yäŋapik manna nadäŋ namiŋkuk.
- 20 Unita Anutu iniŋ orerut! Imata, näkŋo yäŋapik geranata mäde nämo utkuk. Täŋpäkaŋ butewaki nadäŋ namiŋpäŋ nämo nepmaŋkuk.

Salmo 67

Anututa bänep täga kap tewani

- 1 ^b Anutu, gäk butewaki nadäŋ nimiŋpäŋ iron täŋ nimi. Ude täŋ nimiŋiri säkgämän kaŋ itna!
- 2 Ude täŋiri komen äma äbori äboritä gäkŋo ironka ba yäpätägak piäka u kudup kaŋ kawä tärewut.
- 3 Anutu, gäk ude täŋiri äma äbot kuduŋtagän uken-uken naniktä bänep täga nadäŋpäŋ kaŋ ganiŋ orerut.
- 4 ^c Täŋpäkaŋ äma mebäri mebäritä bänep täga nadäŋpäŋ oretoret kap terak kaŋ ganiŋ orerut.
Imata, gäkä äma äbot täŋo mani ba nadäk-nadäki kädet siwoŋi terak yäpmäŋ danik täyan. Ba komen äma uken-uken nanik kädet tägaken yämagut yäpmäŋ kuk täyan.
- 5 Unita Anutu, äma uken-uken naniktä Anutu gäk kaŋ ganiŋ orerut. Äma äbori äbori kuduŋtagäntä wäpka yäpmäŋ akuk täkot!
- 6 ^d Ai, ämawebe, in nadäkaŋ? Anutu täŋo iron pähap terak kometä ketem bureni nimik täyak.
Anutunin, Anutu Bureni-inik uwä iron pähap täŋ nimik täyak.
- 7 Bureni! Anututä iron täŋ nimik täyak unita ämawebe it yäpmäŋ päŋku kome tärek-tärekken itkaŋ in kuduŋtagän Ekäni oraŋ imut!

^z 66:18 Ais 1:15; Jon 9:31; Jem 4:3 ^a 66:19 Sam 116:1-2 ^b 67:1 Nam 6:25; Sam 31:16, 119:135 ^c 67:4 Sam 96:10, 96:13, 98:9 ^d 67:6 Wkp 26:4; Sam 85:12

Salmo 68

Isrel ämawebe Anututä täñkentäj yämiñkuko unita oretoret kap tewani

- 1 Anutu, bäräñeñ akuñpäj iwankaye kokwawak nadäj gamik täkañ u dämpäj yawat-kireñ-pewi kuñtäñpä kut!
- 2 Mänittä gupe piäj iwat-pewän paotpeñ kuk täkañ ude dämpäj yawat kireñpewi kut. Ba tom gakñi kädäpken ijiñpewä mutpäj ume äworeñpäj paot täkañ ude, wakiwaki täñpani Anututä äbäñirän udegän kañ täñput!
- 3 Täñpäkañ äma siwoñitä Anutu iñamiken ñode kañ täñput; Bänep täga nadäñpäj oretoret gera kañ yäk täñput!
- 4 Anututa kap teñ imiñpäj wäpi punin-inik pewut! Gubam terak äbätak unita kädet ket ut imikot! U wäpi Ekäni, iñamiken oretoret täñput!
- 5 ^e Anutu u kudupi yoriken itkañ nanak kodäña ba webe kajatta watä it yämik täyak.
- 6 ^f Äma noriye nämota eñi yämiñpäj komi eñiken nanik yäniñ kireñpewän äpämañ pänku oretoret terak it täkañ. Täñ peğawäk täñpani yawat kireñpewän kome kekekiken ittäj kuñat täkañ.
- 7-8 ^g O Anutu, ämawebekaye yämaguri yäpmäj kome kawukiken kuñat täñkuño kadäni uken kome u kwaiñirän kunum gänañ nanik iwän tañi täñkuk. Imata, Isrel nanik täño Anutu, Sainai pomken kehäromini kwawak yäwoñäreñkuko u äbäñirän ude täñkuk.
- 9 Täñpäkañ kome iwoyäj yämiñkuno u gakñi nämö irirän iwän yäñpewi tañirän kome uken gakñi tañi äneñi täñkuk.
- 10 ^h Täñiri ämawebekaye yotpärare u täñpäj irirä ämawebe jäwäri unita iron täñpäj yepmäj towiñkun.
- 11 Ekänitä peñ yäwerirän webetä manbiñam ño yäpmäj kuñatkuñ;
- 12 Iwaniye täño komi ämakät intäjukun ämaniye ämet täñpä kuñkuñ. Ude täñirä webe täha-kengän itkuño u iwan täño tuñum yäyomägakkuño u yäpmäj daniñpäj yäpuñ.
- 13 Tuñum säkgämän säkgämän yäpuño ätu ñode; Barak wärani siliwapäj uwäk täwani. Täñkañ piritawä gol säkgämän-inikpäj täñpani. Täñ, in ätu imata ämik kadäniken yawakkät käbop jop itkuñ?

^e 68:5 Sam 10:14, 10:18, 146:9 ^f 68:6 1Sml 2:5; Sam 107:10, 107:34; Apos 12:6

^g 68:8 Kis 19:18 ^h 68:10 Lo 26:5, 26:9; Sam 74:19

- 14 Tānpākaŋ Anutu kehāromi māhemitā kome ātu tāŋo intājukun āma Salmon pomken yāwat kireŋ tānpān kuŋtānpā kuŋirā mim tānpewān pom uken bumta maŋkuŋ.
- 15 Wāra! Basan pom pāhap u jidewani? Pom āroŋkaŋ āpmok tānpāni māyap-inik.
- 16 Upāŋkaŋ Basan pom taŋi, gāk imata Saion pom Anututā ini itta iwoyāŋkuko unita iŋam tāŋ imitan? Nāmo nadātan? Ekāni uken tārek-tāreki nāmo api irek!
- 17 Ekānitā komi āmaniye māyap-jiraŋkāt Sainai pomken naniktā ābamaŋ kudupi yori gānaŋ āroŋkuk.
- 18 ⁱ U iwaniye yentā topmānpāŋ wādāŋ yāpmāŋ punin unu āroŋkuk. Tāŋirān uken āma peŋawāk tāŋ imanitā gāmoriken itpāŋ tuŋum imiŋkuŋ. Tānpākaŋ Ekānitā ukengān api irek.
- 19 ^j Unita Ekāni iniŋ oretna! U bārāpinin kepma kepma ketāreŋ nimiŋpāŋ tāŋkentāŋ nimik tāyak unita.
- 20 ^k Anutunin uwā waki keriken nanik nimagurani Anutu u. U Ekāni, nintāŋo Ekāninin kumāŋ-kumāŋ-ken nanik nimagurani.
- 21 Anututā iwaniye, gwāk pimiŋpāŋ momi kādet iwarani unitāŋo gwāki bureni-inik api dāpmāŋ kokoyāwek.
- 22-23 Unita Ekānitā ŋode niwetkuk; Intā iwanjiye dāpmānpāŋ unitāŋo nāgāri terak yeŋtāŋ kukta, ba aŋjiyetā unitāŋo nāgāri naŋpā koki tākta inken yāmagut yāpmāŋ api ābet. Ukāda-kāda nanik, Basan pomken nanik ba gwāgu mebāriken nanik iwanjiye kudup u gāmotjinken yāpmāŋ pābā api yepmaŋpet yāŋ niwetkuk.
- 24 O Anutu, u bureni-inik tāŋkun. Gāk iwankaye tāŋo kehāromi yāpmāŋ āpāk-inik tāŋkun. Ude tāŋkuno unita āmawebe kuduptagān gabāŋirā oretoret terak kudupi yotka gānaŋ ārotan.
- 25 Āroŋiri kap menitā yāŋ-tewani intājukun kukaŋ. Kuŋirā wagām māmā mebāri mebāri tānpāni u māden ābākaŋ. Tāŋirā u bāmopikenā webe gubaŋi wagām tāpuri tāpuri uttāŋ kukaŋ.
- 26 Tāŋirā kap ŋode tekamāŋ; Āmawebeniye tāŋo kābeyāken Anutu iniŋ oretna! Jekop tāŋo ābotken nanik nin, Ekāni iniŋ oretna!
- 27 Tānpāŋ tawaŋ terak kudupi yotken ŋode ārokamāŋ; Bejamin tāŋo ābot tāpuri unitā jukun kukaŋ. Tānpākaŋ u mādeniken Juda ābot tāŋo āma ekāni ekāni. U mādenikenā Sebulun kenta Naptali ābot tāŋo āma ekāni ekāni.

ⁱ 68:18 Efe 4:8 ^j 68:19 Sam 55:22, 65:5; Ais 46:4 ^k 68:20 Lo 32:39; Sam 49:15, 56:13, 106:43

- 28 Unita Anutu, gäkŋo kehäromika bian niwoŋärek täŋkuno udegän kwawak pewi ahänjirän kaŋ këna!
- 29 Jerusalem täŋo kudupi yotka unita yänpän komeni komeni täŋo intäjukun ämatä gämotkaken itpän tuŋum gamik täkaŋ.
- 30 Eruk Anutu, iwanka Isip, tom ägwäritä-yän komi täyak u ibe! Ba guŋ äbot kehäromi kehäromi u yebe! Ba äbot ämik täkta gäripi nadäk täkaŋ u yawat kireŋ täŋpi ini-ini kuŋtäŋpä kut! Ude täŋtäyi gämotka-kengän päbä gwäjiŋ äpmonŋ gamiŋpäŋ siliwa moneŋ tuŋumi kaŋ ganiŋ kirewut!
- 31 Bureni, Isip nanik täŋo intäjukun ämatä iniken piä ämaniye Anutu gwäjiŋ äpmonŋ imikta api yepmaŋpäŋ kuneŋ. Ba Itiopia naniktä äbä ket kewatpäŋ Anutu bureniken yänpik man api yäneŋ.
- 32 Unita kome terak äbori äbori Anututa iniŋoret kap teŋ imik täkot!
- 33 Ekänitä kunum ini bian pewän ahäwani uterak kuŋ äbäk täŋ itak unita iniŋ orerut! Täŋkaŋ kehäromigän kärakŋeŋjirän juku peŋpäŋ nadäwut!
- 34 Anutu uwä Isrel äbotta intäjukun täŋ yämatak. Täŋkaŋ kehäromini kunum terak kwawak pewän ahäk täyak. Unita ämawebe nin imaka, Anutu unitäŋo kehäromi u kwawak yänjahäk täkäna!
- 35 Isrel täŋo Anutu kudupi yoriken nanik äpätak u kawut! U umuri pähap, inide kubä! Täŋpakaŋ ini uwä ämawebeniyea kehäromi yämik täyak.
Unita Anutunin u iniŋ oretna!

Salmo 69

Äma kubätä täŋkentäŋ namän yänpän Anutuken gera yänkuk

- 1 ^l Anutu, täŋkentäŋ namisi! Ume tokŋeŋ yäpmän abänpän kotäknaken itak.
- 2 ^m Näk gwägu gänaŋ äpmonŋira umetä tokŋeŋpäŋ nut maŋpäŋ äpmonat. Yeŋ-täpäneŋpäŋ itta bägupta wäyäkŋetat.
- 3 Anutu, gera yäntäyiwa kotäkna kawuk tawäpäŋ kehäromi nämo nadätat. Täŋpäŋ dapunna imaka, Anutu gäka dapun käroŋ täŋtäyiwa dapunna komi nekaŋ.
- 4 Täŋpakaŋ imaka kubä nämo täŋjira, äma mäyapiniktä jop nadän kokwawak täŋ namik täkaŋ. Äma uwä kehäromi nikektä jop näkŋatpäŋ nutnayän täk täkaŋ. Imaka kubä nämo kubo täŋkuro upänkaŋ äneŋi nimi yän näwet täkaŋ.

^l 69:1 Sam 69:2, 69:14-15; Jna 2:5 ^m 69:2 Sam 40:2

- 5 Anutu, gäk näkŋo mebärina bureni nadätan. Momi kubäkubä täk täyat uwä iŋamkaken kwawak itak.
- 6 Ekäni kehäromi mähemi, Isrel täŋo Anutu, näk nabäŋ äwaräkuk täŋiri näkä kädet waki ätu täŋira ämawebe gäk nadäŋ gamik täkaŋ unitä näka yäŋpäŋ mäyäk nämo yäpneŋ.
- 7 Nadätan? Näk nadäŋ gamik täyat unita äma ätutä yäŋärok man näwet täkaŋ. Näwerirä mäyäk nadäk täyat.
- 8 Näkŋaken notnayetä nabäŋirä jiraŋ udewani täyat. Ba näkŋaken mähemnaye imaka, eroni nabäk täkaŋ.
- 9 ⁿ Upäŋkaŋ Anutu, gäkŋo eŋita yäŋpäŋ bänepna kädäp ijik täyak. Unita ämawebetä gäka yäŋärok yäŋirä yäŋärokitä näkä terak ärok täyak.
- 10 Täŋpäŋ gäk ganiŋ oretta ketem nakta jop irira ämawebetä yäŋärok näwet täkaŋ.
- 11 Ba butewaki nadäŋpäŋ tek waki peŋpäŋ äpani kuŋarira nabäŋ mägayäk täkaŋ.
- 12 Ba ugän nämo, ämatä kädet miŋin käbeyä täŋpäŋ näk yäŋpäŋ-nabäŋ näwat täk täkaŋ. Täŋirä äma ärowani, wain ume naŋpäŋ täŋguŋguŋ täŋpanitä kap naniŋ ubiŋ tek täkaŋ.
- 13 Upäŋkaŋ jop uken! Näk yäŋapik manna Ekäni gäkken pewa ärek täyak. O Anutu, gäkŋo iron tokŋekinik pat täyak unita kadäni uken ba uken nadäwi tägawänä kaŋ nadäŋ nami!
- 14 Täŋkentäŋ namiŋiri okä näbä gänaŋ äpmonŋettawä. Iwanken nanik ba ume gwäguken nanik wädäŋ tädotpäŋ nepmaŋsi!
- 15 Ekäni, näk nabäŋ äwaräkuk täŋiri umetä tokätpäŋ uwäk täwektawä. Bureni, watä it namiŋiri iwantä kehäromina yäpmäŋ äpäŋirä awaŋ gänaŋ äpmonŋettawä.
- 16 O Ekäni, bänep ironka ärowani unita nadäŋ nami. Gäk kadäni kadäni butewaki nadäŋ namik täyan udegän täŋkentäŋ nami.
- 17 Piä ämaka näka bitnäŋpäŋ käbop nämo iren. Näk bäräpi taŋinik nadätat unita näkŋo yäŋapik gera bäräŋeŋ nadäŋ nam!
- 18 Ekäni, dubinaken äbäŋpäŋ näk iwan keriken nanik yäyomägat!
- 19 Ekäni, mäyäk nadäk täyat uwä nadätan, ba näk man waki näwetpäŋ wäpna yäpmäŋ äpäk täkaŋ uwä nadätan.

ⁿ 69:9 Jon 2:17; Rom 15:3

- 20 ^o Yäjärok näwet täkaŋ unita bänepnaken butewaki pähap nadäk täyat. Täŋira kehäromina paotak. Ätutä butewaki nadäŋ namut yänpäj dapun täŋpa waŋkuŋ. Ba naniŋ kämätta äma kubä nämo kaŋ-ahänkut.
- 21 ^p Täŋpäj nakta neŋirä täŋ-näkŋatpäj näk täŋpäwakta ketem wakipäj namiŋkuŋ. Täŋkaŋ umeta neŋirä ume jägämi namiŋkuŋ.
- 22 ^q Unita ŋode nadätat; Äma u ketem nak-nakiken ketem oretoret terak naŋirä unitä äyänutpäj kowata kaŋ täŋpä wawut! Täŋkaŋ Anututa ärawa täŋ imiŋirä unitä äyänutpäj buŋep ude äworeŋpäj kaŋ döpän!
- 23 Ekäni, dapuri yäpuri-tumbut. Täŋkaŋ mädeni kujat imaka, yäpi wawut!
- 24 Täŋpäj kokwawakka äma udewani terak kwawak pewi ahäwäpäj komi nadänpäj kaŋ paorut!
- 25 ^r Paorirä komeni u jop kaŋ parän! Äma kubä nämoinik kaŋ-korewen, kuduŋtagän kaŋ dämpäj more!
- 26 U imata, äma udewanitä äma gäkä momita kowata komi yämani unita yäpurärätpäj komi yämikgän täŋpäj yäjärok yäwet täkaŋ.
- 27 Unita Anutu, äma udewani täŋo momi täpuri kubäta nämoinik guŋ täwen. Ba imaka täga kubä nämoinik täŋ yämen.
- 28 ^s Täŋpäj irit kehäromi täŋo wäp tawaŋken wäpi itkaŋ u awähutpäj uken nanik äma kubä näkŋata biŋam täkaŋ yäj kubä nämo yäwen.
- 29 Yäke! Komi bäräpi nadänjira unitäŋo butewakitä nutak. Unita Anutu nämagutpäj yäpi-tägaŋ namut!
- 30 Täŋiri wäpka pähap kap terak api ganiŋ oreret. Täŋkaŋ bänep täga nadänpäj unitäŋo biŋam api yänahäk täŋpet.
- 31 Ude täŋjira Ekänitä gäripi api nadän namek. U bulimakaupäj gupe ijiŋ imero u irepmitpäj täŋpek.
- 32 Ude täŋjira ämawebe bäräpi kotaŋkaŋ itkaŋ unitä kaŋpäj oretoret api täneŋ. Bureni, ämawebe Anutu iniŋoret täkaŋ u bänep nadäk-nadäki äneŋi api täŋ-kehärom täneŋ.
- 33 U imata, Ekänitä äma jopi jäwäri täŋo gera nadän yämik täyak. Ba iniken ämawebeniye iwantä yepmäŋitpäj komi eŋiken yepmaŋkuŋo itkaŋ unita nämo guŋtak täyak.
- 34 Unita kunum, kome, gwägu ba gwägu tom imaka imaka gwägu gänaŋ itkaŋ in kuduŋtagän Anutu wäpi yäpmäj akuwut!

^o 69:20 Jop 16:2; Sam 142:4; Ais 63:5 ^p 69:21 Mat 27:48; Mak 15:36; Luk 23:26;
 Jon 19:28-29 ^q 69:22-23 Rom 11:9-10 ^r 69:25 Apos 1:20 ^s 69:28 Kis 32:32; Rev 3:5, 13:8, 17:8

- 35 Nadäkaŋ? Anutu u Jerusalem täŋkentäŋ imiŋpäŋ iwan däpmäŋ yawat kireŋirän äneŋi gupi koreŋpäŋ api irek. Ba Juda täŋo yotparare ätu iwantä täŋpä wawani u imaka, äneŋi täŋkodak taŋpäŋ api pewek. Ude täŋirän ämawebenyetä komeŋi äneŋi koreŋpäŋ uken säkgämän api itneŋ.
- 36 Täŋpäŋ watä piä ämaniye unitäŋo yeriniyetä ahäŋpäŋ kome ugän koreŋpäŋ api it yäpmäŋ kuneŋ. Bureni, ämawebe Anututa gäripi nadäŋ imik täkaŋ u kome uken api it yäpmäŋ kuneŋ.

Salmo 70

Bäräŋeŋ äbä täŋkentäŋ namisi!

- 1 ^t Anutu, bäräŋeŋ äbä täŋkentäŋ namisi!
- 2 Äma nutnayäŋ täkaŋ u kehäromini yäpmäŋ äpäŋpäŋ nadäk-nadäki täŋpi guŋtaŋirä mäyäk tawut. Mäyäk taŋpäŋ nabä-kätäŋpeŋ kut!
- 3 Äma yäjärok man näwet täkaŋ u meni täŋpipiŋpäŋ yawat kireŋiri mäyäk tawut.
- 4 Täŋpäkaŋ ämawebe gäk gäwaräntäk täkaŋ u oretoret täk täkot! Anutu, gäk waki keriken nanik wädäŋ tädotpäŋ yepmaŋkuno unita gäka gäripi pähap nadäk täkaŋ. Täŋpäŋ kadäni kadäni ŋode yäk täkot; Anutu u wäpi biŋam ikek kaŋ irän!
- 5 O Anutu, nähä waki kehäromina nitek nämo unita bäräŋeŋ äbi! Gäk kubä-tägän näkŋo täŋkentäk ba yäpätägak ämana. O Anutuna, bäräŋeŋ äbä täŋkentäŋ namisi!

Salmo 71

Äma tägawani kubä täŋo yäŋapik man

- 1 ^u Ekänina, watä it namiŋiri iwantä näk täga nämo täŋpä waneŋ. Gäk iwan yabäŋ äwaräkuk täŋiri mäyäk nämo namineŋ.
- 2 Täktäkka u siwoŋi-inik unita täŋkentäŋ namiŋpäŋ iwan keriken nanik yäyomägasi! Gäkken yäŋapiŋira nadäŋ namisi.

^t 70:1 Sam 40:17, 141:1 ^u 71:1 Sam 31:1-3

- 3 ^v Gäk yewa ba enji kehäromi ude it namik täyan. It namiñiri näk u gänäñ äronpäñ iwan yabäñ umuntañ päñku käbop irira watä säkgämän it namik täyan.
- 4 Anutuna, äma waki keriken nanik wädäj tädotpäñ nepmañsi. Nadätan? Iwantä kehäromi-inik täñpäñ nepmäñitnayäj täkañ.
- 5 Unita Anutu Ekänina, gäk kubä-tägän irit kuñat-kuñatnata watä täga iren yäj nadäkinik täyat. Näk ironjiken umunitä gäka nadäkinik täñ yäpmäj äbätat.
- 6 Bureni! Gäk ketka terakgän it täyat. Näk nanak paki ahänkutken unitä apiño nepmäj towiñ yäpmäj äbätan. Unita näk wäpka biñam kadäni kadäni ganiñoret täyat.
- 7 Anutu, gäk watä kehäromi it namiñ yäpmäj abuno unita ämawebe mäyaptä irit kuñat-kuñatna täga u kañpäñ nadäñpäñ gäk Anutu udewani yäj nadäwä tärek täñkuñ.
- 8 Täñpäñ kepma kepma, tamimañtä päñku bipäda menatä wäpka biñam ärowani u ganiñoret täyat.
- 9 ^w Unita tägawani täñpäñ kehäromina nämo itatken ñoken mäde ut namiñpäñ nämo nepmañpen.
- 10 Nämo, iwantä näk nutta käbeyä täñpäñ man yäñpäñ-nadäk täk täkañ.
- 11 Täñpäñ ñode yäk täkañ; Eruk! Iwat kireñpäñ iñitna yäk. Anututä mäde ut imiñirän u täñkentäj imikta äma kubä nämo itak yäj yäk täkañ.
- 12 ^x Unita Anutuna, nabä kätäñpäñ gäkñagän päñku nämo iren. Nämo, täñkentäj namikta bäräñeñ äbi!
- 13 Ude täñjiri äma iwan täñ namik täkañ u komi nadäñpäñ mäyäk pähap nadäk täkot. Täñkañ iwaniyetä däpmäj yäwat kireñjirä paot-inik kañ täñput.
- 14 ^y Upäñkañ nähä gäkä täñkentäj namenta nadäkinik täñpäñ api itsämbet. Ude täñkañ wäpka biñam wari wari api ganiñoret yäpmäj ärowet.
- 15 Täñpäñ säkgämän täñkentäj namik täyan unita yäñpäñ biñam api yäk täñpet. Täktäkka täga u kumän nadäwa-tärenañi nämo upäñkañ, jop uken, kepma kepma unitäño biñam api yäñahäk täñpet.
- 16 Ekäni Anutuna, kehäromika u nadäñpäñ wäpka api yäpmäj akuk täñpet. Täñpäñ manbiñam ñodegän api yäñahäwet; Ekäni-tägän äma siwoñi-inik itak yäj ude api yäñahäk täñpet.

^v 71:3 Sam 18:2, 42:8, 90:1, 91:9 ^w 71:9 Sam 92:14; Ais 46:4 ^x 71:12 Sam 22:11, 38:21-22, 70:5 ^y 71:14 Sam 130:7

- 17 Anutu, nāk ironjiken umunitä apiŋo näwetpāŋ näwoŋäreŋ tāj yāpmāŋ äbātan. Unita imaka tāgatāga tāk tāyan u yāŋahāŋ yāpmāŋ äburotā pen yāŋahāk tāyat.
- 18 ^z Unita Anutu, apiŋo tāgawani tāŋpāŋ gwākna pujiŋ paki tādotak ŋoken nämo nabä-kätāwen! Nämo, watā pen it namiŋiri gākŋo kehāromika pähap unita yāŋpāŋ ämawebe mäden ahānayāŋ tākaŋ u yāŋahāŋpāŋ api yāwet tāŋpet.
- 19 U imata, Ekāni, kudānka siwoŋi u kārōŋi boham, kunum yāpureko ude bumik. Gāk imaka umuri kudupi kudupi tāj yāpmāŋ äbun. Komen äma gāk udewani kubä nämo itak. Nämoinik, gākägān kudup yārepmiŋ moretan.
- 20 Gāk komi bārāpi mebāri mebāri namiŋkuno upāŋkaŋ nadātāt; Äneŋi api tāŋ-kehāromtaŋ namen. Kumbani ude iraropāŋ äneŋi nämagutan.
- 21 Ude tāŋpāŋ wāp biŋam bian yāpuro u irepmiŋpāŋ namitan. Tāŋkaŋ komi bārāpi gānaŋ irira äneŋi api naniŋ kawāt tāwen.
- 22 O Anutuna, tāŋkentāŋ namikta yāŋkehārom taŋkuno udegān iwātpāŋ tāŋkentāŋ namik tāyan unita Isrel tāŋo kudupi äma gāk wagām utpāŋ wāpka yāpmāŋ akuŋpāŋ api ganiŋ ubiŋ tewet.
- 23 Bānep oretoret pähap nadāŋpāŋ bumta api teŋ gārepet. Bānep nadāk-nadākna ba gupna kudup māba ärowāpāŋ api tek tāŋpet. Gāk wakiken nanik nämagutkuno unita yāŋpāŋ ude api tāŋpet.
- 24 Bureni, kepma kepma tāktākka siwoŋi unita yāŋpāŋ ämawebe yāŋahāŋpāŋ api yāwet tāŋpet. Imata, ämatā nāk tāŋpā wanayāŋ tāŋkuŋo upāŋkaŋ gākä unitāŋo kehāromi yāpmāŋ äpāŋiri māyāk bumta nadāŋkuŋ.

Salmo 72

Intājukun ämata yāŋpāŋ yāŋkuk

- 1 O Anutu, gākä nintāŋo intājukun äma gākŋaken kudān siwoŋi ugānpāŋ tāŋpāŋ-iwoŋäre. Tāŋiri yāpmāŋ danik-danik piä siwoŋigān kaŋ tāŋpāŋ.
- 2 Ba ämawebekaye kudān siwoŋi terak yabāŋ yāwatpāŋ äma jäwāri kaŋ tāŋkentāŋ yāmān.
- 3 Tāŋpāŋ kadāni irayāŋ täyakken ämawebeniye piä tänayāŋ tākaŋken imaka ahāŋ-bumbum api täneŋ. Ude tāŋirā ämawebe u kädēt siwoŋika ugān api iwātneŋ.
- 4 Tāŋpākaŋ intājukun äma unitä äma jäwāri tāŋo bārāpi api tāŋpidām taŋ yāmek. Ba ämatā tuŋumta wāyākŋek tākaŋ u api tāŋkentāŋ yāmek.

^z 71:18 Sam 22:31, 78:4-6

Täj, ämatä noriye täjpwak täkaŋ udewanita kowata api yämek.

- 5 Täjpäkaŋ intäjukun äma u kome terak irayäj täyak uwä edap ba komepaktä ijin yäpmäj kudayäj tämäno udegän api irek.
- 6 Unitäŋo täktäki säkgämän-inik api ahäwek, iwäntä piä gänäŋ maŋirän ketem säkgämän ahäk täkaŋ ude.
- 7 Ba kadäni yabäj yawat piä täjpayäj täyakken u äma siwoŋigän kuŋaranitä säkgämän api itneŋ. Ba komepaktä ijin yäpmäj kwayäj täyak udegän täj-bumbum terak api it yäpmäj äroneŋ.
- 8 ^a Täjpäkaŋ kome yabäj yawat täyak u gwägu pähap ŋo kädätä päŋku ban udude pätak ude. Komeni täŋo бага uwä ume wäpi Yufretis u yäput-peŋkaŋä komeni komeni api kuŋ morewek.
- 9 Täjpänkaŋ ämawebe komeni komenitä api oraŋ imineŋ. Ba iwaniye kudup gämori-kengän api maŋ uyineŋ.
- 10 Täjpäj intäjukun äma u ärowani-inik irirän guŋ ämawebe täŋo intäjukun äma Spen kome, Itiopia kome ba Arebia komeken naniktä päbä iron täj imiŋpäŋ takis moneŋ kaŋ imut.
- 11 Bureni, kome kudup täŋo intäjukun ämatä api gwäjiŋ äpmoŋ imineŋ. Ba äma äbori äboritä watä piä api täj imineŋ.
- 12-14 ^b Täjpäkaŋ äma jäwäri ba äma kehäromini nämotä yäŋapiŋirä api täjŋkentäj yämek. Ba ämawebe äma ätutä täjŋkentäj yäminaŋi nämo unitä gera yäŋirä api täjŋkentäj yämek. Äma udewanita gäripi nadäk täyak unita äma wakitä däpnayäj täjirä äneŋi api yämagurek.
- 15 Intäjukun äma u kadäni kəroŋi kaŋ irän! Täjpäkaŋ Arebia kome täŋo äma ekäni ekänitä gämoriken kuŋatpäŋ gol moneŋ pähap kaŋ imut!
Täjpäj ämawebeniyetä Anutu täjŋkentäj imän yäj nadäjpäj yäŋapik man yäŋirä Anututä api täjŋkentäj imik täjpek.
- 16 Intäjukun äma unitä kome kaŋ iwarirän saguom ba ketem ätutä ämawebe täŋo piäken kaŋ ahäwut, Lebanon komeken ahäk täkaŋ ude.
Täjpäkaŋ muptä piäken tädot täkaŋ udegän ämawebe kome uken ahäj-bumbum kaŋ täjput!

^a 72:8 Sek 9:10 ^b 72:14 Sam 116:15

- 17^c Tänpäkaŋ intäjukun äma täŋo wäpi biŋamä edaptä pen ijin
yäpmän kuk täyak ude kaŋ it yäpmän kwän.
Tänpäkaŋ ämawebe äbori äboritä u wäpi terak täŋ bumbum
pähap terak kaŋ irut. Itkaŋ wäpi biŋam yäpmän akuŋpäŋ
iniŋoret-oret epän tärek-täreki nämo kaŋ täk täŋput.
- 18 Tänpäkaŋ ämawebe komeni komenitä Ekäni Anutu, Isrel täŋo Anutu
u wäpi biŋam kaŋ iniŋoret täŋput.
Unitägän kudän kudupi ini pärik kubä täk täyak.
- 19 Wäpi biŋam säkgämän u pen oraŋ imik täkot. Wäpi biŋamtä komeni
komeŋi kaŋ tokŋeŋ morewän! Burenitä bureni-inik!
- 20 Devit, Jesi täŋo nanaki, unitäŋo yäŋapik kap teŋirän kudän täk
täŋkuŋo u kudup äbä tärekaŋ ŋo. Ugän.

Salmo 73

Äma kubä nadäkiniki täŋo mebäri yäŋahäŋkuk

- 1 Näk bureni ŋode nadätat; Anututä Isrel ämawebeta säkgämän täŋ
yämik täyak. U ämawebe bänep nadäk-nadäki kuräki säkgämän
unita nadän yämik-inik täyak.
- 2-3^d Upäŋkaŋ Anutu, nadäkinikna pära pewa putäreŋkuk. Äma
wakiwaki täŋpanitä säkgämän itkaŋ tuŋum pähap ikek kuŋarirä
yabäŋpäŋ-nadänkaŋ näkŋata jop waki ŋode nadänkut; Udegän itet
yän nadänkut.
- 4 ŋode yabäŋpäŋ-nadäk täyat; Äma udewani bäräpi nämo nadäk
täkaŋ ba käyäm nämo kaŋ-ahäk täkaŋ.
- 5 Kome täŋo bäräpi ninta ahän nimik täkaŋ uwä äma udewanita
nämo ahän yämik täkaŋ.
- 6 Tänpäkaŋ iniken täktäki waki u käbop nämo peŋpäŋ gup yäpmän
ärokärok kudän ba ämata komi jop nadän yämik-yämik kädet
iwarän täŋpäŋ täk täkaŋ u kwawakgän täk täkaŋ.
- 7 Bänep nadäk-nadäki-ken wakitä tokŋek patkaŋ abämaŋ kuk täkaŋ.
Tänpäkaŋ waki ätu täkta nadäk-nadäki-ken ini yäŋpäŋ-nadäk
wari wari täk täkaŋ.
- 8 Ude täŋkaŋ äma ätu yänärok yäwetpäŋ kokwawak man yäwetgän
täk täkaŋ. U ärowani kudän täŋpäŋ äma ätu komi yämikta umun
man yäwet täkaŋ.

^c 72:17 Stt 22:18; Jer 4:2; Luk 1:48 ^d 73:3 Sam 37:1; Jer 12:1

- 9 Tānkaŋ Anutu kunum gānaŋ itak unita man waki yāk tākaŋ.
Ba iniken wāpi yāpmāŋ akuŋpāŋ āmawebe komeni komenitā
nintāŋo gārip ugān iwarut yāŋpāŋ peŋ yāwet tākaŋ.
- 10 Yāke! Ude tānjirā unita Anutu tāŋo āmawebe ātutāwā gāripi
nadāŋpāŋ man yāk tākaŋ unita nadāwā bureni tāŋpāpāŋ
yāwarān tāk tākaŋ.
- 11 Tānjirā āma waki unitā ŋode yāk tākaŋ; Anutu ārowani
tāŋpāmorek māhemitā nintāŋo wakinin u yabāŋ ahākta kādet
kubā nāmo pat imitak.
- 12 Wāra! Āma waki tāŋpani tāŋo mebāri udegān pātak! Tuŋum
māyap pat yāmiŋirā upāŋkaŋ āneŋi ātukāt yāpmākta piāni
tākŋān tāk tākaŋ.
- 13 Butewaki! Siwoŋi kādet kuŋatpāŋ momi tāŋpet yāŋpāŋ nākŋatta
watā itpeŋ kuŋat tāyat u jide? Jopi tāyak ba?
- 14 Anutu, ude bumik tāŋpapāŋ yāŋ ukeŋode kadāni kadāni kepma
bipani komi mebāri kubā namik tāyan.
- 15 Upāŋkaŋ ude nadāwero! Anutu, āma waki tāŋpanitā yāŋārok
gāwet tāŋkuŋo udegān yāwero uwā āmawebekaye-kāt
nanik kubā bumik nāmo iret. Nāmo, āma waki udewanigān
āworewet!
- 16 Tāŋpākaŋ bārāpi ŋonitāŋo mebāri nadāwa tārewut yāŋpāŋ piāni
tāŋkuropāŋ mebāri tāga nāmo kaŋ-ahāŋkut.
- 17^e Ude tāŋkā eruk, pāŋku kudupi yotka gānaŋ āroŋpāŋā eruk
nadāwa tāreŋkuk. Āma waki terak kāmi jide api ahāwek yāŋ u
nadāwa tāreŋkuk.
- 18 Bureni, āma waki udewani yāniŋ kirewikaŋ itārop yewā kwāpāŋ
maŋdāpmāk-inik tāŋpāŋ api waŋ moreneŋ!
- 19 Maŋ-dāpnayāŋ tākaŋ uwā komi piā umuri kubākengān api itneŋ.
Ude tāŋpāŋ pit kubāgān api kumāŋ moreneŋ.
- 20 Uwā āmatā bipani dāpmonken tāŋpāŋ pewā kwākaŋ tamimaŋ
pāŋaku tāŋguŋtaŋ it tākaŋ ude bumik. Bureni Ekāni, gākā
ābāŋiri āma udewani api paotpeŋ kuneŋ.
- 21-22 Tāŋpākaŋ āma udewanita yāŋpāŋ bānepnatā nadāwa jāgām
tawāpāŋ kadāni uken gākŋo mebārika tāga nāmo nadāwa
tāreŋkuŋ. Nāmo, iŋamkaken kudān jide tāŋkuro u tomtā-yāŋ
guŋ ude kuŋatkut.
- 23 Upāŋkaŋ apiŋo nāk gākkāt it-inik tāŋira gākā ketnagān nepmāŋjit
nāwariri it tāyat.

^e 73:17 Sam 27:4, 37:38, 77:13

- 24 ^f Ude täñkañ juku-mankatä näk jide itpäñ kuñaretta näwetpäñ
näwoñärek täk täyan. Ude täñ yäpmäñ kuñkä mäden nämagutpäñ
epmägetka kudän api meran täñ namen.
- 25 ^g O Ekäni, näka watä itta kunum gänañ gäk udewani kubä nämo itak.
Nämoinik. Gäk kubägän it namitan unita gäka gäripi inide kubä
nadäk täyat. Unita kome täño tuñumta imata gäripi nadäwet?
- 26 ^h Nämoinik! Gup nadäk-nadäkna täño kehäromi paoreko upäñkañ
Anutu gäk näkño kehäromina. Gäk näkkät tärek-täreki nämo it-
inik api täñpen.
- 27 Täñpäkañ ämawebe gäka mäde ut gamik täkañ u kudup paot-inik
api täneñ. Ba äma gäk gabäñ umuntañpäñ iniken gärip terak
kuñarani u kudup api täñpi waneñ.
- 28 ⁱ Upäñkañ tägagämän-inik! Nähä gäk dubikaken itat unita säkgämän
itat. Anutu Ekänina, gäk näkño yewana unita imaka täñ
namiñkuno unita nadäñpäñ u kudup kwawakgän yäñahäwayäñ!

Salmo 74

Anututä Isrel äbot äneñi täñkentäñ yämikta yäñapik man yäwani

- 1 O Anutu, imata nipmañpi kodäñani ñode itkamäñ? Ämawebekaye
ninta kokwawak pen api nadäñ yäpmäñ ärowen ba?
- 2 Ämawebekaye gäkñata biñam bian iwoyäñpäñ komi piäken nanik
nimagut yäpmäñ äpämañ kuñkuno ninta äneñi nadäñ nimen.
Ba Saion Pomka ño terak gäkña bian bämopninken irani unita
nadäwen.
- 3 Komeka biani täñpäwawani ño pärewatkañ ka! Iwaniyetä kudupi yot
gänañ nanik imaka imaka kudup täñpä wañkuñ.
- 4 Anutu, iwankayetä yärepmitkamäñ yäñpäñ kudupi yot gänañ
oretoret gera mämä täñpäñ eñi ño ninta biñam täyak yäñpäñ
wären täñkuñ.
- 5-6 Ämatä bipiken päya madäk täkañ ude kudupi yot gänañ päya kujat
säkgämän säkgämän paiñpäñ täñpani u kudup gwem kujat ba
pinigoñtä däpmäñ äreyäñ täñpä kuñkuñ.
- 7 Kudupi yotka u ude täñpä wawäpäñ kädäp pewä ijinjirän injamkaken
gäk ganiñ oretta biñam täha nämo täñkuk.
- 8 Ämawebekaye nin täñpäwakinik tänayäñ nadäñpäñ komeninken
ñoken ganiñ oretta bägup kudup pewä ijin paotkuñ.

^f 73:24 Sam 48:14, 49:15, 58:11 ^g 73:25 Sam 16:2 ^h 73:26 Sam 16:5, 40:12, 84:2

ⁱ 73:28 Sam 14:6, 40:5; Hib 10:22; Jem 4:8

- 9 Ude täjirä apiño kudän kudupi kubä nämo täjiri kak takamäj. Ba meka jinom yäñahawani äma u kudup paotkuñ. Unita bäräpi ño udeken api paorek yäj äma kubätä nämo nadatak.
- 10 Iwantä gäkño wäpka yäjpäñ gabäj mägayäk täjirä kadäni jide api täñpek? Wäpka biñamta yäjärok man yäjirä tärek-täreki nämo api pärek ba?
- 11 Anutu, imata nin täñkentäj nimikta bitnäk täyan? Imata jop nadäj itkentäj nimik täyan?
- 12 Täñpäkañ näk nadätat; Gäk nintäño intäjukun äma ude yäput peñpäñ it nimiñ yäpmäj äbun. Ude täñkañ kadäni mäyap iwan keriken nanik nimagut täñkun.
- 13-14 ^{j k} Kehäromika terak gwägu däpmäj täkñeñpäñ gwägu gämok pähap wäpi Levitan unitäño gwäki däpmäj kokoyäñpäñ gupi madäj jukutpäñ kome kawukiken nanik tomta yepmäj towiñkun.
- 15 Ude täñkañ ume dapuri täwitpewi ume äpuñ. Täñkañ ume tañi tañi täñpewi kawuktañ yäpmäj kuñkuñ.
- 16 ^l Gäkña-tägän kepma bipani yäjpewi ahäñkumän. Täñpäñ edap kenta komepak komeniken yepmañkun.
- 17 ^m Täñkañ kome pähap ñonitäño бага kukñi kukñi täñ-kehärom tañpäñ peñkun. Täñpäñ iwän edap täño kadäni yäpmäj daniñpäñ peñkun.
- 18 Täñpäkañ Ekäni, iwankaye gäka gañani pähap nadäñpäñ Anutu bureni yäj nämo nadäj gamiñpäñ gabäj mägayäk täkañ. Unita nadäñpäñ kowata yämen.
- 19 Täñpäñ ämawebekaye täñkentäki nämo, iwan täño komi piä terak itkañ u nämo nibä-kätäwen.
- 20 Nämo, topmäk-topmäk kubägän ninkät bian täñkuno unita äneñi juku pi! Imata, kome ño täño käwuri kukñi kukñiken äma komi nimikta käbop ittäj kukañ.
- 21 Unita iwan yabä-kätäjiri mäyäk nämo nimineñ. Nämo, täñkentäj nimiñiri äma jopi jäwäri mewuni nin wäpka kañ ganiñ oretna!
- 22 Eruk Anutu, bäräñeñ akuñpäñ iwankaye yabäj yäjiri goret takamäj yäj nadawut. Äma udewani nämo nadäj gamiñkañ kepma käron gäk gabäj mägayäktagän nadäk täkañ u nadä!
- 23 Täñkañ iwankaye u kokwawak täñpäñ yäjgera-gera wari wari yäk täkañ unita nämo guñ täwen! Nämo, komi kañ yämi.

^j 74:13 Kis 14:21 ^k 74:14 Jop 41:1; Sam 104:26; Ais 27:1 ^l 74:16 Stt 1:14

^m 74:17 Stt 8:22; Apos 17:26

Salmo 75

Anutu uwä ämawebe täño täktäki yäpmäj daniwani

- ¹ Bänep täga, Anutu, bänep täga gäkagän nadäj gamikamäj! Imaka säkgämän säkgämän, ba kudän kudupi kudupi täñ yäpmäj äbuno unitäño biñam yañahäk täkamäj.
- ² Anutu, gäkä ñode yänkun; Yäpmäj danik-danik epän täkta kadäni kubä iwoyänpäñ peñkuro itak. Kadäni uken kudän siwoñi terak ämawebe uwä api yäpmäj daniwet.
- ³ Täñpäkañ imaka imaka kome terak it täkañ ba kome ini bärom täñpeko upänkañ Anutu näkä meham täñjira api kehärom täneñ.
- ⁴⁻⁵ Näk äma waki täñpani gup yäpmäj ärokärok kadet peñpäñ injinken kehäromita nadäwä ärowani nämo täñpek yän yäwet täyat yäk. Anututä ude yänkuk.
- ⁶ Nadäkañ, komen äma uken-uken nanik kubätä äma kubäta wäp biñam bureni yämik-yämik uwä täga nämo täñpek.
- ^{7^a} Nämo, u Anutu ini kubä unitägän ämawebe yäpmäj daniñpäñ ätu kowata waki yäpmäkta biñam yepmañkañ ätu wäpi biñam yäpmäkta biñam yepmak täyak.
- ⁸ Imata, Ekänitä ini kokwawaki umuri pähap, ume komi nitek bumik gäpe nitek iñitak. Täñpäñ u piwän kuñjirän äma waki täñpanitä kudup api nañ paotneñ. Kubätä nämoinik api irepmirek.
- ⁹ Täñ nähä Isrel täño Anutu unitäño täktäkita wari wari api yänahäk täñpet. Ba kap terak iniñ oretta nämoinik api gaña täwet.
- ¹⁰ Nämo, Anutu u waki täñpani täño kehäromi api pewän paotneñ. Täñkañ äma siwoñi täño kehäromi ätukät api yäpurärärek.

Salmo 76

Anututä ämikken ämawebeniye täñkentäj yämiñkuk

- ¹ Juda naniktä Anutu täño mebäri nadäkañ. Ba Isrel nanik imaka, wäpi orañ imik täkañ.
- ² Anutu täño eñini Jerusalem itak. Saion pom terak it täyak.
- ³ Kome uken itkañ iwan ämik tänayän äbuño unitäño äpa kuwek, kurepä, käda boham u kudup ubiñ-jukutkuk.
- ⁴ O Anutu, gäka nadäjira epmäget kudän inipärik-inik kubä täk täyak. Ba täktäkka täño mebäri ärowani inipärik kubä, pom

^a 75:7 1Sml 2:7; Sam 50:6, 147:6; Dan 2:21

käronji käroniken tom ahäj-bumbum tak täkaŋ u kudup yörepmi
moretak.

- 5 Iwan täŋo komi äma uwä kehäromi niked upänkaŋ gäkä dämpänpän
tuŋumi kudup yöyomägakun. Täŋiri kumänpän dämpmon patguŋ-
guŋ ude täŋ itkaŋ.
U ka! Kehäromini ba nadäk-nadäki u jopigän.
- 6 Jekop täŋo Anutu, dăpayän tänyäkŋariri komi ämakät hosniye pajiŋ
kumäj maŋkuŋ.
- 7 Bureni Ekäni, äma kuduptagän gäka umuntak täkaŋ. Kokwawak
täŋiri kubätä iŋamkaken täga nämo kehärom tänpän irek.
- 8 Gäk kunum gänaŋ itkaŋ iwanta kowata ude yäntäreŋ yämiŋiri
ämawebe komeni komeni umuntaŋpän man kum itkuŋ.
- 9 Kowata yäntäreŋ yämiŋkuno uwä ämawebe iwan keriken irani u
kudup yämagutta yänkuŋ.
- 10 ° Bureni Ekäni, äma ätutä kokwawak tänpän ämik täneŋo upänkaŋ
kowata yämiŋiri ämawebe nadäwä täga tänpäpän ganiŋoret täkaŋ.
Täŋirä äma ämikken kehärom tänpän it täkaŋ uwä api ganiŋoret
täneŋ.
- 11 Unita ämawebe, Ekäni Anutujinta täŋ imikta bian yänkehärom
täŋkuŋo u inita täŋ imineŋ.
Tänpän äma äbot tuän tuän itkaŋ in, iron yäpmän äbänpän kaŋ
imut. U imata, Anutu unitagän umuntänaŋi.
- 12 Bureni, Anutu u äma wäpi biŋam ikek täŋo wäpi yäpmän äpäk
täyak. Ba intäjukun äma ärowani ärowani tänpewän bumta
umuntak täkaŋ.

Salmo 77

Äma ŋo bäräpi ahäj imiŋirän Anutuken gera yänkuŋ

- 1 ^P Anutuken konäm butewaki gera yäk täyat. Gera yänjira nadän
namik täyak.
- 2 Bäräpi kadäniken Ekäniken yänapik täyat. Bipani käron yänapik
man yäk täyatken uken ketna yäpmän akuŋkaŋ Ekäni iwet täyat.
Upänkaŋ bänepna nämo pidämtak täyak.
- 3 Ude täŋkaŋ Anutu täŋo täktäkita nadänpän bäräpi nadäk täyat.
Unita juku piŋira nadän bäräp ahäj namik täyak.

° 76:10 Kis 18:11; Sam 65:7 P 77:1 Sam 3:4, 142:1

- 4 Unitä tänpewän bipani bipani dāpmon kubä nämo pat täyat.
Nadāwätäk taŋi tänpāŋ man kubä täga nämo yāwet yāŋ
nadāk täyat.
- 5 Ude täŋkaŋ bian täga itkutken unita juku pik täyat.
- 6 ⁹ Bipani kārōŋ nadāk-nadāk pähap tänpāŋ näkŋaken bānepna
ŋode iwet yabāk täyat;
- 7 Jide? Ekānitä ninta mäde pen api ut nimek? Ninta gārīpi
āneŋi nämo api nadāŋ nimek?
- 8 Nadāŋ nimikinik tāk täŋkuko u nibā-katāŋkuko ugān? Ba
yāŋkehāromtak mani warī nämo kāwep api iwarek?
- 9 Orakoraki pewän paotkuko ubayāŋ? Kokwawakitä orakoraki
komeŋi yāpuk ba?
- 10 Ude nadāŋpāŋ yāŋkut; Imaka ŋonita nadāŋira bānepnaken
dāpmāŋ päretak; Anututä kadāni kārōŋi kehāromini
näwōŋäreŋ yāpmāŋ ābukopāŋ apiŋo de itak?
- 11 Täŋpākaŋ ude nämo! Ekāni, imaka säkgāmān säkgāmān, ba
kudān kudupi kudupi bian täŋkuno unita āneŋi juku piwa!
- 12 Imaka tägatäga kehāromi nitek täŋ yāpmāŋ ābuno unita
nadāk-nadāk epān kaŋ tāk täŋpa!
- 13 Bureni Anutu, imaka imaka tāk täyan u kumān kudupi
siwoŋi-inik. Anutu kehāromi nitek gāk udewani kubä nämo
itak.
- 14 Kudān kudupi pewā ahāwani Anutu u gāk kubāgān.
Kehāromika ārowani guŋ ābot bāmopiken pewi ahāŋirān
kaŋpāŋ nadāŋkuŋ.
- 15 Ketka kehāromikatä āmawebekaye, Jekop kenta Josep täŋo
āboriye u komi epānken nanik yāmagutkun.
- 16 Täŋpākaŋ ume gwāgu pähaptä Anutu gāk gabāŋkaŋ
umuntaŋpāŋ bārom-bārom täŋkuk.
- 17 Yāŋpewi gubam gwāgārīrān yāpā iromāŋ iwān bukŋa täŋkuk.
- 18 Iromāŋ täŋpewi yāŋpāŋ-wādāŋ iwarīrān yāpā kwinitpāŋ
peŋyāŋeŋirān komeŋi komeŋi kwawakgān itkuŋ. Ude
täŋirān kome kwaiŋkuk.
- 19 Anutu, gāk gwāgu kārōŋi boham u bāmopiken kādet
täwitkun. Täŋkuno upāŋkaŋ kuroŋka bārām āma kubätä
täga nämo kaŋkuk.
- 20 Ude täŋkaŋ āmawebekaye yawak ude irirä yāŋ-yāmagutkun.
U Moses kenta Arontä watä it yāmiŋirān yāmagut pāŋku
tāgaken yepmaŋkun.

⁹ 77:6 Sam 4:4, 42:8

Salmo 78

Anututä ämawebeniye Isip komeken nanik yämagutkuk

- 1 Eruk ämawebenaye, in näkŋo jukuman ŋo nadäwut. Juku säkgämän peŋpäŋ man täwerayän täyat ŋo nadäwut!
- 2 ^r Jukuman ŋo man wärani terak täwerayän. Imaka bian ahäwani mebäri niked unita täwerayän.
- 3 Bian oraniyetä yäŋpäŋ niwerirä nadäŋkumäŋo nadäk-nadäknin-ken pätak u tärewayän.
- 4 Man ŋo nanakniye ahänayän täkaŋ unita käbop nämo peŋ yämine. Nämoinik! Ekäni u imaka säkgämän säkgämän täŋkuk. Unita yäwetpäŋ yäwoŋäreŋ täŋitna epän kehäromi kehäromi täk täŋkuko u ba kudän kudupi täŋkuko unita kaŋ nadäwä tärewut.
- 5 Ekäni u Jekop täŋo oraniye, Isrel ämawebe it yäpmäŋ äbäkamäŋ nintä iwatta бага mani bian peŋkuk. Täŋpäŋ oraniye man kehäromigän ŋode yäwetkuk; In näkŋo бага man ŋo nanakjiye yäwetpäŋ yäwoŋäreŋ kaŋ täk täŋput yäŋ yäŋkuk.
- 6 Ude tänayän täŋo uyaku yerijiye mäden ahänayän täkaŋ unitä yäŋpäŋ-nadäk pen api täk täneŋ. Ude täŋkaŋ unitäŋo yeri ahänayän täkaŋ unitä udegän api yäwetpäŋ yäwoŋäreneŋ.
- 7 Ude tänayän täŋo uwä äbot u imaka, Anututa nadäkinik täŋ imiŋ yäpmäŋ kuŋpäŋ kudän kudupi täŋkuko unita nämo api guŋ täneŋ. Ba бага mani u api buramik täneŋ.
- 8 Бага mani buramiŋpäŋä oraniyetä täŋkuŋo ude nämo api täneŋ. Oraniye uwä Anutu täŋo manta nadäkinik nämo täŋpäŋ bänepitä Anutu iŋit-inik nämo täŋkuŋ. Täŋpäŋ Anutu mäde ut imiŋkuŋ.
- 9 Bian uken Efraim äbot unitäŋo komi äma uwä äpa kuwek yäpmäŋ kuŋat täŋkuŋo upäŋkaŋ ämik ahäŋirän umuntaŋpäŋ ämetkuŋ.
- 10 U Anutukät topmäk-topmäk täŋpani unita nadäŋ äwaräkuk täŋpäŋ бага mani iwatta bitnäŋkuŋ.
- 11 Ba imaka kudän kudupi iŋamiken täŋkuko unita guŋ tak-inik täŋkuŋ.
- 12 ^s Ekänitä Isip täŋo kome kubä wäpi Soan uken kudän kudupi oraniye naniye ŋode täŋpäŋ yäwoŋäreŋkuk;
- 13 ^t U gwägu taŋi däpmäŋ täkŋewänkaŋ kukŋi kukŋi kuŋirän Isrel ämawebe bämogän yäŋ-yäkŋat yäpmäŋ kuŋkuk.
- 14 ^u Yäŋ-yäkŋat yäpmäŋ kuŋpäŋä kepmawä gubam kubä iwerän kädet yäwoŋäreŋta intäjukun kuŋirän iwatkuŋ. Täŋ bipaniwä kädäp täŋo peŋyäneki ägonitä udegän intäjukun kuŋirän iwatkuŋ.

^r 78:2 Mat 13:35 ^s 78:12 Kis 7:8–12:32 ^t 78:13 Kis 14:21-22 ^u 78:14 Kis 13:21-22

- 15 ^v Tānpākaŋ kome kawukiinikken mobä yāpurān tumānjirān ume gānaŋ umu nanik bumta abānjirā naŋkuŋ.
- 16 Bureni, mobä jopi tānpewān ume dapuri abani ude tāŋkuk. Ude tānjirān ume taŋi ahāŋkuk.
- 17 Ekāni ārowani pāhaptā iron ude tāŋ yāmiŋkukopāŋ kome kawuki uken ehutpāŋ ārowani kudān pen ŋode tāŋ imiŋkuŋ;
- 18 ^w Anutu iyapi yāŋ nadānpāŋ yāŋiŋqatpāŋ kakta ketem gāripi nikek ātukāt nimi yāŋ peŋ iwetkuŋ.
- 19 Ude tānpāŋ Anutu yāŋārok ŋode iwetkuŋ; Anutu kome kawuki ŋodeken ketem tāga kāwep pewān ahāwāpāŋ nimek? Ba tāga nāmo kāwep! yāk.
- 20 Bureni, pengānā mobä yāpurān tumānjirān ume uken nanik abuk yāk. Upāŋkaŋ jide? Tom ketem udegān niminaŋi nāmo kāwep? yāk.
- 21 Yāŋārok ude yānjirā Ekānitā mani u nadānpāŋ kokwawak taŋi tānpāŋ Jekop tāŋo ābot uken kādāp mebet iniŋ kireŋpewān āpuk.
- 22 U imata, āmawebe uwā Anututa nadākinik nāmo tāŋkuŋ. Ude tāŋkaŋ Anutu ninta nadākinik tānpāŋ tāŋkentāŋ nimik tāyak yāŋ nadāwā bureni nāmo tāŋkuk.
- 23 Ude tāŋkuŋo upāŋkaŋ Anututā kunum iwerān aŋeŋkuk.
- 24 ^x Aŋeŋjirān kunum gānaŋ nanik ketem inide kubā pewān maŋjirā yāpmānpāŋ naŋkuŋ.
- 25 Ketem naŋkuŋo u ketem tāgagāmān, aŋero tāŋo ketem bumikpāŋ naŋkuŋ. Anututā iron tāŋ yāmiŋkuko u naŋpāŋ koki tāŋkuŋ.
- 26-27 Ude tānpāŋ mānit pāhap kubā iwerān piāŋkuk. Piānjirān āmawebetā itkuŋken u barak punin nanik pāke uwā iwān ude bumik pewān maŋkuŋ. Barak uwā bumta, mobä jiraŋ ude.
- 28 Tānpākaŋ u kome jopiken nāmo pewān maŋkuŋ. Nāmo! Āmawebetā yottaba tānpāŋ itkuŋken ugān pewān maŋkuŋ.
- 29 Eruk, ude tānpākaŋ āmawebetā barak pāke u naŋ tokŋeŋkuŋ. Bureni, imaka Anutuken yāpmākta yāŋapiŋkuŋo u yāniŋ kireŋ yāmiŋkuk.
- 30-31 Ude tāŋkentāŋ yāmiŋkukopāŋ momi kādet nāmo peŋkuŋ. Unita ketem u pen naŋ irirā Anututā kokwawak nadāŋ yāmiŋpāŋ Isrel āma gubaŋi gubaŋi kehāromi nikek u pit kubāgān dāpmāŋ moreŋkuk.

^v 78:15-16 Kis 17:1-7; Nam 20:2-13 ^w 78:18-31 Kis 16:2-15; Nam 11:4-23, 11:31-35

^x 78:24 Jon 6:31

- 32 Upänkaŋ momi pen täŋ yäpmäŋ kuŋkuŋ. Anutu kudän kudupi päke täŋ yäpmäŋ äbuko unita nadäkinik nämo täŋkuŋ.
- 33 Nadäkinik nämo täŋkuŋo unita ehät woŋ pit kubäŋän abänpän paot täkaŋ ude Ekänitä imaka umuri kubä pewän ahänjirän uterak pit kubäŋän kumäŋ moreŋkuŋ.
- 34 Eruk Anututä ätuniye ude däpmäŋ paorirän yabänpänä ätu bänepi äyänjutpäŋ Ekäni äneŋi iwatta bänep pek täŋkuŋ.
- 35 ^y Täŋpäŋ nadänkuŋ; Ekäni uwä nintäŋo mobä kujat kehäromi ude it nimitak. Unitäŋän wakiken nanik nimagut täyak.
- 36 Ude nadänkuŋo upänkaŋ bänep äyänjut-äyänjut man yänkuŋo u jop yänikŋatkuŋ. Man yäkyäki täktäki u jopigän, bureni nämo.
- 37 ^z Ekänikät topmäk-topmäk täŋpani u nadän äwaräkuk täŋpäŋ mani nämo buramiŋkuŋ.
- 38 Ude täŋkuŋo upänkaŋ Anututä kudup nämo däpmäŋ moreŋkuk. Nämo, oraŋ yämiŋpäŋ momini peŋ yämiŋkuk. Kokwawak taŋi täga täŋ yäminäŋipän kadäni kadäni kokwawaki pewän maŋpöpän ähan täŋ yämik täŋkuk.
- 39 ^a U imata, ämawebe unitäŋo mebärini ŋode nadänkuk; Uwä ämawebe jopigän, kadäni käreŋi itta yäwani nämo. Mänittä abämaŋ paotpeŋ kuk täyak udewani.
- 40 Wära, kome kawukiken peŋawäk wari wari täŋ imiŋirä nadäwän jägämi täk täŋkuk!
- 41 Isrel täŋo Kudupi Anutu u kadäni kadäni täŋikŋat-ikŋat kädet mäyap täŋ imiŋirä komi nadäk täŋkuk.
- 42 Uwä iniken kehäromini terak iwan keriken nanik bian yämagutkuko unita juku kubä nämo peŋkuŋ.
- 43 Nämo, Isip kome Soan käda uken kudän kudupi ŋode täŋkuko unita nadäwä ärowani nämo täŋkuk.
- 44 ^b Kome uken Anututä ume yänpewän nägät äworeŋirän Isip nanik täga nämo naŋkuŋ.
- 45 ^c Ba gäbäräm bipi ätu yäniŋ kirewänkaŋ abä äma gupi tätup naŋkuŋ. Ude täŋpänä wirit udegän yäniŋ kirewänkaŋ abä imaka imakani kudup täŋpä waŋ yämiŋkuŋ.
- 46 ^d Täŋpakaŋ kapukbam mebäri mebäri ketemi epäni täŋpawakta yäniŋ kireŋkuk.

^y 78:35 Kis 15:13; Lo 7:8; Ais 41:14, 63:9 ^z 78:37 Apos 8:21 ^a 78:39 Sam 103:14-16; Jon 3:6-8; Jem 4:14 ^b 78:44 Kis 7:17-21 ^c 78:45 Kis 8:1-6, 8:20-24

^d 78:46 Kis 10:12-15

- 47^e Ude tänpänä mimitä manpän wain päya ba ketemi epän kudup tänpän wanjuk.
- 48 Ba ugän nämo, mim kenta yäpätä yawakiye kudup udegän däpmän morenkuk.
- 49 Yäke! Anututä kokwawak wakiinik tänpän aņero tänpäwak pewä ahäwani u yäniņ kirenkuk.
- 50 Kokwawaki kwawak yäwoņäreka kädet täwitpän ämawebe yabän äwaräkuk kubä nämo tänkuk. Nämo, käyäm wakitä mäyap däpmän morenkuk.
- 51^f Ekänitä ude tänpänä Isip nanik täņo nanak ämani intäjukun ahäwani kudup däpmän paotkuk.
- 52^g Täņ iniken ämawebeniye yawak ude kome kawukiken kädet yäwoņäreņpän yämagutkuk.
- 53^h Yämagut pänku yepmanpän umunkät nämo, säkgämän itkuņ. Tänpäkaņ iwaniye uwä gwägutä uwäk tänpän däpmän morenkuk.
- 54ⁱ Eruk, yän-yäkņat yäpmän kuņtängän iniken kudupi kome dubinken ahänkuņ. Täņkaņ kome uwä iniken kehäromi terak ämawebenyeta yämikta ŋode tänkuk;
- 55^j Kome u mähemiyē yawat kireņpän iniken ämawebenyeta yäpmän daniņpän yämintän kuņkuk. Ude tänpänkaņ Isrel äbori äbori eņi tänpän ittän kuņkuņ.
- 56^k Anututä ude täņ yämiņkuko upänkaņ Isrel ämawebetä Anutu ärowani unita täņikņarani tänpän peņawäk täņ imiņkuņ. U jukumani kubä nämoinik iwatkuņ.
- 57 Kudän waki oraniyetä bian täņkuņo udegän iwatpän nadän imikinik nämo täņ imiņkuņ. Uwä äņin gwäjiwani gwäjiwäkaņ siwoņi nämo kweko ude bumik.
- 58-59 Uwä anutu jopi yäniņ oretta kome iwoyänpän peņkaņ u kuk täņkuņonik. Ude täņirä Anututä yabänpän näk nadän naminäņi jidepän täkaņ yän nadänpän kokwawak täņ yämik tänkuk.
Ude tänpän Isrel äbot u mäde ut yämik-inik tänkuk.
- 60^l Tänpän Silo komeken yottaba Anutu burenitä bämopiken itta yäwerän täņ imiņkuņo u Anutu uken äneņi itta nadäk kubä nämo peņkuk.

^e 78:47-48 Kis 9:22-25 ^f 78:51 Kis 12:29 ^g 78:52 Kis 13:17-22 ^h 78:53 Kis 14:26-28

ⁱ 78:54 Kis 15:17; Jos 3:14-17 ^j 78:55 Jos 11:16-23 ^k 78:56 Het 2:11-15

^l 78:60 Jos 18:1; Jer 7:12-14, 26:6

- 61 ^m Ude tånkaŋ iwan yäniŋ kireŋirän topmäk-topmäk täŋo kudupi gäpe yottaba u gänaŋ itkuko u yäyomägatkuŋ. Gäpe u terak Anutu täŋo kehäromi ba peŋyänjeki kwawak kak tånkuŋonik.
- 62 Ude tånkaŋ ämawebenyeta kokwawak nadänpäj iwaniye yäniŋ kireŋirän däpuŋ.
- 63 Kadäni uken Isrel täŋo äma gubaŋi ämik pähap gänaŋ kumbuŋ. Kumäŋirä webetä äma deken yäpne yän yänpäj jop itkun.
- 64 Kadäni ugän bämop ämaniye udegän däpakaŋ webeniye konäm kotkät nämo, jop kawuk taŋpäj itkun.
- 65 Eruk ude täŋtän äbänkä Ekäni däpmon terak naniktä-yän akuŋkuk. U äma wain ume naŋkaŋ täŋguŋguŋ täŋpäj pärekopäj kikuŋtpäj akuŋpäj kärak yäweko ude bumik täŋkuk.
- 66 Ude akuŋpäj iwaniye däpämpäj pimiŋ yawat kireŋirän mäyäk tärek-täreki nämo nadänpäj ämik äneŋi täkta nämo nadänpäj.
- 67 Ude tånkaŋ Josep täŋo oraniye äbot unita mäde ut yämiŋpäj, Efraim täŋo äboriye imaka, nämo iwoyänkuk.
- 68 Täŋ Juda täŋo oraniye äbot u iwoyänkuk. Täŋkaŋ Saion pom, Juda täŋo komeken itkuko unita imaka, gäripi nadäk täŋkuko unita iwoyänkuk.
- 69 Täŋkaŋ pom uken kudupi yori, pom käroŋi ude punin unu täŋkuk. Täŋpäj kehäromi-inik täŋkuk, kome pähap täŋpäj peŋkuko inide it täyak ude bumik täŋkuk.
- 70-71 ⁿ Täŋpakaŋ Juda äbot uken nanik epän watä ämani Devit epäni täkta iwoyänkuk. U sipsip watä epän äma ude iraniken nanik imagutpäj Isrel ämawebe ekäni ba täpurita watä irekta iwoyänkuk.
- 72 ^o Ude iwoyänpäj teŋirän Devit iniken epän unitagän nadänpäj ämawebenyeta watä säkgämän it yämik täŋkuk. Eruk unita Devit uwä Isrel äbot täŋo watä äma tägagämän-inik ude itkuk.

Salmo 79

Anututä iwan keriken nanik yämagutta yänjapiŋkuŋ

- 1 ^p O Anutu, guŋ äbottä gäkŋo kome inita korenayän äbuŋo itkaŋ, u yabätan? U kudupi yotka täŋpä waŋirä imaka jopi äworetak. Ude tånkaŋ Jerusalem yotpärare imaka, täŋpewä waŋ moretak.

^m 78:61 1Sml 4:4-22 ⁿ 78:70-71 1Sml 16:11-12, 2Sml 7:8, 1Sto 17:7 ^o 78:72 1Kn 9:4

^p 79:1 2Kn 25:8-10, 2Sto 36:17-19; Jer 52:12-14

- 2 Ämawebekaye, epän watä ämakaye u däpmänpän
yepmañirä siäj ba tom ägwäritä nañ-irähut täkañ.
- 3 Ude täñkañ ämawebekaye jopjop däpmänirä unitäño
nägäri umeyäwa tägata kweko ude Jerusalem yotpärare
bämopiken tokneñkuk.
Täñpäkañ u änehta äma kubä nämo itkuk. U kumän
paotkuñ.
- 4 Täñpäkañ guñ äbot kukñi kukñi iranitä yänärok niwetpän
nibän mägayäkuñ.
- 5 ^q Unita Ekäni, jide? Ninta kokwawak pen api täñpen? Ba
kokwawakka u kädäptä-yän pen api ijiñ yäpmän kwek?
- 6 Kokwawakka u ninta nämo, äbori äbori gäk nämo
ganiñoret täkañ ba gäkken yänapik man nämo yäk
täkañ unita täñ yämisi.
- 7 Äma äbot unitä gäkño ämawebekaye däpmän-pewä
kubäpäñ komeka u täñpä wañkuñ.
- 8 ^r Äbekniye oraniyetä bian momi täñkuño unita yänpän
komi epän nämo nimen. Nämo, bänep nadäk-nadäknin
putärewani ninta butewaki nadän nimisi.
- 9 ^s O Anutu, täñkentän nimiñpän iwan keriken nanik
nimagusi. Ude täñpän wäpka biñamta yänpän mominin
peñ nimisi.
- 10 Guñ äbottä Anutujin de yän niwerirä tägawek? Ude nämo,
unita Anutu, guñ äbottä epän watä ämakaye täño nägäri
piwä kuñkuño unita kowata komi yämiñiri kañ yabäna!
- 11 Täñkañ notniye komi eñiken yepmañkuño yänkähän-
kähän yän itkañ u nadän yämiñpän kehäromika
ärowani terak äma kumäkta biñam yänärewani u
yänij kireñpewi äpämañ kut.
- 12 O Ekäni, guñ äbot uken-uken nanik yänärok gäwet
täñkuño unita kowata kwini nämo täñ yämen.
Nämo, täñ gamiñkuño u irepmitpän wakiinik täñ
yämen.
- 13 Ude täñjiri ämawebekaye nin, yawakaye ude itkañ bänep
täga man tärek-täreki nämo gäwetpän ganiñ oretoret
api täñ yäpmän kune.

^q 79:5 Sam 85:5; Ese 38:19 ^r 79:8 Sam 106:6; Ais 64:9 ^s 79:9 2Sto 14:11; Sam 25:11, 31:3

Salmo 80

Isrel ämawebe Anututä täñkentäj yämikta yäñapik man yäñkuñ

1 † Anutu, Isrel täño watä äma, gäk nadäj nimisi! Gäk Josep täño äbot nin, yawak ude watä it nimik täyan. Gäk añero täño intäjukun äma iriri it gwäjik täkañ.

2 Unita gäk kehäromika oraniye Efraim, Bejamin kenta Manase täño äbot ninken kwawak pewi ahäwän! Äbä kehäromika nimiñpäñ täñkentäj nimi!

3 Anutu, gäk äneñi nimagut yäpmäj dubikaken ku. Butewaki nadäj nimiñpäñ täñkentäj nimiñiri paotnetawä!

4 O Anutu kehäromi mähemi, äbotkaye nintä gäkken yäñapiñitna kokwawak nadäj nimiñkä kadäni jidegän api pewen?

5 Gäkä ude täñiri konämpäj ketem ude nañ itkamäj.

6 Täñpäkañ iwaniyetä kukñi kukñi itkañ yabäj äwaräkuk täñiri nidäpmäjpäñ nintäño kome korenayäj täkañ. Täñpäñ yäñärok niwetpäñ nibäj mägayäk täkañ.

7 Unita Anutu kehäromi mähemi, gäk äneñi nimagut yäpmäj dubikaken ku. Butewaki nadäj nimiñpäñ täñkentäj nimiñiri paotnetawä!

8 † Ekäni, bian gäk äbekniye oraniye, wain yeri kubä ude, Isip komeken nanik yäpmäj päbä kome kubäken piwayäj yäñpäñ äma kome uken nanik yäwat kireñkun. Täñpäñ wain yeri uwä kome u piñkun.

9 Täñpäñ yeri u pikta komeni ket täñpäñ piñkun. Täñpikañ jäwäri äpmonpäñ tañi-inik täñpäñ kome tañi iriñ wädäj yäpmäj kuñkuk.

10 Täñpäñ wain päya unitäño momitä pom ba päya tañi tañi päke itkuño u kudup äyuñ täñ yämiñkuk.

11 Täñpäkañ momini uwä kumañ päñku gwägu tañi wäpi Mediterenian unitä päñku Yufretis umeken täreñkuk.

12 Upäj gäk imata wain epän täño yewa u däpmäj weñkun? Täñkunopäj ämawebe kädet miñin kuñat täkañ unitä bureni kubota täk täkañ.

13 Täñpäkañ but ägwäritä jäwäri metäj gwäjik täkañ. Täñirä tom ägwäritä mujipi nak täkañ.

† 79:8 Sam 106:6; Ais 64:9 † 79:9 2Sto 14:11; Sam 25:11, 31:3 † 80:1 Kis 25:22

- 14 Unita Anutu kehäromi mähemi, gäkä ninta äneji nadänpäj kunum terak ununitä dapun tänpäj nibäj niwat. Tänpäj wain päyaka nin täñkentäj nimi.
- 15 Ninäwä wain päya gubañi gäkä tänpewi kehärom tañkuko udeyani. Gäkä yeri u ketka kehäromitä piñkun. Täñkuno unita täñkentäj nimik täyi.
- 16 Upäñkañ wain päyaka uwä madänpäj kädäp ijiwani. Unita iwaniye yabäj yäñiri paot-inik tänpüt!
- 17 O Anutu, ämawebe ninä gäkñata biñam iwoyäñkuno u täñkentäj nimiñpäñ äneji nibäj niwat täyi. Ba kehäromi äneji nimik täyi.
- 18 Ude täñ nimiñiri nin ärowani tänpäj manka äneji nämo api irepmitne. Täñkañ wäpka biñam api ganiñ oretne.
- 19 Unita Anutu kehäromi mähemi, gäk äneji nimagut yäpmäj dubikaken ku. Butewaki nadäj nimiñpäñ täñkentäj nimiñiri paotnetawä!

Salmo 81

Kadäni pähap kubäken kap tekta jukuman yäñkuk

- 1 Anutu u kehärominin. Unita bänep oretoret kap teñ imina. Jekop täño Anutu u kap gera terak teñ imut.
- 2 Oretoret kap yäput pena yänpänjä wagäm utkañ gita kurere bok utpäñ iniñoret kap teñ imut.
- 3 ^v Tänpäj komepak api äbäñirän womat kañ piäwut, ba komepak bämop tañirän orekirit kadäni uken womat piänpäj kap kañ teñ imut.
- 4 Isrel äbottä kap ude tekta бага pätak. Jekop täño Anututä man u yäñkehärom tañkuk.
- 5 Anututä ämawebe Isip komeken nanik yämagutkuko kadäni uken man u Josep iwetpäñ iwonjärek täñkuk.

Tänpäkañ näk man kotäk kudupi kubä ñode ahäñirän nadäñkut;

- 6 Pitjin terak bäräpi patkuko u ketären tamiñkut yäk. Ba komi epänjin täño tuñum u täyomägatpäñ peñ tamiñkut yäk.

^u 80:8-16 Ais 5:1-7

- 7^w Tānpākaŋ intā komi nadānpāŋ gera yāŋirā nadānpāŋ tāŋkentāŋ tamiŋkut yāk. Iromāŋ māmā gānaŋ kābop itpāŋ nadāŋ tamiŋkut yāk. Tānpāŋ komi gānaŋ nanik tāmagut yāpmāŋ ābātāngān Meriba ume terak tāŋyabākken tepmaŋkut.
- 8 Unita Isrel āmawebe ābotnaye, in jukuman tāwerayāŋ nadātat ŋo ket nadānayāŋ ba nāmo?
- 9^x In mājo wāra nadāŋ yāmiŋpāŋ nāmoinik yāpmāŋ kuŋatneŋ yāk. Ba guŋ āma tāŋo yāwīk nāmo gwājiŋ āpmoŋ yāmineŋ.
- 10^y Nadākaŋ? Nāk Ekāni, intāŋo Anutu bureni-inik. Isip komeken nanik tāmagut yāpmāŋ āburo u yāk. Unita in mejin aŋeŋirā ketem tepmāŋ towiwa.
- 11 Ude yāŋkuro upāŋ āmawebenayetā māde ut namiŋpāŋ nākŋo man unita juku nāmo peŋkuŋ.
- 12^z Ude tāŋirā yabāŋ āwarākuk tāŋira iniken nadāk-nadāk terak kādet wakiwaki iwatkuŋ.
- 13 Butewaki! Āmawebenaye, jide? In nākŋo man ŋo juku peŋpāŋ nadānaŋi. Isrel ābotnaye, in nākŋo kādet iwatnaŋi.
- 14 Ude tāŋirā uyaku iwanjiye tāŋo kehāromi yāpmāŋ āpātet. Ba ketnatā iwanjiye dāpmāŋ paotet.
- 15 Ude tāŋira iwanjiye, nāka bitnāk tākaŋ uwā nāka umuntaŋpāŋ gwājiŋ āpmoŋ namikāneŋ. Tānpākaŋ komi epān tārek-tāreki nāmo yāmitet yāk.
- 16 Upāŋkaŋ āmawebenaye, nāk inta ketem sākgāmān sākgāmān tamakaŋ naŋ tokŋewut yāŋ nadātat.

Salmo 82

Anutu u intājukun-inik itak

- 1 Anututā āma ekāni ekāni unita gera yāŋpewān ābāŋpāŋ kābeyā tāŋirā Anututā ini kābeyā tāŋo intājukun āma itak.
Intājukun itkaŋ kābeyāken āma itkaŋ uwā ŋode yabāŋ yāyak;
- 2 In goret tāk tākaŋ yāk. In man kābeyāken āma kādet goret tāŋpanita in tāga tākaŋ yāŋ yāwet tākaŋ.

^v 81:3 Nam 10:10 ^w 81:7 Kis 17:7; Nam 20:13 ^x 81:9 Kis 20:2-3; Lo 5:6-7, 32:12;
Sam 44:20; Ais 43:12 ^y 81:10 Kis 20:2; Sam 37:4, 107:9 ^z 81:12 Jop 8:4; Apos 7:42;
Rom 1:24-26

Ba inä yabäj äwaräkuk täjirä äma wäpi bijam ikektä äma äpani
täjo wäpi yäpmäj äpäk täkañ yäk. Kädet u jidegän api penej?

3-4 Unita in kädet täga ñodepäñ kañ täñput; Man käbeyäken äma jopi
jäwäri ba ironi kodäña udeyani yäñkentäj yäminej.
Täñpäñ ämawebe guñ ba ini gupi täga nämo täñkentänañi
udewanita kädet siwoñi täñ yäminej yäk.
Täñpäñ ämatä äma udeyani komi epän täñ yäminayäj täkañ uwä
kañ yäniñ bitnäwut.

- 5 ^a Inä guñ, nadäk-nadäkjin nämo! Injin bipmäj urani gänañ
kuñatpäñ ämawebe kädet siwoñi nämo yäwoñärek täkañ.
6 ^b Näk bian ñode täwetkut; Inä anutu bumik, Anutu ärowani täjo
nanakiye itkañ yäj täwetkut.
7 Ude täwetkuro upäj apiño ñode täwera nadäwut! Inä kodak nämo
api itneñ yäk.
In äma mewunitä kumäk täkañ udegän api kumneñ! Ba intäjukun äma
ätutä kumäk täkañ udegän kumäñpäñ paot-inik api täneñ yäk.
8 Anutu, bureni yäyan! Gäk akuñpäñ kome terak yäñtärek epän tä!
Äma äbori äbori kuduptagän u gäkño bijam.

Salmo 83

Isrel täjo iwaniyetä paotta Asapatä yäñapik man ño yäñkuk

- 1 O Anutu, man kum nämo iren. Ba kubäkengän kwikinik nämo iren.
2 Iwankaye yabäsi! Äma gäka gañani pähap nadäj gamik täkañ u
ärowani täñ gamikañ.
3 Guñ äma u ämawebekaye watä it yämik täyan u däpmäkta man
käbop käbop yäñpäñ-nadäj itkañ.
4 Täñpäñ ñode yäkañ; Eruk, Isrel äbot u wari nämo itta däpmäj
morena. Ude täñitna wäpi paotpäñ paot-inik kañ täñpäñ.
5 Anutu, gäk täñpäwakta guñ äma äbori äbori ñodetä bänep kubägän
täkañ;
6 Idom kenta Ismael nanik, Moap kenta Hakri nanik,
7 ba Gebal, Amonkät Amalek nanik, ba Filistia kenta Tire nanik.
8 Täñpäñ Siria nanik, äbot kehäromi Lot täjo oraniye täñkentäj
yäminkuño u imaka, yäpurärätgän täñkuñ.

^a 82:5 Sam 11:3, 75:3 ^b 82:6 Jon 10:34

- 9^c Äma äbori äbori u gäk tänpäwakta bänep kubägän pekaŋ unita Midian nanikta bian jide täŋ yämiŋkuno ude täŋ yämen. Ba Kison umeken Sisera kenta Jabinta jide täŋ yämiŋkuno udegän täŋ yämen.
- 10 Äma uwä Endo komeken däpmäŋ-pewi kumäŋpäŋ kome äworeŋkuŋo u.
- 11^d Täŋpäkaŋ Orep kenta Septa jide täŋ yämiŋkuno u intäjukun ämaniyeta udegän täŋ yämen.
Ba Sepa kenta Salmuna tänpäwak täŋ yämiŋkuno u äma ärowaniniyeta udegän täŋ yämen.
- 12 Äma uwä ŋode yänkuŋo unita tänpäwak täŋ yämiŋkun; Anutu täŋo kome u nininta api korene yän yänkuŋ.
- 13 O Anutu, iwaniye u tänpewi mänittä keŋkeŋ jiraŋ kenta täpun-täpun piän äreyän tänpän kuk täkaŋ ude kaŋ täŋput.
- 14-15 Tänpän kädäptä pom terak tepäraŋ pit kubägän ijiŋ paoreko ude täŋ yämen.
Tänpän yäpä iromän mänitka terak yawat kireŋ täŋpi kuŋtäŋpä kuneŋ.
- 16 Ude tänpän kehäromika kaŋpäŋ nadäwä tärekta mäyäk pähap yämen.
- 17 Ude täŋiri kehäromini paoräpäŋ gäka tärek-täreki nämo umuntäneŋ.
Tänpän mäyäki pen pat yämiŋirän kaŋ kumbut.
- 18^e O Ekäni, kwawak yäwoŋäreŋiri ŋode kaŋpäŋ nadäwä tärewut; Gäk kubä-tägän Ekäni, kome pähap ŋo kaŋiwatta kehäromi ärowani pat gamitak.

Salmo 84

Kora nanakiyetä Anutu täŋo eŋita gäripi nadänpän kap ŋo teŋkuŋ

- 1 O Ekäni ärowani, kudupi yotkata gäripi inide kubä nadätat!
- 2^f U gänaŋ Ekäni iŋamkaken itta bänepna kädäp ijik täyak u inipärik kubä. Bänep nadäk-nadäkna gupna kuduptä Anutu irit mähemi u oretoret kap yänŋteŋ iniŋoret täyiwa.
- 3 Barak imaka, eŋikata gäripi nadäk täkaŋ. Kurasisiptä gäripi nadänpän tähani kudupi yotka piriken täk täkaŋ.
Ekäni ärowani Anutuna, barak ätu imaka, bägup säkgämän yänkaŋ eŋini tänpän kudupi bukäka dubiniken mujipi pek täkaŋ.

^c 83:9 Het 4:6-22, 7:1-23 ^d 83:11 Het 7:25, 8:12

- 4 Bureni, ämawebe kudupi yotkaken itkañ kap terak wari wari ganiñoret täkañ uwä gäkño oretoret terak it täkañ.
- 5 [§] Ba ämawebe kehäromi yäpmäkta gäkkengän kuk täkañ u imaka, oretoret terak it täkañ.
Ämawebe udewani ganiñ oretta Saion pom terak ärokta pidämtak täkañ.
- 6 Äronjtängän ämawebe täga u kome kawuki kubä wäpi Baka u irepmirirä iwän säkgämän tañirän ume dapuri abänpäj gwägu tokñej yäpmäj kuk täkañ.
- 7 ^h Ude ahäñirän kañkañ oretoret tänpäj Saion pom kañ-ahäkta ehutpäñ kuñkä nämo gañatak täkañ.
Nämo, u anutu jopi-jopi kudup yärepmirani Anutu bureni u Saion pom terak api känejo unita.
- 8 Ekäni Anutu ärowani, Jekop täño Anutu, juku peñpäñ yäñapik mannata nadäsi!
- 9 O Anutu, intäjukun ämanin iwoyänkuno u iron täñ imisi.
- 10 ⁱ Tänpäj ñode yäwa; Kudupi yotkata gäripi pähap nadätat. Kepma kubä uken irero uwä kepma mäyap uken-uken ittäj kwero u irepmitpäñ iret.
Äma ätutä äma waki täño täha säkgämän säkgämän gänañ itta gäripi nadäk täkañ upänkañ nähä äma jopigän itkañ Anutuna täño eñi yäma täño watä ude irero unita nadänjira inide kubä täñpek.
- 11 ^j U imata, Ekäni uwä watä it nimiñpäñ intäjukun täñ nimik täyak. U kudän tägatäga terak iron täñ nimiñpäñ orañ nimik täyak.
U äma siwoñi kuñaranita imaka täga yämikta nämo bitnäc täyak.
- 12 Bureni-inik! Ekäni ärowani, ämawebe gäka nadäkinik tänpäj gäkä terak yeñgämä pek täkañ uwä oretoret terak it täkañ.

Salmo 85

Ekänitä äboriye watä it yämekta yäñapik man yänjuk

- 1 Ekäni, komeka ba Isrel ämawebekaye ninta iron täñ nimiñiri äneñi säkgämän itkumäj.
- 2 Gäk ämawebekaye nintäño mominin peñ nimiñpäñ waki täc täñkumäño unitäño kowata awähutkun.

[§] 84:5 Sam 81:1, 86:11, 122:1; Jer 31:6 ^h 84:7 Sam 42:2; Ais 40:31; Jon 1:16, 2Ko 3:18
ⁱ 84:10 1Sto 23:5; Sam 27:4 ^j 84:11 Sam 34:10, 85:9; Ais 60:19-20; Mal 4:2

- 3 Kokwawak ninta nadāṅ nimiṅkuno upāṅkaṅ peṅ nimiṅkun.
Nidāpnāṅipāṅ kokwawakka āneṅi māde kāda peṅkun.
- 4 Unita Ekāni, waki keriken nimagurani, āneṅi gākṅata biṅam nimagusi.
Butewaki Anutu, gāk ninta nadāwāwak wari tāṅ nimentawā.
- 5 Ekāni, ninta kokwawak pen api tāṅpen? Ba gākṅo nadāwāwakka
pen api it yāpmāṅ ārowek ba?
- 6 ^k Ude nāmo! Gāk tāṅkentāṅ nimiṅpāṅ irit kuṅat-kuṅat sākgāmān āneṅi
nimiṅiri āmawebekaye nin oretoret tāṅpāṅ kaṅ ganiṅoret tāna.
- 7 O Ekāni, bānep ironka āneṅi niwoṅāreṅpāṅ waki keriken nanik
wādāṅ tādotpāṅ tāgaken nipmaṅiri sākgāmān kaṅ itna.
- 8 Ai, āmawebenaye, nin kādet waki bian tāk tāṅkumāṅo u āneṅi tāk
tānetawā. Nadākaṅ? Āmawebe inīṅoret tākaṅ uwā Ekānitā irit
sākgāmān yāmiṅpāṅ ābot kubāgān yepmak tāyak.
Mebāri unita Ekāni Anututā man yāṅahāṅirān nāk api nadāk tāṅpet.
- 9 Bureni! Āmawebe Anutu oraṅ imik tākaṅ u inita biṅam yāpmākta
nāmo bitnāk tāyak. Nāmoinik.
U nin āneṅi nimagutpāṅ Anutu ini ninkāt penta itkaṅ
komeninken sākgāmān api itne.
- 10 Tāṅpāṅ kadāni uken Anututā nadāṅ yāmik-inik tāṅirān
āmawebeniyeṅtā bānep nadāk-nadāk Anutu-kengān api peneṅ.
Ba Anututā iniken kādet siwoṅi āmawebeniye bāmopiken pewān
ahāṅirān sākgāmān, ābot kubāgān api itneṅ.
- 11 Bureni! Kome terak Anutu tāṅo āmawebeniyeṅtā Anutu nadāṅ imikinik
tāṅirā Anututā kāderi siwoṅi api yāwetpāṅ yāwoṅārewek.
- 12 Ude tāṅkaṅ iron tāṅ nimiṅirān imaka imaka tānayāṅ tākamāṅ u kudup
sākgāmān ahāṅirā epāninken ketem ahāṅ-bumbum api tāneṅ.
- 13 Tāṅpākaṅ Anutu tāṅo kādet siwoṅitā intājukun kuṅkaṅ Ekāni tāṅo
ābākābāk kādet api tāwirek.

Salmo 86

Āma kubātā Anutu tāṅkentāṅ namān yāṅpāṅ yāṅapiṅkuk

- 1 Ekāni, āma mewuni nāka butewaki nadāṅ namiṅpāṅ tāṅkentāṅ
nam!
- 2 Nadāk-nadākna kudup gākkengān peṅpāṅ watā epān āmaka ude itat
unita watā sākgāmān it namiṅiri wawetawā.

^k 85:6 Hab 3:2

- 3 Ekäni, kepma käronj gäkken gera yäntäyiwa butewaki nadän
naminpäñ geranata juku peyi.
- 4 Gäkgän ganiñoret täyat unita nadän naminpäñ täñpewi
bänepnaken oretoret pähap kañ nadäwa.
- 5 ^l Ekäni, gäk orakorak mähemi unita mominin peñ nimik täyan.
Ämawebe gäkken täñkentäk yäpmäkta gera yäk täkañ u gäripi
pähap nadän yämik täyan.
- 6 Unita Ekäni, näkño yäñapik manta juku peyi. Näk gäkä butewaki
nadän nami yän yäñpäñ gera yäyat u nadän nam.
- 7 ^m Näk nadätat, gäkken gera yäwayän täyat u api nadän namen
unita bäräpi kañ-ahäwayän täyatken gäkken gera api yäk
täñpet.
- 8 ⁿ O Ekäni, gäk udewani Anutu kubä nämo itak. Gäkägän
kuduptagän yärepmitan. Täñpäñ gäkä epän täga täk täyan u
udegän kubä nämo täk täkañ.
- 9 ^o Guñ äbot täñpäñ yepmañkuno u kudup abä gäk gämotkaken
gwäjij äpmonj gaminpäñ wäpka api ganiñoret täneñ.
- 10 ^p U imata, Ekäni gäk kubä-tägän imaka kudupi kudupi täk täyan.
Gäk kubä-tägän Anutu bureni-inik.
- 11 ^q Unita Ekäni, gäk kädetka näwoñäreñiri manka bureniñän iwat
täyiwa!
Ket näwoñäreñiri gäkagän nadän gaminpäñ ganiñoret täyiwa!
- 12 Ekäni Anutuna, näk bänepna gupna kuduptagäntä api ganiñoret
täñpet. Täñpäñ wäpka biñam api orañ gamiñ yäpmänj ärowet.
- 13 Gäk butewaki tañi nadän namik täyan. Kumäkta biñam
täñkuropäñ wädänj tädotpäñ nepmañkun.
- 14 Anutu, äma inita nadäwä ärowani täñpani ätutä mäde ut namik
täkañ. Uwä gäkño manka utpäñ nämoinik iwat täkañ.
Täñpäñ näka butewaki nämo nadän naminpäñ käbeyä täñpäñ
näk nuttagän man yäñpäñ-nadäk täkañ.
- 15 Upäñkañ Ekäni, gäk butewaki ba iron mähemi, kokwawak
bäräneñ nämo täk täyan.
Gäk ämawebekayeta gäripi-inik nadäk täyan. Täñpäñ nämo
nipmak täyan.

^l 86:5 Neh 9:17; Sam 25:8; Jol 2:13; Jna 4:2 ^m 86:7 Sam 17:6, 50:15,
77:2 ⁿ 86:8 Lo 3:24, 2Sml 7:22; Jer 10:6 ^o 86:9 Sam 66:4; Ais 66:23; Rev 15:4
^p 86:10 Sam 72:18; Ais 44:6-8; Mak 12:29 ^q 86:11 Sam 25:5; Jer 32:39

- 16 Unita äneŋi nadäŋ namiŋpäj butewaki nadäŋ nam. Piä ämaka näk kehäromi namisi. Piä watä webeka nanaki näk täŋkentäŋ nami!
- 17 Näka not täŋ namik täyan unitäŋo bureni kwawak peŋjiri käwayäj nadätat.
Ude täŋjiri kaŋpäj iwanaye imaka, Ekänitä täŋkentäŋ imik täyak yänpäj kaŋ mäyäk tawut!

Salmo 87

Saion uwä äma äbori äbori täŋo yotpärare täga bureni-inik

- 1 Ekänitä pom kudupi terak yotpärareni wäpi Saion täŋpäj peŋkuk.
- 2 Täŋpäj Isrel täŋo kome ätuta gäripi nadäk täyak u irepmitpäŋ Saion yotpärareta gäripi ini pärik kubä nadäk täyak.
- 3 Unita Anutu täŋo yotpärare, gäk juku peŋkaŋ Anututä gäka man tägatäga ŋode yäyak u nadä;
- 4 Kome näkŋo man buramik täkaŋ unitäŋo wäpi tawaŋ api täŋpet. U täŋpayäj täyatken uken guŋ kome, Isip kenta Babilon täŋo wäpi imaka, bok api kudän täwet. Ba Saion itta biŋam wäpi kudän täwayäj täyatken uken guŋ kome Filistia, Tire ba Itiopia nanik imaka, bok api kudän täwet.
- 5 Kadäni uken Saionta ŋode api yäneŋ; Komeni komeni ämawebe täŋo eŋi meŋ bureni täyak. Täŋpäj Anutu täŋpämerek mähemitä ini täŋ-kehärom täŋpäj api pewek.
- 6 Täŋpäj Saion täŋo kome mähem bureni-inik täŋo wäpi tawaŋ kudän täwayäj täyakken uken ämawebe komeni komeni nanik täŋo wäpi u kudup u gänaŋ api pewek.
- 7 Ude täŋjirän ämawebe uwä kap teŋ oretoret bumta täŋpäj ŋode api yäneŋ; Saion kome ŋowä iron kädet mebäri mebäri pewä ahäj nimani unitäŋo dapuri bureni-inik!

Salmo 88

Äma kubä komi butewaki terak itpäŋ Anutuken gera yäŋkuk

- 1 Ekäni Anutu täŋkentäkna, kepma bipani konäm butewaki terak gäkken gera yäk täyat.
- 2 Unita yäŋpik manna terak gera yäyat ŋo nadäŋpäj täŋkentäŋ nami.
- 3 Bäräpi mebäri mebäri näkä terak äroŋjirä kumäj-kumäj dubiniken itat.
- 4 Ämatä näka nadäŋjirä kumäŋpäj awaŋ gänaŋ pat täkaŋ ude täyak, kehäromina kudup paotkaŋ unita.

- 5 Nāk kumbani ude nepmaṅpākaṅ it tāyat. Ba ämikken dāpmāṅ-pewā kumbani, awaṅ gānaṅ pat tākaṅ udewani itat. Ba äma gākā unita guṅ tak-inik tāṅpāṅ nāmo tāṅkentāṅ yāmeno ude bumik itat.
- 6 Nāhā awaṅ kāroṅi-inik bipmāṅ urani gānaṅ mebāri-ken-inik umu maṅpi äpmonpero ude itat ṅo!
- 7 Kokwawakkatā nāk kudup uwāk tāṅpāṅ yejāmāṅtak.
- 8 Gākā nadāṅiri notnayetā nabāṅpāṅ-nadāṅirā imaka tarāki tāṅpāpāṅ nabāṅkaṅ umuntak tākaṅ. Nāk yewa kehāromi tāga nāmo abāmaṅ kunaṅi, udewani gānaṅ itat.
- 9 Tāṅpāṅ dapunna gāyamigān ijiṅ itat. Ude itkaṅ, Ekāni, kepma kepma ketna kewatpāṅ yāṅapik man terak gākken gera yāk tāyat.
- 10 Jide? Kumbanitā kakta kudān kudupi pewi ahāk tākaṅ? Nāmo! Ba ude tāṅiri kumbanitā akuṅpāṅ wāpka yāṅpāṅ ganiṅoret tākaṅ? Nāmo, u tāga nāmo tāneṅ!
- 11 Kumbani komeken naniktā gākā nadāṅ nimikinik tāṅpāṅ nāmo nipmak tāyan unitāṅo biṅam yāṅahāk tākaṅ? Nāmo, u tāga nāmo tāneṅ!
- 12 Bipmāṅ urani kome uken kudān kudupi kak tākaṅ? Nāmo! Ba peṅpāṅ guṅ taṅpāṅ irani kome udeken naniktā gākṅo bānep iron tāga kaṅpāṅ nadāk tākaṅ? Nāmotā nāmoinik!
- 13 Unita Ekāni, jop kumbero udetā tāṅkentākta gera yāyat. Tamimaṅ tamimaṅ gākken gera yāk tāyat.
- 14 Tāṅjira imata nāmo nadāṅ namik tāyan? Ba Ekāni, imata māde ut namik tāyan?
- 15 Nāk gubaṅiken umunitā komi namiṅ yāpmāṅ äbāṅiri kumāṅ-kumāṅ dubiniken it tāyat. Komi unitā kehāromina kudup nāyomāgatak.
- 16 Nāk nutta kādet mebāri mebāri terak nepmaṅpi wak tāyat. Gākṅo kokwawakka wakiinik unitā nāk dāpmāṅ jakṅitpāṅ nepmaṅtak.
- 17 Komi u kepma kāroṅ nāk itgwājiṅpāṅ umetā tokātkaṅ tāk tākaṅ ude yewa tāṅpāṅ nepmak tāyak.
- 18 Tāṅpāṅ notnaye-inik u imaka, tāṅpewi nabā-kātāṅirā bipmāṅ urani-tāgān nākṅo notnapak bureni ude itak.

Salmo 89

Ekänitä ämawebeniye nadäj yämik-inik tāk täyak

- 1 ^{r s} O Ekäni, wari wari nadäj nimik täyan unita juku piŋpäj kap api tek täjpet. Ba nämo nibä-kätäk täyan unitäŋo manbiŋam pen api yäjahäk täjpet.
- 2 Imata, nadäj nimikini tāk täyan uwä nämo api paorek yäj nadäk täyat. Ba kunum inide it täyak udegän nämoinik api nibä-katäweno unita nadäkinik täjpäŋ api yäjahäk täjpet.
- 3 Ekäni, gäk man ŋode yäjkun; Äma iwoyäjnkuro Devit ukät topmäk-topmäk kubägän täjpäŋ ŋode yäjkehärom taŋkut; Äma kubätä äbotken naniktä intäjukun äma nämo api irek.
- 4 ^t Nämo, intäjukun ämata gäkä äbotken nanik-tägän api ahäj yäpmäj ärok täneŋ yäj yäjkun.
- 5 Ekäni, kunumtä ini ba imaka u terak it täkaŋ unitä gäkŋo täktäkka tägagämän unita kap terak ganiŋ ubiŋ tek täkaŋ.
Ba nadäj nimikini tāk täyan unita yäjpäŋ aŋero kudupitä kap teŋpäŋ wäpka yäpmäj akuk täkaŋ.
- 6 ^u Kunum gänaŋ kudupi aŋero ba imaka kubä gäk udewani nämo itak.
- 7 Bureni, kudupi aŋerotä Anutu kaŋpäŋ nadäwä inipärik kubä, kehäromi nitek täjpäpäŋ umuntak täkaŋ.
- 8 Unita Ekäni Anutu kehäromi mähe mi, gäkä imaka kehäromi kubä terak utpäŋ täga nämo yäwet. Nämoinik, gäk kehäromi-inik, ba manka kudup iwat-inik tāk täyan.
- 9 Gwägu pähap gäk kubä-tägän kaŋiwat täyan. Ba gwägu tokäri rän gäk kubä-tägän täga iniŋ bitnäwen.
- 10 Gäk kubä-tägän Isip täŋo kehäromi kudup yomä gatpäŋ kehäromikatä iwankaye ätu kudup däpmäjpäŋ yäwat kireŋkun.
- 11 ^v Kunum u mähe mi gäk, ba kome imaka. Kunum kenta kome gäkägän täŋ yepmaŋkun.
- 12 Kome moräki moräki, unudetä umude gäkä täŋkun. Unita pom taŋi yarä wäpi Tabo kenta Hemon unitä oretoret terak ganiŋoret täkamän.
- 13 O Ekäni, gäk ärowani, kehäromi-inik.
- 14 Kaŋiwat epän tāk täyan uwä kudän siwoŋi terakgän tāk täyan.
Nadäj yämik-inik täŋo mähe mi gäk.

^r 89 Kudup 1Kn 4:31 ^s 89:1 Sam 101:1 ^t 89:4 2Sml 7:12-16, 1Sto 17:11-14; Sam 132:11; Apos 2:30 ^u 89:6 Sam 40:5, 86:8, 113:5

Ba yänkehäromtak man siwoŋi iwarani u mähemi gäk.

- 15 Unita Ekäni, ämawebe kap terak ganiŋoret täkaŋ ba orakorakka täŋo peŋyänjek gänaŋ kuŋat täkaŋ uwä oretoret pähap nadäk täkaŋ.
- 16 Gäka juku piŋpäŋ kepma käroŋ bänep oretoret terak it täkaŋ. Täŋpäŋ iron täŋ yämik täyan unita nadäŋpäŋ wäpka biŋam yäpmän ärok täkaŋ.
- 17 Ämawebe unitäŋo kehäromi u gäk. Ba unitäŋo epmäget kudän u gäk. Bureni Anutu, gäk oraŋ nimiŋiri iwaniye yärepmit morek takamän.
- 18 Ekäni, Isrel ämawebe täŋo Anutu kudupi gäkä watä ämanin iwoyänkuno unitä intäjukun it nimik täyak.
- 19 Anutu, bian-inik, gäk ayäbu terak epän ämakaye täga ŋode yäwetkun; Näk komi äma kubä kaŋ-ahänpäŋ kehäromi imiŋkut. Äma u ämawebenaye bämopiken iwoyänpäŋ intäjukun äma ude teŋkut.
- 20 ^w Äma uwä epän ämana Devit. U intäjukun it tamikta olip umeni piŋ ibatpäŋ iwoyänpäŋ teŋkut.
- 21 Unita kehäromi imiŋira kehäromigän api it yäpmän ärowek.
- 22 Ude irirän iwaniyetä ämik täŋpäŋ kehäromini täga nämo api yäpmän äpneŋ, ba äma wakitä täga nämo api irepmitneŋ.
- 23 Nämoinik, iwaniye näkŋa-tägän api yeŋ jakŋiret. Äma iwan täŋ iminayän täkaŋ upäŋ api däpet.
- 24 Täŋpäŋ nadäŋ imikinik täŋpäŋ nämoinik api kakätäwet. Nämo, wäpna terak kehäromigän itkaŋ iwaniye api yärepmit morewek.
- 25 Täŋpäŋ täŋkentän imiŋira kome taŋi pähap, gwägu wäpi Mediterenian unitä päŋku ume wäpi Yufretis u inita koreŋpäŋ api kaŋiwarek.
- 26 Ude täŋ imiŋira ŋode api näwerek; Gäk näkŋo nanna ba Anutuna. Gäk watä ämana kehäromi pähap, mobä ude. Watä it namiŋiri säkgämän it täyat.
- 27 ^x Yänjirän gäk nanakna intäjukun nanik yän iwetpäŋ intäjukun äma wäpi biŋam ärowani niked ude teŋira wäpi biŋamtä kome täŋo intäjukun äma päke u kudup api yärepmirek.
- 28 Topmäk-topmäk kubägän ukät täŋkuro ba ude api täŋ gamet yän yänkehärom taŋkuro u nämo api guŋ täwet. Nämo, u pen api nadäŋ yäpmän kuŋaret.

^w 89:20 1Sml 13:14, 16:12; Apos 13:22 ^x 89:27 Rev 1:5

- 29 Ude tänpän näkä tänpewa kunumtä inide itpän nämo paot täyak udegän Isrel täño intäjukun ämawä, unitä äbotken nanik-tägän api ahän yäpmän ärok täneŋ.
- 30-32 Tänpäkaŋ unitäño äboriye ahänayän täkaŋ u бага manna nämo buramiŋpäŋ man kädetna mäde ut iminayän täkaŋ uwä momini unita kowata yämiŋira komi api nadäneŋ.
- 33 Upänkaŋ Devit ba nanakiye oraniye nämoinik api yabän kätäwet. Yän-kehäromtak man iwetkuro u nämo api irepmiret. Nämo! Pen nadän imikinik api täk tänpet.
- 34 ^γ Bureni-inik! Topmäk-topmäk ukät täŋkuro u nämo api madän täkŋewet ba manna täpuri-inik kubä nämoinik api irepmiret.
- 35 Wäpna kudupi u terak bureni-inik ŋode yäyat; Devit jopman kubä nämo iwetkut ba nämoinik api iweret.
- 36 Nämo, äboriye pen api weŋ bäyanenŋ. Näk mehamtäŋ imiŋira edaptä ijiŋ yäpmän kwayän täyak udegän kaŋiwat epänitä pen api it yäpmän ärowek.
- 37 Ba komepaktä inide peŋyänjek täyak udegän it yäpmän äronirä ämawebetä ŋode api nadäneŋ; U ka! Komepak inide it täyak ude, Anututä mani nämo guŋ taŋpäŋ kehäromigän iwat täyak.
- 38 Ekäni, ude yänkuno upänkaŋ apiŋo intäjukun ämaka iwoyänkuno unita kokwawak nadän imitan. Tänpän mäde ut imiŋpäŋ itan.
- 39 Tänpän topmäk-topmäk kehäromi epän ämaka ukät täŋkuno u madän täkŋeŋpäŋ gwäpäni säkgämän yäpmänpäŋ okä näbä gänaŋ maŋpi-äpmokaŋ.
- 40 Tänpän yotpärareni täño yewa kehäromi pähap u wärämutkun.
- 41 Wärämuriri äma kuŋ-äbän täk täkaŋ uwä tuŋumi kubotän imiŋpäŋ kaŋ-mägayäk täkaŋ.
- 42 Yäniŋ kireŋjiri iwaniyetä kehäromini yäpmän äpäŋpäŋ oretoret bumta nadäk täkaŋ.
- 43 Ämik tänpän gäk tänpewi ämik täño tuŋumitä nämo täŋkentän imiŋirä iwaniyetä irepmitkuŋ.
- 44 Gäk wäpi biŋam yomägatpäŋ gwäpäni säkgämän u jop maŋpi kuŋkuŋ.
- 45 Ude täŋjiri kadäni nämo täreŋirän äma tägawani, kehäromi nikek nämo, bäräneŋ äworetak. Tänpän mäyäk pähap nadatak.
- 46 Ekäni, butewaki. Käbop pen api iren? Ba kokwawakka kädäptä ijiŋ täyak ude pen api tänpän.

^γ 89:34 Nam 23:19; Lo 7:9; Jer 33:20-21

- 47 Nākŋo mebärinata guŋ täwentawä. Kome terak iritna u keräpigän.
Nin kudup kumäk-kumäk ikek täŋ nipmaŋkun.
- 48 Netätä nämo kumänpäj kadäni kəronji irek? Äma kubätä
kehəromigän itkaŋ awaŋ gənaŋ täga nämo əpmonpek? Nəmoinek.
- 49 O Ekäni, bian nadəŋ nimikinik täŋkuno u de pewi kukaŋ? Tänpəŋ
yəŋkehəromtak man Devit iwetkuno unita jide nadətan?
- 50 Guŋ əmatä epän watä əmaka näka yəŋərok nəwet təkaŋ unita
nadəŋ əwarəkuk nämo täŋpen. Nəmo, kowata yəmen!
- 51 Ekäni, nadä! Intəjukun əmaka näk iwoyəŋkuno u kome deken
deken kuŋarira guŋ əmatä sara man nəwet təkaŋ u nadətan?
- 52 Eruk, Ekäni wəpi biŋam tərek-təreki nämo iniŋoret təkāna!

Salmo 90

Anutu u pen api it yəpməŋ ərowek, täŋ ninä paotpaotnin ikek

Anututa nadəkinik täŋpani Mosestä yəŋapik man ŋo yəŋkuk

- 1 ^z Ekäni, gək eŋinin bureni ude bian itkunonitä pen it yəpməŋ
əbätan.
- 2 ^a Kunum kenta kome nämo pewi ahəŋirən gək Anutu itkun. Gək
Anutu pengən itkunonitä pen api it yəpməŋ ərowen. Paotpaotka
nämo.
- 3 Gək əma ŋode yəwet täyan; In əneŋi kome əworewut. Ude yəŋpəŋ
əma täŋpewi kome əworek təkaŋ.
- 4 ^b Täŋpəkaŋ kadäni kəronji pəhap, obaŋ 1,000 ude u nadəŋiri kepma
kubəgän ude tək təyak. Dəpmon paritna bipani kubä ahəŋpəŋ
paot təyak ude bumik.
- 5 Täŋpəkaŋ ume tokätpəŋ əma kuməŋ-kuməŋ dəpməŋpəŋ yəpməŋ
kuk təyak gək əma təŋo irit ude täŋpewi paot təkaŋ.
Təŋiri əmatä kome terak kadäni kerəpi ayəbu tək təkaməŋ ude it
təkaməŋ. Ba wədantä bərəŋeŋ ərok təkaŋ ude it təkaməŋ.
- 6 Tamimaŋ mənit səkgəmən yəpməŋpəŋ itkaŋ kome ijiŋirən bipada
bərəŋeŋ kubitak təkaŋ. Əma uwä udewanigän.
- 7 Täŋpəkaŋ gəkŋo kokwawaktä nidəpmək təyak. Ba gəkŋo bənep
wakwakta bumta umuntak təkaməŋ.

^z 90:1 Lo 33:27 ^a 90:2 Snd 8:25-26 ^b 90:4 2Pi 3:8

- 8 Imaka wakiwaki käbop ba kwawak täk täkamäj u gäkä kwawakgän penpäñ yabäk täyan.
- 9 Kokwawak nadäj niniñiri nin kome terak ahäj paot täk täkamäj. Täñpäkañ nin kähän yäñpäñ paot täkamäj.
- 10 Nin kadäni käronji nämo it täkamäj. Obañ 70 ude nämo itkañ paot täkamäj. Ba kehäromigän pen itpäñä obañ 80 täga käwep kañ-ahäne.
- 11 Ekäni, kokwawakka täño kehäromi kudup niwoñärewi yäwänäku äma kubätä täga nämo itek. Ba umun pähap jidewanipäj nadäkkäne?
- 12 ^c Unita gäk kwawak niwoñäreñiri kome terak irit kuñat-kuñatnin u keräpigän it täkamäj yäj mebäri nadäna tumbut. Ket ude nadäna tumbäpäñ nininta nadäna äpani täñpäpäñ gäkken nanik nadäk-nadäk säkgämän u terakgän kañ kuñatna.
- 13 ^d O Ekäni, gäkñjo kokwawak jidegän api paorek? Ba gäk jidegän äneñi äyäjutpäñ epän ämakaye ninta butewaki api nadäj nimen?
- 14 Täñpäkañ gäk tamimañ tamimañ ironka pähap iritninken pewi tokñejirän bänep oretoret nadäñpäñ ganiñoret kap tek täkana.
- 15 Nin kadäni käronji-inik bäräpigän nadäj yäpmäj äbumäj. Eruk apiño gäk bänep oretoret tañi nimisi, obañ jide bäräpi niniñ yäpmäj äbuno udegän.
- 16 Kehäromika terak imaka tägatäga täk täyan u epän ämakaye niwoñäre. Täñpäñ ironjiniye ba oraniye ahänayäj täkañ uwä udegän kañ yäwoñäre.
- 17 ^e Täñpäkañ Ekäni Anutunin, konka pähaptä nintä terak äronjirän imaka imaka tänayäj täkamäj unitäño bureni kwawak kañ ahäwut.

Salmo 91

Anututä ninta watä säkgämän it nimik täyak

- 1 ^f Äma kubätä iwantä nutneñ yäñpäñ Anutu ärowani-inik dubiniken kuñjirän käbop tewek.
- 2 ^g Täñpäñ Ekäni ñode iwerek; Näk käbop irit bägupkaken ärenjira watä it namik täyan yäk. Anutuna, näk nadäj gamikinik täk täyat yäj iwerek.

^c 90:12 Sam 39:4 ^d 90:13 Kis 32:12-13 ^e 90:17 Sam 27:4; Ais 26:12 ^f 91:1 Sam 31:20, 121:5; Ais 25:4, 32:2 * 91:2 Sam 14:6, 18:2, 56:4; Jer 16:19

- 3 ^h Bureni-inik, Anututä watä kehäromi it gamiñirän, imaka kábop itak unitä gäk nämo täñpän waneñ. Ba käyäm wakitä gepmäjirekta api täñkentäj gamek.
- 4 ⁱ Anututä säkgämän uwäk täñpäj api gepmañpek, baraktä nanaki uyiñpiñit pat täkañ ude. Näk watä it gamik täyat yäj yäk täyak uwä bureni-inik täk täyak.
Unita gäk Ekänikät iriri ämatä ämik täño kurepä tageñpäj it täkañ ude Ekänitä ude api täñ gamek.
- 5 ^j Anututä watä it gamiñirän gäk bipani imaka umuri kubäta nämo umuntäwen. Ba kepma imaka kubä gäkä terak bäräñeñ-inik äronpäj täñpän waneñ yäñpäj nämo umuntäwen.
- 6 ^k Täñpäkañ gäk käyäm tañi ba imaka wakitä kepma ba bipani ahäj namineñ yäñpäj nämo umuntäwen.
- 7 ^l Äma mäyapiniktä dubikaken kumäjirä näk udegän kumbet yäj nämo nadäwen.
- 8 ^m Nämo! Gäk säkgämän api iren. Täñpäkañ äma waki täñpani u kowata Anututä kwawak yämiñirän api yabäwen.
- 9 Ekäni u gäka watä kehäromi-inik it täyak. Anutu ärowani uken päñku imaka wakita kábop it täyan.
- 10 U iriri imaka wakitä gäkä terak nämo api ahäwek. Ba käyäm wakitä gäkä eñi gänañ nämo api ärowek.
- 11-12 ⁿ ^o Anututä añeroniye watä it gamikta yepmañkuko unitä api orañpäj gepmaneñ. Ude täñirä kuroñka ba gukutka nämo api pimiñ tädoren.
- 13 ^p Täñpäkañ gäk añ komi ba gämok täga api yeñ yepmäjiren.
- 14 ^q Täñpäj Anututä ñode yäñkuk; Ämawebe näka gäripi nadäk täkañ uwä api täñkentäj yämet yäk.
Ba ämawebe nadäj namikinik täk täkañ uwä watä it yämet yäk.
- 15 ^r Äma udewani näkken gera yänayäj täkañ uwä api nadäj yämet yäk. Täñpäkañ bäräpi ahäj yämiñirä näk täñkentäj yämiñpäj wäpi biñam ikek api yepmañpet yäk.
- 16 Täñpäkañ näkä kome terak irit kuñat-kuñari yäpurärät-pewa api karonñtañ yämek yäk.
Ude täñira äma u ñode api yäneñ; Uraknin u täñkentäknin bureni yäj api yäneñ.

^h 91:3 1Kn 8:37; Sam 124:7; Snd 6:5 ⁱ 91:4 Sam 36:7, 40:11, 63:7; Ais 51:16

^j 91:5 Jop 5:19-23; Sam 23:4, 27:1, 64:4 ^k 91:6 2Kn 19:35; Jop 5:22 ^l 91:7 Jos 14:10

^m 91:8 Sam 37:34, 58:10 ⁿ 91:11 Sam 34:7; Mat 4:6; Luk 4:10 ^o 91:12 Mat 4:6; Luk 4:11

^p 91:13 Het 14:6; Dan 6:22; Luk 10:19 ^q 91:14 Sam 9:10, 59:1, 145:20 ^r 91:15 1Sml 2:30; Jop 12:4; Jon 12:26

Salmo 92

Anutu täño irona bänep täga kap tewani

Juda naniktä kap ʝo Sabat kadäni kubäkubäken tek täŋkuʝonik.

- 1 Ekäni, gäk ärowani pähap. Gäka bänep täga man gäwetpäŋ ganiŋ orerira bänepna pidämtak täyak.
- 2 Täŋpäŋ iron täŋ namik täyan unita tami tami yänahänjit watä säkgämän it namik täyan unita bipani bipani yänahänjira bänepna pidämtak täyak.
- 3 Unita näk gita utpäŋ gäk wäpka yäpmän akuk täyiwa.
- 4 O Ekäni, gäk epän täŋiri kaŋpäŋ bänepna tägak täyak. Ba ketka kudän kaŋpäŋ oretoret kap tek täyat.
- 5 ^s Gäk nadäk-nadäka ärowani-inik. Täŋpäŋ epän täk täyan u imaka, ärowani-inik.
- 6 Täŋiri äma bänep nadäk-nadäki nämotä gäkʝo täktäkkata täŋguŋtak täkaŋ. Ba äma nämo nadän tumbani, guŋ udewanitä täga nämo nadän gamik täkaŋ.
- 7 Äma kädet waki täŋpani udewanitä nämo nadän gamik täkaŋ upänkaŋ wädantä tägak täkaŋ ude tägaŋpäŋ imaka imaka yäpmäk täkaŋ.
Ude täk täkaŋ upän kämiwä kudup api waŋ moreneŋ.
- 8 Imata, Ekäni gäk intäjukun-inik, paot-paotka nämo it täyan unita.
- 9 Ekäni, äma udewani unita ʝode nadäkamän; Äma waki täŋpanitä täga nämo api itneŋ. Nämo inik! Gäka iwan täŋ gamik täkaŋ uwä kudup api däpmän morewen.
- 10 Täŋpäkaŋ gäkä kehärominawä bulimakau ägwäri täño kehäromi ude peŋ namiŋkun. Ude täŋpäŋ nadän namiŋpäŋ ume käbänji nitek ärut namiŋkun.
- 11 Täŋpäŋ täŋkentän namiŋiri iwanaye kumän waŋ moreŋirä yabätat. Ba äma waki täŋpanitä kähän yänirä nadätat.
- 12 ^t Täŋpäkaŋ ämawebe siwoŋi kuŋaraniwä agäba päyani ärok täkaŋ udewani. Ba päya käronitä äromaŋ kuk täkaŋ ude säkgämän api it yäpmän äroneŋ yäk.

^s 92:5 Sam 139:17; Ais 28:29, 55:8-9; Rom 11:33-34 ^t 92:12 Sam 1:3, 52:8; Ais 65:22; Hos 14:5-6

- 13 ^u Uwä päya Ekäni täño eni yämaken piwani, säkgämän, kehäromi nitek udewani.
- 14 ^v Äma udewani uwä nadäkiniki kodakigän pen api it yäpmäj kwek. Uwä päya biani-pänkañ kodakigän itkañ bureni säkgämän pat täkañ ude bumik.
- 15 Unita ñode api yänahäneñ; Ekäni u tägagämän yäk. Nin kehäromigän täñkentän nimik täyak yäk. Uken kädet goret kubä nämo kak takamäj. Nämoïnik!

Salmo 93

Anutu ärowani-inik itak

- 1 Ekäni uwä intäjukun-inik itak. Uwä ekäni ärowani. Wäpi biñam säkgämäntä teki ude it täyak. Täñkañ pioñ yamäk täkañ ude kehärominipän yamäk täyak. U komeni komeni täñmeham täñpäñ pewän wareñi nämo it täyak.
- 2 ^w Ekäni, gäk bian kome ñoken imaka kubä nämo itkukken intäjukun itkun. Täñkañ bian umuken intäjukun itkunonitä paot-paori nämo intäjukun it yäpmäj äbätan.
- 3-4 Täñpäkañ kome terak imaka imaka kehäromi nitek itkañ uwä gäkä yärepmitan. Gwägu käroni boham uwä mämä tañi yäk täyak. Ba gwägutä tañi tokätpän mämä pähap yäk täyak upänkañ Ekäni, gäkño kehäromika uwä ärowani pähap. Gäkño kehäromikatä imaka imaka kuduptagän yärepmitak.
- 5 ^x Ekäni, gäkño man kädet u kehäromigän, paot-paori nämo. Ba gäkño kome uwä kudupi-inik itkukoniktä api it yäpmäj ärowek!

Salmo 94

Anutu-tägän yäpmäj daniwani äma ude itak

- 1 ^y Ekäni, gäk äma wakita kowata yämani Anutu. Unita apiño kokwawakka kwawak pewi ahänjirän käwa!

^u 92:13 Sam 100:4, 135:2 ^v 92:14 Sam 1:3; Jon 15:2 ^w 93:2 Sam 45:6, 90:2; Kra 5:19
^x 93:5 Sam 19:7, 29:2, 96:9, 1Ko 3:17 ^y 94:1 Ais 35:4; Nah 1:2; Rom 12:19

- 2 Gäk ämawebe kuduptagän täño täktäki yäpmäj daniwani Anutu.
Unita bäräneḡ päbä äma gup yäpmäj ärokärok tänpäni komi
yäpnaḡi u yämi!
- 3 ^z O Ekäni, äma wakiwaki tänpänitä wakinita yänpäj oretoret täḡ
yäpmäj kuḡirä kadäni jidegän api tärewek? Kowata jidegän api
yämen?
- 4 Äma udewanitä tänpäwak kudänita gupi yäpmäj äronpäḡ inita
biḡam wari wari yäk täkaḡ.
- 5 Äma udewani ämawebe gäkḡata biḡam iwoyänḡkuno u komi bumta
yämiḡpäḡ yeḡ däpmäk täkaḡ.
- 6 U webe kajat ba nanak kodänani däpmäj-pewä kumäk täkaḡ. Ba
kubäken nanik ninkät bok irani unita udegän jop nadän däpmäk
täkaḡ.
- 7 Ude täḡkaḡ ḡode yäk täkaḡ; Kudän ude täk tämaḡ uwä käbop täk
tämamäj. Ekäni, Isrel täḡo Anutu u nämo nibänpäḡ nadäk täyak yäk.
- 8 Äma tänpäwak tänpäni in ude yäk täkaḡ upänḡkaḡ jidegän api
nadäwä täreneḡ? Inä guḡ bureni-inik!
- 9 ^a Man ude yäk täkan uwä yänaḡi nämopäj yäk täkaḡ. Anutu,
jukunin dapunin täḡkuko u täga nämo tabänpäḡ nadäwek? U
siwoḡi tabänpäḡ-nadäk tayak!
- 10 ^b U guḡ äbotta komi yämik täyak unita inta komi udegän täga
api tamek. U ämawebe kuduptagän täño yänpäj-yäwoḡäreḡ
äma unita nadäk-nadäki nämo yän nämo nadäneḡ.
- 11 ^c Nämo! Anututä äma täño nadäk-nadäki kudup yabänpäḡ-nadäk
täyak. Nadäk jide pewä ahäk täkaḡ u jopigän yän nadäk täyak.
- 12 ^d Tänpäkaḡ Ekäni, äma gäkä jukuman yäwetpäḡ yäwoḡäreḡ
täḡiri buramik täkaḡ u gäkḡo oretoret terakḡän kuḡat täkaḡ.
- 13 Gäk bäräpi ketäreḡ yämiḡiri gup gapun gapun terakḡän it
täkaḡ. Ude it yäpmäj kuḡirä äma waki tänpäni awaḡ gänaḡ
äpmonḡirä kaḡ yabäwut!
- 14 ^e Unita bureni-inik nadätat, Ekäni gäkä ämawebe gäkḡata biḡam
iwoyänḡkuno u nämoinik api yabä-kätäwen.
- 15 Nämo, äma waki tänpäni unitä ämawebe täño man goret
yäpmäj danik täkaḡ u gäkä täḡpewi siwoḡi api ahäwek. Ude
täḡiri äma siwoḡi siwoḡitä kädet u api täḡ-kehärom täneḡ.

^z 94:3 Jop 20:5; Sam 13:2 ^a 94:9 Kis 4:11; Snd 20:12 ^b 94:10 Jop 35:11; Sam 44:2;
Ais 28:26 ^c 94:11 Jop 11:11, 1Ko 3:20 ^d 94:12 Jop 5:17; Snd 3:11, 1Ko 11:32; Hib 12:5
^e 94:14 1Sml 12:22; Rom 11:1-2

- 16 Ämawebe, yänjabäk ñode täwet yabäwa; Netätä äma wakiwaki täñpani injamiken näk gäarak itkuk? Ba näkño man netätä yänkentän namiñkuk?
- 17 Unita man ñode täwera nadäwut; Ekänitä täñkentän namiñkuk! Nämo täñkentän namiñkuk yäwänäku näk bäräñej kumänpeñ päñku kum irit komeken iram.
- 18 ^f Yäke! Näk mañ nutnayän täkañ! yän yänkut. Upänkañ nämo! Ekäni, butewakika tärek-täreki nämo u terak orañ namiñjiri nämo mañ nutkuñ.
- 19 Nadäwätäk bäräpi mebäri mebäri ahän namiñirä upäkañ gäkä naniñ kawat tañjiri oretoret terak kuñat täyat.
- 20 Ekäni, näk nadätat. Gäk äma ekäni ekäni waki täñpanikät epän bok nämo täk täkañ. Äma udewaniwä kudän wakita siwoñigän yän yäk täkañ.
- 21 Ude täñkañ ämawebe siwoñita komi yämikta tawañ peñpäñ äma momini nämo, jop nadän kumäkta yäniñ kirek täkañ.
- 22 ^s Upänkañ Ekäni Anutunatä äma waki injamiken näk gäarak itpäñ täñkentän namik täyak.
- 23 Täñkañ Ekäni Anutunintä äma waki mominita yänpäñ komi yämiñpäñ kudup api täñpän waneñ.

Salmo 95

Iniñoret mankät jukuman

- 1 Ämawebe, in äbut! Äbäkañ Anututa iniñoret kap teñ imina! Anutu u watä it nimiñkañ umuri-ken nanik nimagut täyak unita iniñ oretna!
- 2 Injamiken ahänpäñ bänep täga kap iniñ ubiñ tena!
- 3 Nadäkañ? Ekäni u Anutu pähap. Uwä wäbät ba imaka anutu yän yäwet täkañ u kudup intäjukun-inik it yämik täyak.
- 4 Ume kubat ba pom käroni käroni kuduhtagän u Ekäni täñoniktä itkañ.
- 5 Ini-tägän kome ba gwägu pähap yänjirän ahänkuño unita mäheми bureni-inik itak.
- 6 Unita in äbut! Ekäni nin kudup täñpäñ-nipmanpani u dubiniken äbänpäñ gwäjiñ äpmonpäñ iniñ oretna!

^f 94:18 Sam 38:16 ^s 94:22 Sam 59:9, 62:2, 62:6

- 7^h ⁱ Uwä nintäño Anutu itkañ yawakiye ude iritna nibäj niwatpäñ ketem nipmäñ towik täyak.
- 8^j ^k Unita Ekänitä ñode niwerirän nadäna; Äbekjiye orajiyetä bian Meriba Masa komeken näkño man bitnäppäj ärowani täk täñkuño u in udegän nämo täneñ.
Apiño näkño man nadäj parit ärowani nämoinik täneñ yäk.
- 9 Nämö! Näk imaka tägatäga täñira yabäñkuño upäñkañ äbekjiye orajiye uwä mäde ut namikinik täñkuñ.
- 10^l Ude täñ naminirä kokwawak nadäj yäpmäj kuñira obañ 40 ude täreñkuk. Täñpäñ yäñkut; Näka nadäkinik nämo täñ naminpäñ näkño kädet iwatta bitnäk täkañ.
- 11^m Unita kokna wawäpäñ man kehäromi ñode yäñkut; Äbot uwä äbä orek näkkät nämoinik api itneñ.

Salmo 96

Anutu uwä intäjukun-inik itkañ komen ämawebe yabäj yawat täyak

- 1 Komen ämawebe kuduptagän, nin Ekänita kap kodaki kubä teñ imina!
- 2 Ekänita kap teñ iminpäñ wäpi iniñ oretna! Täñpäñ yäpätägak epän täñkuko unitäño manbiñam kepma kepma ämawebe kap terak yäwet täkäna!
- 3 Bureni! Wäpi biñam ärowani ba kudän kudupi täk täyak unitäño manbiñam ämawebe komeni komeni yäñahäñpäñ yäwetna!
- 4-5 Imaka imaka ämawebe komeni komenitä nadäj yämik täkañ uwä jopigän. Upäñkañ Ekäni ini-tägän kunumkät imaka imaka punin itkañ u täñpäñ peñkuk.
Bureni! Ekäni u wäpi biñam ikek unita unitäño wäpi biñamä yäpmäj akuñpäñ punin unu pena!
Täñ, wäbät nämo nadäj yämine. Nämoinik! Ekänitagän umuntak täkäna!
- 6 Ekäni uwä wäpi biñam pähap ikek unitä Intäjukun Äma itak. Ba iniken eñini udegän, kehäromi, epmäget tägagämän ikek.

^h 95:7 Sam 80:1, 100:3 ⁱ 95:7-8 Hib 3:15, 4:7 ^j 95:8 Nam 14:22; Lo 6:16

^k 95:8-9 Kis 17:1-7; Nam 20:2-13 ^l 95:7-11 Hib 3:7-11 ^m 95:11 Nam 14:20-23;

Lo 1:34-36, 12:9-10; Hib 4:3-5

- 7ⁿ Unita äma äbori äbori, in kuduhtagän Ekäni iniñ orerut! Ekänitä iniken täktäki ba kehärominita yänpän wäpi biñam yäpmän akukot!
- 8 Wäpi biñam iniñ oretkañ imaka kubä Ekäni iniñ oretta pewani yäpmän iniken eni gänañ ärowut!
- 9° Nadäkañ? Ekäni u kudupitä kudupi-inik unita ämawebe komeni komeni Anututa nadänpän kwainen.
- 10^p Tänpäkañ Anutu täño ämawebe, in äma äbori äbori ñode kañ yäwerut; Ekäni uwä intäjukun itkañ kome täñ-kehärom tañkuk. Tänpäkañ kometä säkgämän itpäñ wareñi nämo pat täyak. Tänpäkañ kämi Ekänitä iniken nadäk-nadäk siwoñi terak äma äbori äbori yäpmän daniñpäñ api yabän yäwarek. Ude kañ yäwerut!
- 11 Ai! Kunum ba kome, ek oretoret täkon! Tänpän gwägu pähap, gäk ba imaka imaka gäk gänañ kuñat täkañ in gera mämä täñput!
- 12 Epän, inkät ketem in gänañ itkañ u kudup Ekäni iniñ orerut! Tänpäkañ Anutu iñamikenä päya bipiken päke itkañ u kuduhtagän kap tenpäñ oretoret kañ täñput!
- 13^q U imata, Ekäni uwä äbayän täyak. Äbänpäñä ämawebe komeni komeni iniken nadäk-nadäk siwoñi terak yabän yäwatpäñ man bureni terak api yäpmän daniwek.

Salmo 97

Ekäni uwä kañiwat epän ärowani tänpäni

- 1 Ekänitä intäjukun-inik itak. Unita kome tañi, ba kome täpuri täpuri gwägu bämpiken itkañ, in bänep täga nadän imiñpäñ oretoret täkot.
- 2 Ekäni uwä kudupi-inik. Gubam kenta bipmän uranitä kumän uwäk täñ paot täyak. Täñkañ unitä ämawebe yabän yäwat epän säkgämän siwoñi täk täyak.
- 3 Tänpäkañ uwä jop nämo kuñat täyak. Nämo inik, kädäp mebet täñpewän intäjukun kuñkañ iwaniye iñi paot täyak.
- 4 Ekäni Anututä yänpewän yäpä kwiririrän kome yänjek täyak. Ude ahänirän kometä kañkañ kwaik täyak.
- 5 Anutu uwä kome pähap täño intäjukun. U äbänirän kome pähap ño kokoyäk täyak.

ⁿ 96:7-9 Sam 29:1-2 ^o 96:9 2Sto 20:21; Sam 33:8, 93:5, 114:7 ^p 96:10 Sam 9:8, 67:4, 93:1, 98:9 ^q 96:13 Sam 98:9

- 6 Kunum ba imaka imaka u terak it tākaŋ unitä Anutu kudän siwoŋi tāk täyak unitäŋo manbiŋam pewä ahäk tākaŋ. Täŋirä ämawebe u kaŋpäŋ nadäk tākaŋ.
- 7^r Unita ämawebe anutu jopi-jopi yäniŋ oret tākaŋ uwä bumta mäyäk tänaŋi. Anutuniye u tägagämän yäŋ yäk tākaŋ.
Upäŋkaŋ nämo! Anutu jopi-jopi kuduptagän u Ekäni iniŋ oretnaŋipäŋ.
- 8 Anutu, yäpmäŋ danik-danik epän tāk täyan u siwoŋi unita ämawebe kuduptagän Saion yotpärareken nanik ba Juda komeken nanik bänep täga pähap nadäŋpäŋ oretoret pähap tāk tākaŋ.
- 9^s Ekäni, gäk ekäni ärowani. Gäkä kome pähap ŋo watä it täyan. Gäk wäpka ärowani pähap. Imaka kome terak ba anutu jopi-jopi kumän yärepmitan.
- 10 Täŋpākaŋ Anututä ämawebe imaka waki-wakita taräki nadäk tākaŋ unita gäripi nadäŋ yämik täyak.
Täŋpäŋ ämawebeniye watä säkgämän it yämiŋpäŋ äma wakiwaki keru terak nanik yämagut täyak.
- 11 Bureni, ämawebe kudän täga täŋpani u Anututä peŋyāŋek bänepiken peŋirän oretoret terak it tākaŋ.
- 12 Ai! Ämawebe siwoŋi kuŋat tākaŋ, in Ekänijin unita yäŋpäŋ bänepjinken oretoret pähap nadäk tākot!
Piä taŋi tāk täyak u nadäŋpäŋ iniŋ oretkaŋ U äma kudupi-inik yäŋ nadäk tākot!

Salmo 98

Anutu ärowani uwä kehäromi ba kudän siwoŋi mähe mi

- 1^t Ekänitä imaka mebäri mebäri tägagämän pewän ahäŋ nimiŋkuŋo unita kap kodaki kodaki terak iniŋoret tākäna!
Ekäninin u siwoŋi, kehäromini terak iwaniye kudup täŋo kehäromini yäpmäŋ äpuk.
- 2 Ekänitä ämawebeniye iwan keriken nanikpäŋ yämagurirän ämawebe komeni komenitä kehäromini kwawakinik kaŋpäŋ nadäŋkuŋ.
Ude täŋirän kudän siwoŋi-inik tāk täyak yäŋ kaŋpäŋ nadäwä täreŋkuŋ.

^r 97:7 Kis 20:4; Lo 5:8, 27:15; Jer 10:14; Hib 1:6; Jem 2:19 ^s 97:9 Kis 18:11; Sam 83:18, 95:3, 96:4 ^t 98:1 Kis 15:6; Sam 33:3, 40:5; Ais 52:10

- 3 ^u Isrel ämawebeta watä pen api it yämet yäj bian yäjukuko u nadäjpäj ämawebeniye nämo yepmaņkuk.
Täjirän ämawebe komeni komeni naniktä täktäki u kaņpäj nadäjpäj yäjku; Anutu u ämawebeniye iwan kerä terak nanikpäj yämagutkuk yäk.
- 4 Unita ämawebe in kuduhtagän kome terak itkaņ, in Ekäni iniņoret kap teņpäj wäpi yäpmäj akuk täkot!
- 5-6 Ude täjpäj bigoņ utpäj iniņoret kap teņit womat piäjit, uhuwep bok piäk täkot yäk. Bänep tägagämän nadäjpäj Ekäni ärowani gera terak iniņoret täkot!
- 7 Ai! Gwägu taņi, tom gäk gänaņ itkaņ u ba kome ba ämawebe, in kuduhtagän Ekäni wäpi yäpmäj akuk täkot!
- 8 Ume, in mämä taņi yäk täkot! Pom, in imaka udegän, Ekäni iņamiken oretoret täjpäj kap tek täkot!
- 9 U imata, uwä Anutu Bureni-iniktä äbäņpäj yabäj yawat epän säkgämän siwoņi täjkaņ iniken nadäk-nadäk siwoņi terak ämawebe api yäpmäj daniweko unita!

Salmo 99

Anutu intäjukun-inik itak

- 1 ^v Ekäni u intäjukun-inik itak. Aņero kerä kukņi kukņi irirä u bämopiken maņit iitak.
Unita ämawebe uken-uken nanik kaņpäj nadäjpäj umuntaņpäj kwaik täkot!
- 2 Ekäni uwä Jerusalem yotpärareken itkaņ wäpi biņam ärowani niked it täyak. Itkaņ ämawebe äbori äbori komeni komeni intäjukun it yämik täyak.
- 3 Bureni! Ekäni u kudupi unita ämawebe päke u Ekäni intäjukun-inik itak yäj nadäk täkot. Ude nadäjpäj wäpi biņam yäpmäj akuk täkot!
- 4 Intäjukun ämanin, gäk kehäromika niked itkaņ kädet siwoņitagän gäripi nadäk täyan. Ekäni, bureni, gäk Isrel ämawebe nin kädet siwoņi niwoņärenjiri ugän iwat täkamäj.
Niwoņärenjiri ämawebe ätu nämo täjyäkņat täkamäj. Nämo, kudän täga-tägagän yäwoņäreke täkamäj.

^u 98:3 Sam 22:27; Luk 1:54, 1:72 ^v 99:1 Kis 25:22

- 5 Unita ämawebe, Ekänijin wäpi yäpmäj akuk täkot! U Anutujin bureni. U kudupi-inik unita dubiniken kuṅpäj wäpi iniṅoret täkot!
- 6 Nadäkaṅ? Moses kenta Aron uwä Ekäni unitäṅo bämop äma ude itkumän. Ba Samuel u imaka, Anutu iniṅ orerani äma kubä.
Äma uwä Ekäniken yäṅapiṅirä nadäj yämik täṅkukonik.
- 7 ^w Täṅpäkaṅ Ekäni uwä gubam gänaṅ itkaṅ бага man yämiṅkuk. Yämänkaṅ бага man u kudup iwatkuṅ.
- 8 ^x Ekäni Anutunin, gäk ämawebekaye täṅo yäṅapik man u nadäj yämik täṅkun. Gäk gäkṅa-tägän ämawebekaye ṅode yäwoṅäreṅkun; Gäk momini peṅ yämani Anutu.
Momini peṅ yämik täṅkuno upäṅkaṅ wakini u yäpä-siwoṅtakta komi yämik täṅkun.
- 9 Unita ämawebe, Ekäni Anutunin wäpi yäpmäj akuk täkäna! Täṅpäj unitäṅo pom kudupiken kuṅpäj gwäjiṅ äpmoṅ imiṅpäj iniṅoret täkäna.
U imata, Ekäni Anutunin u kudupitä kudupi-inik itak.

Salmo 100

Ämawebe, in äbä Anutu iniṅ orerut!

- 1 Ämawebe uken-uken nanik, in kuduṅtagän oretoret gera terak Anutu iniṅoret täkot!
- 2 Täṅpäj Anutu täṅo epän bänep pidäm terak täṅpäj kap teṅpäj iṅamiken kwawak äbut.
- 3 ^y Ekäni uwä Anutu itak u nadäwut! Keri terak ahäṅkumäṅo unita mäheminin ude itak. Täṅpäkaṅ ninä unitäṅo ämawebeniye.
Täṅkaṅ ninä yawakiye unita nibäj niwat täyak.
- 4 Eruk ämawebe, in kap teṅpäj iniṅ orepäj Ekäni täṅo yotpärareken äbut! Täṅpäj bänep täga man iwetpäj wäpi yäpmäj akuwut!
- 5 ^z Imata, Ekäni uwä tägagämän. Bänep ironi paot-paori nämo. Watä säkgämän pen api it nimiṅ yäpmäj ärowek.

^w 99:7 Kis 33:9 ^x 99:8 Nam 14:20; Lo 9:20; Jer 46:28; Sef 3:7 ^y 100:3 Sam 79:13, 95:7; Ese 34:30-31; Efe 2:10 ^z 100:5 1Sto 16:34, 2Sto 5:13, 7:3; Esr 3:11; Sam 106:1, 107:1, 118:1, 136:1; Jer 33:11

Salmo 101

Devittä intäjukun äma itkaŋ siwoŋi kuŋatta Ekäni iwetkuk

- 1 Ekäni, gäkä nadäkta kap yäŋ-tewayäŋ täyat ŋowä siwoŋi kuŋatta ba gäkgänpäŋ gäwaräntäkta tewayäŋ.
- 2 Näk siwoŋigän kuŋatta nadäŋit nadäŋit api kuŋarero unita gäk näkken jidegän api äben? Täŋkaŋ ämawebenaye yabäŋ yäwat täyat uwä bänep kuräki terak täk täyat.
- 3 ^a Täŋkaŋ kudän wakita not nämoinik api täŋpet. Ba äma Anutu mäde ut imik täkaŋ unitäŋo täktäkita taräki nadäŋpäŋ unita ukät itpäŋ-nadäk kubä nämoinik api täŋpet.
- 4 Näk täŋyäkŋarani kudän ba kudän waki ätu täŋo täktäkta bänep nämo api pewet.
- 5 ^b Täŋkaŋ äma yäŋpäŋ-yabäŋ yäwat täŋpani u api yäwat kirewet. Ba äma inita nadäwä ärowani täŋpöpäŋ gup yäpmäŋ ärokärok täŋpani u nämo api yabäŋ korewet.
- 6 ^c Täŋpäkaŋ ämawebe nadäk kubägän peŋpäŋ Anutu unitagän nadäŋ imikinik täŋpäŋ kuŋat täkaŋ u not täŋ yämiŋpäŋ api yämaguret. Ba nadäŋ yämiŋira äma kudän siwoŋigän täŋpanitä watä epän api täŋ namineŋ.
- 7 ^d Upäŋkaŋ jop manman yäwani ba täŋyäkŋarani täŋpanitä dubinaken täga nämo api itneŋ.
- 8 Nämo, kepma kepma äma waki täŋpani Ekäni täŋo yotpärareken ba komenin kudupken nanik api däpmäŋ yäwat kirek täŋpet.

Salmo 102

Äma nadäŋ bäräp terak irani täŋo yäŋapik man

Kap ŋowä äma kubä nadäŋ bäräp terak irirän kehäromini kudup paoräpäŋ itkaŋ nadäŋ bäräpi u Ekäni yäŋahäŋpäŋ iwetkuk.

- 1 O Ekäni, yäŋapik manna ŋo nadäŋ nami. Gäkä täŋkentäŋ nami yäŋpäŋ gera ŋo yäyat.
- 2 Bäräpi taŋi kaŋ-ahäŋpäŋ nadäŋ bäräp terak irira näka mäde nämo ut namen. Nämo, gera yäŋira nadäŋpäŋ bäräneŋ täŋkentäŋ nam.
- 3 Näkŋo iritna gupe kadäni keräpitagän äroŋpäŋ abutkuk täkaŋ ude. Täŋpäŋ gupna kädäp ijitak, kädäp gäyek ude.

^a 101:3 Lo 15:9; Sam 5:5, 40:4 ^b 101:5 Sam 18:27, 50:20; Jer 9:4 ^c 101:6 Sam 119:1

^d 101:7 Sam 43:1, 52:2-5

- 4 Muyeŋ päripmäŋpäŋ pewä kubitak täkaŋ udeyani bumik itpäŋ ketem nakta bänep kubä nämo nadätat.
- 5 Yäke! Gupna nämo, kujatna-tägän itkaŋ yänkähän-kähän yän itat.
- 6 Näk kwäwukbam kome jopiken inigän it täkaŋ ude itat.
- 7 Ba barak kubä inigän-inik päya moräk terak ireko ude. Däpmon bureni nämo pat täyat.
- 8 Butewaki, kepma käroŋ iwantä nebeŋpäŋ yänärok bumta näwet täkaŋ. Täŋkaŋ wäpna täktäk waki terak peŋkentäŋpäŋ yäk täkaŋ.
- 9-10 O Ekäni, gäk näka kokwawak nadän namitan unita ketemta waki, kädäkutpäŋ nak täyat. Täŋkaŋ konämna pitopäŋ umeta ude nak täyat. Näk jiraŋ moräk ude ureŋpäŋ maŋpi kukaŋ.
- 11 Näk kadäni käroŋi kome terak nämo api iret yän nadätat. Mup däpmäŋ pewanitä bäräŋeŋ kubitak täkaŋ udeyani.
- 12 O Ekäni, gäk intäjukun itkaŋ kaŋiwat epänka tärek-täreki nämo täk täyan. Unita wäpka biŋamtä udegän api it yäpmäŋ ärowek.
- 13 Täŋpakaŋ Jerusalem ämawebeta oraŋ yämiŋpäŋ täŋkentäŋ yämikta kadäni ahätak ubayän. Unita butewaki nadän nimiŋpäŋ äbä täŋkentäŋ nimisi.
- 14 Butewaki, Jerusalem yotpärare yäpawawani upänkaŋ epän ämakaye nintä unita gäripi pen nadäkamäŋ. U täŋo moräk-moräki yabänkaŋ butewaki taŋi nadäk täkamäŋ.
- 15-16 Upänkaŋ Ekänitä Jerusalem u äneŋi yäpmäŋ akuŋpäŋ uterak kehäromini kwawak pewän ahänjirän api käneŋ. Kaŋpäŋ ämawebe äbori äboritä Ekänita umuntaŋpäŋ intäjukun ämaniye gämorikengän itpäŋ api oraŋ imineŋ.
- 17 Täŋpakaŋ kadäni uken äma jäwäritä Ekäniken yänapiŋirä nämo gaŋa taŋpäŋ api nadän yämek.
- 18 Eruk Ekänitä imaka täŋkuko ŋonitäŋo manbiŋam kaŋ kudän täwut. Ude tänayän tämäŋo uyaku oraniye mäden ahänayän täkaŋ unitä kaŋpäŋ nadänpäŋ Ekäni ŋode api yän-iniŋ oretneŋ;
- 19 Ekäni ini iraniken punin unu itkaŋ kome terak ijiŋpewän äpuk.
- 20 Ude täŋpäŋ nadänkuk; Äboriye komi eŋiken irani, kumäkta biŋam täŋkuŋo u komi nadänkaŋ yänkähän-kähän yänjirä. Ude nadänpäŋ äpämaŋ kukta yäniŋ kireŋkuk.
- 21 Unita Ekäni täŋo wäpi u Saion pom terak Jerusalem yotpärareken api iniŋ oretneŋ.
- 22 Kadäni ugän äma äbori äbori äbä kubäkengän api itneŋ. Täŋpäŋ intäjukun ämaniye ba äboriye kudup u Ekänitagän watä epän api täŋ imineŋ.

- 23 Tānpākaŋ irit kuŋat-kuŋatna bāmopiken Ekānitā kehāromina tānpān wawāpāŋ nepmaŋkuk.
- 24 ^e Unita ŋode iwetkut; Anutuna, gāk itkunotā it yāpmāŋ ābātan. Api it yāpmāŋ ārowen. Nāk tāgawani nāmo tāŋjira gāk nāk bārāŋeŋ nāmo nāmāguren!
- 25 ^f Anutu, bian-inik kome ŋo gākā tāŋkun. Tānpāŋ kunum peŋpāŋ imaka imaka kudup peŋ moreŋkun, kome terak ba kunum gānaŋ.
- 26 Imaka imaka kehāromi u kudup api paot moreneŋo upāŋkaŋ gāk pen api iren, paot-paotka nāmo. Tāŋjiri imaka kunum ba kome terak peŋkuno uwā āmatā tek tāŋ yāpmāŋ kuŋarirā wek tākaŋ udegān api tāneŋ. Tānpāŋ āmatā tek biani maŋpākuk tākaŋ gāk udegān tānpewi āmawebe paot tākaŋ. Ude tāk tāyan unita āmawebe kadāni kāroŋi nāmo it tākaŋ.
- 27-28 ^g Anutu, gāk itan ude pen api ireno unita nanakniyeta watā it yāmiŋiri sākgāmān api itneŋ. Tāŋkaŋ unitāŋo nanakiye udegān, gākŋata biŋamgān api itneŋ.

Salmo 103

Anutu iron mähemi-inik iniŋ oretoret kap

- 1 Nāk Ekāni tāŋo wāpi biŋam u yāpmāŋ akuk tāyiwa! Bureni! Gupna, nadāk-nadākna u kuduptā Ekāni tāŋo wāpi kudupi u iniŋoret tāŋpa!
- 2 Ekānitā iron tāŋ namik tāyak unita guŋ tāwetta yāŋpāŋ wāpi biŋam yāpmāŋ akuk tāyiwa!
- 3 ^h Ekāni unitā momina kudup peŋ namiŋ morek tāyak. Tānpāŋ kāyāmna imaka, kudup nepmaŋpān tāgak tāyat.
- 4 ⁱ Ekānitā tāŋkentāŋ namiŋirān nāmo paot tāyat. Bureni! Iron pāhap nākā terak buŋāt tāyak.
- 5 ^j Imaka imaka gākŋi gāripi nitek namik tāyak unitā tokŋek itkaŋ yāŋ nadāk tāyat. Tānpāŋ gupna kwitaŋirā kehāromi namiŋirān gubaŋi āneŋi āworeŋpāŋ pidāmigān kuŋat tāyat, siāŋtā kuŋat tākaŋ ude bumik.
- 6 Ekāni u kudān siwoŋi terak āmawebe yabāŋ yāwat tāyak. Āma ātu iwantā kādet waki tāŋ yāmik tākaŋ, āma udewani tāŋkentāŋ yāmik tāyak.

^e 102:24 Jop 36:26; Sam 90:2; Ais 38:10; Hab 1:12 ^f 102:25-27 Hib 1:10-12

^g 102:27 Ais 43:10; Mal 3:6; Jem 1:17 ^h 103:3 Ais 33:24; Jer 17:14 ⁱ 103:4 Sam 34:22, 56:13 ^j 103:5 Ais 40:31

- 7 Tānpākaŋ bian, Anututā imaka imaka tānpayāŋ nadāŋkuko u kudup Moses iwet moreŋkuk. Ba imaka imaka āmatā tāga tānaŋi nāmo u tāŋirān Isrel āmawebetā yabāŋpāŋ-nadāŋkuŋ.
- 8 ^k Bureni! Ekāni uwā butewaki ba iron pāhap tāŋ nimik tāyak. U komeŋ āma ninta kokwawak bārāŋeŋ nāmo tāk tāyak. Nāmo, iniken bānēpi dātpāŋ nimik tāyak.
- 9 U ninta kokwawak jop nadāŋ nāmo tāk tāyak. Ba kokwawaki kadāni kāroŋi nāmo yāpmāŋ kuŋat tāyak.
- 10 ^l Tānpākaŋ momininta ba wakiwakininta kowata taŋi niminaŋipāŋ nāmo nimik tāyak. Nāmo inik!
- 11 ^m Ekāni uwā āma oraŋ imik tākaŋ udewanita butewaki pāhap nadāŋ yāmik-inik tāk tāyak, kunum kenta kome u taŋi pāhap ude.
- 12 ⁿ Tānpākaŋ mominin yāpmāŋpāŋ ban-inik maŋpān kuk tākaŋ uwā edap dapuri ābani kādatā āpmok tāyak kāda u ban-inik itkamān ude.
- 13 ^o Ba naniyetā ironiyeta nadāŋ yāmik-inik tāk tākaŋ udegān Ekānitā āmawebe oraŋ imik tākamāŋ, ninta nadāŋ nimikinik tāk tāyak.
- 14 ^p Ekāni u nintāŋo mebārinin nadātak. Ninā kehārominin nitek nāmo, ninā komepāŋ gatāwanigān.
- 15 ^q Iritninā mup ba irori udewani.
- 16 Mānittā piāŋirān irori u bārāŋeŋ paotpeŋ kuk tākaŋ. Kokoki kubā nāmo irek.
- 17 ^r Upāŋkaŋ āma Anututa nadāŋ imikinik tāk tākaŋ unita iron pen api tāŋ yāmiŋ yāpmāŋ ārowek. Ba nanakiyetā oraniye terak pen api tāŋ yāpmāŋ ārowek.
- 18 Bureni, Ekāni tāŋo man kādet bian yāmiŋkuko u iwarani, ba unitāŋo jukuman buramiwani udewanita butewaki pen api nadāŋ yāmiŋ yāpmāŋ ārowek.
- 19 Ekāni uwā kunum gānaŋ intājukun-inik itak. Itpāŋ imaka imaka kunum gānaŋ ba kome terak unitāŋo māhemi pāhap itak.
- 20 Unita Ekāni tāŋo aŋero, in wāpi biŋam yāpmāŋ akuwut! In Ekāni tāŋo man buramik āma kehāromi nitek ude itkaŋ unita manita juku pekot!

^k 103:8 Jem 5:11 ^l 103:10 Esr 9:13 ^m 103:11 Sam 57:10; Efe 3:18

ⁿ 103:12 Ais 43:25; Mai 7:18 ^o 103:13 Mal 3:17 ^p 103:14 Stt 3:19; Sam 78:39; Sav 12:7

^q 103:15 Jop 14:1-2; Jem 1:10-11, 1Pi 1:24 ^r 103:17 Luk 1:50

- 21 Tānpākaŋ Ekāni tāŋo komi āma kunum gānaŋ itkaŋ, in udegān,
wāpi biŋam iniŋ orerut. Inā epān āmaniye unita mani buramiwut!
- 22 Bureni! Imaka imaka komeni komeni Anututā pewān ahāŋkuŋo in
kuduptagān Ekāni iniŋ orerut. Ekānitā deken deken tabāŋ tāwat
tāyakken uken iniŋ orerut.
- Ba nāk udegān, gupna, nadāk-nadākna kuduptā Ekāni tāŋo wāpi
biŋam yāpmāŋ akuk tāyiwa!

Salmo 104

Anutu imaka kuduptagān pewān ahāwani u iniŋ oretna!

- 1 Bānep nadāk-nadākna Ekāni iniŋ orera!
O Ekāni Anutuna, gāk ārowani pāhap. Gāk intājukun-inik itkaŋ
epmāget kudān sākgāmān-inikkatā uwāktāŋ gamiŋirān itan.
- 2 ^s Peŋyāŋekka pāhappāŋ tek ude yamāk tāyan. Tānpāŋ kunum terak
guk kejima āmatā tek iriŋ wādāŋpāŋ pek tākaŋ ude peŋkuno itkaŋ.
- 3 ^t Tāŋkaŋ irit bāgupka ume punin itak u terak tāŋkun. Tānpākaŋ
gubam terak maŋiriri mānittā yāpmāŋ kuŋat tāyak.
- 4 ^u Ude tāŋkaŋ yāŋiri mānittā gākŋo meka jinom komeni komeni
yāpmāŋ kuŋat tāyak, ba yāpātā epān āmakaye ude itak.
- 5 Tānpākaŋ kome pāhap ŋo tāŋ-kehārom taŋpāŋ peŋkuno iniken beki
terak wareŋi nāmo it tāyak.
- 6 Kome tāŋ-kehārom taŋpāŋ peŋkaŋ gwāgu tānpāŋ pewi kome pāhap
ba pom imaka, kudup yejāmāŋpāŋ peŋkuk.
- 7 Ude tāŋkunopāŋ māden man kehāromi, iromāŋ ude yāŋiri gwāgu
āmetkuk.
- 8 Gwāgu pāhap uwā pom kakātāŋpāŋ wādāŋ āpā kubari yāŋ
imiŋkunken ugān itkuk.
- 9 ^v Ude tāŋkuno unita бага peŋ imiŋkuno u tāga nāmo wārāmut tāyak.
Ude tāŋkuno unita gwāgutā kome āneŋi kudup nāmo api yejāmbek.
- 10 Tānpākaŋ gākŋa-tāgān tāŋpewi ume ini kubat-kubatken āpāmaŋ
pāŋku pom mebāriken āmiŋkaŋ kubāgān kukaŋ.
- 11 Tāŋirā tom āgwāri mebāri mebāri u naŋpāŋ kotāki irok tawāpāŋ it
tākaŋ.
- 12 Ba baraktā ume pomi terak nanik pāya uniterak eŋini tānpāŋ itkaŋ
iniken manman yāk tākaŋ.

^s 104:2 Ais 40:22; Dan 7:9 ^t 104:3 Sam 18:10 ^u 104:4 Hib 1:7 ^v 104:9 Jer 5:22

- 13 Tānpākaŋ kunum gānaŋ nanik iwān yāŋiri tak tāyak. Iwān taŋpāŋ kometa gakaŋi tokŋek-inik imik tāyak.
- 14 Ude tāŋiri ketem tomtā nakta ba āmatā piŋpāŋ nakta ahāŋ-bumbum tāk tākaŋ.
- 15 Bureni Ekāni, gāk wain ume nimiŋiri naŋpāŋ oretoret tāk tākamāŋ. Ba orip gakaŋi iŋamninken ārutitna āgo weŋirā kuŋatta nimik tāyan. Tānpāŋ gupnin tāŋ-kehārom takta ketem nimik tāyan.
- 16 Tānpākaŋ Ekāni, nadāŋiri gākŋaken pāya taŋi taŋi Lebanon komeken itkaŋ u iwāntā gakaŋi sākgāmān yāmik tāyak.
- 17 Ude tāŋirā barak mebāri mebāritā pāya uterak eŋini tānpāŋ it tākaŋ.
- 18 Tānpākaŋ tom taŋi taŋi pom kāroŋi terak kuŋarirā tāpuri tāpuri ātutāwā mobā gānaŋ pat tākaŋ.
- 19 Tānpāŋ komepak tānpāŋ peŋkuno unitā imaka imaka tāŋo ahāk-ahāk unitāŋo kadāni wādāŋ yāpmāŋ ābāk tāyak. Tānpākaŋ edap uwā kāderi iwatpāŋ kadāni udeken āpmok tāyat yāŋ nadātak.
- 20 Yāŋpewi edap āpmonirān bipmāŋurani ābāk tāyak. Ude tāŋirān tom bipani kuŋarani u kuŋat tākaŋ.
- 21 Aŋ āgwāri tomta wāyākŋeŋkaŋ gera yāŋtāŋ kuŋat tākaŋ. U, Anutu gākā nimi yāŋkaŋ gabāŋ tarek tākaŋ.
- 22 Eruk edap abāŋirān patpat bāgupi, gānaŋken āneŋi āpmok tākaŋ.
- 23 Ude tāŋirā āmawā akumaŋ epāniken pāŋku epān tāŋ yāpmāŋ kuŋirā edap āpmok tāyak.
- 24 O Ekāni, gāk imaka mebāri mebāri pewi ahāŋkuŋo u daninaŋi nāmo. Nadāwi tārewāpāŋ tāŋ moreŋkun. Kome ŋo terak ketka kudāntā tokŋeŋ moreŋkuko pātak.
- 25 Tānpākaŋ gwāgu pāhap ŋode yāwa; U pipiyāwani pāhap. U gānaŋ tom ba imaka imaka tāga daninaŋi nāmōtā pātkaŋ.
- 26 ^w U terak āmatā gāpe yāpmāŋ kuŋat tākaŋ. Ba tom pāhap kubā wāpi Levitan tānpāŋ yepmaŋkuno u gānaŋ tāŋoret tāk tākaŋ.
- 27 Imaka imaka irit ikek kuduptā gākā ketem nimi yāŋkaŋ gabāŋ tarek tākaŋ.
- 28 Tānpākaŋ gākŋa-tāgān ketem yāmi naŋpā koki tāk tākaŋ.
- 29 Upāŋkaŋ gākā māde ut yāmiŋiri umuntak tākaŋ. Gāk irit kuŋatkuŋari yāyomāgariri kumāŋpāŋ kome āworek tākaŋ.
- 30 Tānpākaŋ gāk meka woŋ piāŋ yāwariri komenita ātu kodaki ahāk tākaŋ. Tāŋiri imaka imaka kome terak kodaki ahāk tākaŋ.

^w 104:26 Jop 41:1; Sam 74:14; Ais 27:1

- 31 Unita ŋode yäwa; Ekäni tãjo wãpi biŋam ba peŋyãŋeki u paot-paori nãmo it tãyon! Tãŋpãkaŋ Ekäni iniken ket kudãn unita kaŋpãŋ kaŋgãrip tãk tãyon.
- 32 Ekäni uwã kehãromi pãhap ikek. Kome jop kaŋirãn kwaik tãyak. Ba keritã pom jop tensumurirãn gupe ärok tãkaŋ.
- 33 Unita irayãŋ tãyat udegãn Ekäni tãjo tãktãki tãgata yãŋpãŋ kap api teŋ imik tãŋpet.
Bureni, it yãpmãŋ kwayãŋ tãyat udegãn kap teŋpãŋ Anutu api iniŋoret tãŋpet.
- 34 Tãŋpãŋ imaka tãga-tãgatagãn yãŋpãŋ-nadãk tãŋira Anututã kawãn tãgawut yãŋ nadãk tãyat. U imata, nãk Ekãninata yãŋpãŋ oretoret pãhap nadãk tãyat.
- 35 Upãŋkaŋ Ekäni, gãk äma momi tãŋpani kudup kaŋ dãpmãŋ! Äma waki tãŋpani kudup paorut yãŋ nadãtat!
Eruk, Bãnep nadãk-nadãknatã Anutu iniŋ orera!
Tãŋira, ämawebe in kuduŋtagãn Ekäni udegãn iniŋ orerut!

Salmo 105

Anututã Isrel ämawebeken yãpãtagak epãn tãŋkuk

- 1-2 Eruk, Ekäni tãjo ämawebe, Anutu-kengãn bãnep tãga man iwerit tãŋkentãŋ nimikta yãŋapik tãk tãkãna!
Uwã wãpi biŋam ikek unita epãn pãhap tãŋkuko unitãjo manbiŋam ämawebe komeni komeni kaŋ yãŋahãŋpãŋ yãwetna. Tãŋpãŋ kap teŋpãŋ wãpi kaŋ yãpmãŋ akuna.
- 3 Nin unitãjo ämawebe itkamãŋ unita oretoret terak kuŋat tãkãna. Bureni! Ämawebe Anutuken yãŋapik tãkamãŋ nin, oretoret tãk tãkãna!
- 4 Tãŋpãŋ Anutu dubini-kengãn kuŋitna tãŋkentãŋ nimik tãyon. Ba kehãromi yãpna yãŋpãŋã ukengãn yãŋapik tãkãna.
- 5-6 Isrel ämawebe, in nadãkaŋ? Inã Anutu tãjo epãn ämaniyat wãpi Abraham kenta Jekop unitãjo oraniye. Inã Anututã inita biŋam iwoyãwani. Unita kudãn kudupi Anututã bian tãŋkuko unita nadãneŋ. Ba äma wakita komi yãmik tãŋkuko unita juku pineŋ.
- 7 Ekäni uwã Anutunin. Unitãjo бага man uwã komen äma uken-uken naniktã buramikta yãwani.

- 8 Ninkät topmäk-topmäk kubägän peŋkuko u paot-paori nämo. Ba imaka imaka api täŋ tamet yäŋ yäŋkuko u kadäni kadäni yeritä yeri ahänayäŋ täkaŋ udegän iwatpäŋ api täŋ nimek.
- 9 ^x Topmäk-topmäk kubägän uwä bian oranin Abraham kenta Aisakkät täŋkuŋ. Yäŋ-kehäromtak man yäŋkuko u nämoinik api irepmirek.
- 10 ^y Täŋpän man ugänpäŋ Jekop iwetgän täŋkuk. Bureni, topmäk-topmäk Isrel äbotkät täŋkuko uwä itkukonitä itak.
- 11 Täŋpän man kehäromi yäwetkuko uwä ŋode; Kenan kome taniŋ kirewayäŋ täyat u gäk ba oraŋkaye mäden ahänayäŋ täkaŋ inta biŋam api täŋpek yäk.
- 12 Täŋpäkaŋ äbekniye oraniye bian äbot taŋi nämo, täpuri. Uwä komeni nämo ude kome ŋoken itkū.
- 13 Kome kubäkengän iräpmok-inik nämo täŋkuŋ. Nämo, ämatä komeken itpäŋ wärämüt täŋtäŋ kuŋatkuŋ.
- 14 ^z Ude täŋkuŋo upäŋkaŋ Ekänitä yabäŋ äwaräkuk täŋirän ämatä nämo täŋpä waŋkuŋ. Nämo, ämawebenyeta yäŋpän intäjukun äma ittäŋ kuŋkuŋo u jukuman kehäromi ŋode yäwetkuk;
- 15 Ämawebe näkŋata biŋam iwoyäwani unita waki kubä täŋ yämikta nämoinik nadäneŋ yäk. Ba näkŋo man yäŋahäwani ämanayeta udegän nämo täŋ yämineŋ yäŋ yäwetkuk.
- 16 ^a Eruk, it yäpmäŋ kuŋtäko Ekänitä nadäŋirän kome uken nakta jop irit kadäni ahäŋkuk. Ketem päke u kudup pewän paotkuŋ.
- 17 ^b Ude täŋkaŋ Josep iniŋ kireŋpewän intäjukun Isip komeken päŋku itkireŋkuk. U noriyetä gwäki yäpmäkta nadäŋpäŋ epän watä äma jopi ude itta ämata yäniŋ kireŋkuŋ.
- 18 ^c Eruk, imagut yäpmäŋ kuŋpäŋä komi eŋiken teŋpäŋ yen kehäromitä kuroŋiken topmäŋkaŋ kotäkikenä udegän imaka bäräpi kubäpäŋ topmäŋpäŋ tewä wädäŋkuk.
- 19 Komi eŋiken ugän it yäpmäŋ kuŋtäyon imaka ahäkta Ekänitä iwerirän yäŋahäŋkuko u ahäŋirän kaŋpäŋ nadäŋkuŋ. Kaŋpäŋ nadäŋpäŋ Josep täŋo man u bureni yäŋ nadäŋkuŋ.
- 20 ^d Eruk, Isip täŋo intäjukun ämatä ude nadäŋpäŋä äma kubä iwerän päŋku Josep komi eŋiken nanik iniŋ kireŋpewän äpämaŋ kuŋkuk.
- 21 ^e Ude täŋpäŋä intäjukun äma u Josep tuŋum ba imaka imakani kudup unita watä it yämikta wäp imiŋkuk.

^x 105:9 Stt 12:7, 17:8, 26:3 ^y 105:10-11 Stt 28:13 ^z 105:14-15 Stt 20:3-7

^a 105:16 Stt 41:53-57 ^b 105:17 Stt 37:28, 45:5 ^c 105:18-19 Stt 39:20-40:23

^d 105:20 Stt 41:14 ^e 105:21 Stt 41:39-41

- 22 Ba ugän nämo. Iniken noriye Joseptä iniken gärip terak yabän yäwatta kehäromi imaka imiņkuk. Ba unitäņo nadäk-nadäk ämaniye yäwetpäņ yäwoņäreкта wäp imiņkuk.
- 23 ^f Eruk, u punin terak, Jekoptä Isip komeken päņku itkuk.
- 24 ^g U irirän Ekänitä nadäņ imiņirän äboriyeken yeriniye ahäņ-bumbum täņkuņ. Ahäņ bumbum täņpäņ unitäņo kehäromitä iwaniye täņo kehäromi yärepmitkuņ.
- 25 Täņpäkaņ Ekänitä Isip nanik täņpewän epän watä ämawebeniye unita kokwawak täņ yämiņpäņ komi yämikta kädetta yäņpäņ-nadäk täņkuņ.
- 26 ^h Eruk ude täņkaņ mäden Ekänitä epän watä ämani yarä iwoyäņpäņ yepmaņkuko Moses kenta Aron yäniņ kireņpewän Isip äbumän.
- 27 Äbäņpäņ Isip ämawebe bämopiken Anutu täņo kudän kudupi ŋode pewän ahäņkuņ;
- 28 ⁱ Anututä yäņirän bipmäņ uranitä kome pähap u kudup uwäk täņpäņ peņkuk. Upäņkaņ Isip nanik u Anututä Moses meniken man yäņahäņkuko u kudup bitnäņkuņ.
- 29 ^j Ude täņkuņo unita äneņi ume täņpewän nägät äworeņirän ume gänaņ nanik tom kudup kumäņ moreņkuņ.
- 30 ^k Ude täņkaņ äneņi kubä ŋode täņkuk; Yäņirän wirit ahäņ-bumbum täņpäņ kome päke u kudup tokņeņpäņ patkaņ, intäjukun äma täņo patpat bägupken udegän tokņeņpäņ patkuņ.
- 31 ^l Eruk Ekänitä äneņi yäņirän gäbäräm kenta nämäk-nämäk pädä nitek ahäņ patpäņ komeni komeni kudup tokņeņ moreņkuņ.
- 32 ^m Ude täņkaņ Ekänitä nadäņirän iwän bureni nämo taņkaņ yäpä kwiniñirän mim-tägän maņkuņ.
- 33 Mimitä maņpäņ wain päya ba ketemi epän kudup täņpäņ wawäpäņ yäpätä päya ijiņ-gariņpäņ peņkuk.
- 34 ⁿ Äneņi yäkgän täņirän käpukbam daninaņi nämo, bumta ahäņkuņ.
- 35 Ahäņ patpäņ gwaktä imaka pähämi nitek kudup naņ moreņkuņ. Ba Isip naniktä ketem piwani imaka, pähämi kudup naņkuņ.
- 36 ^o Ude täņtäņ kuņtäņgän Ekänitä Isip nanik täņo nanak ämani intäjukun nanik u kudup däpmäņ moreņkuk.
- 37^p Eruk, ude täņkaņ Isrel ämawebe Isip nanik täņo siliwa gol monēj bumta yäpäkaņ Ekänitä watäni itpäņ Isip komeken nanik yämagut yäpmäņ äpämaņ kuņkuk. Täņirän kubätä bäräpi kubä nämo kaņ-ahäņkuk.

^f 105:23 Stt 46:6, 47:11 ^g 105:24-25 Kis 1:7-14 ^h 105:26 Kis 3:1-4:17

ⁱ 105:28 Kis 10:21-23 ^j 105:29 Kis 7:17-21 ^k 105:30 Kis 8:1-6 ^l 105:31 Kis 8:16-17, 8:20-24 ^m 105:32-33 Kis 9:22-25 ⁿ 105:34-35 Kis 10:12-15 ^o 105:36 Kis 12:29

^p 105:37-38 Kis 12:33-36

- 38 Tānpākaŋ Isip nanik Isrel nanikta umuntaŋkuŋo unita yepmaŋpen
kuŋirā oretoret tāŋkuŋ.
- 39 ^a Tānpākaŋ āmawebeniye kuŋirā Ekānitā nadāŋirān gubamtā
āyuŋ tāŋ yāmikta gwāki terak itkuk. Tānpākaŋ bipani peŋyānek
yāmikta kādāp mebet peŋkuk.
- 40 ^r Ude tāŋkaŋ ketemta yāŋapiŋirā barak ātu yāmiŋirān nak tāŋkuŋ.
Ba kārāga kunum gānaŋ nanik yāmiŋirān naŋ tokŋek tāk tāŋkuŋ.
- 41 ^s Tānpākaŋ mobā kubā yāŋirān imārānkaŋ ume u gānaŋ naniktā
āpāŋirān naŋkuŋ. Kome kawuki umeni nāmo upāŋkaŋ mobā
gānaŋ nanik yāŋirān āpuko unitā tāŋkentāŋ yāmiŋkuk.
- 42 Imaka pāke ude tāŋ yāmiŋkuko uwā bian epān watā āmani
Abraham ukāt yāŋkehāromtak man yāŋkuko u iwatkaŋ tāŋkuk.
- 43 Bureni, āmawebeniye inita biŋam iwoyāwani u yāŋ-yākŋat yāpmāŋ
kuŋirān teŋ oretoret terak kuŋkuŋ.
- 44 ^t Yāŋ-yākŋat yāpmāŋ kuŋpāŋ ābot ātu tāŋo kome yāniŋ kirewān
koreŋkuŋ. Kome āma ātutā ket urani koreŋpāŋ itkuŋ.
- 45 Tānpākaŋ tāŋkentāk taŋi tāŋ yāmiŋ yāpmāŋ ābuko u jop nāmo tāŋ
yāmiŋkuk. Nāmo, u jukumani ba бага mani u kudup buramiŋpāŋ
kuŋatneŋta tāŋ yāmiŋkuk.
Unita Ekāni wāpi iniŋ orerut!

Salmo 106

Isrel naniktā momini yāŋahāŋkuŋ

- 1 ^u Ekāni wāpi iniŋ oretna! U sākgāmān tāŋ nimik tāyak unita bānep
tāga nadāŋ imik tākāna! Nadāŋ nimikinik tāk tāyak uwā tārek-
tāreki nāmo.
- 2 Imaka imaka taŋi taŋi tāk tāyak unitāŋo mebāri netātā kudup tāga
yāŋahāwek? Ba netātā iniŋ orerān tārewek? Nāmoinik!
- 3 Āmawebe mani buramiŋpāŋ kādet siwoŋigān kuŋat tākaŋ uwā
Ekāni tāŋo oretoret terak kuŋat tākaŋ.
- 4 Unita Ekāni, āmawebekaye tāŋkentāŋ yāmiŋpāŋ iwan keriken nanik
yāmagurayāŋ tāyanken uken nāk imaka, bok kaŋ nimagut!
- 5 Ude tāŋiri āmawebekayetā āneŋi tāŋ-bumbum terak irirā yabāŋpāŋ
oretoret bok kaŋ tāna. Ude tāŋiri ketka kudānkaye nintā gāka
gāripi inide kubā nadāk tākāna!

^a 105:39 Kis 13:21-22 ^r 105:40 Kis 16:2-15 ^s 105:41 Kis 17:1-7; Nam 20:2-13

^t 105:44 Jos 11:16-23 ^u 106:1 1Sto 16:34, 2Sto 5:13, 7:3; Esr 3:11; Sam 100:5

- 6 Butewaki, äbekniye oraniyetä momi täñkuño nin udegän täñkumäj.
Täñpäwak mebäri mebäri täñkumäj.
- 7^v Äbekniye oraniye Isip komeken itkuño u Anutu täño kudän tägatäga
kañpäñ nadänkañ upänkañ unita nadäwä äpani täñkuk. Nadän
yämiñ-inik täñpäñ täñkentäk mebäri mebäri täñ yämiñkuko
upänkañ guñ tañpäñ Gwägu Gämäniken peñawäk täñ imiñkuñ.
- 8 Ude täñkuño upänkañ yänkehäromtak mani iwatpäñ kehäromini
ärowani u kwawak yäwoñäreka ñode täñkentäj yämiñkuk;
- 9^w U Gwägu Gämäni peñ iwerirän däkñeñpäñ kukñi kukñi kuñirän
kädet parirän ämawebeniye kome terak yeñtäj kuñkuñ.
- 10 Ude täñkañ äma komi yämani, iwaniye u keriken nanik yämagut
yäpmäj äpämañ kuñkuk.
- 11 Ude täñpäñ iwaniye uwä täñpewän umetä kudup däpmäj
moreñkuk, kubätä nämo itkuk.
- 12^x Ude täñirän ämawebeniye täñpäñ yänkehäromtak mani unita
nadäwä bureni täñpäpäñ kap terak iniñ oretkuñ.
- 13 Upänkañ täñ yämiñkuko unita bäräñeñ guñ tañpäñ jukumani
nadäkta juku kubä nämo peñkuñ.
- 14^y Nämo, kome jopiken kuñatkä ketem mebäri kubä nakta wakiinik
kubä nadäñpäñ Anutu jop nadän peñ iwetkuñ.
- 15 Täñirä imatäkenta nadäñpäñ yänapiñkuño u bureni yämiñkuko
upänkañ käyäm waki kubä bok bämopiken pewän ahänkuñ.
- 16^z Kome jopiken u ittän kuñattängän Isrel äbotken nanik ätutä Moses
ba Ekäni täño epän watä äma kudupi wäpi Aron, yarä unita
kokwawak nadän yämiñkuñ.
- 17 Täñirä kome añeñirän Datankät Abiram ini ba äboriye kudup kome
gänañ äpmonirä kome äneñi ämiñ pipiñkuk.
- 18 Ude täñirä kädap mebettä päpä äma yarä unitäño iwaräntäkiye
wakiwaki täñpani u kudup ijiñ moreñkuk.
- 19ª Eruk, ittän kuñtängän Sainai pom mebäriken bulimakau wärani kubä
golpäñ täñpani täñkuñ. Täñpäñ peñkañ unita gwäjiñ äpmon imik täñkuñ.
- 20 U Anutu wäpi biñam ärowani nitek mäde ut imiñpäñ u komenita
tom muyeñ näñpani u peñpäñ wäpi iniñoret täñkuñ.
- 21 Ude täñkuño uwä Anutu Isip komeken iwaniye keriken nanik
yämagutta kudän kehäromi mebäri mebäri täñkuko unita guñ
tañpäñ ude täñkuñ.

^v 106:7 Kis 14:10-12 ^w 106:9-12 Kis 14:21-31 ^x 106:12 Kis 15:1-21

^y 106:14-15 Nam 11:4-34 ^z 106:16-18 Nam 16:1-35 ^a 106:19-23 Kis 32:1-14

- 22 U kawut! Imaka kudupi kudupi Isip kome tånjukoko ba imaka ämatä nämö tånari Gwägu Gämäniken tånjukoko unita nadäna inide kubä tänpän!
- 23 Tänpäkan Anutu ämawebeniye kudup tänpän wanayän yänjirän epän watä ämani Moses unitä ämawebeniye gäarak itpäñ Anutu täño kokwawaki ukät-pipiñirän nämö däpuk.
- 24 ^b It yäpmän kuñtängän Anutu täño yänkehäromtak man yänjukoko unita nadäwä bureni nämö tänpäpäñ kome säkgämän Anututä yäniñ kirekta yänjukoko u korekta bitnäñkuñ.
- 25 Bitnäñpäñ eni jopikengän itkan Ekäni täño manta juku kubä nämö peñkan iniken gärip iwatpäñ yänuruk-uruk man bumta yänkuñ.
- 26 Ude täñjirä Ekänitä jukuman kehäromi ñode yäwetkuk; Kome jopiken tänpewa in api paotneñ yäk.
- 27 ^c Yerijiye yäpmän daniñpäñ yepmañpa guñ äbotken kukñi kada päñku api kumän tänpä kuneg yän yäwetkuk.
- 28 ^d Eruk ittän kuñtängän Peo komeken Anutu täño äbottä guñ äbot täño anutu jopi kubä wäpi Bal u iniñ oretta biñam täñkuñ. Tänpän anutu jopi, iriri nämö, u iniñ oretta tom ijiwani u nak täñkuñ.
- 29 Ude tänpewä Ekäni täño kokwawaki bumta ahäwänpäñ nadänjirän ämawebe bämopiken käyäm wakiinik kubä weñ patkuk.
- 30 Ude ahänjirän Finiastä kanpäñ nadänpäñ ämawebe momi täñkuño u komi yämiñjirän eruk Anututä käyäm waki u tänpewän paotkuk.
- 31 Finiastä ude täñjukoko uwä Anututä kawän tägawäpäñ äma siwoñi yän pen, paot-paori nämö api nadän yäpmän ärowek.
- 32 ^e Tänpäkan Meriba ume dapuriken ämawebe äneñi waki täñjirä Anututä kokwawak äneñi nadän yämiñjuk.
- 33 Täñjirän Moses nadän bäräp terak itpäñ bänepi jägäm tawäpäñ man jopjop mäyap yänjuk.
- 34 ^f Eruk kome Anututä iwoyän yämani uken ahänkuño upänkan Anututä kome u nanik guñ ämawebe päke u däpmäkta yäwetkuko udegän nämö täñkuñ.
- 35 Nämö, yabän koreñpäñ ämawebe u nanikkät kowat-yäpäñ tänpän guñ äbot täño kädet wakiwaki u iwarän täñkuñ.
- 36 Anutu täño ämawebeniye unitägän kome unitäño mäjo wära nadän yämiñpäñ gwäjiñ äpmon yämiñkuñ. Nadän yämiñkuño unita wañ moreñpäñ ñode täk täñkuñ;

^b 106:24-26 Nam 14:1-35 ^c 106:27 Wkp 26:33 ^d 106:28-31 Nam 25:1-13

^e 106:32-33 Nam 20:2-13 ^f 106:34-36 Het 2:1-3, 3:5-6

- 37^g Iniken äperiye nanak ätu däpmänpän Kenan nanik täño anutu jopi unita ärawa ude täñ yämik täñkuñ.
- 38^h U äperiye nanak waki kubä nämo täñirä jop nadän däpmänjirä nägäritä kome u Anutu injamiken täñpän wañkuñ.
- 39 Täñpäkañ iniken täktäki unitä ini imaka, Anutu injamiken taräkinik ude itkuñ. Ude täñkuño unitäwä Anutukät bänep kubägän nämo täñkuñ. Nämo, iniken gärip iwarän täñkuñ.
- 40ⁱ Ude täñirä Ekänitä iniken ämawebeniye unita gañani pähap nadänpän kokwawak täñ yämiñkuk.
- 41 Ude täñpän Anututä ini nadänpän ämawebeniye yabä-kätänjirän guñ ämawebetä äbä intäjukun täñ yämiñirä gämoriken kuñatkuñ.
- 42 Täñirä iwaniyetä komi epän mebäri kubä täñ yämiñkuñ.
- 43 Täñpäkañ kadäni kadäni Ekänitä ämawebeniye wakiken nanik yämagut täñjirän upänkañ waki täkta gwäk pimiñpän äpmok-inik täk täñkuñ.
- 44 Ude täk täñkuño upänkañ Ekänitä konäm butewakini nadän yämik täñkuk.
- 45 Butewaki nadän yämiñpän topmäk-topmäk kubägän ämawebeniye kät bian täñkuko u juku piñpän nadän yämik-inik täñpän jop yabän oretkuk.
- 46 Yabän oretkañ äma komi epän yämani u täñpewän ämawebeniye gämoriken itkuño unita butewaki nadän yämiñkuñ.
- 47 Eruk Ekäni Anutunin, ude täñkuno unita nin udegän täñkentän nimiñpän guñ äbot täño komi epänken itkamänken ño nanik äneñi nimagut yäpmän äpämañ kuyi! Ude täñjiri bänep täga nadän gamiñpän wäpka kudupi u täga api ganiñoret täne.
- 48 Eruk ämawebe, Ekäni, Isrel täño Anutu u iniñ oretna! Apiñotä tärek-täreki nämo pen inide iniñoret täkäna!
Unita kudup ñode yäna; U Bureni. Ekäni wäpi iniñ oretna!

Salmo 107

Anututä komi epänken nanik yämagutkuko unita oretoret kap tewani

- 1^j Ekäni iniñ orerut! Uwä täñ-bumbum mähe-mi-inik. Unitä iron täñ nimik täyak uwä paot-paori nämo patkukotä pätak.
- 2 Ekänitä komi epänken nanik tämagurani in kudup Ekäni iniñoret man ude kañ yäwut.

^g 106:37 2Kn 17:17 ^h 106:38 Nam 35:33 ⁱ 106:40-46 Het 2:14-18 ^j 107:1 1Sto 16:34, 2Sto 5:13, 7:3; Esr 3:11; Sam 100:5, 106:1, 118:1, 136:1; Jer 33:11

- 3 Ekäni uwä ämawebe komeni komeni kuñtãñpä kuñkuño u änerji yãmagutpäñ kubäkengän yepmañkuko unita yãñpãñ ude kañ yãwut!
- 4 Komeni komeni kuñtãñpä kuñkuño uken nanik ätutä kome kawuki bãmopiken kuñatkan yotpãrare kubäken pãñku itta kãdetta ñoba kuna-kuna tãñtãñ kuñatkan.
- 5 U ketem ba umeta bumta yewãkañ ñoken kumne yãñ nadãñkuñ.
- 6 Komi bãrãpi u gãnañ itkañ Ekãniken gera yãñjirã ketãreñ yãmiñkuk.
- 7 Ketãreñ yãmiñpãñ yãmagut yãpmãñ yotpãrare eñi tãga tãñpãñ itnañiken u ahãñkuñ.
- 8 Unita ämawebe u Ekãni tãño iron tãrek-tãreki nãmo unita yãñpãñ bãnep tãga pãhap nadãñ imik tãkot. Ekãni uwã komen äma tãñkentãk säkgãmãn tãñ yãmik tãyak.
- 9 ^k U äma umeta yeñjirã ume yepmãñ towiwãn nañpãñ tãga it tãkañ. Ba äma nakta yek tãkañ u ketem tãgatãga yepmãñ towiwãn nañ tokñeñpãñ it tãkañ.
- 10 ^l Eruk, ämawebe kuñtãñpä kuñkuño u ätutãwã yen terak komi eñiken bipmãñ urani gãnañ itkañ komi bumta nadãk tãñkuñonik.
- 11 U imata, Anutu ärowani unitãño manta mãde ut imiñpãñ iniken gãrip iwarani unita.
- 12 Ude tãñkuño unita Ekãnitã komi epãñ pãhapken yepmañkuk. Ude yepmañjirãñ kehãromini paorãkañ kwañjã äronñtãñ kuñatkan. Tãñkentãñ yãmikta äma kubã nãmo itkuk.
- 13 Komi epãnken ude itkañ Ekãniken konãm butewaki gera yãñkuñ. Yãñjirã nadãñ yãmiñpãñ komi butewaki nadãñkuño u ketãreñ yãmiñpãñ yãmagutkuk.
- 14 ^m Bureni, u bipmãñ urani pãhap gãnañ nanikpãñ yen yãpmãñ dãkñeñpãñ yãmagutkuk.
- 15 Unita ämawebe u Ekãni tãño iron tãrek-tãreki nãmo unita yãñpãñ bãnep tãga pãhap nadãñ imik tãkot. Ekãni uwã komen äma tãñkentãk säkgãmãn tãñ yãmik tãyak.
- 16 U komi epãñ tãño yewa kehãromi yeñ wek tãyak. Ba komi eñi tãño eñi kujari dãpmãñ jukut tãyak.
- 17 Eruk, ämawebe kuñtãñpä kuñkuño u ätutãwã guñ ude äworeñpãñ Anututa mãde ut imiñkuñ. Ude tãñpãñ momi kãdet mebãri mebãri tãñkuño unita kãyãm waki kubäken yepmañkuk.

^k 107:9 Sam 34:10; Luk 1:53 ^l 107:10 Jop 36:8; Ais 9:2, 42:16; Luk 1:79

^m 107:14 Sam 68:6, 146:7; Apos 12:7

- 18 Tānpān kāyāmtā tānpewān ketem nakta kudup bitnānpān pāra kumāk tānkuḡ.
- 19 Wakiinik ude itkaḡ Ekāniken gera yānjirā ḡode tānḡentān yāmiḡkuk;
- 20 U meni jinomtā yāpān tāgawāpān yepmaḡkuk. Awaḡ pomi terak nanikpān yāmagutkuk.
- 21 Unita āmawebe u Ekāni tāḡo iron tārek-tāreki nāmo unita yānpān bānep tāga pāhap nadān imik tākot. Ekāni uwā komen āma tānḡentāk sākgāmān tān yāmik tāyak.
- 22 Bānep tāga nadān imiḡpān ārawa tān imiḡpān bānep oretoret kap terak kudān tāga tān yāmiḡkuko unita yānpān teḡ imik tākot.
- 23 Eruk, āmawebe kuḡtānpā kuḡkuḡo u ātutāwā monēḡ epān tākta ḡāpe terak ḡwāḡu pāhap terak kuḡatkuḡ.
- 24 ḡwāḡu terak kuḡarirā Ekānitā kudān kudupi ātu pewān ahānjirā ḡode kaḡpān nadāk tānkuḡ;
- 25 Ekānitā yānjirān mānit pāhap kubā piānpān ḡwāḡu tānpewān tokātḡkuk.
- 26 ḡwāḡutā tokātpān ḡāpe pudāt maḡpān āroḡkaḡ mak tānḡkuk. Ude tānjirān āma ḡāpe terak kuḡatkuḡo unitā kumne yān nadānpān bumta umuntaḡkuḡ.
- 27 Umuntaḡpān tānḡuḡuḡuḡ tānkaḡ ḡāpetā sākgāmān kukta nadāk tāga kubā nāmo yāpuḡ.
- 28 Ude tānpān imaka umuri pāhap u ḡānaḡ itpān Ekāniken gera yānjirā tānḡentān yāmiḡpān bārāpi u ketāreḡ yāmiḡkuk.
- 29 Tānpān Ekānitā āneḡi yānjirān mānit pāhap u paorirān ḡwāḡu wareḡi nāmo patḡkuk.
- 30 Eruk ḡwāḡu wareḡi nāmo parirān kaḡpān bānep oretoret pāhap tānkuḡ. Ude tānjirā Ekānitā yān-yākḡat yāpmāḡ pāḡku kome kunayān nadānkuḡken u yepmaḡkuk.
- 31 Unita āmawebe u Ekāni tāḡo iron tārek-tāreki nāmo unita yānpān bānep tāga pāhap nadān imik tākot. Ekāni uwā komen āma tānḡentāk sākgāmān tān yāmik tāyak.
- 32 Unita Anutu tāḡo āmawebekāt kābeyā tānpān Ekāni wāpi pāhap yānpān punin unuken kaḡ yāpmāḡ akuwut! Ba āma ekāni ekāni tāḡo kābeyāken udegān Ekāni wāpi biḡam yānpān kaḡ oraḡ imik tāḡput.
- 33 Tānpākaḡ Ekānitā kome tāga tānpewān ume tāpuri ba taḡi kawuk taḡirā kome kekeki patḡkuk.
- 34 Tānpān ketem pikḡik komeken tānpewān mobā ḡājārāk ikek patḡkuk. Imata, āmawebe kome uken iranitā kudān waki mebāri mebāri tānkuḡo unita ude tānḡkuk.

- 35 Ekänitā ude tāṅkuko upāṅkaṅ kome kawukiken yāṅpewān ume
āpāṅit, gwāgu parit tāṅkuk.
- 36 Ude tāṅkaṅ āmawebe nakta jop irani u yepmaṅpānkaṅ kome uken
yotpārare tāṅpāṅ itkuṅ.
- 37 Eruk yotpārare tāṅpāṅ itpāṅā ketem piṅit wain pāya piṅit tāṅpāṅ
pewā bureni bumta ahāṅkuṅ.
- 38 Ekänitā iron tāṅ yāmiṅirān nanak weṅbāyāk tāṅkuṅ. Ba yawakiye
imaka, bumta weṅbāyaṅkuṅ.
- 39 Tāṅpākaṅ kehāromi nitek ude kadāni kāronjita nāmo itkuṅ. Nāmo,
iwantā abāṅpāṅā komi epān ba butewaki terak yepmaṅjirā
āmawebe jopi ude itkuṅ.
- 40 Bureni, Ekāni uwā āma wāp biṅam ārowani nitek tāṅo wāpi biṅam
yāpmāṅ āpani. Āma udewani yāwat kireṅjirān kome jopiken
kuṅtāṅpā kuk tāṅkuṅ.
- 41 Upāṅkaṅ āma jāwāri komi butewaki gānaṅ nanik tāṅken tāṅpāṅ
yepmaṅkaṅ iron tāṅ yāmiṅirān nanakiye sipsiptā nanak weṅbāyāk
tāk tākaṅ ude bumta ahāṅkuṅ.
- 42 Anututā ude tāṅjirān āmawebe siwoṅitā kaṅpāṅ bānep tāga nadāk
tākaṅ. Tāṅ āma wakitā kaṅpāṅ jop, man kum it tākaṅ.
- 43 Unita āma nadāk-nadāk ikek in Ekāni tāṅo kudān pāke u kaṅpāṅ
nadāwā tārewut. Kaṅpāṅ nadāwā tārewāpāṅ Ekāni tāṅo iron
pāhap unita yāṅpāṅ-nadāk kaṅ tāṅpeṅ kuṅarut.

Salmo 108

Iwantā nidāpneṅ yāṅpāṅ Devittā Anutuken gera yāṅkuk

- 1 O Anutu, bānepnatā gāka nadākinik kehāromi tāṅ gamitat unita kap
terak ganiṅoret tāyiwa!
- 2 Eruk, bānepna pidām tāyi! Udegān, wagām gita in kap tekta pidām
tākot! Pidām taṅpāṅ kap teṅitna kome yāṅewān!
- 3 Ekāni, wāpka kābop nāmo api pewet! Nāmo, āmawebe gāka nāmo
nadāk tākaṅ u bāmopiken bānep tāga terak wāpka biṅam api
ganiṅ oreret.
- 4 Tāṅpākaṅ Anutu, gākā ninta butewaki nadāṅ nimik tāyan u kāronji
boham, kunum irepmireko ude bumik. Tāṅkaṅ ninta nadāṅ
nimikinik tāk tāyan u ārowani.
- 5 Unita Anutu, wāpka biṅam ārowani kwawak pewi kunum gānaṅ
ba komeni komeni ahāṅjirān āmawebe kuduṅtagāntā kaṅ kaṅpāṅ
nadāwut!

- 6 Tānpān ninta nadān nimikinik tāk tāyan unita yānpāpik manna nadān namiņpān ketka kehāromitā tānktān nimi. Ude tānġiri sākgāmān kaŋ itna.
- 7 Anutu ini eņiken itkaŋ ŋode yānkkuk; Iwan tānjo kehāromi kudup yāpmān āpān moreņpān oretoret terak ŋode api tānpet; Sekem kenta Sukot kome yāpmān daniņpān āmawebenayeta api yāmet yāk.
- 8 Tānpān ugān nāmo. Gileat Manase kome u imaka, nākŋo. Tānkaŋ Efraim kome u nākŋo kurepā ude, ba Juda kome u kehāromina kwawak pewā ahāwani yāk.
- 9 Tānpākaŋ Moap kenta Idom kometā watā epān tān namik tākaŋ. Tānkaŋ Filistia nanik tānjo kehāromini yāpmān āpān pān oretoret tāyat yāk.
- 10 Eruk Anutu, netātā yotpārare yewa kehāromi nitek, Idom komeken itak uken āmik tākta nāmagut yāpmān kwek?
- 11 Nāmo! Gāk māde ut nimiņkuno unita jop itkamān. Gāk nintānjo komi āmakāt āmikken bok tāga nāmo api kuneŋ ba?
- 12 Eruk Anutu, gāk tānktān nimiņiri uyaku iwan tāga dāpmān pān yāwat kirene. Amatā tānktān tāk tākaŋ u jopi, kehāromini nāmo.
- 13 Unita nadākamān! Anutu, gākkāt bok uyaku iwan tānjo kehāromini tāga api yāpmān āpne!

Salmo 109

Āma kubātā Anutuken butewaki man ŋo yānkkuk

- 1 Anutu, nāk ganiņoret tāyat unita nadān āwarākuk nāmo tānpen.
- 2 Nāmo, āma wakiwaki tānpani ba jop manman yāwanitā nāk jop man nākŋatpān nut tākaŋ.
- 3 Mebārini nāmo, man waki nāwetpān jop nepmānġit tākaŋ.
- 4 Not tān yāmiņpān tānktān yāmikta yānpāpik man yāk tāyat upānkaŋ naniņ wārāt tākaŋ.
- 5 Tānkaŋ not tān yāmiņpān tānktān yāmiņira unitā kowata kokwawak nadān namiņpān waki tān namik tākaŋ.
- 6 Unita Anutu, iwannaye u man kābeyāken yepmaņpān mani nadākta āma waki kubā iwoyān pān kaŋ te! Bureni, inikāt nanik kubātā mani kotāk yāpmān daniņpān kaŋ iniņ wārārān.
- 7 Tānpān mani yāpmān daniņpān āma ŋo waki tānpani yān kaŋ yabān-ahāwān. Tānkaŋ yānpāpik man terak yānġikŋarani yāk tākaŋ unita imaka, wakigān yān kaŋ yāwān.

- 8 ⁿ Ude tänjirän irit kuḡat-kuḡari udegän bäräḡeḡ kaḡ paorän! Paorirän moneḡ tuḡumi äma kubätä ahäḡpän kaḡ korewän yän nadätat.
- 9 Paorirän äperiye nanak kodäḡani kaḡ irut. Ba webeni imaka udegän, webe kajat, täkentäki nämo kaḡ irän.
- 10 Nanakiye kome kujari nämo ude itkaḡ äriḡ täpätäk täntän kaḡ kuḡarut! Ude täntän kuḡarirä tähani wärämütpän kaḡ yawat kireḡ pewäkut!
- 11 Täḡpän äma kubäken naniktä äma unitäḡo komeḡ ba moneḡ tuḡumi komi epän täḡpän yäpami u kudup kaḡ yomägarut yän nadätat!
- 12 Täḡpakaḡ kubätä not täḡ imiḡpän äperiye nanak kodäḡani unita watä irektawä yän nadätat.
- 13 Täḡpän yeriniye mäden ahänayän täkaḡ u kudup kaḡ kumbut yän nadätat. Täḡirä wäpita paot-inik kaḡ täḡpän!
- 14 Täḡpakaḡ äbekiye oraniye täḡo kudän wakiwaki unita Ekänitä pen juku piḡpän miḡi täḡo momini peḡ imektawä.
- 15 Ude täḡkaḡ ämawebetä äbot unitäḡo wäpita guḡ tak-inik täḡirä upänkaḡ Ekänitä momini pen nadän yäpmän kaḡ kuḡarän yän nadätat.
- 16 Iwana uwä orakorak kädet täpuri kubä nämoinik täḡkuk. Nämo, u äma jopi jäwäri, täḡkentäkiye nämo u komi jop nadän yämiḡpän däpmäḡgän täk täḡkuk.
- 17 U täḡpawak man yäkta gäripi nadänkuko unita äyänütpän ini kaḡ täḡpä wawut. Ba iron kädet täkta gaḡani nadänkuko unita kubätä iron nämo täḡ imek.
- 18 Täḡpawak man u tek gupi teraḡgän irani ude täḡkuk. Unita täḡpawak man u ini gupi kujari gänaḡ kudup umetä-yän äpmonpän tokḡeḡ morewut!
- 19 Ba tektä-yän täktäki waki unitä gupi kudup uwäk täḡpipiḡpän, piḡpän yän puḡ topmäḡkaḡ pen it täyon.
- 20 Unita Ekäni, iwanaye man waki näk peḡkentänpän näwet täkaḡ unita yäyat udegän täḡ yämi.
- 21 Ude täḡkaḡ Ekäni Anutuna gäḡḡa wäpka biḡam täga unita yänpän täḡkentän nam. Täḡpän säḡgämän nadän namikinik täk täyan unita iwan kerit terak nanik nämagut.
- 22 Butewaki! Näk täḡkentäkna nämo, jopi. Nadän-bäräpnatä bänepnaken komi, womäntä yän neyak.
- 23 Edap äpmonjirän edap ägoniken wärana paot täyak ude paoret yän nadätat. Mänittä gwakgwak piḡ äreyän täḡpän kuk täkaḡ ude täḡpet.

ⁿ 109:8 Apos 1:20

- 24 Butewaki nadəŋpəŋ ketem bitnəŋkuro unita gupna kudup
putərewəkaŋ kehəromina nāmo, kujatna kwini unitəgān itat.
- 25 ° Ude irira iwanayeta nabəŋkaŋ nabəŋ mägayəŋpəŋ yəŋjərok nāwet
takaŋ.
- 26 O Ekāni Anutuna, tənŋkentən nam! Butewakika tərek-təreki nāmo
unita nāmāgut.
- 27 Ude tənŋiri iwanayeta ŋode kaŋpəŋ nadəwut; Ekāni uwā tənŋkentāki
bureni.
- 28 Unitā tənŋpəwak man nāwetneŋo upəŋkaŋ gākā iron api tənŋ namen.
Komi jop namani u tənŋpewi mägək taŋŋirā nək epān watā āmaka
oretoret kaŋ tənŋpa.
- 29 Əneŋi yəkgān ŋode təyat; Mägəkta iwanaye tek əmet pəranipəŋ yəŋ
kumān kaŋ uwək təwut!
- 30-31 Ekānitā əma tənŋkentāki nāmo itkentən yəmiŋpəŋ əma wakitā
kumākta biŋam yəŋtərəŋ yəmiŋirā tənŋkentən yəmik təyak.
Unita, Anutu tənŋo əmawebe kəbeyā tənŋirā u bāmopiken itpəŋ
bənep təga pəhap nadəŋpəŋ menatā Ekāni bumta api
iniŋoret tənŋpet.

Salmo 110

Anututā Intəjukun əmani man ŋo iwetkuk

- 1 ^p Ekānitā intəjukun əma ekānina ŋode iwetkuk; Ketna bure kāda
maŋŋiriri iwankaye gəmotkaken yepmaŋŋira kaŋ yabā! Ude iwetkuk.
- 2 Nadātan? Yawetā Saion pom terak itkaŋ komeni komeni yabəŋ
yəwatta wəp biŋam gamiŋpəŋ ŋode api gəwerek;
Iwankayeta intəjukun tənŋ yəmiŋpəŋ kaŋ yabəŋ yəwat.
- 3 Tənŋpəkaŋ iwankayekāt əmik tənayəŋ təkənŋen əmawebekayeta
tənŋkentən gamikta gupi api yəniŋ kireneŋ.
Tənŋkaŋ tamimaŋ tamimaŋ nəburum yabək təkaməŋ ude əma
gubaŋikayeta dubikaken ude api gəwarən tənəŋ.
- 4 ^q Yawetā ŋode yəŋkehərom taŋkuko u əneŋi nāmo api wərəmurek;
Gək bāmop əma tərek-təreki nāmo api iren, bāmop əma biani
kubā wəpi Melkisedektā itkuko ude.

° 109:25 Mat 27:39; Mak 15:29 ^p 110:1 Mat 22:44; Mak 12:36; Luk 20:42-43;
Apos 2:34-35, 1Ko 15:25; Efe 1:20-22; Kol 3:1; Hib 1:13, 8:1, 10:12-13 ^q 110:4 Hib 5:6,
6:20, 7:17, 7:21

- 5 Eruk, ɲode nadä; Ekäni u bure kāda itkentāŋ gamiŋkaŋ kokwawak tãŋpãŋjä kome ätu tãŋo intãjukun äma tãŋo kehãromi api yãpmãŋ äpek.
- 6 Ba guŋ äbottã kowata yãpmãkta yãntãreŋ yãmiŋpãŋ ämikken bumta dãpmãŋirãn ini ugãn api kumãŋ maneŋ.
Bureni, komeni komeni tãŋo intãjukun ämaniye tãŋo kehãromi u kudup api yãpmãŋ äpek.
- 7 Upãŋkaŋ intãjukun ämana gãk, ume kãdet miŋin säkgãmãn naŋ tãpãneŋpãŋ iwan tãŋo kehãromi kudup yãpmãŋ äpãŋ moreŋpãŋ oretoret terak tãpãneŋpãŋ api iren.

Salmo 111

Anutu tãŋo ironita yãŋpãŋ iniŋ oretna

- 1 Eruk, Ekäni wãpi iniŋ oretna!

Anutu tãŋo ämawebeniye täga u kãbeyã tãŋirã nãk bãmopiken itkaŋ bãnepna gupna nadãk-nadãkna kuduŋtagãn Anutu bãnep täga man iwet täyiwa!

- 2 Ekäni u epãn tägagãmãn tãk täyak. Tãŋirãn ämawebe epãni unita gãripi nadãk tãkaŋ uwã Anutu tãŋo täktãkita juku piŋtãŋ kuŋat tãkaŋ.
- 3 Bureni-inik! Epãn Anututã tãk täyak u tägagãmãn-inik. Unita nadãwa inide kubã tãk täyak. Tãŋkaŋ kudãn siwoŋini uwã paot-paori nãmo. U pen api it yãpmãŋ ärowek.
- 4 Kudãn kudupi Ekãnitã tãk täyak u inide kubã tãk täyak. Unita bãrãneŋ nãmo guŋtak tãkamãŋ. U butewaki pãhap nadãŋ nimiŋpãŋ iron tãŋ nimik täyak.
- 5 Ämawebe oraŋ imik tãkaŋ u Ekãnitã ketem yepmãŋ towik täyak.
Ba topmãk-topmãk ninkãt tãŋkuko unita nãmo guŋtak täyak.
Nãmoinik!
- 6 Tãŋpãkaŋ äbot ätu tãŋo kome, iniken ämawebeniye yãniŋ kireŋkuko uwã iniken kehãromini kwawak pewãn ahãŋkuk.
- 7 Bureni-inik! Imaka u ba u tãk täyak uwã kãdet siwoŋi terakgãn tãk täyak. Man kãdet ba jukuman niwet täyak u kuduŋtagãn täga tãŋkentãŋ nimek.
Man jopi kubã nãmo niwet täyak!

- 8 Ba unitäño бага man kubä nämoinik api paorek. Nämo, uwä kudup siwoñigän peñkuko unitä pen api it yäpmäj ärowek.
- 9 Täñpäkañ Ekäni u ämawebeniye nin komi epänken nanik nimagutpäñ ninkät topmäk-topmäk täga, tärek-täreki nämo täñkuk.
Unita ñode yäna; Anutu u kudupi, tägagämän-inik.
- 10 ^r Unita ämawebe, in ñode nadäwut; Äma kubä nadäk-nadäk ikek ude kañ irayäj nadäñpäñä, eruk, Ekänita umuntañpäñ orañ imek.
Bureni, ämawebe Ekäni täño man buramik täkañ uwä nadäk-nadäk täga nitek.

Unita Ekäni wäpi iniñ oretpäñ pen iniñoret täkäna!

Salmo 112

Anutu orañ imanitä säkgämän-inik api itneñ

- 1 Ekäni wäpi yäpmäj akuna! Äma Anutu orañ imik täkañ uwä Ekäni täño oretoret terak kuñat täkañ. Äma udewanitä Anutu täño man buramikta gäripi nadäk täkañ.
- 2 Äma udewani täño äbekiye oraniyetä kome terak kehäromigän api itneñ. Siwoñi äma täño nanakiyetä Anutu täño täñkentäk ikek api itneñ.
- 3 Äma udewani täño äboriyeken iron pähap ahäj-bumbum api täñ yämek. Täñpäñ tärek-täreki nämo, säkgämän pen api irek.
- 4 ^s Jop manman nämo yäwani ämata bipmäñurani gänañ peñyäjek pähap api ahäj yämek. Täñpäkañ äma siwoñi, bänep iron täñpani ba äma ätuta täñkentäj yämani unita peñyäjek api ahäj yämek.
- 5-6 Äma noriyeta butewaki nadäj yämik täkañ uwä säkgämän kuñat täkañ. Täñpäñ äma moneñ epän siwoñigän, täñyäkñarani nitek nämo täk täkañ uwä oretoret terak kuñat täkañ.
Äma udewani täño kehäromi pen api irek. Äma mäden ahänayäj täkañ unitä wäpi biñam pen api yäj yäpmäj äroneñ.
- 7 ^t Äma udewanitä bäräpi kukñi käda ahäjirän nadäñpäñ nämo umuntak täkañ. Bänepitä Ekäni kwasikotpäñ unita nämo kwitak täkañ.
- 8 Äma udewanitä bätakigän kuñatpäñ imaka kubäta nämo umuntak täkañ. Ittängän iwaniye iñamiken kehärom tañpäñ bäri kap api tenenñ.

^r 111:10 Jop 28:28; Snd 1:7, 9:10 ^s 112:4 Jop 11:17; Sam 97:11 ^t 112:7 Sam 57:7, 64:10

- 9 ^u Äma udewani jopi jäwärita butewaki nadäj yämiŋpäŋ iron täŋ yämik täkaŋ. Kädet siwoŋini u paot-paori nämo api irek.
Unita ämatä wäpi biŋam api yäŋahäj yäpmäj kuneŋ.
- 10 Täŋpäkaŋ äma wakitä u kaŋkaŋ kokwawak nadäk täkaŋ upäŋkaŋ gupi pewä putäreŋirän meni nänäm tawäpäŋ ämik täkta täŋpäwak täkaŋ.
Täŋpäŋ imaka täga kämi yäpmäkta itsämäk täkaŋ uwä bureni nämo yäpmäk täkaŋ.

Salmo 113

**Imaka imaka täga täŋ nimik täyak
unita Anutu iniŋoret täkäna!**

1 Ekäni iniŋoret täkäna!

Ekäni täŋo epän watä ämaniye nin u wäpi iniŋoret
täkäna! Äneŋi yäwa! Ekäni wäpi yäpmäj akuna!

2 Yäŋetak bipmäŋtak tärek-täreki nämo iniŋoret täkäna!

3 Ämawebe kukŋi kukŋi nanik in imaka, kudup Ekäni
wäpi iniŋoret täkot!

4 Ekänitä ämawebe komeni komenita intäjukun-inik it
nimik täyak. Wäpi biŋamtä imaka imaka kome terak
ba kunum gänaŋ itkaŋ u kumän yärepmetak.

5 Ekäninin Anutu udewani kubä nämo itak! Nämoinik,
Ekäninin u punin-inik unu it täyak.

6 Bureni, u punin-inik unu it täyak upäŋkaŋ kunum kenta
kome unita nadäŋpäŋ etä päpä yabäj yawat täyak.

7-8 Ekäninin kudän tägagämän täk täyak. U äma äpani-inik,
jopi jäwäri täŋkentäj yämiŋpäŋ yepmaŋpäŋ äma wäpi
biŋam ikekkät kentäŋpäŋ it täkaŋ.

9 Täŋpäkaŋ webe äruŋ iranita nadäj yämiŋirän nanak
bäyaŋkaŋ oretoret pähap nadäk täkaŋ.

Unita Ekäni iniŋoret täkäna!

^u 112:9 2Ko 9:9

Salmo 114

Ekänitä ämawebeniyeke kudän kudupi pewän ahänkuḡ

- 1-2 ^v Kadäni Isrel nanik Jekop täḡo äbot unitä Isip komeken nanik äpämaḡ kuḡkuḡo uken, Juda äbot u Ekäni täḡo kudupi ämawebe ude äworeḡkuḡ.
Bureni, kadäni ugän Isrel ämawebetä Ekänitä inita biḡam täḡkuḡ.
- 3 ^w Kadäni uken Gwägu Gämänitä Ekäni kaḡ-umuntaḡ ämetpeḡ kuḡkuk. Ba kadäni kubä Jodan ume imaka, bitnäḡpāḡ itkuk.
- 4 Täḡkaḡ pom taḡi taḡi oretoret täḡpāḡ memetä-yāḡ tubupeḡtäḡ kuḡirä, täpuri täpuriwä udegän sipsiptä-yāḡ tubupeḡtäḡ kuḡkuḡ.
- 5 Eruk näwerut; Gwägu, gäk imapāḡ kaḡkaḡ metāḡpeḡ kuḡkun? Ba Jodan ume, gäk ima mebärita äpäkta bitnäḡpāḡ itkun?
- 6 E, pom taḡi taḡi, in ima mebärita memetä-yāḡ tubupeḡtäḡ kuḡkuḡ? Ba täpuri täpuri in udegän, imapāḡ kaḡkaḡ sipsiptä-yāḡ tubupeḡtäḡ kuḡkuḡ?
- 7 Ai, kome pähap, Yawe, Jekop täḡo Anututä äbāḡirän kaḡkaḡ iḡamiken bäromtä!
- 8 ^x Imata, Ekäni uwä yāḡpewän mobä kehäromi kubätä imärirän ume gwägu ahänkuk. Ba yāḡpewän geḡi kawukiken ume dapuri äpuk.

Salmo 115

Anutu bureni u kubägän itak

- 1 Ekäni, nintäḡo wāpnin biḡam punin nämo irek. Nämo, nin täga nämo! Gäḡḡaken wāpka biḡam peḡyāḡek ikek unitägän punin kwawakinik it täyon, gäk nadāḡ nimikinik täḡpāḡ nämo nipmak täyan unita.
- 2 Guḡ äbottä sära man ḡode imata niwet täkaḡ; Anutuḡin u de itak?
- 3 U nämo nadākaḡ? Nin täḡo Anutu u kunum gānaḡ kehäromi nikek itak. U itkaḡ imaka kubä täḡpayāḡ nadāḡpāḡä u bureniḡän täk täyak.
- 4 ^y Täḡ äma unitäḡo anutuwä siliwa kenta gol mobäpāḡ keritä iḡitpāḡ puḡ gatāḡpāḡ pek täkaḡ.
- 5 U meni nikek täk täkaḡ upāḡkaḡ meni man täga nämo yāneḡ. Ba dapuri nikek täk täkaḡ upāḡkaḡ dapuri wareḡ täga nämo täneḡ.

^v 114:1 Kis 12:51

- 6 Ba jukuni nitek tāk tākaŋ upāŋkaŋ man tāga nāmo nadāneŋ. Ba iŋami nitek tāk tākaŋ upāŋkaŋ imaka kubā tāga nāmo piāŋ nadāneŋ.
- 7 Keri nitek tāk tākaŋ upāŋkaŋ keru wareŋ tāŋpāŋ imaka kubā tāga nāmo iŋitneŋ. U kuroŋi nitek tāk tākaŋ upāŋkaŋ kādet tāga nāmo kuneŋ. Ba wareŋ tāŋpāŋ māmā tāga nāmo tāneŋ.
- 8 Unita āma imaka udewani tāŋpani, ba āma unita nadāŋ yāmikinik tāk tākaŋ u imaka, imaka wārani tāŋpāŋ nadāŋ yāmīneŋo udewanigān api āworeneŋ!
- 9 Eruk, Isrel āmawebe, Ekānijin tāŋkentāŋ tamiŋpāŋ watā it tamik tāyak unitagān nadāŋ imikinik tāŋput.
- 10 Anutu tāŋo bāmop āma, in udegān tāŋkentāŋ tamiŋpāŋ watā it tamik tāyak unita Ekāni unitagān nadāŋ imut.
- 11 Bureni, āmawebe Anutu bureni u iniŋ orerani in kudup Ekāni tāŋkentāŋ tamiŋpāŋ watā it tamik tāyak unitagān nadākinik tāŋput.
- 12 Ekāni u ninta nāmoinik guŋtak tāyak. Nāmo, u Isrel āmawebe ba Anutu tāŋo bāmop āma ninta nadāŋ nimikinik tāŋpāŋ iron pen api tāŋ nimik tāŋpek.
- 13 * Anutu u āmawebe kuduŋtagān, āpani ba ārowani iniŋoret tākaŋ unita iron api tāŋ yāmek.
- 14-15 Ekāni kunum kenta kome pewān ahāwani unitā yeri kon tāŋ tamiton. Kon tāŋirān nanak weŋ bāyak pen kaŋ tāŋ yāpmāŋ kut! Ba nadāŋ tamiŋirān nanakjiyetā udegān kaŋ tāŋ yāpmāŋ kut!
- 16 Tāŋpākaŋ kunum uwā Ekānitā inita biŋam. Tāŋ kome uwā ninta niniŋ kireŋkuk.
- 17-18 Unita āmawebe kodak irani nin, Ekānita bānep tāga tārek-tāreki nāmo nadāŋ imik tākāna. U imata, kumāŋpeŋ pāŋku kum irit komeken naniktā Ekāni tāga nāmo iniŋ oretneŋ. Eruk, Ekāni wāpi iniŋ oretna!

Salmo 116

Ekānita bānep tāga kap tewani

- 1 Ekāni tāŋkentāŋ nam yāŋpāŋ gera butewaki terak yāŋira nadāŋ namik tāyak unita Ekānita gāripi pāhap nadātat.

* 114:3 Kis 14:21; Jos 3:16 * 114:8 Kis 17:1-7; Nam 20:2-13 † 115:4-8 Sam 135:15-18; Jer 10:5; Rev 9:20

- 2 ^a Nākŋo gerata juku pek täyak unita nāk it yäpmänj kwayänj täyat ude Anutu iniŋoret yäpmänj kaŋ kwa.
- 3-4 ^b Nāk pära kumänjpänj unita bumta umuntaŋkut. Kadäni uken Ekänita gera yänjpänj ŋode yänjkut; Ekäni, butewaki nadänj namiŋpänj täŋkentänj nam! yänj yänjkut.
- 5 Ekäni uwä ninta bänep täga nadänj nimiŋpänj täŋkentänj nimik täyak ba butewaki nadänj nimik täyak.
- 6 Bureni! Äma ätu ini täga nämo täŋkentänarŋi uwä Ekänitä täŋkentänj yämik täyak. Nāk ude itkuro upänkaŋ täŋkentänj namiŋkuk.
- 7 Täŋpänj Ekänitä nāk nabänj näwatpänj täŋkentänj namiŋkuko unita apiŋo imaka kubäta nadäwätäk nämo täk täyat.
- 8 Nāk konäm kottäyiwa Ekäni gäkä naniŋ bitnäjpänj konämna pito ärut namiŋpänj nepmäŋit näwatkun.
Nāk kumbayänj täŋkuropänj Anutu gäkä täŋkentänj namiŋkun.
- 9 Unita nāk kome terak irayänj täyat uwä Ekänikätk bok api it yäpmänj kuŋatde.
- 10 ^c Nāk bumta wayat yänj nadänjkuro upänkaŋ Ekäni jop waki nadänj imiŋkut.
- 11 Täŋpänj nāk äma täŋo manta nadäwa bureni nämo täŋpäkaŋ Anutugän nadänj imiŋkut.
- 12 Ekänitä säkgämän täŋ namiŋ yäpmänj äbuko unita kowata jide api täŋ imet?
- 13-14 Nāk nadätat! Ude api täŋ gamet yänj yänkehärom taŋkuro unita ämawebe kudup iŋamiken ŋode täga api täŋpet;
Anututa iron imikta wain ume gäripi nikek inita biŋam kaŋ piŋ ima, Ekänitä nämagutkuko unita kowata.
Ude täŋkaŋ Ekäniken yänapik man api yäwet.
- 15 ^d Täŋpäkaŋ Ekänitä ämawebenyeta nadäwän ärowani täk täkaŋ. U kubätä kumänjirän nadäwän jopi nämo täk täyak.
- 16 Unita Ekäni, ŋode gäwera; Nāk gäkŋo epän ämaka ude kuŋat täyat, meŋnatä kuŋat täŋkuko ude.
Nāk yentä topmäŋpänj nepmaŋkuŋopänj gäkä pit namiŋkun.
- 17 Unita nāk gäka bänep tägata iron täŋ gamiŋpänj api ganiŋ oreret.
- 18 Täŋpänj nāk ude api täŋ gamet yänj gäwetkuro ude ämawebekaye iŋamiken api täŋ gamet.
- 19 Ekäni, nāk täŋpayänj täyat u Jerusalem kudupi yotkaken api täŋ gamet.

^a 116:2 Sam 17:6, 40:1 ^b 116:3 Sam 18:4-6 ^c 116:10 2Ko 4:13 ^d 116:15 Sam 72:14

Unita Ekäni wäpi yäpmäj akukot!

Salmo 117

Äma uken-uken nanik Ekäni wäpi iniḡoret täkot!

- ^{1 e} Äma äbori äbori, in Ekäni iniḡ orerut! Ämawebe kuduḡtagän in wäpi biḡam yäpmäj akuwut!
- ² Ekänitä ninta ḡäripi pähap nadäḡpäḡ wari wari nadäḡ nimikiniḡ täk täyak. Unita iniken yäḡkehäromtak man bian yäḡkuko udegän iwatpäḡ nämoiniḡ api niḡmaḡpek.

Unita ämawebe kuduḡtagän Ekäni wäpi iniḡoret täkäna!

Salmo 118

Anututä täḡkentäḡ yämiḡkuko unita nadäḡpäḡ bänep täḡa man yäḡkuḡ

- ^{1 f} Ekäni nadäḡ nimik täyak unita bänep täḡa man iwet täkäna. Bänep iron tärek-täreki nämo täḡ nimik täyak.
- ² Unita Isrel ämawebe ḡode yäkot; Bänep iron tärek-täreki nämo täḡ nimik täyak!
- ³ Anutu täḡo bämop äma udegän ḡode yäkot; Bänep iron tärek-täreki nämo täḡ nimik täyak!
- ⁴ Ämawebe Anutu täḡo man buramik täk täkaḡ unitä ḡode yäk täkot; Bänep iron tärek-täreki nämo täḡ nimik täyak!
- ^{5 g} Näkä bäräpi taḡi kotaḡpäḡ Ekänita gera yäḡkut. Gera yäḡjira nadäḡpäḡ Ekäni uwä bäräpina ketäreḡ namiḡirän piḡäm taḡkut.
- ^{6 h} Ekäni uwä näkkät irirän nämo api umuntäwet. Nämo, ämatä imaka kubä täḡ namikta nämo umuntak täyat.
- ⁷ Ekäni näkkät it täkamäk. Täḡkaḡ ini täḡkentäḡ namik täyak unita kämi iwanaye däpmäḡirän api yabäwet.
- ⁸ Buren! Äma täḡo täktäki-tagän nadäḡitna ärowani nämo täḡpärpäḡ Anututagän nadäḡ imikiniḡ täḡpeḡ kuḡatneḡo u täḡagämän.
- ⁹ Komen äma täḡo täḡkentäk u äpanigän. Ekäni täḡo täḡkentäk u ärowani.

^e 117:1 Rom 15:11 ^f 118:1 1Sto 16:34, 2Sto 5:13, 7:3; Esr 3:11; Sam 100:5, 106:1, 107:1, 136:1; Jer 33:11 ^g 118:5 Sam 18:19, 120:1 ^h 118:6 Sam 56:4, 56:11; Ais 51:12; Hib 13:6

- 10 Unita iwan mäyaptä it gwäjij namiŋkuŋopäj Ekäni täŋo wäpi terak kehäromini yäpmäj äput.
- 11 Näk it gwäjijkuŋopäj Ekäni täŋo kehäromi terak däput.
- 12 Iwanayetä nämäk-nämäktä nintä terak bipmäk täkaŋ ude täŋkuŋo upäŋkaŋ däpmäj-pewa kumbuŋ, kädäptä tepäraŋ bäräŋeŋ ijiŋ paot täkaŋ ude.
Ekäni täŋo kehäromi terak däpmäj moreŋkut.
- 13 Ämik pähap täŋpäj nepmäŋitpäj nutnayäj täŋirä Ekänitä täŋkentäj namiŋirän nämo nutkuŋ.
- 14 ⁱ Bureni, Ekänitä kehäromi pähap namiŋpäj täŋkentäj namik täyak. U wakiken nanik nämagutkuk.
- 15 Täŋpäj unita Anutu täŋo ämawebe tähaniken iniŋoret kap teŋit gera ŋode yäk täkaŋ;
Anutu täŋo kehäromitä epän kehäromi-inik täk täyak! yäk.
- 16 Ekäni täŋo kehäromitä täŋkentäj nimiŋirän iwan täŋo kehäromi yäpmäj äpumäj.
- 17 Näk pengän ŋode nämo api kumbet. Nämo! Näk kodak itkaŋ Ekäni täŋo täktäki unitäŋo manbiŋam api yäŋahäk täŋpet.
- 18 Bureni, Ekäni uwä kumäj-kumäj nutta bitnäŋpäj näk yäpä-siwŋotakta komigän namiŋkuk.
- 19 Unita kudupi yot yäma dät namiŋirä äro Anutu wäpi yäpmäj akwa!
- 20 Ŋo ŋowä Ekäni täŋo yäma, ämawebe siwŋoŋi kuŋarani unitägän täga äroneŋ.
- 21 Ekäni, gäk näkŋo yäŋapik man nadäj namiŋpäj täŋkentäj namiŋiri säkgämän it täyat. Unita ganiŋ oretat!
- 22 ^{j k} Bek eŋi täŋpani ämatä kawä wawäpäj gägäniken maŋpä kuŋkuŋo unitä eŋi täŋo bek bämopi ude itak.
- 23 Imaka uwä Ekäni ini-tägän täŋirän kaŋpäj gäripi pähap nadäkamäj.
- 24 Täŋpäj kadäni ŋowä Ekänitä peŋ nimiŋkuk. Unita oretoret täŋpäj bänep tägagämän nadäna!
- 25 ^l Ekäni, gäk täŋkentäj nimi. O Ekäni, täŋpewi bureni säkgämän ahäj nimän!

ⁱ 118:14 Kis 15:2; Ais 12:2 ^j 118:22 Luk 20:17; Apos 4:11, 1Pi 2:7 ^k 118:22-23 Mat 21:42; Mak 12:10-11

- 26 ^m Anutu, äma gäknaken wäpka terak äbayän tàyak uwä kañ orañ imi. Täñjiri nin udegän kudupi yot gänäñ äronpäñ wäpka api yäpmän akune.
- 27 Ekäni ini-tägän Anutu bureni! Ini-tägän ninta watä säkgämän it nimik tàyak. Unita päya päham kehap täñpäñ alta tej äyäjut täkot.
- 28 Gäk Anutuna! Bänep täga man gäwetat. Gäk Anutuna! Gäkño wäpka yäpmän akutat.
- 29 Eruk ämawebe ñode nadäkot; Ekänitä ninta gäripi nadäñpäñ iron täñ nimik tàyak u paot-paori nämo unita bänep täga man iwet täkot.

Salmo 119

Anutu täño man u tägagämän-inik

- 1 ⁿ Äma kädet siwoñigän säkgämän kuñat täkañ uwä Ekäni täño oretoret terak it täkañ. Äma udewaniwä Ekäni täño man buramiwani äma.
- 2 Äma Ekäni täño kädet siwoñi iwat täkañ, äma udewani Ekäni täño oretoret terak it täkañ.
Ekäni täño kädet u iwatta gäripi pähap nadäñpäñ ehutpäñ iwat täkañ.
- 3 Bureni-inik, äma udewani kädet waki iwatta bitnäñpäñ Ekäni täño kädet siwoñi ugän iwat täkañ.
- 4 Anutu, gäk man kädetka siwoñi u kudup niwetpäñ ñode yänkun; Watäni itpäñ näknaken kädet siwoñi ugän kañ iwarut yän niwetkun.
- 5 Unita Anutu, näk gäkño man kädet siwoñi u iwatta gäripi pähap nadäk täyat udegän wari wari kañ iwat täñpa yän nadätat!
- 6 Bureni, gäkño jukuman kuduptagänta ket nadäñpäñ kuñarayän täyat uwä momi täñpäñ nämo api mäyäk täwet.
- 7 Ekäni, kadäni gäkño man kädet siwoñi yänpäñ-nadäk täñpayän täyatken uken bänepna säkgämän paki-inik api irek.
Ude täñkañ gäkño wäpka biñam api yäpmän akuk täñpet.
- 8 Näk gäkño irit kädetka kudup iwatta nadätat unita nämo nepmañpen.

^m 118:26 Mat 21:9, 23:39; Mak 11:9; Luk 13:35, 19:38; Jon 12:13 ⁿ 119:1 Sam 128:1

Anutu täño jukuman buramiwani äma täño manbiñam

- 9 Äma gubañi näk jide täñpäñ kädet siwoñigän täga kuñaret? Näk gäkño man iwarero uyaku äma siwoñi ude iret.
- 10 ^o Unita Anutu, näk gäkño kädet u iwatta gäripi pähap nadäñpäñ ehutpäñ iwat täyat.
Gäkä täñkentän namiñiri kädet siwoñita nämo bitnäñpäñ ugän api iwaret.
- 11 Näk gäkken momi täñpetawä yäñpäñ gäkä nanik man ugänpäñ bänepnaken pek täyat.
- 12 Ekäni, kädetka siwoñi näwetpäñ näwoñärek täñiri ugän iwatpäñ wäpka biñam kañ ganiñ orera.
- 13 Näk kädet kuduhtagän yäñahäñpäñ niwetkuno u ämawebe kudup yäñahäñpäñ yäwet täyat.
- 14 Ämatä moneñ tuñumta gäripi pähap nadäk täkañ u irepmitpäñ näk gäkño man iwatta gäripi udegän nadäk täyat.
- 15 Gäkño manka juku piñpäñ manka kädet siwoñi u yäñpäñ-nadäk täk täyat.
- 16 ^p Anutu, gäkño kädet siwoñi iwatta gäripi nadäñpäñ gäkño mankata nämo api guñ täwet.

Ekäni täño man kädetta gäripi nadäñjuk

- 17 Unita Ekäni, epän watä ämaka näka täñkentäk säkgämän täñ namiñiri säkgämän itpäñ gäkño mangän kañ iwara.
- 18 Bänepna täño dapuri birik ärut täñpi kuñirä ijiwa-kwäpäñ man bureni gäripi nikek gäkño man kudän terak pätkañ u kudup nadäwa tärewut.
- 19 Näk kome ño terak kadäni käroñi itta biñam yäwani nämo unita gäkñaken man kädet u näka käbop nämo peñ namen. Nämo!
- 20 Näk gäkño manka biñam u kepma kepma yäñpäñ-nadäk täñpäñ iwatta bänepnatä kädäp ijik täyak.
- 21 Ekäni, näk nadätat. Äma inita nadäwä ärowani täñpäpäñ manka mäde ut imik täkañ u yebeypäñ mäde ut yämiñiri paotta biñam täk täkañ.
- 22 Täñpäkañ näk gäkño man buramiñpäñ iwat täyat unita äma udewani yabäñ äwaräkuk täñiri yäñärok ba mäde käda man wari nämo näwetneñ.
- 23 Bureni Ekäni, äma wäpi biñam ikektä käbeyä täñpäñ näk wäpna yäpmäñ äpäkta yäñpäñ-nadäk täk täkañ upäñkañ epän watä ämaka näk gäkño jukuman ehutpäñ yäñpäñ-nadäk api täk täñpet.

^o 119:10 Sam 119:2, 119:21, 119:118, 119:145 ^p 119:16 Sam 119:35, 119:70, 119:92-93, 119:174

24 Imata, gäkŋo jukuman unitä bänepna täŋpidäm taŋpän kädet näwoŋärek täyak.

Anutu täŋo бага man ehutpän iwatkuk

25 Wära! Iwanayetä näk nutpän näwat kireŋpewä kehäromina kudup paotak unita gäk bian näwetkuno ude täŋkentän namiŋpän kehäromi äneŋi namisi.

26 Irit kuŋat-kuŋatna täŋo mebäri kudup yänahänpän gäwerira kowata näwetkun.

Unita apiŋo gäkŋaken man kädet u näwetpän näwoŋäresi!

27 Täŋpän nadäk-nadäkna täŋpewi piräreŋirän gäkŋo jukuman nadäwa tärewäkaŋ kudän kudupi täŋkuno unita kaŋ juku piwa.

28 Wära! Butewakitä nutpewän kumbet yän nadätat unita näwetkuno udegän kehäromi äneŋi namisi.

29 Täŋpakaŋ bänepnatä täŋ-näkŋat-pewän kädet wakiwaki täŋpetta yänpän бага peŋkireŋpän yewa täŋ namisi.

Täŋpän bänep täga nadän namiŋpän бага manka näwetpän näwoŋärek täyi.

30 Imata, näk gäkŋo kädet bureni iwatta iwoyänpän yänkehärom taŋkut. Ude täŋkaŋ man kädetka wari wari pen juku piŋpän kuŋat täyat.

31 O Ekäni, näk juku-manka iŋit-inik täŋpän yäpmän kuŋat täyat unita yabän äwaräkuk täŋiri iwantä mäyäk nämo namineŋ!

32 ^a Eruk, wisik-inik! Bänepna täŋpidäm taŋ namik täyan unita gäkŋo бага man kädetka ugänpän kaŋ iwat täŋpa!

Nadäk-nadäk yäpmäkta Anutuken yänapiŋkuk

33 Ekäni, бага man kädetka ket näwoŋäreŋiri näk kädet u pen iwat yäpmän äroŋtängän kaŋ kumba!

34 ^r Nadäk nadäk täŋkentän namiŋiri бага manka buramiŋpän kaŋ yäpmän kuŋara.

Gupna bänepna bok kaŋ yäpmän kuŋara!

35 Ekäni, бага manka kädetkaken yännäŋŋat yäpmän ku. Imata, u iwat täyatken uken bänep oretoret nadäk täyat.

36 ^s Unita bänepna täŋpidäm taŋiri moneŋ wädäk-wädäk täŋo gärip mäde ut imiŋpän gäkŋo бага man iwattagän gäripi kaŋ nadäk täŋpa!

^a 119:32 1Kn 4:29; Ais 60:5, 2Ko 6:11-13 ^r 119:34 Sam 119:73; Snd 2:6; Jem 1:5

^s 119:36 Mak 7:21-22, 1Ti 6:10-11; Hib 13:5

- 37 Dapunna teŋ-pipiwayäj täyan uyakuwä imaka jopi-jopita
yabängäríp nämö api täŋpet.
Ude täŋkaŋ näwetkuno udegän iritnata watä säkgämän it namisi.
- 38 Anutu, ämawebe nadäj gamik täkaŋ u täŋkentäj yämikta
yänkehärom taŋkun. Eruk, epän ämaka näkken udegän pewi kaŋ
ahäj namän.
- 39 Iwantä mäyäk man näwetta umuntäyat unita nadäj namiŋiri kaŋ
närepmirän.
- 40 O Ekäni, бага manka ba juku-manka iwatta gäripi pähap nadätat
unita gäkŋaken nadäk siwoŋi terak iwatpäŋ irit säkgämän u namisi.

Anutu täŋo man yengämän pewäpäŋ kuŋatkuk

- 41 Täŋkaŋ Ekäni, gäk iron mähemü unita ironka u kwawak
näwoŋäreŋpäj näwetkuno udegän wakiken nanik täŋken täŋpäj
kaŋ nämagut.
- 42 † Ude täŋ namiŋiri äma yänjärok näwet täkaŋ unitäŋo man täga uret.
Imata, gäkŋo manta nadäkinik täyat unita.
- 43 O Ekäni, mena täŋpidäm taŋiri manka bureni u yänahäk täyiwa.
Imata, kehäromi kubäken nämö yäpmäk täyat, gäkŋo man
terakgän yäpmäk täyat.
- 44 Unita gäkŋo jukuman u tärek-täreki nämö buramiŋpäj api iwat täŋpet.
- 45 Bureni, gäkŋo jukuman iwatta nadäk täyat unita iwanayetä täga
nämö api topmäŋpäj nepmäŋitneŋ.
Nämö, bätakigän api kuŋaret.
- 46 Täŋpäkaŋ kome täŋo intäjukun äma iŋamiken gäkŋo jukuman api
yänahäk täŋpet.
Ude täŋira manna u utpäŋ mäyäk täga nämö api namineŋ.
- 47 † U imata, gäkŋo mankata gäripi pähap nadäŋpäj buramiŋira
bänepnatä pidämtak täyak.
- 48 Ekäni, man kädetkata gäripi nadäk täyat unita nadäŋira ärowani
täŋpöpäj yänpäj-nadäk täk täyat.

Anutu täŋo бага manta nadäwän bureni kubä täŋkuk

- 49 Ekäni, yänkehäromtak man bian epän watä ämaka näk näwetkuno u
nadäŋpäj täŋkentäj nam.

† 119:42 Sam 102:8, 119:39; Snd 27:11 † 119:47 Sam 119:16, 119:97, 119:127, 119:159

- Man näwetkuno unitä bänepna täŋ-kehäromtak täyak.
- 50 Bäräpi kadäniken man unitä bänep kwini pewän ahäj namik täkaŋ ba iritna täŋ-mehamtak täyak.
- 51 Täŋpakaŋ butewaki pähap! Äma ärowanitä yänjärok man bumta näwet täkaŋ. Upänkaŋ näk gäkŋo man unitagän gwäk pimiŋpäŋ manka ugänpäŋ iwät täyat.
- 52 Ekäni, бага manka bianiinik uterak kehäromi yäpmäk täyat unita u pen juku pik täyat.
- 53 Unita äma wakiwakitä gäkŋo бага man u pekinik täŋirä yabänpäŋ bänepna täŋpäwak täkaŋ.
- 54 Täŋpakaŋ uken-uken ittän kuŋat täyatken gäkŋo бага manta gäripi nadänpäŋ unita kap ganiŋ ubiŋ teŋtän kuŋat täyat.
- 55 Ekäni, bipani bipani näk gäka juku pik täyat. Täŋkaŋ бага manka u nämo api pewet. Nämoinik!
- 56 Baga manka wari wari iwät täyat unitä bänepnaken oretoret pewän ahäk täkaŋ.

Anutu täŋo бага man iwatta gäripi nadänjuk

- 57 ^v Ekäni, gäk it namitan unita imaka gäripi nitek äneŋi kubäta nämo wäyäkŋek täyat.
Mebäri unita gäkŋo man kädet kudup iwatta nadänpäŋ yänkehärom taŋkut.
- 58 Täŋpakaŋ Ekäni, gäk bian täŋkentän namikta yänkehäromtak man yänkun. Unita gäkŋo man u nadänpäŋ täŋkentän namikta bänep nadäk-nadäkna kudup gäkagän ganiŋ kiretat.
- 59 ^w Näk irit kuŋat-kuŋatna täŋo mebäri kudup nadäwa-tärewäpäŋ apiŋo gäkŋo man buramiŋpäŋ iwatta bänep peyat.
- 60 Unita gäkŋo jukuman iwatta kämi kaŋ yänkaŋ nämo itsämän yäpmän kwet. Nämo, pengän yäput peyat ŋo.
- 61 Bureni, äma wakitä näk nutta nadänpäŋ buŋep täŋkuŋo upänkaŋ näk bänepna äreyäwäpäŋ gäkŋo jukuman unita nämo guŋ täyat.
- 62 Nämoinik, gäkŋo бага manka siwoŋi unita nadänpäŋ ganiŋ oretta bipani bämop-inik akuk täyat.
- 63 Ba ämawebe gäk oraŋ gamiŋpäŋ juku-manka iwät täkaŋ ukät not täŋpäŋ kuŋat täkamän.
- 64 Bureni Ekäni, kome ŋo terak ironka tokŋeŋ pätak. Unita man kädetka täŋo mebäri näwetpäŋ näwoŋäreŋiri kaŋ nadäwa tärewut!

^v 119:57 Sam 16:5 ^w 119:59 Mak 14:72; Luk 15:17

Ekäni täño бага mantä täga täñkentäj nimek

- 65 Ekäni, täñkentäj namikta yäñkuno u iwatpäñ epän ämaka näka säkgämän täñ namik täyan.
- 66 Näk бага mankata nadäkinik täyat unita nadäk-nadäk täga namiñiri бага man täño mebäri kañ nadäwa tärewut.
- 67^x Täñpäkañ bian goret kuñatkuro unita yäpä-siwonçakta komi namiñkun. Ude täñiri eruk apiño gäkño man buramitat.
- 68 O Ekäni, täñkentäj namik täyan u tägagämän. Gäk orakorak täño mähemi bureni.
Unita gäkñaken man kädetka täño mebäri näwetpäñ näwonçarek täyi.
- 69 Äma ärowani näka jop manman yäk täkañ upäñkañ bänep nadäk-nadäkna kudup gäkño juku-manka uteragän pek täyat.
- 70 Täñpäñ äma ärowani uwä bänep nadäk-nadäki kumbani upäñkañ nähä juku-manka unita gäripi pähap nadäk täyat.
- 71 Täñpäkañ nadätat; Komi nadäj itkuro u täñkentäj namiñkuk.
Unitä bänepna yäpmäj sukurençewän bänep nadäk-nadäkna pewa бага manka teragän kuyak.
- 72 Unita Ekäni, apiño ñode yäyat; Baga man mekatä pewi ahäwani unita nadäwa säkgämän-inik täyak, moneñ tuñum pähapta gäripi nadäk täkañ u irepmit moretak!

Anutu täño бага man u siwonçi-inik

- 73 Ekäni, gäkña ketkatä puñ gatäñpäñ nepmañkuno unita nadäk-nadäk namiñiri juku-manka unita yäñpäñ-nadäk täk täyiwa!
- 74 Täñira ämawebe gäk orañ gamik täkañ u näk nabäñpäñ ñode nadäk täkot; Äma ño Ekäni täño jukumanta nadäkiniki kehäromi uterak pek täyak! Ude nadäñpäñ oretoret täk täkot.
- 75 Ekäni, näk bureni ñode nadätat; Näk yäpä-siwonçakta komi namiñkuno uwä nadäj namikinik täñpäñ unita namiñkun.
Täñpäkañ gäkño man kädet uwä siwonçi-inik.
- 76 Eruk, watä epän ämaka näk täñkentäj namikta bian yäñkuno u iwatpäñ ironka paot-paori nämo u pewi ahäj namiñiri butewaki nadäwätäk terak itat ño täñ-kehäromtañ nami.
- 77 Näk gäkño бага manta gäripi nadäk täyat unita butewaki nadäj namiñiri äneñi säkgämän kañ ira.
- 78 Täñpäkañ äma inita nadäwä ärowani täñpanitä jop manman terak manken nepmak täkañ.

^x 119:67 Sam 119:71; Jer 31:18; Hib 12:10-11

Ude tāk tākaŋ unita māyāk kaŋ yäput! Upāŋkaŋ nähä gākŋo
jukuman unita pen juku piŋpāŋ api kuŋaret.

79 Tāŋjira āmawebe gāk oraŋ gamiŋpāŋ gākŋo jukuman nadāk tākaŋ
unitāgān nākken ābākaŋ bok kaŋ itna.

80 Tāŋpākaŋ Ekāni, gāriŋpna ŋode pātak; Iŋamkaken tāktākna terak
māyāk yāpettawā yāŋpāŋ gākŋo jukuman kudup siwoŋigān iwatta
nadātat.

Wakiken nanik imagutta Anutuken gera yāŋkuk

81 Ekāni, gākā tāŋkentāŋ namikta itsāmāŋ yāpmāŋ ābāŋjira
kehāromina paorānkaŋ kehāromina nikek nāmo itat.
Upāŋkaŋ man bian yāŋkuno u bureni api tāŋpen yāŋ nadākinik
täyat.

82 Tāŋpākaŋ man yāŋkuno u bureni jidegān iwatpāŋ bānepna tāŋpidām
täwayāŋ? U kakta dapun tāŋ yāpmāŋ ābāŋjira dapunna komi nekaŋ.

83 Nāk imaka wawāpāŋ maŋpākuk tākaŋ ude itat upāŋkaŋ gākŋo juku-
manka unita nāmo guŋtak täyat.

84 Wāra! Piā watā āmaka bārāpi terak it yāpmāŋ ābātat ŋo āneŋi
udegān kepma bipani jide api iret?

Ba āma komi namik tākaŋ unita kowata jidegān api tāŋ yāmen?

85 Nadātan? Āma inita nadāwā ārowani tāŋpani, gākŋo бага manta māde
ut imik tākaŋ u nāk tāŋpāwakta nākā kādetken awaŋ ānek tākaŋ.

86-87 U jop nadāŋ komi namik tākaŋ unita tāŋkentāŋ nam! Āma
udewanitā nuttāko paotnaŋipāŋ itat.

Tāŋpākaŋ juku-manka kudup u siwoŋi tāgagān, āmatā nadāŋpāŋ
iyap taŋpāŋ yāpmāŋ kuŋatnaŋigān.

Tāŋpāŋ komi butewaki terak itat upāŋkaŋ juku-manka unita
māde nāmo utat.

88 Unita ironka tārek-tāreki nāmo unita yāŋpāŋ iritna tāŋmeham taŋjiri
juku-manka, mekatā yāŋjiri ahāwani u kudup kaŋ iwara.

Anutu tāŋo бага man unita nadākinik tāŋkuk

89^y O Ekāni, gākŋo manka u kunum gānaŋ, kehāromi tārek-tāreki
nāmo pātak.

90 Ironkatā kodakitā kodaki api it yāpmāŋ kwek. Kome pāhap ŋo inide
itta tāŋ-kehārom taŋpāŋ peŋkuno wareŋi nāmo it täyak.

91 Imaka imaka kuduptagān u gākŋo man buramiwanitā itkaŋ unita
gākŋo meka jinom terakgān it yāpmāŋ ābāŋ itkaŋ.

^y 119:89 Ais 40:8, 1Pi 1:25

- 92 Tānpākaŋ gākŋo бага manka unita gāripi nāmo nadāŋkut yāwānāku komi namiŋkuno unitā nutpewān paoram.
- 93 Upāŋkaŋ nāmo! Gāk juku-manka terak iritna tāŋ-mehamtaŋ namiŋkuno unita juku-manka unita wari nāmo api guŋ tāwet.
- 94 O Ekāni, nāk gākŋata biŋam itpāŋ gākŋo juku-manka kadāni kadāni iwatta ehutpāŋ epāni tāk tāyat unita wakiken nanik nāmagut.
- 95 Nadātan? Āma waki kābop itkaŋ nāk nutta tāŋtuŋum tākaŋ. Upāŋkaŋ nāk nadāwātāk nāmo tāŋpāŋ gākŋo jukumanta yāŋpāŋ-nadāk pen tāk tāyat.
- 96 Tānpākaŋ ŋode yabāŋpāŋ-nadāk tāyat; Imaka kome ŋo terak tāga yāŋ yāk tākamāŋ u kudup api paot moreneŋ. Tāŋ gākŋo man u imaka bureni-inik, tārek-tāreki nāmo, inide itta yāwani.

Anutu tāŋo бага mantā āma ŋo nadāk-nadāk sākgāmān imiŋkuk

- 97 Wisikna! Gākŋo manta gāripi pāhap nadāk tāyat. Tāŋpāŋ unita kepma bipani yāŋpāŋ-nadāk tāk tāyat.
- 98 Jukumanka u wari wari yāŋpāŋ-nadāk tāk tāyat unita nadāk-nadākna uwā iwanaye tāŋo nadāk-nadāki yārepmiŋtak.
- 99 Ba ugān nāmo. Man kādetka unitagān juku piŋpāŋ kuŋat tāyat unita nadāk tāga iŋitat uwā yāŋpāŋ-nāwoŋārek tāŋpani āmanaye unitāŋo nadāk yārepmiŋpāŋ iŋitat.
- 100 Ba бага manka u buramik tāyat unita nadāk-nadāk āma ekāni ekānitā nadāk tākaŋ u nākā yārepmiŋpāŋ nadāk tāyat.
- 101 ^z Tānpākaŋ gākŋo juku-manka kubā irepmiret yāŋ nadāŋpāŋ kādet wakiwaki u kudup yabāŋ umuntaŋpāŋ kukŋi kādagān yārepmiŋ tāyat.
- 102 Ekāni, gākŋa-tāgān meka jinom unita yāŋpāŋ-nāwoŋārek tāk tāyan unita nāmo guŋ taŋpāŋ irepmiŋ tāyat.
- 103 ^a Yāke! Gākŋo jukuman unita nadāwa gāripi pāhap, inide kubā tāk tākaŋ, imaka gakŋi nitek nakta gāripi nadāk tāyat unitāŋo gāripi irepmiŋtak.
- 104 Burenitā bureni-inik, gākŋo mantā nadāk-nadāk kādet sākgāmān nāwoŋārek tāyak unita waki kādet kuduŋta tarāki nadāk tāyat.

Ekāni tāŋo jukumantā peŋyāŋek ude tāyak

- 105 ^b Ekāni, gākŋo meka jinom u kādet kuŋat-kuŋatna tāŋo topān ude tāŋ namitak. Tāŋkaŋ kādetnaken peŋyāŋeŋ namitak.
- 106 Unita man kādetka siwoŋi u iwatta iŋamkaken yāŋkehāromtak man yāŋkuro udegān api tāŋpet.

^z 119:101 Snd 1:15 ^a 119:103 Sam 19:10; Snd 8:11 ^b 119:105 Snd 6:23

- 107 Upāṅkaṅ Ekāni, bārāpi taṅitā nāk nepmāṅitak unita gākṇa
yāṅkuno ude iritna āneṅi tāṅ-kehāromtaṅ namisi.
- 108 Tāṅpākaṅ gupe kābāṅi nīkek ude, gaṅiṅoret man pewa-ārek
tākaṅ unita gāripi nadāṅ namisi.
Ude nadāṅ namiṅkaṅ gākṇaken manka u sākgāmān nāwetpāṅ
nāwoṅārek tāk tāyi.
- 109 Nāk kadāni kadāni kumāṅ-kumāṅ dubiniken it tāyat upāṅkaṅ
gākṇo juku-manka unita nāmo guṅtak tāyat.
- 110 Āma wakitā nāk nepmāṅitta buṅep tāk tākaṅ upāṅkaṅ nāk
gākṇo man kādetka u peṅpāṅ nākṇaken gārip terak nāmo
iwat tāyat.
- 111 Nāmoinik, gākṇo juku-mankatā bānep oretoret pewān ahāṅ
namik tākaṅ. Unitā iyap taṅpāṅ tārek-tāreki nāmo api iwat
tāṅpet.
- 112 ^c Tāṅpāṅ gākṇo man kādetka u iwatta nadāk kehāromi peyat. U
iwat yāpmāṅ kuṅtāṅgān kaṅ kumba!

Ekāni tāṅo man kāderitā watā it nimik tāyak

- 113 Ekāni, āma gāk gāwarāntākta bānep yarā pek tākaṅ unita
gaṅani pāhap nadāṅkaṅ gākṇo juku-manka unitawā gāripi
nadāk tāyat.
- 114 ^d U imata, gāk nākṇo kurepāna ba mobā kāwutna, iwantā
nutnayāṅ tāṅirā kābop iretta.
Tāṅpākaṅ man bian yāṅkuno u bureni iwatpāṅ api tāṅpen yāṅ
nadākinik tāyat.
- 115 Ai! Waki tāṅpani in nabā kātāṅpeṅ kut! Nāk Anutuna tāṅo
jukumani iwarayāṅ nadātat!
- 116 Eruk Anutu, nākṇo iritna tāṅ-kehāromtakta man kehāromi
yāṅkuno u juku piṅpāṅ udegān kaṅ tā.
Ude tāṅiri uyaku nākṇo nadākinikna kehāromigān itkaṅ бага
manka pen tāga api iwarān tāwet.
- 117 Unitā mehamtāṅ namiṅiri bārāpi gānaṅ nāmo api paoret. Ude
tāṅiri juku-manka wari wari api nadāṅ gamet.
- 118 O Ekāni, nāk nadātat. Gāk āmawebe gākṇo jukuman iwatta
bitnāk tākaṅ unita māde ut yāmik tāyan.
Ude tāṅiri tāṅyākṇarani tāktāki kādet u jopi ude api tāṅpek.
- 119 Tāṅpāṅ, gāk āmawebe udewani kudup jiraṅ ude bumik ureṅ tāṅpi
kuk tākaṅ. Tāṅpākaṅ nāhā gākṇo manta gāripi pāhap nadāk
tāyat.

^c 119:112 Sam 119:33, 119:36 ^d 119:114 Sam 32:7, 91:1

- 120 O Ekäni, gäkŋo täktäkka inipärik unita nadäwa umuri täŋpöpäŋ kujat kwaik täk täyat. Ba gäkŋo man kädetka unita nadäwa umuri täk täkaŋ.

Anutu täŋo jukuman iwarani

- 121 O Ekäni, näk kädet täga siwoŋi iwat täyat unita nabäŋ äwaräkuk täŋiri iwantä näk nämo täŋpä wanerŋ!
- 122 Ekäni, näk epän watä ämaka unita api täŋkentäŋ gamet yäŋ näwet. Täŋkentäŋ naminŋiri äma inita nadäwä ärowani täŋpanitä bäräpi namineŋtawä.
- 123 Wära! Gäk bian täŋkentäŋ namikta siwoŋi näwetkuno ude täŋkentäŋ nami yäŋpäŋ dapun täŋ yäpmäŋ äbäŋjira dapunna komi nekaŋ.
- 124 Unita Ekäni, butewakika paot-paori nämo unita nadäŋ namisi! Täŋkaŋ gäkŋaken juku-manka u näwetpäŋ näwoŋärek täyi.
- 125 Näk epän watä ämaka itat unita gäkŋo meka jinom u nadäwa-täreka nadäk-nadäk namisi.
- 126 Ekäni, ämawebe gäkŋo бага man irepmit täkaŋ u yabätan? Eruk, gäk bäräŋerŋ akuŋpäŋ kowata yäwoŋäre!
- 127-128 Näk kädet wakiwaki äma udewanitä iwat täkaŋ unita taräki-inik nadäk täyat.
U imata, gäkŋo juku-manka unita gäripi pähap nadäk täyat, ämatä gol moneŋ säkgämän-inik unita gäripi nadäk täkaŋ u irepmitpäŋ-nadäk täyat.
Ba gäkŋo бага manka u kudup iwat täyat.

Anutu täŋo kädet iwatta gäripi nadäŋkuk

- 129 Ekäni, gäkŋo man uwä säkgämän unita buramiŋpäŋ kuŋat täyat.
- 130 ^e Äma kubätä gäkŋo man bänepiken peŋpäŋ kuŋarayäŋ täko uwä bänepiken peŋyäŋek api irek.
Ba guŋ äma kubätä gäkŋo man yäŋpäŋ-nadäk täŋpayäŋ täko uwä nadäk-nadäk ikek api kuŋarek.
- 131 Täŋpäkaŋ Ekäni, näk gäkŋo бага manta gäripi-inik nadäk täyat. U iwatta mena bänepna pidämtak täkamän.
- 132 Unita Ekäni, ämawebe nadäŋ gamikinik täŋpanita nadäŋ yämik täyan udegän, näk nabäŋpäŋ butewaki nadäŋ namisi.
- 133 Täŋkaŋ gäkŋo mankatä kädet näwoŋäreŋirän momitä näka intäjukun nämo täŋ namek.

^e 119:130 Sam 19:7; Snd 1:4

- 134 Tānpākaŋ Ekāni, tāŋkentāŋ namiŋiri āmatā nāka tānpāwak
tāneŋtawā. Ude tāŋ namiŋiri manka kaŋ buramik tānpa.
135^f Gāk dubinaken itkaŋ sākgāmān tāŋ namiŋpāŋ gākŋaken kādet
siwoŋjika kudup kaŋ nāwetpāŋ nāwoŋjare.
136 Tānpākaŋ Ekāni, āmawebe māyaptā gākŋo man nāmo iwat
tākaŋ unita konāmna pito ume dapuriken āpāk tāyak ude
mak tāyak.

Anutu tāŋo jukuman u siwoŋi-inik

- 137 O Ekāni, kudān siwoŋi sākgāmān tāŋo māhemi u gāk. Tānpākaŋ
gākŋo meka jinom kudup u udewanigān, siwoŋi sākgāmān.
138 Bureni, jukuman bian pewi ahāŋkuŋo u kudup siwoŋi tāgagān,
āmatā nadānpāŋ iyap taŋpāŋ yāpmāŋ kuŋatneŋtagān.
139 Upāŋkaŋ iwanayetā бага manka u māde ut imik tākaŋ unita
bānepna kādāp ude ijik tāyak.
140 Ekāni, yāŋkehāromtak manka u pāra nāmo ahāk tāyak. Burenigān
ahāk tāyak.
Unita epān watā āmaka nākā manka unita gāripi-inik nadāk tāyat.
141 Tānpāŋ āmatā nāka nadāwā āpani, jiraŋ ude tāk tākaŋ upāŋkaŋ
meka jinomta nāmo gaŋatak tāyat.
142 U imata, kudān siwoŋi sākgāmān sākgāmān tāk tāyan u pen udegān
api tāŋ yāpmāŋ āroweno unita.
Tānpākaŋ бага manka u burenigān ahāŋ yāpmāŋ kukta yāwani.
143 Bureni, komi epān gānaŋ itat, upāŋkaŋ juku-manka unitā bānepna
tāŋpidām taŋirān oretoret nadāk tāyat.
144 Tānpākaŋ бага manka uwā siwoŋi tārek-tāreki nāmo. Uita Ekāni,
nadāk-nadāk namiŋiri sākgāmān kaŋ it yāpmāŋ ārowa!

Wakiken nanik imagutta Anutuken yāŋapiŋkuk

- 145 Bānep nadāk-nadākna kudup gākken peŋpāŋ gera yāyat. Uita
Ekāni, nadāŋ namiŋiri juku-manka kudup kaŋ buramiwa!
146 Gākken gera yāŋira wakiken nanik nāmagut. Nāmaguriri бага
manka kudup u kaŋ iwara.
147 Tānpāŋ gākŋo manka unitā bureni ahāwekta nadākinik tāyat unita
kome ket nāmo yāŋeŋirān akuŋpāŋ tāŋkentāŋ namikta gākken
gera yāk tāyat.
148 Tāŋkaŋ gākŋo manka yāŋpāŋ-nadāk tāŋpayāŋ nadānpāŋ bipani
kāroŋ pāke u kodakgān it tāyat.

^f 119:135 Sam 4:6, 119:12, 119:26

- 149 Ekäni, ironka tärek-täreki nämo unita nadän namisi. Tänpän butewakika kwawak näwojärepän iritna täñ-kehäromtañ namisi.
- 150 Nadätan? Äma komi epän namik täkañ u dubinaken itkañ. Äma uwä gäkño jukuman iwatta bitnäk-inik täk täkañ.
- 151 Tänpäkañ Ekäni, gäk imaka, näk dubinaken itgän täyan. Tänpän gäkño бага manka u kehäromigän pen itta yänkehärom täwani.
- 152 Bian gäkño juku-mankata yänpäñ-nadäk ñode täñkut; U tärek-täreki nämo itta pewi ahänkuñ.

Wakiken nanik imagutta Anutuken gera yänkuk

- 153 Ekäni, näk gäkño juku-mankata nadän äwaräkuk nämo täk täyat unita komi bäräpi gänañ itat ño nabänpän-nadänkañ täñkentän namisi.
- 154 Bian yänkehärom tañkuno ude iwanaye inamiken näk gäarak itpäñ täñkentän namijiri iwan nabä-kätäpñ kut.
- 155 Äma waki tänpäni u gäkño juku-manka nämo buramik täkañ unita gäkñata biñam täga nämo api yämaguren.
- 156 Upänkañ Ekäni, nähä täñkentän nam! Butewakika u ärowani pätak unita yänkuno udegän wakiken nanik nämagut.
- 157 Iwan mäyap näk tänpäwakta it gwäjij namikañ upänkañ gäkño man kädetka bureni u nämoinik irepmit täyat.
- 158 Täñ Isrel ämawebe ätu gäkño manta nadän parit täk täkañ unita kokwawak nadän yämik täyat.
- 159 Tänpäkañ Ekäni, gäkño meka jinomta gäripi pähap nadäk täyat u nabänpän-nadäsi.
U nabänpän-nadänkañ ironka tärek-täreki nämo unita iritna täñ-kehäromtañ namisi.
- 160 § Ekäni, бага manka u bureniñän ahän yäpmän kukta yäwani.
Manka siwoñi u kudup tärek-täreki nämo.

Anutu täño бага man iwatta gäripi-inik nadänkuk

- 161 O Ekäni, äma wäpi ärowani nitek ätu jop nadän näk tänpäwak täkañ upänkañ näk juku-manka unita nadäwa umuri tänpäpän orañ imik täyat.
- 162 Tänpän kudän tägatäga täkta yänkehärom tañkuno unita nadänkañ oretoret pähap nadäk täyat.
Äma kubätä monañ tañi mämäram yäpmänkañ oretoret nadäweko ude nadäk täyat.
- 163 Tänpäkañ jop-manmanta taräki-inik nadänkañ gäkño man kädetkata gäripi-inik nadätat.

§ 119:160 Sam 119:89, 119:142, 119:152

- 164 Unita kepma kubä gänäŋ kadäni 7 ude бага manka siwoŋi unita yänpän ganiŋoret täyat.
- 165 ^h Burenitä bureni-inik! Ämawebe gäkŋo manta gäripi nadänpän iwat täkaŋ unitawä watä it yämiŋiri bänep kwini terakgän it täkaŋ imaka kubä täŋpewän bänep nadäk-nadäki täga nämö putärewek.
- 166 Unita Ekäni, gäk kubä-tägän wakiken nanik nämagutta itsämänŋtat. Itsämänkaŋ gäkŋo бага manka u iwaräntäk täyat.
- 167 Täŋpäkaŋ äneŋi ŋode yäkgän täyat; Jukumanka unita gäripi-inik nadänpän iwat-inik täk täyat.
- 168 Bureni, gäk näkŋo irit kuŋat-kuŋatna u kudup nabänpän-nadäwi-tärek täkaŋ unita meka jinom kudup buramik täyat.

Anututä täŋkentän imikta yänŋapiŋkuk

- 169 Ekäni, gäkken gera yäyat ŋo nadän namisi. Nadän namiŋpän bian yänkuno udegän nadäk-nadäk täga näwetpän näwoŋärek täyi.
- 170 Yänŋapik manna ŋo iŋamkaken äreŋirän yänkehäromtak manka u iwatpän wakiken nanik nämagusi.
- 171 Ude täŋiri menatä gäk ganiŋoret täyiwa! Imata, gäk juku-manka kudup u säkgämän näwetpän näwoŋärek täk täyan unita yänpän.
- 172 ⁱ Mena täŋpidäm taŋiri gäkŋo manka kädet unita nadänpän kap ganiŋ ubiŋpän teŋtän kuŋat täyiwa, manka kudup u säkgämän siwoŋigän unita.
- 173 Näk gäkŋo man kädetka bureni iwatta yänkehärom taŋkuro unita täŋkentän namikta pidämtak täyi.
- 174 O Ekäni, gäkä täŋkentän namikta dapun käroŋ täŋ itat ŋo. Ba gäkŋo manta bänep täga pähap nadäk täyat.
- 175 Unita Ekäni, iritna täŋ-mehamtaŋ namiŋiri wäpka biŋam oraŋ gamik täyiwa.
Ude täŋira manka kuduptä täŋ-mehamtaŋ namik täyon.
- 176 ^j Näk yawak ägwän taŋpeŋ kwani udewani unita gäk epän watä ämaka näka wäyäkŋeŋpän nabän ahäsi.
Imata, näk gäkŋo juku-manka iwatta epäni kehäromi täk täyat.

^h 119:165 Ais 32:17 ⁱ 119:172 Sam 51:14, 119:138 ^j 119:176 Ais 53:6; Jer 50:6; Mat 18:12; Luk 15:4

Salmo 120

Äma kubä Anutuken täj kentä kta yäñapiñkuk

Anutu iniñ oreto ret käbeyä yäput pekta kap ño tek täjkuñonik.

- 1 ^k Bian, komi butewaki terak itkañ Ekäni, gäkken yäñapiñira nadäñ namikun.
- 2 Unita apiño udegän jop manman yäwani ba täñyäkñarani äma bämopiken nanik nämagusi!
- 3 Ai, jop manman yäwani in, Anututä jide api täñ tamek? Ba komi epän jidewani upäñ api tamek?
- 4 Komi epän ñodewanipäñ api tamek; Komi äma täño päip bohämtä api tapmañpek. Ba kädäp mebetpäñ intä terak api piñ täbarek.
- 5 Wära! Äma waki täñpani, inta gañani pähap nadätat! In bämopjinken itkañ gañani nadätat u Mesek kome ba Keda ämawebe bämopiken itkañ nadäwero ude.
- 6 Bänep kwini terak itta gäripi nämö nadäk täkañ u bämopiken kadäni käroni it yäpmäñ äbut. Unita kañ pewa yäñ nadätat.
- 7 Imata, bänep kwini itta man yäñira unitäwä ämik mangän yäk täkañ.

Salmo 121

Ekäni u watä ämanin tägagämän

Anutu iniñ oreto ret käbeyä yäput pekta kap ño tek täjkuñonik.

- 1 ^l Näk pom tañi tañi udu terak dapun käroni täñ itat upäñkañ täj kentäkna dekaken naniktä äbäñkañ täj kentäñ namayäñ?
- 2 ^m Eruk näk nadätat, Ekäni kunum kenta kome täñ-peñkuko unitägän api täj kentäñ namek.
- 3 ⁿ Nadätan? Ekäni unitä gabäñ äwaräkuk täñjirän nämö mañgurek. Nämö, watä ämaka u dämpmon nämö pat täyak.
- 4 Bureni-inik, Isrel täño watä äma unitä kodakigän itpäñ watä säkgämän it gamik täyak.
- 5-6 ^o U dubikaken itkañ watä it gamiñpäñ äyuñka ude it gamik täyak.
Ude it gamiñjirän kepma edaptä täga nämö gurek ba bipani komepaktä gäk täga nämö täñpän waneñ.

^k 120:1 Sam 118:5; Jna 2:2 ^l 121:1 Sam 87:1, 123:1 ^m 121:2 Sam 115:15, 124:8

ⁿ 121:3 Sam 41:2, 66:9, 127:1 ^o 121:6 Ais 49:10; Rev 7:16

- 7^p Täppäkaŋ Ekäni u gabäŋ gawatkaŋ imaka umuri pähapken wädäŋ tädotpäŋ gepmaŋpän säkgämän api iren.
- 8^q Täppäŋ täha penpeŋ deken kwenopäŋ äneŋi tähaken äbeno uwä Ekänitä watä it gamiŋirän umun terak nämo api iren.
Täppäkaŋ apiŋogän nämo gabäŋ gawarek. Nämo, watä kadäni nämo, api it gamik täŋpek.

Salmo 122

Jerusalem ämawebe oretoret terak it täkaŋ

Anutu iniŋ oretoret käbeyä yäput pekta kap ŋo tek täŋkuŋonik.

- 1^r Ekäni täŋo kudupi yotken ärona yäŋ näwerirä bumta oretkut!
- 2 Eruk, ahäkamäŋ, Jerusalem täŋo yewa gänaŋ itkamäŋ ŋo.
- 3 Täppäkaŋ Jerusalem u yotpärare tägagämän-inik. Täŋkodak täŋkuŋo unita kehäromigän, kaŋoret ikek itak.
- 4 Uken Isrel ämawebe kuduptagän Anutu täŋo jukuman iwatpäŋ iniŋ oretta ärok täkaŋ.
- 5 Ba uken Isrel täŋo intäjukun ämaniye itkaŋ ämawebeniye täŋo man epän täk täkaŋ.
- 6 Unita Jerusalem komeken iranitä säkgämän irut yäŋpäŋ Ekäniken ŋode yäŋapitat; Ekäni, täŋkentäŋ yämiŋiri ämawebe Jerusalem yotpärareta gäripi nadäk täkaŋ u tägagän kaŋ irut!
- 7 Ude yäŋapiŋira Jerusalem ämawebetä kwini terak irirä watä ämaniye imaka, säkgämän kaŋ irut.
- 8 Täppäkaŋ mähemnayeta yäŋpäŋ äneŋi ŋode yäkgän täŋpa;
Jerusalem ämawebe säkgämän, kwini terak it täkot!
- 9 Ba Ekäni Anutunin täŋo kudupi yotta yäŋpäŋ ŋode yäyat; Tägagän it täyon.

Salmo 123

Anututagän dapun ijik täkäna!

Anutu iniŋ oretoret käbeyä yäput pekta kap ŋo tek täŋkuŋonik.

- 1^s Ekäni, iŋŋpewa kunum gäkä itkaŋ kaŋiwat epän täk täyankeŋ ärotak.

^p 121:7 Sam 91:10-12 ^q 121:8 Sam 113:2, 115:18 ^r 122:1 Ais 2:3; Sek 8:21

^s 123:1 Sam 121:1

- 2^t Tānpākaŋ Ekāni Anutunin, watä epän äma jopitā epän mähemi terak it tākaŋ, ba watä epän webetä intājukun webeni tāŋo kehāromi terak it tākaŋ, nin udegän gākagän dapun kāroŋ pen api tāŋ yāpmāŋ kune. Ude tāŋ yāpmāŋ kuŋtākāna, eruk butewaki api nadāŋ nimen.
- 3 Unita Ekāni, butewaki bārāŋeŋ nadāŋ nimisi. Imata, äma wakitā waki tāŋ nimik tākaŋ unita gaŋani nadākamāŋ.
- 4 Ba tuŋum āmatā yāŋārok bumta niwet yāpmāŋ ābāŋirā āneŋi udegän nadākta nāmo nikaŋ. Ba äma gup yāpmāŋ ārokārok tāŋpanitā komi epän nimiŋpāŋ sāra niwet yāpmāŋ ābāŋirā gaŋani nadākamāŋ. Unita Ekāni, butewaki nadāŋ nimiŋpāŋ tāŋkentāŋ nimisi.

Salmo 124

Anutu uwä ämawebeniye tāŋo tāŋkentäk

Anutu iniŋ oretoret kābeyä yāput pekta kap ŋo tek tāŋkuŋonik.

- 1 Ekānitā nāmo tāŋkentāŋ nimiŋkuk yāwānā jide tānam? Isrel ämawebe, in yānyabāk ŋonikta kowata yāwut!
- 2-3 Bian āmatā kokwawak nadāŋ nimiŋpāŋ ninkāt āmik tāŋkuŋ. Tāŋkuŋopāŋ Ekānitā nāmo tāŋkentāŋ nimiŋkuk yāwānā iwantā kudup nidāpām.
- 4-5 Umetā tokātpāŋ nidāpmāŋpāŋ wejāmāk tākaŋ ude tānaŋipāŋ nāmo tāŋkuk!
- 6 Unita nin Ekānita bānep tāga nadāŋpāŋ iniŋoret tākāna! Tānpākaŋ iwan yabāŋ āwarākuk tāŋirān nāmo nidāpuŋ.
- 7 Āmatā buŋep tānpākaŋ barak yepmāŋirākaŋ ehutpāŋ buŋep dārāmutpeŋ kuk tākaŋ nin udegän tāŋkumāŋ. Buŋep uwä dākŋeŋkuk. Tānpākaŋ ninä apiŋo buŋep terak nāmo itkamāŋ.
- 8 Ekāni, kunum kenta kome pewān ahāŋkuŋo uniktā ini-tāgän tāŋkentāŋ nimik tāyak!

Salmo 125

Anututä ämawebeniye äyuŋ tāŋ yāmik tāyak

Anutu iniŋ oretoret kābeyä yāput pekta kap ŋo tek tāŋkuŋonik.

- 1 Ämawebe Ekāni terakgän yengāmā pek tākaŋ uwä Saion pomtā kehāromi-inik it tāyak ude bumik it tākaŋ.

^t 123:2 Sam 25:15; Mal 1:6

- Bäräpi mebäri mebäri ahänjirä kwainpän täga nämo tokät manej.
- 2 ^u Tänpäkan pomtä Jerusalem yotpärare it gwäjikan ude, Ekänitä ämawebenyeta tärek-täreki nämo ude yewa tänpän tänkentän yämik täyak.
- 3 Näk ñode nadätat; Waki tänpänitä siwoñi ämawebe täño komeken watä wari nämo api itnej. Ude tänayän täño uwä kämiwä siwoñi ämawebe ini imaka, käderi waki iwatpän waki tänej.
- 4 Unita Ekäni, äma täga, gäkño man buramik täk täkan unita säkgämän täñ yämisi.
- 5 Tänpäkan waki tänpänitä kowata komi yämiñpänjä äma ätu gäkño äbot tänpänipän gabä-kätänpän mäde ut gamik täkan u imaka, kowata komi yämisi.

Eruk, Isrel ämawebe säkgämän kan irut!

Salmo 126

Isrel ämawebetä Anututä tänkentän yämikta gera yänkuñ

Anutu inij oretoret käbeyä yäput pekta kap ño tek täñkuñonik.

- 1 ^v Ekänitä komi epänken nanikpän yännikñat yäpmän Jerusalem yotpärareken äneñi äbänjirän ayäbu täkamän yän nadänkumän.
- 2 Äneñi abänkan gäripi nadänpän mägayäk oretoret kap teñkumän. Täñitna ämawebe Anututa nämo nadän imanitä nibänpän yänkuñ; Ekäninitä Isrel ämawebeta tänkentäk tañi täñ yämik yän yänkuñ.
- 3 Bureni, Ekäni uwä tänkentäk pähap täñ nimiñkuko unita bänep täga nadän imiñkumän.
- 4 Unita Ekäni, gäkä bian ude täñ nimiñkuno udegän komeninken äneñi kan yännikñat yäpmän ku!
Ude tänpayän täyan uwä ñode bumik; Kome kawukiken ume kubat kawuk tak-inik tänpänipän yänpewi iwän tañjirän kubat kawuk täwani u ume äneñi äpäc täkan ude bumik.
- 5 ^w Unita nadäkamän; Äma kubätä apiño konäm butewaki terak ketem yeri piweko upänkan oretoret terak ketem bureni ahänjirän pugerek.

^u 125:2 Sam 121:8; Sek 2:5 ^v 126:1 Apos 12:9 ^w 126:5 Jer 31:9

- ⁶ Bureni, webe kubätä nadawätäk terak yanat tänpoko upänkañ bureni ahänjirän kap tenpäñ oretoret terak ketem uwä enjiken yäpmän äbek.

Salmo 127

**Imaka u ba u tänayän yänpänä Anutu täño
kehäromini ba nadäk-nadäki terakgän täne**

Anutu iniñ oretoret käbeyä yäput pekta kap ño tek täñkuñonik.

- ¹ ^x Äma kubätä enji kubä tänpayän nadänpäñä Ekänita nämö nadänpäñ tänpayän täko uwä tänpän Anutu inamiken jopi api tänpök.
Ba udegän, ämatä Ekäni täño nadäk-nadäki terak äboriyeta watä nämö itnayän täño uwä äma unitäño watä epän u jopigän api tänpök.
- ² Ba udegän, gäk kome ket nämö yänjenjirän akumañ päñku epän täñ dämiñ yäpmän kuñiri kome bipök.
Ude tänpayän täno upänkañ Ekäni nämö nadän imiñkañ jop tänpayän täno uwä epän u Anutu inamiken jopi api tänpök.
Unita nadäkañ? Ekänitä ini ämawebeniye bureni uwä yabän yäwatpäñ imaka imaka täñkentän yämiñjirän bipani säkgämän pat täkañ.
- ³ Tänpäkañ nanak bäyak täkañ uwä Ekäni täño iron. Ba nanakjiye uwä Anutu täño kon pähap.
- ⁴ E, äma gubañi itkañ nanakiye mäyap bäyak täkañ uwä äma unitäño kehäromi. Ironironi uwä täganpäñ watä säkgämän api it imineñ.
- ⁵ Bureni, äma udewani uwä oretoret pähap terak it täkañ. Tänpäkañ iwaniyetä man epänken yepmanjirä kehärom tanpäñ täga yärepmitneñ.

Salmo 128

Irit kuñat-kuñat säkgämän unitäño mebari

Anutu iniñ oretoret käbeyä yäput pekta kap ño tek täñkuñonik.

- ¹ Ämawebe Ekäni täño man buramiñpäñ nadäkinik tänpöñ kuñat täkañ äma udewani uwä Ekäni täño oretoret terak it täkañ.
- ² Gäk äma udewanitä epän täñjiri bureni ahän gaminayän täkañ uwä iritka säkgämän api meham täwek.

^x 127:1 Sam 121:4, 107:1, 118:1, 136:1; Jer 33:11

- 3 Yen tägatä mujipi bumta pewän wädäk täkaŋ ude webekata nanak mäyap api bäyaŋ gamek. Ba nanakayetä gewet gukŋitä it gwäjik täkaŋ ude api täneŋ.
- 4 Bureni-inik, äma Ekäni täŋo mani buraminayäŋ täŋo uwä irit kuŋat-kuŋariken imaka tägatäga ude wani api ahäŋ yämineŋ.
- 5 Eruk, Ekäni Saion pom terak it täyak unitä iron täŋ tamiton. Ude täjirän komejin Jerusalem uwä säkgämän kaŋ it yäpmäŋ ärowän.
- 6 Ba in kadäni karoŋi säkgämän itkaŋ orajiye ahäŋjirä kaŋ yabäwut. Uita Isrel ämawebe inä bänep kwini terakgän kaŋ it yäpmäŋ ärowut.

Salmo 129

Isrel ämawebetä Ekänitä iwaniye täŋpawakta yäŋapiŋkuŋ

Anutu iniŋ oretoret käbeyä yäput pekta kap ŋo tek täŋkuŋonik.

- 1 Isrel, gäk äbot yäput peŋpäŋ ahäŋkunken iwankayetä komi gamiŋ yäpmäŋ äbuŋo unitäŋo manbiŋam ŋode yäŋahä;
- 2 Äbot täpuri ude it yäpmäŋ äbäŋjira iwanayetä komi epän jop nadäŋ namiŋkuŋ. Upäŋkaŋ nämo närepmiŋkuŋ!
- 3 U pärip-päripta mädenaken nutpäŋ nepmaŋpä gupna terak bäräm bäräm bumta patkuŋ.
- 4 Ude täŋ namiŋkuŋo upäŋkaŋ Ekäni siwoŋi täktäk kädet mähe mi unitä komi epän uken nanik nämagutkuk.
- 5 Uita Saion kometa kokwawak nadäk täkaŋ uwä Ekänitä kaŋ däpmäŋ yäwat kirewän!
- 6 U muyeŋ kome kawukiken ahäŋkaŋ kawuk taŋpäŋ paot täkaŋ ude kaŋ äworewut.
- 7 U epäni nämo, jiraŋ ude. Uita ini kubäkubä jop kaŋ parawut.
- 8 Täŋjirä ämatä yärepmiŋ kuŋ äbäk täŋkaŋ yabäŋpäŋ kubätä ŋode nämo api yäwek; Ekäni wäpi terak kwikinik irirä Ekänitä iron täŋ tamiton yäŋ nämo api yäwetneŋ. Nämoinik!

Salmo 130

Äma kubätä Anutu butewaki nadäŋ nami yäŋpäŋ yäŋapik man ŋo yäŋkuk

Anutu iniŋ oretoret käbeyä yäput pekta kap ŋo tek täŋkuŋonik.

- 1^y Ekäni, näk bäräpi pähap nadäŋpäŋ täŋkentäktä gäkken gera yäyat.

^y 130:1 Kra 3:55; Jna 2:2

- 2 O Ekäni, gera yäjira nadäj namiŋpäŋ täŋkentäj namisi.
- 3 ^z Ekäni, gäk mominin terak nidäpmäk täŋpi yäwänä netä itek? Nin kudup paotnam.
- 4 ^a Upäŋkaŋ, gäk mominin peŋ nimik täyan unita gäkŋa gämotka-kengän kaŋ it täna.
- 5 ^b Näk Ekänitä täŋkentäj namän yäŋpäŋ kwikinik it täyat. Näk unitäŋo mantagän nadäkinik täyat. Unitagän bänepna täŋkentäj namik täyak.
- 6 ^c Äma epän kubä täŋpa yäŋpäŋ kome bäräŋeŋ yäŋewi täŋpayäj nadäk täkaŋ ude, näk Anutu bäräŋeŋ abä täŋkentäj namän yäŋpäŋ itsämäj itat.
- 7 Unita Isrel ämawebe, nadäk-nadäknin Anutu-kengän kaŋ pena. Ekäni u iron tärek-täreki nämo täŋ nimik täyak ba waki keriken nanik nimagutta pidämtak täyak.
- 8 ^d Täŋpakaŋ mominin terak kumäk-kumäkta biŋam tänaŋipäj Anututä ämawebeniye nintäŋo mominin kudup peŋ moreŋpäŋ api nimagurek.

Salmo 131

Ekäni terakgän yengämina pewäpäŋ it tākāna

Anutu iniŋ oretoret kăbeyä yăput pekta kap ŋo tek täŋkuŋonik.

- 1 O Ekäni, näk gup yäpmäj ärokärok nämo tāk täyat. Ba näkŋata nadäjira ärowani nämo tāk täyak. Nadäk-nadäkna ärowani nitek itta ba imaka näkä täga nämo nadäwa tärenaŋi unita nadäwätäk wakiinik nämo tāk täyat.
- 2 Ude nämo. Imaka jide pat namitak unita täga nadätat. Nanak pakitä miŋiye bakani terak nadäwätäkkät nämo, gup gapun gapun pat täkaŋ ude, bänepnaken ude nadätat.
- 3 Unita Isrel ämawebe, tärek-täreki nämo Ekäni terakgän yengämä pewäpäŋ it tākot!

^z 130:3 Sam 143:2; Rom 3:20, 3:23-24 ^a 130:4 Jer 33:8-9 ^b 130:5 Sam 33:20, 40:1; Ais 8:17, 30:18 ^c 130:6 Sam 63:6, 119:147 ^d 130:8 Mat 1:21; Tai 2:14

Salmo 132

Saion pom täño yänapik man kap

Anutu iniñ oretoret käbeyä yäput pekta kap ño tek täñkuñonik.

- 1 Ekäni, Devittä gäka yäñpäj komi epän gänäñ itkuko unita nämo guñ täwen.
- 2 Täñkañ Isrel täño Anutu kehäromi gäka täñ gamikta yäñkehäromtak man yäñkuko u imaka, juku piwen.
- 3-5 Devit uwä yäñkehärom tañpäj ñode yäñkuk; Näk eñiken ba dämpmon patpatken bäräñeñ nämo api kwet. Nämo, Ekäni, Isrel täño Anutu kehäromi unitä itta kome täñ-kerutpäj peñkañ uyaku eñiken päñku orek itpäñ dämpmon täga api päret.
- 6 ^{e f} Eruk, Betlehem yotpärareken itkañ topmäk-topmäk täño kudupi gäpe u itak yäñ manbiñam nadäñkumäj. Nadäñkañ päñku Ja komeken bureni kañ-ahäñkumäj.
- 7 Kañ-ahäñpäj yäñkumäj; Ekäni täño eñiken kuñpäj ini irani gämoriken gwäjij-äpmon imina!
- 8 Eruk Ekäni, kudupi yotka ñoken tärek-täreki nämo itta äbi! Täñpäj topmäk-topmäk täño gäpe, kehäromika täño wärani, ukät bok kañ äbi!
- 9 Äbäjiri bämop ämakayetä kudän siwoñigän kañ täk täñput. Ude täñirä ämawebekayetä oretoret gera kañ yäk täñput.
- 10 Ekäni, gäk intäjukun äma itta iwoyäwani Devit u imaka kubä täñ imikta yäñkehäromtak man yäñkun. Unitä epän ämaka u mäde nämo ut imen.
- 11 ^g Yäñ-kehäromtak man iwetkuno u bureni-inik api täñ gamet yäñ yäñkun. Gäk ñode iwetkun; Gäkño yeriken nanik kubä gäkä kumäjiri mädekaken intäjukun äma itkañ kañiwat epän täkta api iwoyäwet.
- 12 Täñpäkañ yerikaye unitä topmäk-topmäk kubägan inkät täñkuro u mäde nämo ut imiñpäj бага man yämayäñ täyat u buramiñpäj yäpmäj kuñatnayäñ täño uwä, unitäño yeritä yeri intäjukun äma itta ude api ahäñ yäpmäj kuk täneñ.
- 13 Nadäkañ? Ekänitä Saion yotpärare inita biñam iwoyäñpäj ñode yäñkuk;
- 14 Yotpärare ñowä näkä tärek-täreki nämo itkañ kañiwat epän täkta gäripi nadätat.

^z 130:3 Sam 143:2; Rom 3:20, 3:23-24 ^a 130:4 Jer 33:8-9 ^b 130:5 Sam 33:20, 40:1; Ais 8:17, 30:18 ^c 130:6 Sam 63:6, 119:147 ^d 130:8 Mat 1:21; Tai 2:14

- 15 Saion yotpärare ñoken itkañ unitäño ämawebeniye täñ-bumbum terak api yepmäñ towiwet. Täñpäñ äma jäwäri bämpiken it täkañ u imaka, ketem yepmäñ towiñira nañpä tokñewäpäñ oretoret api täk täneñ.
- 16 Ude täñkañ bämpop ämaniye täño epäni täñ-mehamtañ yämiñira ämawebeniye tä kañpäñ nadäñkañ kap teñpäñ oretoret gera mämä api täneñ.
- 17 ^h Täñpäkañ kome ñoken Devit täño orani kubä intäjukun äma ärowani-inik ude api pewa ahäwek. Äma uwä näkña iwoyäwani. Kañiwat epän täñpayäñ täyak u täñpewa tärek-täreki nämo pen inide api täñ yäpmäñ ärowek.
- 18 Täñkañ iwaniye täñpewa mäyäk tañi nadäñirä upäñkañ kañiwat epän täñpayäñ täyak uwä wawaki nämo, säkgämän api it yäpmäñ ärowek.

Salmo 133

Bänep kubägän irit kädet u imaka säkgämän

Anutu iniñ oretoret käbeyä yäput pekta kap ño tek täñkuñonik.

- 1 ⁱ Anutu täño ämawebeniye bänep kubägän terak it täkañ uwä imaka säkgämän, gäripi nitek kubä.
- 2 Bänep kubägän irit kädet u orip gakañi säkgämän Anutu täño bämpop äma Aron täño gwäkiken piñ ibarirä iñami dapunken yäwat imiñ äpämañ kotäkiken äpuño udewani.
- 3 Ba uwä guk näburum Hemon pom terak säkgämän mak täkañ u Saion pom terak mäneño ude.
U imata, Saion pom uken Ekäni tä irit paot-paori nämo täño ironi nimikta yäñkehärom tañkuko unita.

Salmo 134

Anutu wäpi biñam iniñoret täkäna

Anutu iniñ oretoret käbeyä yäput pekta kap ño tek täñkuñonik.

- 1 Ekäni täño epän watä ämawebeniye in kudup äbut! Äbäñpäñ Ekäni u iniñ orerut!
Bureni, bipani Ekäni täño kudupi yotken epän täk täkañ in udegän kañ täk täñput.
- 2 Kudupi yot gänañ ketjin kewatpäñ yäñapik man yäñpäñ Ekäni iniñ orerut!

^h 132:17 1Kn 11:36 ⁱ 133:1 Stt 13:8

3 Ude täjirä Ekäni kunum kenta kome pewän ahäwani unitä Saion pom terak itkaŋ iron täj tamiton!

Salmo 135

Anutu iniŋoret kap tewani

1 Ekäni wäpi iniŋ orerut!

Ekäni täŋo epän ämaniye, in wäpi biŋam yäpmäŋ akuwut!
2-3 Täŋpakaŋ ämawebe Ekäni täŋo kudupi yot unita watä it täkaŋ, in wäpi biŋam yäŋpäŋ iniŋ orerut.

Imata, Ekäni uwä kädet tägatäga niwoŋärekaŋ täyak ba täktäki unita kap terak wäpi iniŋ orerut!

4 Bureni-inik! Ekänitä Jekop täŋo äboriye, Isrel ämawebe äbot nin, inita biŋam iwoyäŋpäŋ nipmaŋkuk.

5 Unitä näk nadätat; Ekäninin uwä ärowani pähap, imaka imaka komen ämawebetä yäniŋ oret täkaŋ ba unita umuntak täkaŋ u kudup yärepmiŋ moretak.

6 Ekänitä ini imaka kubä kunum gänaŋ ba kome terak, gwägu gänaŋ ba gwägu mebariken ban umu täŋpayäŋ nadäŋpäŋä u bureni täk täyak.

7 Ba nadäŋjirän gubam gwägätpäŋ yäpä kwiniŋirirän mäniŋ pähap u gänaŋ naniktä äbäk täyak.

8^j Täŋpakaŋ Isip komeken äma ba tom nanaki ämani intäjukun nanik kudup däpmäŋ moreŋkuk.

9^k Täŋpäŋ Isip kome unitäŋo intäjukun äma ukät epän ämaniyeta komi yämikta Ekänitä kudän kudupi mebari mebari pewän ahäŋkuŋ.

10 Eruk ude täŋkaŋ ämawebe komeni komeni täŋo intäjukun äma u kumäŋ-kumäŋ däpmäŋpäŋ ämawebeniye täŋo kehäromini yäpmäŋ äpuk.

11^l Amo kome täŋo intäjukun äma wäpi Sihon u ba Basan kome täŋo intäjukun äma wäpi Oki u imaka kumäŋ-kumäŋ däpuk.
Täŋpäŋ udegän Kenan kome täŋo intäjukun ämaniye kudup däpmäŋ moreŋkuk.

12 Täŋkaŋ intäjukun äma unitäŋo kome yäpmäŋ daniŋpäŋ Isrel ämawebeniye yäniŋ kireŋkuk.

^j 135:8 Kis 12:29 ^k 135:9 Kis 7:14–10:29 ^l 135:11 Nam 21:21-35; Jos 12:7-24

- 13 Unita Ekäni, wäpka biŋamä pen api it yäpmäj ärowek. Äronjirän ämawebe mäden ahäj yäpmäj kunayäj täkaŋ u gäkagän pen api nadäneŋ.
- 14 Ude tänjirä Ekäni gäkä ämawebekayeta butewaki nadäj yämiŋpäj watä säkgämän api it yämen.
- 15 ^m Tänpäkaŋ in ket nadäwut; Anutu kome kukŋi käda naniktä yäniŋ oret täkaŋ uwä anutu jopigän, äma keritä siliwa ba goröpäj täŋpani.
- 16 Uwä meni nitek upäjkaŋ man täga nämo yäneŋ. Ba dapuri nitek upäjkaŋ imaka imaka täga nämo yabäneŋ.
- 17 Ba jukuni nitek upäjkaŋ man täga nämo nadäneŋ. Ba tämanitä mänit täga nämo yäpneŋ.
- 18 Tänpäkaŋ äma yäwik udewani yäniŋ oret täkaŋ uwä ini yäwik udegän kaŋ äworewut!
- 19 Eruk, Isrel täŋo oraniye in Ekäni wäpi punin unu pewut! Ba Anutu täŋo bämop äma in imaka, wäpi iniŋ orerut.
- 20 Ba kudupi yot täŋo epän äma, in udegän, Ekäni wäpi yäpmäj akuwut! Tänpäkaŋ ämawebe Anutu bureni iniŋoret täkaŋ, in kuduptagän Ekäni wäpi biŋam yäpmäj akuwut!
- 21 Tänjirä Jerusalem ämawebe, Ekänitä ini irit bägupken, Saion pom terak äronpäj iniŋ orerut. Imata, Anutu uwä ärowani-inik.

Unita äneŋi yäwa, Ekäni wäpi iniŋ orerut!

Salmo 136

Anututa bänep täga kap tewani

- 1 ⁿ Ekäni u täŋkentäk säkgämän täŋ nimik täyak unita bänep täga pähap nadäj imina!
Imata, unitäŋo ironi u tärek-täreki nämo patkukotä pätak, api pat yäpmäj ärowek.
- 2 Anutu intäjukun-inik itak unita bänep täga nadäj imina!
Unitäŋo ironi u tärek-täreki nämo.
- 3 Ekäni ärowani intäjukun-inik itak u iniŋ oretna!
Unitäŋo ironi u tärek-täreki nämo.
- 4 U kubä-tägän kudän kudupi ini pärik kubä pewän ahäk täkaŋ.

^m 135:15-18 Sam 115:4-8; Rev 9:20 ⁿ 136:1 1Sto 16:34, 2Sto 5:13, 7:3; Esr 3:11; Sam 100:5, 106:1, 107:1, 118:1; Jer 33:11

- Unitäño ironi u tärek-täreki nämo.
 5 ° U iniken nadäk-nadäk terak kunum pewän ahänkuḡ.
 Unitäño ironi u tärek-täreki nämo.
 6 P Täḡkaḡ komewä ume taḡi pähap u bämopiken täḡpän peḡkuk.
 Unitäño ironi u tärek-täreki nämo.
 7 q Ude täḡkaḡ edap dapuri kenta komepak täḡpän yepmaḡkuk.
 Unitäño ironi u tärek-täreki nämo.
 8 Edap dapuriwä kepmata watäni itta teḡkuk.
 Unitäño ironi u tärek-täreki nämo.
 9 Täḡ, komepak kenta gukä bipanita watä itta yepmaḡkuk.
 Unitäño ironi u tärek-täreki nämo.
- 10 r Ekäni unitä Isip nanik täḡo nanak ämani intäjukun ahäwani u
 däpmäḡ moreḡkuk.
 Unitäño ironi u tärek-täreki nämo.
 11 s Täḡkaḡ Isrel äbot Isip nanik yäḡ-yäkḡat yäpmäḡ äpämaḡ kuḡkuk.
 Unitäño ironi u tärek-täreki nämo.
 12 Iniken kehäromi terak keritä ude uwä täḡkuk.
 Unitäño ironi u tärek-täreki nämo.
 13 t Täḡkaḡ Gwäḡu Gämäni bämopgän däpmäḡ täkḡeḡkuk.
 Unitäño ironi u tärek-täreki nämo.
 14 Ude täḡkaḡ ämawebeniye bämop ugän yämagut yäpmäḡ kuḡpän
 säkgämän yepmaḡkuk.
 Unitäño ironi u tärek-täreki nämo.
 15 Täḡpäkaḡ Isip nanik täḡo intäjukun äma ba komi ämaniye u
 täḡpewän ume gänaḡ äpmoḡ moreḡkuḡ.
 Unitäño ironi u tärek-täreki nämo.
- 16 u Täḡkaḡ ämawebeniye kome kawukiken yäḡ-yäkḡat yäpmäḡ
 kuḡkuk.
 Unitäño ironi u tärek-täreki nämo.
 17 U kome ätu täḡo intäjukun äma kehäromi kehäromi däpmäḡ
 moreḡkuk.
 Unitäño ironi u tärek-täreki nämo.
 18 Bureni, u intäjukun ämaniye wäpi biḡam ikek däpmäkḡän täḡkuk.
 Unitäño ironi u tärek-täreki nämo.
 19 v Amo nanik täḡo intäjukun äma wäpi Sihon u kumäḡ-kumäḡ utkuk.
 Unitäño ironi u tärek-täreki nämo.

° 136:5 Stt 1:1 P 136:6 Stt 1:2 q 136:7-9 Stt 1:16 r 136:10 Kis 12:29

s 136:11 Kis 12:51 t 136:13-15 Kis 14:21-29 u 136:16 Kis 13:18, 15:22

v 136:19 Nam 21:21-30

- 20 ^w Ba Basan nanik täjo intäjukun äma wäpi Oki u kumäj-kumäj
utkuk.
Unitäjo ironi u tärek-täreki nämo.
- 21 Ude täjkañ komeni kujat u ämawebenyeta yäniñ kireñkuk.
Unitäjo ironi u tärek-täreki nämo.
- 22 Kome u Isrel ämawebe, epän ämaniye unita yämiñkuk.
Unitäjo ironi u tärek-täreki nämo.
- 23 Täjpäkañ iwantä ämikken nirepmirirä nibäj äwaräkuk nämo täjkkuk.
Unitäjo ironi u tärek-täreki nämo.
- 24 Nämo, u iwan keru terak nanik nimagutkuk.
Unitäjo ironi u tärek-täreki nämo.
- 25 Ekäni uwä imaka irit ikek päke u kudupta ketem yepmäñ towik täyak.
Unitäjo ironi u tärek-täreki nämo.
- 26 Unita Kunum täjo Anutu unita bänep täga man iwet tākāna!
Imata, unitäjo ironi u tärek-täreki nämo patkukonitā pätak, api
pat yäpmäñ ärowek.

Salmo 137

Isrel naniktä äma täjo komeken itkañ butewaki kap teñkuñ

- 1 ^x Babilon ume pomiken mañitkañ komenin kujat Saionta juku
piñpäj konäm bumta kot täjkkumäñonik.
- 2 Päya ume pomiken itkuño u terak wagämmin wabiñkañ äneñi nämo
utkumäñ.
- 3 Iwan nipmäñitpäñ komeken yäñnikñat yäpmäñ kuñkuño unitä kap
gäripi nitek teñirä oretoret nadäna yäj niwet täjkuñ. Saion kome
täjo kap kubä teñ nimut yäj niwet täjkuñ.
- 4 Upäñkañ jide? Ban kome kubäken itkañ Ekäni täjo kap kubä täga
tene? Nämo inik!
- 5 O komeken Jerusalem, Gäka juku pikamäñ. Gäka guñ tänero uwä
ketnin gapun tawäpäñ wagäm wari nämo api utne!
- 6 Ba Gäka nadäñitna gäripi pähap nämo täjpeko uwä kotäknin
wawäkañ kap wari nämo yäñpäñ tene!
- 7 Unita Ekäni, Idom naniktä Babilon äma täjken täjpäñ päñku
Jerusalem täñpä wañkuño unita nämo guñ täwen. Iwaniye unitä

^w 136:20 Nam 21:31-35 ^x 137:1 Neh 1:4

node yänkuŋ; Yotpärare ŋo dämpän äreyän täna kut! Täñitna
mobä kubätä kubä terak itneŋtawä!

- 8^y Eruk Babilon nanik, in umuntäkot! In api waŋ moreneŋ. Bureni,
äma kowata tamayän täyak uwä äma täga, Ekäni täño oretoret
terak api kuŋarek.
- 9 Äma unitä intäño nanak paki yäpmanpäŋ mobä terak kaŋ
dämpän taräk tawän!

Salmo 138

Anutu täño irona kap tewani

- 1 Ekäni, gäk ganiŋ oretta bänepna kehäromi-inik peyat. Tänpän
urak kome terak nanik u iŋamiken gäk ganiŋoret kap api tek
täñpet.
- 2 Täñkaŋ kudupi yotka itak käda iŋamna dapun ukäda ijiŋkaŋ api
oraŋ gamet.
Ekäni, gäk näka nadän namik täyan unita, ba iron täñ namik
täyan unita bänep täga man api gäweret.
Gäk wäpka biŋam ba mankatä intäjukun-inik it täyak.
- 3 Tänpäkaŋ kadäni kubä näkä yänapik man yänkuro u nadän
namiŋkun. Tänpän gäkŋaken kehäromika namiŋpäŋ bänepna täñ-
kehäromtaŋ namiŋkun.
- 4 Ekäni, kome täño intäjukun äma kuduŋtagän gäkŋo manbiŋam
nadän moreŋkuŋ. Nadän moreŋkuŋo unita wäpka biŋam kaŋ
yäpman akuwut!
- 5 Gäkŋo täktäkka ba epmäget peŋyänjek pähap unita kap teŋ gamik
täkot.
- 6^z Ekäni gäk intäjukun ärowani it täyan unita ämawebe inita nadäwä
äpani täk täkaŋ uwä yabän yawat täyan.
Upänkaŋ ämawebe inita nadäwä ärowani täk täkaŋ unita mäde ut
yämik täyan.
- 7^a O Ekäni, bäräpi mebäri mebäri ahän namiŋirä watä it namik
täyan. Tänpäkaŋ iwantä kokwawak nadän namiŋirä gäkä dämpän
yawat kireŋpäŋ kehäromika terak nämagut täyan.
- 8 Ekäni, gäk täñkentäk epän bumta täñ namik täyan. O Ekäni, ironka
paot-paori nämo pätak.
Unita gäkŋaken ketka kudän nin nämo nipmanpen.

^y 137:8 Rev 18:6 ^z 138:6 Ais 57:15; Jem 4:6, 1Pi 5:5 ^a 138:7 Sam 23:3-4

Salmo 139

Anututä nintäjo mebärinin nadäwän tärek täkaŋ

- 1 ^b Ekäni, gäk näk ket-inik nabäŋpäŋ-nadäŋkaŋ mebärina kudup nadäwi tärek täkaŋ.
- 2 ^c Irit kuŋat-kuŋatnaken imaka imaka täk täyat u kudup nabäŋpäŋ-nadäk täyan. Banken itkaŋ näkjo nadäk-nadäkna kudup kaŋpäŋ nadäwi tärekaŋ.
- 3 ^d Piä täk täyatken ba orek it täyatken kudup nabäŋpäŋ-nadäk täyan.
- 4 ^e Man jide yäwayäŋ nadäk täyatken gäkä jukun nabäŋpäŋ-nadäwikaŋ mäden yäk täyat.
- 5 Gäk intäjukun mäden it namiŋkaŋ ketkatä oraŋ namikinik täk täyan.
- 6 Yäke! Gäkä näkjo mebärina nadäwi tärek täkaŋ u äpmonŋpani-inik. Unita nadäwa ärowani inipärik kubä täk täyak.
- 7 ^f Unita Munapikka u peŋpäŋ deken päŋku käbop täga iret? Ba gabäŋ paot päŋku käbop deken täga iret? Nämoinik!
- 8 Kunum gänaŋ ärowero uwä gäk u iren. Kumbanitä yotpärareken kwayäŋ täro uwä u imaka, iren.
- 9-10 Ba ban-inik, edap dapuritä itkaŋ abäk täyakken ukäda kwayäŋ täro uwä gäk näk yäŋ-nämagutta u itgän täŋpen.
Ba edap dapuritä äpmonŋpäŋ it täyakken ukäda päŋku irayäŋ täro uwä gäk näk täŋkentäŋ namikta ukäda itgän täŋpen.
- 11-12 ^g Täŋpakaŋ bipmäŋ urani iwera käbop nepmaŋpek, ba peŋyängek iwera bipmäŋ urani äworeŋpäŋ uwäktäŋ nameko upäŋkaŋ gäkä bipmäŋ urani kaŋiri bipmäŋ urani bureni nämo täk täyak.
Ba bipani uwä kaŋiri kepma ude täk täyak. Unita bipani kepma uwä gäkä kaŋiri kepmaŋän it täyak.
- 13 O Ekäni, meŋ koki gänaŋ gupna täjo moräki moräki kudup täŋ moreŋkun.
- 14 Gäk näk inide kubä käbop säkgämän-inik kubä täŋpäŋ nepmaŋkuno unita ganiŋ oretat.
Bänepnatä bureni-inik ŋode nadätat; Imaka kudup u udegän kaŋkorek ikek täŋpäŋ peŋkun.
- 15 ^h Gäk nabäŋiri näk meŋ koki gänaŋ käbop kujatna tohatna nämo tänaŋipäŋ kwikinik yäpurärätpäŋ tägaŋ itkut.

^b 139:1 Sam 17:3; Jer 12:3 ^c 139:2 2Kn 19:27; Mat 9:4; Jon 2:24-25 ^d 139:3 Sam 17:3; Jer 12:3 ^e 139:4 Hib 4:13 ^f 139:7 Jer 23:24; Jna 1:3 ^g 139:12 Jop 34:22; Dan 2:22; Hib 4:13 ^h 139:15 Jop 10:8-9; Sav 11:5

- 16 Nāk nāmo ahānjira gākā jukun nabāņkun. Ba nāmo ahānjira kome terak jide api irero unitāņo kadāni u kudup intājukun tawaņ peņ namiņkun.
- 17 Anutu, nadāk-nadākka māyap. Nāk jide tāņpāņ daniņpāņ nadāwa tāreneņ. Tāga nāmo!
- 18 Nākā u daniwero uwā mobā jiraņ irepmitneņ, unita tāga nāmo daniwa tāreneņ! Tāņpākaņ dāpmon terak nanik akuņpāņ gākkāt bok pen it takamāk.
- 19 Yāke! Anutu, gāk āma waki tāņpani dāpmāņ yāņ nadātat! Tāņiri āmata komi jop nadāņ yāmik tākaņ u nabā-kātāwut!
- 20 Āma udewani gāka man waki yāk tākaņ. Ba wāpka ganiņ wārāt tākaņ.
- 21 O Ekāni, āma gāka kokwawak nadāņ gamik tākaņ unita nāk udegān kokwawak nadāņ yāmik tāyat.
Ba āma peņawāk tāņ gamik tākaņ unita tarāki pāhap nadāk tāyat.
- 22 Bāneņ nadāk-nadākna ba gupna kuduptā āma udewanita gaņani pāhap nadāk tāyat. U yabānjira iwanaye bureni ude tāk tākaņ.
- 23 ⁱ O Anutu, bāneņ nadāk-nadākna ket tāņpāņ yāpmāņ daniņpāņ nadā.
- 24 ^j Ude tāņkaņ nadāk waki ātu nāk gānaņ itneņta epān tāņpāņ yabāņ ahā. Tāņpākaņ irit kehāromi tāņo kādetken yāņnākņat yāpmāņ ku!

Salmo 140

Devittā Anututā watāni sākgāmān it imikta yāņapiņkuk

- 1 O Ekāni, āma waki ba āma komi komitā nutneņta itkentāņ namisi.
- 2 Āma udewani waki tākta dāpmonta nāmo yek tākaņ. Ba yāņawāt-awāt kādet pewā ahākta gāripigān tāk tākaņ.
- 3 ^k Meni jinom u pāraņi-inik, gāmok komi tāņo meni bumik. Man yākyāki u komigāmān, gāmok āma dāpani udewani bumik.
- 4 Unita Ekāni, āma wakitā nepmāņitneņta watā it namik tāyi. Āma u nāk tāņpāwakta nadāk tawaņ pek tākaņ unita itpipiņ namisi.
- 5 Āma uwā inita nadāwā ārowani tāņpāpāņ kādetnaken nāka buņeņ tāk tākaņ.
- 6 Tāņpākaņ Ekāni ŋode iwet tāyat; Nākņo Anutu uwā gāk kubāgān. Unita Ekāni, tāņkentākta butewaki gera yāyat ŋo nadāņ namisi.

ⁱ 139:23 Jop 31:6; Sam 26:2 ^j 139:24 Sam 5:8, 143:10 ^k 140:3 Rom 3:13

- 7 Yawe Ekänina, itkentäkna bureni, gäkä ämikken watä kehäromi it namiņkun.
- 8 Unita Yawe, apiņo äma waki u nämo nadäņ yämen. Yabäņ äwaräkuk täņiri täņpäwaki unitäņo bureni nämo kaņ-ahäneņ.
- 9 Ba yabäņ äwaräkuk täņiri iwanayetä ämikken närepmitpäņ kehäromina yäpmäņ äpneņtawä. Nämo, täņpewi täņpäwaki näka tak täkaņ u äyänutpäņ ini terak kaņ ärowän.
- 10 Täņkaņ kädäp gäyek komigämän äma uterakgän kaņ maņpäņ! Täņpäņ ureņ täņpä awaņ käreņi gänaņ, äneņi nämo abäkta, kaņ äpmonput.
- 11 Ba äma jop manman terak äma manken yepmak täkaņ unitä imaka bureni kubä kaņ-ahäneņtawä. Nämo, täņpäwaktä äma komi komi uterak äronpäņ kaņ täņpäņ wawut!
- 12 Täņpäkaņ Yawe, äma jopi jäwäri itkentäņpäņ äma wakitä täņyäkņatneņo udetä watä it yämik täyan.
- 13 Unita ämawebe siwoņitä dubikaken itpäņ wäpka bureni-inik api ganiņoret täneņ.

Salmo 141

Devittä yäņapik man ŋo bipani kubä yäņkuk

- 1 O Ekäni, täņkentäkta gäkken gera yäyat ŋo nadäņ namiņpäņ bäräneņ täņkentäņ nam.
- 2 ^l Täņpäņ yäņapik manna ŋonita nadäņiri gupe kábäņi nitek gäkken ärowani ude täyon. Täņkaņ ketna kewatat ŋonita nadäņiri gäk ganiņ oretta bipani täņo ärawa säkgämän ude täyon.
- 3 ^m Eruk Ekäni, man waki kubä yäwetta mena jinomta watä ket it namik täyi.
- 4 ⁿ Ba waki täkta gäripi nadäņpäņ äma waki täņpanikät bok kuņatneta бага peņkireņ namisi. Ude täņiri udewani täņo kap teņ oretoret äņnak-äņnakken bok nämo api itne.
- 5 Täņpäkaņ äma täga kubätä kädet siwoņi näwoņärektä nabäņ yäņpäņ komi namiņirän nadäņira täga täņpek. Upäņkaņ äma waki täņpanitä naniņ orerirä täga nämo nadäņ yämet. Nämo, näk unitäņo täktäki wakitä paorut yäņpäņ unita yäņapik man yäk täyat.
- 6 Täņpäkaņ kudän wakita kowatawä iwantä äma udewani täņo intäjukun äma geņiken ureņ täņpä kunayäņ täkaņken uken

^l 141:2 Rev 5:8 ^m 141:3 Sam 34:13; Jem 1:26, 3:8 ⁿ 141:4 Snd 23:6

- ämawebetä kanpäj näka ɲode api nadänej; Unitäño meni jinom u bureni yäj api nadänej.
- 7 Äma udewani kumäjirä ämatä kädäp täpuri täpuri duɲ-jukut täkan ude kujari awaɲ gägäniken ude api täjirähutnej.
- 8 ° Täjöpäkaɲ Yawe Ekänina, nähä dapunna gäkkengän api pewa ärenej. Iwanta käbop itta gäkken ärek täyat unita nabä-kätäjiri nämö kumbet.
- 9 Nämö, iwanayetä buɲep täj namik täkaɲ uterak ärowetta nepmäjnit näwasi.
- 10 Ude täjiri näk gupna korej kuɲarira buɲepi terak äma waki unitä ini täga äronej.

Salmo 142

Äma kubätä Anututä watä it namän yäjpäj yäjapiɲkuk

Devit mobä käwut gänaɲ käbop itkaɲ Anutuken yäjapiɲkuk.

- 1 ^p Näk butewaki terak Anutuken gera yäj itat ɲo. Täjkentäj namän yäjpäj gera yäj itat.
- 2 Näk nadäwätäkna yäjahäjpäj iwet it täyat.
- 3 ^a Jide täjpäj ɲoba ɲo täjpet yäjpäj peɲpeɲ kwayäj nadäjira Anututä nadäwätäkna yäpmäj äpäjpäj ude kaɲ tä yäj kädet täwit namik täyan.
Wära, wära! Kädet kuɲat täyatken ämatä näk nepmäjitta yen kädetken pek täkaɲ.
- 4 ^r Täjirä näk dapun täjpäj täjkentäkna kubä nämö kaɲ-ahätat.
Näkä säkgämän itta bägup kubä nämoinik itak.
Ude irira äma kubätä butewaki nämö nadäj namitak.
- 5 Täjöpäkaɲ Ekäni, gäkken täjkentäkta gera ɲode yäyat; Gäk kubätägän watä it namik täyan.
Gäripna kudup gäkä terakgän peyat.
- 6 Unita gerana ɲo nadäjpäj täjkentäj nami. Näk kehäromina nämö. Äma näwat kirekaɲ u kehäromina kudup yäpmäj äpnayäj täkaɲ.
- 7 ^s Näk bäräpiken itat ɲo täjpidäm taɲ nami. Ude täj namiɲiri uyaku ämawebekayetä u kanpäj nadäjpäj äbä irirä näk iɲamiken wäpka biɲam api ganiɲ oreret.

° 141:8 2Sto 20:12; Sam 25:15, 123:1-2 ^p 142 Kudup 1Sml 22:1, 24:3 ^a 142:3 Sam 77:3, 140:5, 143:4 ^r 142:4 Jop 11:20; Sam 88:8, 88:18 ^s 142:7 Sam 13:6, 143:11, 146:7

Salmo 143

Devittä kumäj-kumäj nutneņ yäjpäņ Anutuken gera yäjguk

- 1 Ekäni gäk yäjapik geranata juku peņpäņ nadäj nami. Gäk iron mähemi, äma siwoņi-inik unita butewaki nadäj nam.
- 2 ^t Täjpäkaņ Ekäni, epän ämaka näk, näkņata nadäjira momi äma täyat upäjkaņ manken nämö nepmaņpen. Nadätan, kome ŋo terak dapunkaken äma siwoņi-inik kubä nämö itak.
- 3 Ekäni, iwanayetä näwat kireņpäņ näkņo kehäromina yäpmäj äpäk-inik täkaņ. Täjpäkaņ kome bipmäj uraniken nepmaņpä äma bian kumbanitä pat täkaņ ude pat täyat.
- 4 Ude täņpäņ nadäk-nadäkna wakiinik täņpäņ umun terak itat.
- 5 ^u Täjkaņ, kadäni bian itkutken upäj nadätat. Imaka tägatäga täņkuno ba imaka imaka pewi ahäjkuņo u juku piyat.
- 6 Täjpäņ gäkken yäjapik man yäjira mäjonatä gäka gäripi pähap nadäk täyak, ämatä kotäki kawuk taņirä ume nänayäj nadäk täkaņ ude.
- 7 Unita Ekäni, kehäromina paotak unita gäk nadäj nami. Nepmaņpi kumäjpäņ äma kumbani nämö äworewet!
- 8 ^v Näk gäka nadäj gamikinik täk täyat unita tami tami ironka kädet näwetpäņ näwoņäreke täyi. Täņiri näk gäkkengän yäjapik täyat unita kädet siwoņigän näwoņäreņiri iwat täyiwa.
- 9 Ekäni, näk gäkä watä it nam yäj yäjpäņ gäkken äretat unita iwan keriken itat ŋo nämagut.
- 10 ^w Gäk näkņo Anutu unita gäkņaken gärip iwaretta näwetpäņ näwoņäreke täyi. Ude täņiri gäkņo Munapikkatä kädet bähätgän nämagut yäpmäj kukta gäripi pähap nadätat.
- 11 Unita Ekäni, gäkņa yäjguno ude äneņi nämagut. Gäk Ekäni siwoņi pähap unita bäräpi mebäri mebäri ahäj naminayäj täkaņ u keriken nanik kaņ nämagut.
- 12 Näk gäkņo epän ämaka unita ironka pähap terak iwanaye ba äma näk täņpäwak täkaņ u kudup kumäj-kumäj däpmäj.

^t 143:2 Rom 3:20; Gal 2:16 ^u 143:5 Sam 77:5, 77:10-11 ^v 143:8 Sam 5:8, 25:1, 46:5

^w 143:10 Sam 31:14, 119:12, 139:24

Salmo 144

Oretoret ba yānpik man kap

- 1 Ekāni u watā āma bureni unita iniḡoret man unitagān yāḡ imik tākāna! U āmik tākta tāḡpāḡ-nāwoḡārek tāyak unita āmik gānaḡ pidāmigān kuḡat tāyat.
- 2 U watā it namiḡpāḡ iwan iḡamiken nāk gārak it tāyak. U wakiken nanik nāmagutpāḡ āyuḡna ude it namik tāyak. Unitagān watā it namikta nadākinik tāḡ imik tāyat.
U guḡ ābot, ābori ābori tāḡo kehāromini yāpmāḡ āpāḡpāḡ gāmotnaken yepmak tāyak.
- 3 ^x Tāḡpāḡ Ekāni, imata gāk āma mewuni ninta nadāwi ārowani tāk tākaḡ? Imata āmawebe watā sākgāmān it nimik tāyan?
- 4 Nin kuduḡtagān u me woḡ udegān bumik, kadāni kerāpi-inik itta yāwani. Ba kome terak itnayāḡ tākamāḡ uwā wārani edap āgoniken ahāḡpāḡ paot tākaḡ ude.
- 5 Upāḡkaḡ Ekāni, kunum duḡ weḡpewi aḡeḡpeḡ kukḡi kukḡi kuḡirān kaḡ āpi. Tāḡkaḡ pom jop tensumuriri gupe pāhap bārāḡeḡ kaḡ ābān.
- 6 Tāḡpāḡ iwankaye yāwat kireḡpewi kuḡtāḡpā kukta āḡin gwāḡik tākaḡ ude tāḡpewi yāpā joḡani kāroḡ ude ābāton.
- 7 Ude tāḡkaḡ punin unu naniktā nāk nepmāḡjitta kewatpāḡ ume gwāgu kāroḡiken nanik wādāḡpāḡ nepmaḡsi.
Tāḡpāḡ iwan kome kubāken nanik tāḡo keriken nanik nāmagusi.
- 8 Āma uwā man bureni nāmoinik yāk tākaḡ. Nāmo, Anutu iḡamiken man bureni yākamāḡ yāḡ yāḡkaḡ man jop manman yāk tākaḡ.
- 9 Tāḡpākaḡ Anutu, nāk wagām utpāḡ kap kodaki terak api ganiḡoret tāḡpet.
- 10 U imata, gāk intājukun āmakaye āmikken tāḡmeham taḡ yāmiḡiri iwaniye yārepmit tākaḡ. Tāḡkaḡ epān watā āmaka Devit nāk iwan keriken nanik nāmagut tāyan.
- 11 Unita apiḡo udegān tāḡ namisi. Itpipiḡ namiḡiri iwanaye komi komitā nutneḡtawā. Tāḡpāḡ iwan kome kubāken nanik tāḡo keriken nanik nāmagusi.
Āma uwā man bureni nāmoinik yāk tākaḡ. Nāmo, Anutu iḡamiken man bureni yākamāḡ yāḡ yāḡkaḡ man jop manman yāk tākaḡ.

^x 144:3 Jop 7:17-18; Sam 8:4

- 12 Eruk Anutu näkŋo gäripna ŋode yāŋahāwa; Nanakniye gubaŋiken kehāromigān, päya kehāromitā it tākaŋ ude it tākot.
Tāŋpākaŋ āpetniye siwoŋi sākgāmān, intājukun āma tāŋo eŋi bek sākgāmān sākgāmānpāŋ tāŋpani ude it tākot.
- 13 Tāŋpāŋ ketem mebāri mebāri epāninken ahāŋ-bumbum tāk tākot.
Ba yawakniye yewa gānaŋ nanak bāyaŋ-wek bumta tāk tākot.
- 14 Tāŋpāŋ bulimakau nanak bāyaŋ-wek tāŋirā ātu tāŋgurāŋ taŋpāŋ nāmo paotneŋ. Ba yotpārareken konām butewaki kāhān nāmo ahāwek.
- 15 ^γ Āma ābot, imaka udewani ahāŋ yāmik tākaŋ uwā, Ekāni tāŋo oretoret terak kuŋat tākaŋ. Bureni, āmawebe Anutunita Yawe yāŋ nadāŋ imik tākaŋ uwā oretoret bureni terak it tākaŋ.

Salmo 145

Anutu iniŋ oretta kap tewani

- 1 Anutu, intājukun āmana, gāk wāpka pen api yāŋahāŋ yāpmāŋ āroŋ iret.
- 2 Kepma kepma wāpka biŋam bānep tāga terak api ganiŋoret tāŋpet. Bānep tāga terak pen ude api ganiŋoret yāpmāŋ ārok tāŋpet.
- 3 Ekāni uwā wāpi biŋam ikek unita wāpi biŋam pen ude iniŋoret tākāna! Wāpi biŋam ārowani pāhap unita jide tāŋpāŋ mebārini nadāna tāreneŋ? Nāmoinik! Nin tāŋo nadāk-nadāknin uwā kerāpigān.
- 4 Upāŋkaŋ meŋ nantā iroŋiniye gākŋo tāktākka yāŋahāŋpāŋ api yāwet tāneŋ. Epān pāhap tāŋkuno unitāŋo manbiŋam api yāwet tāneŋ.
- 5 Bureni! Āmawebetā Anutu intājukun āma kehāromi nitek ude itak yāŋ api yāŋahāk tāneŋ. Tāŋirā nāk imaka, gākŋo epān tāga unitagān api nadāk tāŋpet.
- 6 Tāŋpākaŋ āmawebetā kehāromika terak epān tāk tāyan unitāŋo manbiŋam api yāneŋ. Ude tāŋirā nākŋawā wāpka biŋam pāhap u api yāŋahāwet.
- 7 Unita gākā kudān tāgagāmān, ba iron tāk tāyan unita kap terak api ganiŋ oretne.

^γ 144:15 Sam 33:12

- 8 ^z Kap ɲode api tene; Ekäni uwä ninta nadäkinik täŋ nimiŋpäŋ iron täŋ nimik täyak. Täŋkaŋ butewaki nadäŋ nimiŋpäŋ kokwawak bäräŋek nämo nadäk täyak.
- 9 Ekäni uwä ämawebe kuduptagän säkgämän täŋ yämik täyak. Imaka kudup pewän ahänkuŋo unita nadäkinik täk täyak. Kap ude api tene.
- 10 Ekäni, ämawebekaye nin kap u teŋitna imaka imaka kudup peŋkuno unitä nadäŋpäŋ wäpka biŋam api yäpmäŋ akuk täneŋ. Täŋpäkaŋ ämawebekayetä bänep täga man api gäwet täne.
- 11 Täŋpäŋ kaŋiwat epänka biŋam ikek unitäŋo manbiŋam api yänahäne. Ba kehäromikata udegän api yänahäŋ yäpmäŋ kune.
- 12 Ude täŋitna epän kehäromi niked täk täyan unitäŋo manbiŋam ämawebe komeni komeni kuduptä kaŋ nadäwut! Kaŋiwat epänka täŋo peŋyänjek epmäget ikek unita täŋguŋ täneŋtawä!
- 13 Kaŋiwat epän täk täyan uwä nämoinik api paorek. Gäk kaŋiwat epän äma intäjukun tärek-tärekka nämo api it yämiŋ yäpmäŋ ärowen. Ekäni gäkŋo man uwä jopi nämo. Ba täktäkka kudup kudäri säkgämän.
- 14 Äma bäräpi kaŋ-ahäk täkaŋ u täŋkentäŋ yämiŋit, äma kehäromini paorani täŋ-kehäromtaŋ yämiŋit täk täyan.
- 15 Ekäni, imaka imaka irit ikek nakta yewäkaŋ gäkken gabäŋ tareŋirä ketem ini täga nänäŋi u yämik täyan.
- 16 Täŋpäkaŋ ketem imaka yämi naŋpäŋ säkgämän it täkaŋ.
- 17 Nadäkaŋ? Ekänitä imaka imaka siwoŋigän täk täyak. Imaka imaka peŋkuko u kudup ironi terakgän yabäŋ yawat täyak.
- 18 Ämawebe Anutuken bänep kubägän peŋpäŋ gera yäk täkaŋ unita nadäŋ yämiŋpäŋ dubiniken it yämik täyak.
- 19 Ba ämawebe oraŋ imik täkaŋ unitä imaka kubäta yänapik man yänirä yämik täyak. Ba gera kotäki nadäŋpäŋ imaka umuri gänaŋ nanik wädäŋ tädotpäŋ yepmak täyak.
- 20 Täŋpäŋ ämawebe Anututa gäripi-inik nadäŋ imik täkaŋ unita watä säkgämän it yämik täyak. Upäŋkaŋ äma wakiwaki täŋpani kudup api däpek.
- 21 Täŋpäkaŋ näk menatä Ekäni täŋo biŋami yänahäk täyiwa! Ba ämawebe komeni komeni kuduptagäntä wäpi kudupi tärek-täreki nämo u kaŋ yänahäŋ yäpmäŋ ärowut!

^z 145:8 Nam 14:18; Sam 103:8

Salmo 146

Anutu u äma kehäromini nämo täño täñkentäk

1 Anutu wäpi iniñ orerut!

Täñpäkañ näk imaka, bänepna gupna, nadäk-nadäkna kuduptä
Anutu wäpi biñam yäpmäj akusiwa!

2 Kome terak irayäj täyat ude Anutuna täño wäpi biñam kap terak api
iniñoret yäpmäj kwet.

3 Ämawebe, in ñode nadäwut; Kome täño intäjukun ämatä täñkentäk
bureni täga nämo tamek.

Unita komen äma udewanita nadäkinik nämo täneñ.

4 Nadäkañ? Komen ämatä kumäñpäñ kome äneñi äworek täkañ. Kumäñpäñ
imaka imaka api täñpet yäj yäwani u täga nämo täk täkañ.

5 Upäñkañ äma kubätä oranin Jekop täño Anutu kwasikotpäñ
kuñarayäj täko uwä bänep oretoret terak irek.

Äma udewani uwä Anututä ini täñkentäj yämek.

6 ^a Anutu uwä kunum kenta kome, ba gwägu pähap ba imaka imaka
itkañ u pewän ahänkuñ.

Ba imaka u ba u api täñ tamet yäj yäk täyak u bureniñän täñ
nimik täyak.

7 Täñpäñ ämawebe iwan gämoriken it täkañ, u ba ketemta wäyäkñek täkañ,
u ba komi epän gänañ it täkañ uwä Ekänitä täñkentäj yämik täyak.

8 Täñpäñ ñode imaka täk täyak; Äma dapuri tumbani yäpäñ
tägañpewän äneñi dapun ijik täkañ. Ba äma bäräpi kotak täkañ
unitäño bäräpi ketäreñ yämik täyak.

Bureni! Ekäni uwä iniken äbot siwoñita gäripi-inik nadäñpäñ
täñkentäj yämik täyak.

9 Täñpäñ äma komeni nämo, webe kajat ba ironi kodäña unita
butewaki nadäñ yämiñpäñ watä säkgämän it yämik täyak.

Upäñkañ äma waki täñpani unitäño kehäromini kumän yäpmäj
äpäk täyak.

10 Bureni! Ekäni uwä intäjukun-inik pen api it yäpmäj ärowek! Saion
ämawebe, in ñode nadäwut; Ekäniñin uwä paot-paori nämo api
irek.

^a 146:6 Sam 115:15, 117:2; Apos 4:24, 14:15

Unita Ekäni täño wäpi biñam punin yäpmäj akuwut!

Salmo 147

Ekäni käbop nämo itak

¹ Ekäni iniñ oretna!

Anutunin kap terak iniñ oreritna bänepninken oretoret ahäk täyak, ba wäpi yäpmäj akuñitna tägak täyak.

² Nadäkañ? Ekänitä Jerusalem äneñi täñkodak täñpäñ ämawebeniye iwantä yämagut yäpmäj kwani äneñi yämagut yäpmäj abatak.

³ ^b Ämawebe nadäñ bäräp terak irani u täñpidäm tañ yämiñpäñ jibi meni uwäktäñ yämik täyak.

⁴ ^c Täñpäkañ guk päke u ini nadäñkuko udegän ahäñirä wäpi ini-ini yämiñkuk.

⁵ Bureni, Ekäninin unitäño wäpi biñam ärowani, ba kehäromini u tañi. Täñkañ nadäk-nadäki u käroñi boham, nintä kañpäñ nadäna tärenañi nämo.

⁶ Uwä äma äpami jopi-inik u kehäromi yämiñpäñ täñ-mehamtañ yämik täyak. Täñkañ äma waki täño kehäromini yäyomägatpäñ kome terak yeñ täreñ täñpäñ kuk täkañ.

⁷ Urita bänep täga nadäñpäñ kap terak Ekäni wäpi iniñ oretna!
Wagäm utpäñ Anutunin u iniñ ubiñ tena.

⁸ Imata, u gubam täñpewän ahäk täkañ. Täñpäñ kome towikta iwän yäñpewän tañirän pom terak muyeñ mebari mebari ahäk täkañ.

⁹ Täñkañ tomta ketem yepmäñ towik täyak. Ba barak nanak imaka, kähän yäñirä yepmäñ towik täyak.

¹⁰ ^d Nadäkañ? Hos ba komi äma ba imaka kome täño kehäromi nikekta ämatä nadäñirä ärowani täk täkañ udewanita Ekänitä oretoret nämo täk täyak. Nämoïnik!

¹¹ Ämawebe Ekäni initagän umuntañpäñ nadäñ imikinik täk täkañ, ba bänep ironi terak yeñgämä pewäpäñ it täkañ unita oretoret täk täyak.

¹² Urita Jerusalem ämawebe, in Ekäni iniñ orerut. Uwä Anutuñin unita wäpi yäpmäj akuwut.

¹³ Ekäni uwä yotpärarejin täño watä kehäromi itkañ iron pähap täñ tamik täyak.

^b 147:3 Sam 51:17; Ais 57:15, 61:1; Luk 4:18 ^c 147:4 Stt 15:5; Ais 40:26

^d 147:10 Sam 33:16-18; Hos 1:7

- 14 Ekäni uwä nadäj tamiñirän in säkgämän, bänep kwini terak irirä
Ekänitä epänjinken täñpewän ketem ahäj-bumbum täk täkañ.
- 15 Täñpäkañ Ekäni unitägän kome pähap päke ñonitäño mähem i tak
unita man yänjirän kometä mani buramik täyak.
- 16 Man yänjirän gubam gwägäriñ iwän mänit täk täyak.
- 17 Peñ iwerirän kome mäniri-inik täñpäpäñ ämawebe bärom bumta täk
täkañ.
- 18 Täñpäkañ man äneñi yänjirän kome tägañpäñ edap säkgämän ijik
täyak.
- 19 Eruk, Ekäni unitägän Isrel ämawebe not täñ yämiñpäñ iniken kädet
kuroñ yäwoñäreñpäñ бага mani yäwetpäñ yäwoñäreñkuk.
- 20 Täñpäkañ äma äbot ätuta nämo, Isrel ämawebe intagän man käderi
täwoñäreñkuk, äma ätu uwä guñ itkañ.

Unita Ekäni iniñ oretna!

Salmo 148

Imaka kuduptagän Anutu wäpi biñam iniñ oretta yäwani

1 Ekäni wäpi yäpmän akuwut!

Kunum gänañ nanik in kuduptagän Ekäni wäpi yäpmän akuwut.

2 Añero äboriye in kuduptagän Ekäni iniñ orerut. Ba kunum gänañ
nanik ämik ämaniye in imaka, Ekäni iniñ orerut!

3 Edap dapuri kenta komepak ek imaka Ekäni wäpi iniñ orerun! Ba
guk tañi ijiñ-yäñek täkañ in kudup Ekäni iniñ orerut!

4 Kunum ban-inik unu gäk, ba ume gäk gänañ nanik, in Ekäni wäpi
iniñ orerut.

5 Buren! Ekänitä ini yänjirän imaka imaka u ahänkuñotä itkañ unita
u kuduptagän Ekäni wäpi iniñoret təkot.

6^e Ekänitä ini yänjirän käderi peñ yämiñkuko u paot-paori nämo
yawat täkañ. Käderi u täga nämo yärepmitneñ.

7 Eruk, kome terak nanik in kuduptagän Ekäni iniñ orerut. Ume tom
tañikät imaka imaka u gwägu mebäriken ban umu itkañ in,

8 Ba yäpä iromän, iwänkät mim, ba mänit tañi in kudup Ekäni täño
man buramik täkañ, wäpi biñam iniñ orerut.

^e 148:6 Jop 38:33; Jer 33:20, 33:25

- 9-10 Pom taŋi ba täpuri, päya piwani ba bipiken nanik, tom towiwani ba ägwäri, gämok, gejiraŋ ba barak, in kudup Ekäni wäpi yäpmäŋ akuwut.
- 11 Täŋpäkaŋ komeni komeni täŋo intäjukun ämakät ämawebejiye, gapman ba äma wäpi nitek, in imaka, Ekäni iniŋ orerut.
- 12 Ba ämawebe gubaŋi, ämawebe ekäni, ba ironironji, in kuduŋtagän Ekäni wäpi biŋam yäpmäŋ akuwut!
- 13 Bureni-inik, in kudup Ekäni wäpi iniŋ orerut. Ekäni täŋo wäpi biŋamtä ämawebe täŋo wäp biŋam päke u kudup yärepmit morek täyak. Epmäget peŋyänjek kudänitä imaka kome kenta kunum gänaŋ itkaŋ unitäŋo yärepmit morekinik täyak!
- 14 Täŋpäkaŋ Ekäni u Isrel ämawebeta gäripi nadäŋ yämiŋpäŋ kehäromi yämiŋirän unita iniken kudupi ämawebeniye uwä Ekäni wäpi iniŋoret täkaŋ.

Ekäni wäpi yäpmäŋ akuwut!

Salmo 149

Isrel täŋo Anutu iniŋ orerut!

1 Ekäni wäpi yäpmäŋ akuwut!

Ämawebeniye, in käbeyä täŋpäŋ iniŋoret kap kodaki kubä teŋ imut!

2 Isrel ämawebe, Anututä gatäŋpäŋ tepmaŋkuko unita bänep täga nadäŋ imut! Jerusalem yotpärareken nanik inä intäjukun ämajin Ekäni unita oretoret täŋ imut!

3 Täŋpäkaŋ in jop nämo itneŋ. Gukut tokätpäŋ wäpi yäpmäŋ akukta wagäm ba gita utpäŋ iniŋoret kap teŋ imut.

4 In nadäkaŋ? Ekänitä ämawebenyeta nadäŋirän tägak täyak. Täŋpäkaŋ ämawebe inita nadäwä äpani täk täkaŋ u täŋkentäŋ yämik täyak.

5^f Unita ämawebe Ekäni iniŋoret täkaŋ in bänep oretoret täk täkot. Ba patpat bägupjinken udegän oretoret kap teŋ imik täkot.

6 Täŋpäkaŋ ämik täŋo tuŋum iŋitpäŋ gera terak wäpi biŋam yäpmäŋ akuwut!

7 Ude täŋpäŋ iwanjiye täŋo momi kowata api däpmäŋ täreneŋ.

^f 149:5 Jop 35:10

8 Ba iwan täjo ekäni ekäni ba intäjukun ämaniye yen kehäromipäj topmänpäj api yepmanej.

9 Ude täjirä Anututä man bian yäjukuko u iwanjiyeken bureni api ahäwek. Unita ämawebeniye, in Anutu iniñ orerirä wäpi biñam ärowani täk täyak.

Eruk, Ekäni wäpi yäpmäj akuwut!

Salmo 150

Kap teñkañ Anutu iniñ oretna!

1 Anutu wäpi yäpmäj akuwut!

Kudupi yori gänañ wäpi yäpmäj akukot. Ba kehäromi pähap ikek kunum gänañ itak ununita iniñ orerut!

2 Epän tañi täk täjkuko unita orañ imina! U intäjukun äma pähap, wäpi biñam ärowani nitek u iniñ oretna!

3 Täñpäñ womat piäñpäñ uterak wäpi yäpmäj akuna! Ba gita utpäñ uterak iniñ oretna!

4 Täñpäñ wagäm utpäñ kap teñpäñ gukut tokätpäj iniñ oretna! Uhuwep piäñkañ u kotäk terak wäpi yäpmäj akuna!

5 Päräpäräp täñpäñ däpäyäk ärena kwäpäñ Anutu iniñ oretna!
Täñpäñ päräpäräp däpäyäk mämä tañigän täñpäñ Anutu kunum gänañ unu iniñ oretna!

6 Kome terak imaka imaka irit kuñat-kuñat ikek in kuduptagän Ekäni wäpi yäpmäj akuwut!

Ekäni wäpi yäpmäj akuwut!